

Nr. 9– 2004
Side 1269 – 1389

NORSK LOVTIDEND

Avd. I

Lover og sentrale forskrifter mv.

**Nr. 9
Utgitt 5. august 2004**

Innhold

	Side
Forskrifter	
2004	
Juni	
1. Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften) (Nr. 931).....	1269
Rettelser	
Nr. 5/2004 s. 783 (i forskrift 2. april 2004 nr. 598 om endring i forskrifter i forbindelse med dispensasjon til å forlenge fiskefartøy ut over fastsatte lengdegrenser når sikkerhetsmessige hensyn tilsier det).....	1388
Nr. 7/2004 s. 1077 (i forskrift 18. juni 2004 nr. 910 om endring i forskrift 11. oktober 2002 nr. 1124 om grader og yrkesutdanninger, beskyttet tittel og normert studietid ved universiteter og høyskoler)	1389
Oversikt over rettelser	3. omslagsside
Bestillinger, adresseendringer mv.	4. omslagsside

NORSK LOVTIDEND

Avd. I Lover og sentrale forskrifter mv.

Utgitt i henhold til lov 19. juni 1969 nr. 53.

Utgitt 5. august 2004

Nr. 9

---

1. juni Nr. 931 2004

Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften).

Fastsatt av Miljøverndepartementet 1. juni 2004 med hjemmel i lov 9. juni 1903 nr. 7 om Statskontroll med Skibes Sjødygtighet m.v. § 1, § 3 § 114 nr. 8 og 9, § 116 første og annet ledd, § 117, § 118 og § 124, jf. delegeringsvedtak 12. oktober 1979 nr. 1, lov 31. mai 1974 nr. 17 om kommunale vass- og kloakkavgifter § 2, delegeringsvedtak 6. september 1974 nr. 14, lov 11. juni 1976 nr. 79 om produktkontroll (produktkontrollloven) § 4, jf. forskrift 5. august 1977 nr. 2 om gjennomføring av lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester og delegeringsvedtak 7. september 1990 nr. 730, og lov 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall (Forurensningsloven) § 5 første ledd, § 9 første ledd nr. 1, 3 og 4, § 10, § 11 annet ledd, § 12, § 13, § 16, § 20, § 22, § 24, § 29, § 31, § 33, § 39, § 49, § 51, § 52a, § 52c, § 63, § 81, § 85 og § 86, jf. delegeringsvedtak 8. juli 1983 nr. 1245, delegeringsvedtak 16. mai 1986 nr. 1094, delegeringsvedtak 11. juni 1993 nr. 785 og delegeringsvedtak 28. mai 2004 nr. 790. Jf. EØS-avtalen vedlegg II kap. XVII nr. 1 (direktiv 75/716/EØF endret ved direktiv 87/219/EØF) og nr. 6 (direktiv 93/12/EØF endret ved direktiv 1999/32/EF), kap. XIX nr. 1 (direktiv 98/34/EF), vedlegg XIII nr. 56i (direktiv 2000/59/EF endret ved direktiv 2002/84/EF), vedlegg XX (direktiv 76/464/EØF, 82/176/EØF, 83/513/EØF, 84/156/EØF, 84/491/EØF og 86/280/EØF endret ved direktiv 88/347/EØF og direktiv 90/415/EØF) og (direktiv 80/68/EØF endret ved direktiv 91/692/EØF), nr. 2fa (forordning (EF) nr. 761/2001), nr. 2g (direktiv 96/61/EF), nr. 13 (direktiv 91/271/EØF endret ved direktiv 1998/15/EF), nr. 13d (direktiv 2000/69/EF), nr. 13e (direktiv 1999/30/EF), nr. 14a (direktiv 96/62/EF), nr. 21ag (direktiv 2002/3/EF) og nr. 21ab (direktiv 1999/13/EF). Kunngjort 24. juni 2004.

Del 1. Forurenset grunn og sedimenter

Bestemmelser om

- tiltak for å motvirke fare for forurensning fra nedgravde oljetanker står i kapittel 1,
- opprydding i forurenset grunn ved bygge- og gravearbeider står i kapittel 2,
- anlegg, drift og vedlikehold av planeringsfelt står i kapittel 4.

Kapittel 1. Tiltak for å motvirke fare for forurensning fra nedgravde oljetanker

Fastsatt med hjemmel i lov 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall (Forurensningsloven) § 9 første ledd nr. 3.

§ 1–1. Formål

Formålet med bestemmelsene i dette kapitlet er å motvirke fare for forurensning fra nedgravde oljetanker ved å stille krav om regelmessig kontroll, og krav til oljetankenes tilstand og kvalitet.

§ 1–2. Virkeområde

Bestemmelsene i dette kapitlet gjelder for nedgravde tanker med kapasitet til å oppbevare mer enn 3200 liter olje. I særlige tilfeller kan kommunen bestemme at dette kapitlet også skal gjelde for tanker med kapasitet til å oppbevare 3200 liter olje eller mindre.

Bestemmelsene i dette kapitlet gjelder for verdifulle natur-, kultur-, friluft- og landbruksområder og i tettbygde strøk, samt i områder hvor lekkasje vil kunne føre til forurensningsmessige konsekvenser for grunnvann, vassdrag og sjø. Kommunen fastsetter de nærmere grensene for bestemmelsenes geografiske virkeområde. Kommunen kan også vedta at bestemmelsene skal gjelde for andre områder enn de som er nevnt ovenfor dersom risikoen for forurensningsmessige konsekvenser av et oljeutslipp anses å være vesentlig. Dersom eventuelle utslipp fra nedgravde oljetanker i kommunen ikke vil føre til nevneverdig skade eller ulempe, kan kommunen la være å fastsette noen grense for geografisk virkeområde.

Unntatt fra bestemmelsene i dette kapitlet er alle nedgravde oljetanker eller andre anlegg som faller inn under de til enhver tid gjeldende forskrifter om tiltak for å hindre lekkasje fra nedgravd tank med brannfarlig væske klasse A.

§ 1–3. Definisjoner

Med olje menes i dette kapitlet alle petroleumsprodukter med flammepunkt over 23 °C.

Med nedgravd oljetank menes tank under bakkenivå, som anvendes eller er tenkt anvendt til oppbevaring av olje, og som ligger slik til at ikke hele tanken kan inspiseres utvendig.

Med den ansvarlige menes den som er ansvarlig etter forurensningsloven § 7. Bruker av nedgravd oljetank er den ansvarlige dersom bruker skal sørge for faktisk vedlikehold og drift av oljetanken. Eier regnes alltid som ansvarlig

dersom bruker ikke oppfyller sitt ansvar etter bestemmelsene i dette kapitlet.

Med GUP-tanker menes oljetanker av glassfiberarmert, umettet polyester.

Med særlig korrosjonsbeskyttet ståltank menes en ståltanktype som er sikret mot korrosjon med belegg eller katodisk beskyttelse både utvendig og innvendig.

§ 1-4. *Tankkvalitet*

Oljetanker som graves ned, skal være produsert i samsvar med de retningslinjer som til enhver tid følger av Norsk Standard.

I de tilfeller hvor oljetankens egenskaper er slik at spesielle forsiktighetsregler må ivretas for å hindre mulig lekkasje som følge av skade under transport, håndtering eller installasjon, skal skriftlig instruks for disse aktivitetene følge med hver tank ved levering fra produsenten.

§ 1-5. *Kontroll av nedgravde oljetanker*

Den ansvarlige for nedgravd oljetank plikter å iverksette tilstandskontroll for å sikre at tanken til enhver tid er i betryggende stand. Kontrollen skal gjennomføres som periodiske tilstandskontroller, jf. § 1-6, eller ved et system for automatisk lekkasjeovervåkning, jf. § 1-7.

Kontrollen skal dokumenteres skriftlig. Dokumentasjonen skal oppbevares av den ansvarlige og kontrolløren. Kontrolløren skal forelegge dokumentasjonen for kommunen etter gjennomført tilstandskontroll.

En oljetank som ikke er i betryggende stand, skal enten tas ut av bruk eller utbedres etter alminnelig aksepterte metoder. En oljetank som har vært gjenstand for slik utbedring, kan ikke tas i bruk før det er gjennomført ny tilstandskontroll.

§ 1-6. *Periodiske tilstandskontroller*

Det skal utføres tilstandskontroll i henhold til følgende tidspunkter:

- a) *Enkeltbunnet ståltank*: første kontroll etter 15 år, deretter periodisk tilstandskontroll hvert femte år. Dersom påviste korrosjonsskader er små, av begrenset omfang og hovedsakelig forekommer utvendig, kan kontrollintervallet forlenges fra 5 til 10 år dersom det installeres katodisk beskyttelse. Katodisk beskyttelse skal installeres innvendig og/eller utvendig i betraktning av hvor korrosjonsskadene forekommer. Utvendig katodisk beskyttelse etterprøves ved potensial- og strømmålinger for å bekrefte at systemet fungerer.
- b) *Dobbeltbunnet ståltank*: første kontroll etter 15 år, deretter periodisk tilstandskontroll hvert femte år. En grundig utført og dokumentert tetthetsprøving av dobbeltbunnen er tilstrekkelig tilstandskontroll.
- c) *Særlig korrosjonsbeskyttet ståltank*: første kontroll etter 20 år. Denne tilstandskontrollen benyttes i fastsettingen av senere kontrolltidspunkt og kontrollintervaller.
- d) *GUP-tank*: det skal gjennomføres trykktesting omlag to år etter nedgraving. Ved tilfredsstillende resultat av denne trykktestingen, gjennomføres ordinær førstegangskontroll ved 30-års alder. Denne tilstandskontrollen benyttes i fastsettingen av senere kontrolltidspunkt og kontrollintervaller.
- e) *Dobbeltveggete tanker*: et kontinuerlig overvåkningssystem, jf. § 1-7, er tilstrekkelig tilstandskontroll for dobbeltveggete tanker, samt for tanker som sammen med kunststoffduker (linere) og systemer som gir dobbeltveggeffekt. Det skal føres en revisjonsbok der service, alarmer, reparasjoner og funksjonsprøvinger loggføres.
- f) *Rekondisjonert ståltank*: første kontroll etter 10 år, deretter periodiske tilstander hvert femte år.

§ 1-7. *Automatisk lekkasjeovervåkning av dobbeltveggete tanker*

I de tilfellene der automatisk lekkasjeovervåkning anses tilstrekkelig etter § 1-6 bokstav e, skal overvåkningssystemet være i overensstemmelse med spesifikasjoner nevnt i denne paragraf.

Overvåkningssystem for automatisk kontinuerlig tilstands- eller lekkasjeovervåkning skal gi alarm før væske lekker ut av tanken og ut i det omkringliggende miljøet. Varslingssystemet skal i henhold til dette gi alarm dersom førstebARRIEREN svikter slik at tankinnholdet kommer i kontakt med annenbarrieren, og dersom annenbarrieren er defekt, slik at den ikke kan oppfylle sin funksjon hvis førstebARRIEREN svikter. Alarm skal gis hurtig slik at risiko for forurensning minimaliseres. Følsomheten i systemet skal være minst så god at en lekkasje gjennom tankvegg på 0,76 liter pr. time gir lekkasjealarm. Systemet skal være operativt til enhver tid. Det skal føres revisjonsbok over service, alarmer, reparasjoner, kontroller og funksjonsprøvinger.

Den ansvarlige skal sørge for at det til enhver tid finnes en driftsansvarlig person for tanken. Denne personen skal kjenne prinsippene i tankens og overvåkningssystemets oppbygning og funksjon, og skal være ansvarlig for daglig drift og kontroll, inklusive føring av revisjonsbok.

Overvåkningssystemet skal kontrolleres minst en gang pr. uke. Det skal foreligge en skriftlig prosedyre for hvordan slik kontroll skal gjennomføres. Minst hvert femte år skal det foretas en mer omfattende kontroll av at overvåkningssystemet fungerer. Den skal omfatte funksjonstest av alarmer og kalibrering av måleutstyret som brukes i overvåkningssystemet.

Den ansvarlige skal sørge for at det etableres en beredskap som kan iverksette nødvendige skadebegrensende tiltak når varsling om lekkasje har funnet sted. Det må foreligge skriftlige prosedyrer for hva som skal skje dersom alarmer utløses, eller dersom avvik forekommer ved den løpende oppfølgingen. Prosedyrene må omfatte en plan for hvordan tank skal tømmes og tankinnhold sikres, samt andre tiltak for å hindre at det oppstår skadevirkninger på miljøet dersom det konstateres lekkasje. Beredskapen skal prøves minst hvert 5. år i sammenheng med en mer

omfattende kontroll av overvåkningssystemet, jf. tredje ledd.

§ 1–8. *Nedgravde oljetanker som ikke er i bruk*

Nedgravde oljetanker som midlertidig tas ut av bruk, skal tømmes for olje og sikres slik at utilsiktet påfylling ikke kan forekomme.

Tanker som permanent tas ut av bruk, skal tømmes og graves opp. Tanker som ikke kan gjenbrukes uten å representere fare for lekkasje, skal destrueres. Kommunen kan i særlige tilfeller gi tillatelse til at tanker som permanent tas ut av bruk, rengjøres og fylles med sand, grus o.l. i stedet for oppgraving. For gjenfylte og oppgravde kondemnerte tanker skal påfyllingsanordningen fjernes eller sikres slik at utilsiktet påfylling eller forsøk på påfylling forhindres.

§ 1–9. *Meldeplikt*

Den ansvarlige for en nedgravd oljetank skal gi skriftlig melding om tanken til kommunen.

På samme måte skal den ansvarlige senest en måned før en oljetank graves ned, gi skriftlig melding til kommunen om tankens størrelse, konstruksjon, korrosjonsbeskyttelse, alder og kartangivelse av hvor tanken ønskes lagt ned på eiendommen. Kommunen kan kreve tilsvarende opplysninger for eksisterende nedgravde oljetanker.

Blir en nedgravd oljetank tatt ut av bruk, skal den ansvarlige gi skriftlig melding om dette til kommunen.

§ 1–10. *Tilsyn, registrering og krav til kontrollør*

Kommunen fører tilsyn med at bestemmelsene i dette kapitlet overholdes.

Kommunen er ansvarlig for å etablere og ajourføre et register med nødvendige opplysninger om nedgravde oljetanker innen kommunen.

Kommunen skal stille kvalifikasjonskrav til den som foretar kontroll etter § 1–6, og til den som skal foreta mer omfattende kontroll etter § 1–7 fjerde ledd.

§ 1–11. *Dispensasjon*

Kommunen kan dispensere fra kravene i dette kapitlet eller deler av disse når konsekvensene av eventuell oljeforurensning anses å være ubetydelige.

§ 1–12. *Kommunens myndighet i særlige tilfeller*

I særlige tilfeller kan kommunen innføre spesielt strenge eller hyppige tilstandskontroller, aldersbegrensninger, krav til teknisk utforming, maksimalvolum og/eller forbud mot all installasjon og bruk av nedgravde oljetanker.

§ 1–13. *Ansvar*

Reglene i kapittel 8 i forurensningsloven om erstatning for forurensningsskade, kommer til anvendelse overfor den ansvarlige og kontrollør etter dette kapitlet.

§ 1–14. *Overgangsbestemmelser*

Nedgravde oljetanker som er installert før 1970 skal være førstegangskontrollert innen utgangen av 1999. Nedgravde oljetanker som er tatt i bruk i perioden 1970 og frem til 1980, skal være førstegangskontrollert innen utgangen av 2001. GUP-tanker førstegangskontrolleres senest ved oppnådd 30-års alder. Kapitlets krav gjøres gjeldende fullt ut innen utgangen av 2005.

I særlige tilfeller kan kommunen gi pålegg om raskere iverksettelse av førstegangskontroll.

Kapittel 2. Opprydding i forurenset grunn ved bygge- og gravearbeider

Fastsatt med hjemmel i lov 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall (Forurensningsloven) § 9, § 52a og § 85.

§ 2–1. *Formål*

Dette kapitlet har til formål å sikre at områder med forurenset grunn ikke skal medføre uakseptabel helse- og miljørisiko i omgivelsene.

§ 2–2. *Virkeområde*

Dette kapitlet gjelder ved terrenginngrep i områder hvor det er grunn til å tro at det er forurenset grunn.

Dette kapitlet gjelder ikke for saker som omfattes av kapittel 22 om mudring og dumping i sjø og vassdrag.

Statens forurensningstilsyn kan i det enkelte tilfelle bestemme at dette kapitlet ikke skal gjelde for lokaliteter som ut fra spesielle forhold bør behandles av Statens forurensningstilsyn eller den Statens forurensningstilsyn bemyndiger.

§ 2–3. *Definisjoner*

I dette kapitlet menes med

- forurenset grunn*: grunn der konsentrasjonen av helse- eller miljøfarlige stoffer overstiger fastsatte normverdier for mest følsom arealbruk, jf. vedlegg 1 til dette kapitlet, eller andre helse- og miljøfarlige stoffer som etter en risikovurdering må likestilles med disse,
- tiltakshaver*: den person eller foretak som terrenginngrepet utføres på vegne av og som er ansvarlig for at tiltaket blir utført i samsvar med myndighetskrav,
- terrenginngrep*: graving, planering, masseuttak, utfylling og andre inngrep som kan medføre skade eller ulempe ved at eksisterende forurensning spres eller gjøres mindre tilgjengelig for oppryddingstiltak,
- akseptkriterier*: beregnede konsentrasjoner av enkeltstoffer eller stoffgrupper i grunnen, som kan aksepteres på

bakgrunn av en risikovurdering basert på planlagt bruk av eiendommen og stedspesifikke forhold for øvrig.

§ 2-4. *Krav om undersøkelser*

Tiltakshaver skal vurdere om det er forurenset grunn i området der et terrenginngrep er planlagt gjennomført.

Dersom det er grunn til å tro at det er forurenset grunn i området, skal tiltakshaver sørge for at det blir utført nødvendige undersøkelser for å få klarlagt omfanget og betydningen av eventuell forurensning i grunnen. Undersøkelsene skal som minimum avklare om normverdier for mest følsom arealbruk, jf. vedlegg 1 til dette kapitlet, er overskredet.

Dersom undersøkelsene viser at det er forurenset grunn, jf. § 2-3 bokstav a, kreves det ytterligere undersøkelser og vurderinger for å klargjøre eventuelle konflikter mellom miljøhensyn og brukerinteresser og behov for tiltak.

§ 2-5. *Krav til tiltak ved terrenginngrep i forurenset grunn*

Ved terrenginngrep i forurenset grunn plikter tiltakshaver å gjennomføre de tiltak som er nødvendige for å sikre at

- a) konsentrasjonene av miljøgifter i grunnen etter tiltak ikke overstiger normverdiene i vedlegg 1 til dette kapitlet eller akseptkriterier fastsatt på bakgrunn av en risikovurdering basert på planlagt bruk av eiendommen og de stedspesifikke miljø- og brukerinteresser for øvrig,
- b) anleggsarbeidet, herunder oppgraving og disponering av forurenset masse, ikke medfører forurensningsspredning eller fare for skade på helse eller miljø.

Forurenset masse som ikke disponeres på eiendommen, skal leveres til godkjent deponi eller behandlingsanlegg med tillatelse etter forurensningsloven.

§ 2-6. *Krav til tiltaksplan*

Dersom normverdiene i vedlegg 1 til dette kapitlet er overskredet, skal det utarbeides tiltaksplan.

Tiltaksplanen skal inneholde følgende punkter:

- 1) redegjørelse for de undersøkelser av forurensning i grunnen som er foretatt, jf. § 2-4,
- 2) redegjørelse for eventuelle akseptkriterier fastsatt etter § 2-5 bokstav a,
- 3) vurdering av risiko for forurensningsspredning under arbeidet som følge av terrenginngrepet, jf. § 2-5 bokstav b,
- 4) redegjørelse for hvilke tiltak som skal gjennomføres for å oppfylle kravene i § 2-5, samt tidsplan for gjennomføring,
- 5) redegjørelse for hvordan forurenset masse skal disponeres,
- 6) redegjørelse for hva som vil bli iverksatt av kontroll og overvåking under og etter terrenginngrepet, dersom det er behov for dette,
- 7) dokumentasjon for at tiltakene vil bli gjennomført av godkjente foretak, jf. forskrift 22. januar 1997 nr. 35 om godkjenning av foretak for ansvarsrett og foretak med særlig faglig kompetanse dersom det er stilt krav om dette, jf. § 2-7.

Tiltaksplanen skal sendes kommunen.

Dersom terrenginngrepet også krever melding eller søknad etter plan- og bygningsloven, skal tiltaksplanen sendes sammen med denne.

§ 2-7. *Krav til faglige kvalifikasjoner*

Kommunen kan bestemme at tiltakshaver ved gjennomføring av undersøkelser etter § 2-4 og utarbeidelse av tiltaksplan etter § 2-6, benytter foretak med særlig faglig kompetanse. Statens forurensningstilsyn kan gi veiledning om og fastsette retningslinjer med kriterier for slik faglig kompetanse.

§ 2-8. *Godkjenning av tiltaksplan*

Tiltaksplanen skal godkjennes av kommunen.

Kommunens godkjenning fratrukker ikke tiltakshaver ansvaret for at tiltakene er tilstrekkelige i henhold til § 2-5.

Kommunen kan bestemme at tiltakshaver skal varsle naboer og eventuelle andre berørte om det planlagte terrenginngrepet.

Kommunens behandling av tiltaksplanen skal så langt det er mulig samordnes med behandlingen av saken etter plan- og bygningsloven.

§ 2-9. *Gjennomføring av tiltak, rapportering m.m.*

Tiltakshaver skal på ethvert tidspunkt kunne dokumentere at arbeidene skjer i samsvar med bestemmelser i dette kapitlet og med godkjent tiltaksplan. Eventuelle avvik fra tiltaksplanen skal godkjennes av kommunen.

Umiddelbart etter at tiltakene (med unntak for overvåking) er gjennomført, skal tiltakshaver rapportere til kommunen om gjennomføring av tiltakene i henhold til planen.

I saker hvor tiltaket ikke utgjør en fullstendig opprydning slik at det fortsatt er forurenset grunn på eiendommen, skal tiltakshaver sørge for at en heftelse om dette tinglyses på eiendommen.

Kommunen skal etter nærmere retningslinjer fra Statens forurensningstilsyn sørge for rapportering av data til et nasjonalt system for grunnforurensning. Tiltakshaver skal gi kommunen opplysninger som er nødvendige for denne rapporteringen. Kommunen kan gi bestemmelser om krav til tiltakshavers rapportering.

Tiltak som betinger eller innebærer overvåking i ettertid, må i tillegg rapporteres i samsvar med godkjent

tiltaksplan, og når overvåking er avsluttet.

Er arbeid ikke satt i gang senest 3 år etter at tiltaksplanen er godkjent av kommunen, må ny tiltaksplan utarbeides og sendes kommunen. Det samme gjelder hvis arbeid innstilles i lengre tid enn 2 år.

§ 2–10. *Plikt til å stanse igangsatt terrenginngrep dersom det oppdages forurensning i grunnen*

Dersom det først oppdages forurensning i grunnen eller det oppstår mistanke om slik forurensning etter at terrenginngrepet er igangsatt, skal alt arbeid som kan utløse spredningsfare straks stanses. Tiltakshaver plikter da å gjennomføre undersøkelser i henhold til § 2–4. Dersom undersøkelsene viser at grunnen er forurenset, inntrer pliktene etter § 2–5 og § 2–6. Regelen om nabovarsel i § 2–8 gjelder tilsvarende.

Plikten til å stanse arbeidet etter denne bestemmelsen gjelder ikke tiltak som er nødvendige for å redusere eller stanse forurensning eller fare for dette.

§ 2–11. *Tilsyn og kontroll*

Kommunen fører tilsyn med at bestemmelsene i dette kapitlet følges og kan i den forbindelse treffe enkeltvedtak etter bestemmelsene i forurensningsloven § 49 til § 51. Kommunen har også myndighet etter forurensningsloven § 7 fjerde ledd, § 18, § 74, § 75 og § 76.

§ 2–12. *Gebyr*

Kommunen kan fastsette forskrift om gebyr for saksbehandling og kontroll. Gebyrene skal samlet ikke overstige kommunens kostnader.

Gebyret er tvangsgrunnlag for utlegg.

§ 2–13. *Fastsettelse av stoffer og normverdier*

Statens forurensningstilsyn kan endre og utvide listen i vedlegg 1 til dette kapitlet over helse- og miljøfarlige stoffer og normverdiene for mest følsom arealbruk knyttet til disse.

§ 2–14. *Overgangsbestemmelser*

Tillatelser til og pålegg om oppgraving, behandling og annen håndtering av forurenset grunn gitt før 1. juli 2004, omfattes ikke her.

Vedlegg 1. Normverdier for mest følsom arealbruk

<i>Stoff</i>	<i>Normverdier (mg/kg)</i>
Arsen	2
Bly	60
Kadmium	3
Kvikksølv	1
Kobber	100
Sink	100
Krom (tot.)	25
Nikkel	50
Cyanid fri	1
Σ 7 PCB	0,01
Pentaklorfenol	0,005
Lindan	0,001
DDT	0,04
Monoklorbensen	0,5
1,2-diklorbensen	0,5
1,4-diklorbensen	0,5
1,2,4-triklorbensen	0,2
1,2,4,5-tetraklorbensen	0,3
Pentaklorbensen	0,1
Heksaklorbensen	0,03
Diklormetan	0,06
Triklormetan	0,01
Trikloretan	0,01
Tetrakloretan	0,03
1,1,1-trikloretan	0,1
Σ 16 PAH ¹	2
Benso(a)pyren	0,1
Naftalen	0,8
Fluoren	0,6
Fluoranten	0,1
Pyren	0,1
Bensen	0,005

<i>Stoff</i>	<i>Normverdier (mg/kg)</i>
Toluen	0,5
Etylbensen	0,5
Xylen	0,5
Alifater C5–C10	7
Alifater >C10-C12	30
Alifater >C12-C35	100
Metyltertiærbutyleter (MTBE)	2
1,2-dikloretan	0,003
1,2-dibrometan	0,004
Tetraetylbly	0,001

1 Beregnet basert på data for den mest toksiske PAH-forbindelse, benso(a)pyren.

Kapittel 3. Ikke vedtatt

Kapittel 4. Anlegg, drift og vedlikehold av planeringsfelt

Fastsatt med hjemmel i lov 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall (Forurensningsloven) § 9 pkt. 1 og 3, § 11 andre ledd og § 81.

§ 4–1. Virkeområde og formål

Bestemmelsene i dette kapitlet gjelder anlegg av planeringsfelt samt drift og vedlikehold av nye og eksisterende planeringsfelt.

Bestemmelsene har til formål å forebygge, begrense eller stanse forurensning/erosjon fra planeringsfelt.

§ 4–2. Definisjon

Med bakkeplanering forstås arbeidet med å gjøre brattlendt eller kupert dyrkbart og tidligere dyrket areal skikket for maskinell jordbruksdrift. Det regnes som planering etter dette kapitlet når det forflyttes masse som berører et areal på minst 1,0 dekar.

§ 4–3. Krav til planeringsfelt

Ethvert anlegg (eksisterende og nye) må være innrettet slik at det ikke oppstår forurensning.

Alle planeringsfelt skal være utført i samsvar med «Tekniske retningslinjer for anlegg, drift og vedlikehold av planeringsfelt» fastsatt av Landbruksdepartementet.

§ 4–4. Søknad, tillatelse mv.

Det er søknadsplikt for anlegg av planeringsfelt.

Før planlegging av planering igangsettes skal det sendes forenklet søknad til kommunen. Den forenklede søknaden skal inneholde kart som viser hvilke områder som vil bli berørt av planeringen. Viktige natur/terrenginngrep, bekkelukkinger mv. skal avmerkes på kartet. Kommunen avgjør på bakgrunn av den forenklede søknaden om planeringen krever tillatelse etter dette kapitlet, jf. tredje ledd.

Planering er ikke tillatt uten plan godkjent av kommunen. Kommunen kan om nødvendig stanse arbeider i forbindelse med planering dersom det ikke foreligger slik plan.

§ 4–5. Planens innhold

Planen skal være i samsvar med kravene i «Tekniske retningslinjer for anlegg, drift og vedlikehold av planeringsfelt» fastsatt av Landbruksdepartementet.

§ 4–6. Ansvar

Eier og bruker av arealer som er eller blir planert, er ansvarlig for at bestemmelsene i dette kapitlet med tilhørende retningslinjer følges.

§ 4–7. Lokale forskrifter med forbud mot planering

Kommunen kan i lokale forskrifter bestemme at planering ikke skal være tillatt i bestemte områder når områdets jordart, beliggenhet til vassdrag etc. er slik at planering ut fra forurensningssyn ikke kan gjennomføres tilfredsstillende.

§ 4–8. Tilsyn, pålegg og rapportering

Kommunen fører tilsyn med at bestemmelsene i dette kapitlet eller vedtak truffet i medhold av dette kapitlet følges, og at anlegg utføres i samsvar med godkjent plan. Kommunen står også for ferdiggodkjennelse.

Kommunen kan i det enkelte tilfelle gi pålegg om tiltak som er nødvendig for å forebygge, begrense eller stanse erosjon og forurensning fra planerte arealer.

Etter nærmere bestemmelser fra fylkesmannen plikter kommunen å gi opplysninger og data om planeringsfelt.

§ 4–9. Unntak

Kommunen kan gjøre unntak fra bestemmelsene i dette kapitlet.

Del 2. Støy

Bestemmelser om

- grenseverdier for støy står i kapittel 5,
- forbud mot bruk av fritidsfartøy uten effektiv lydemping i eksossystemet står i kapittel 6.

Kapittel 5. Grenseverdier for støy

Fastsatt med hjemmel i lov 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall (Forurensningsloven) § 9, § 10, § 49 og § 51, jf. § 5 første ledd.

I. Formål og virkeområde

§ 5–1. Formål

Bestemmelsene i dette kapitlet har til formål å fremme menneskers helse og trivsel ved å sette minstekrav til støynivå og sikre at dette nivået blir overholdt.

§ 5–2. Virkeområde

Bestemmelsene i dette kapitlet gjelder støynivå ved helårsboliger, barnehager, utdanningsinstitusjoner og helseinstitusjoner.

Kapitlet omfatter støy fra følgende anlegg:

- a) vei som er åpen for alminnelig ferdsel (vei),
- b) anlegg som omfattes av jernbaneloven av 11. juni 1993 nr. 100 (baneanlegg),
- c) landingsplass som går under luftfartsloven av 11. juni 1993 nr. 101 med inn- og utflygingstraseer, tilhørende trafikkarealer mv. dersom disse har samme eier som landingsplassen (flyplass),
- d) transportterminal,
- e) landbaserte industribedrifter som er konsesjonspliktige etter forurensningsloven § 11 (industri).

Forurensningsmyndigheten kan i det enkelte tilfelle gjøre vedtak om at plikter som dette kapitlet legger på eieren av et anlegg, i stedet skal ligge på en annen ansvarlig, f.eks. den som driver virksomhet ved anlegget.

II. Grenseverdier

§ 5–3. Grenseverdier

1. Når døgnekvivalent støynivå overskrider 35 dB(A), skal det gjennomføres kartlegging og tiltaksutredning etter § 5–5 til § 5–7.
2. Når døgnekvivalent støynivå overskrider 42 dB(A), skal det gjennomføres tiltak etter § 5–8. Frist for gjennomføring av tiltak er 1. januar 2005.
3. Grenseverdiene gjelder innendørs med lukkede vinduer og med tilfredsstillende ventilasjon.
4. Grenseverdiene gjelder ikke ved midlertidige avvik fra normal drift av et anlegg. Forurensningsmyndigheten avgjør i tvilstilfelle hva som skal regnes som et midlertidig avvik.

§ 5–4. Fastlegging av om grenseverdiene er overskredet

Kartlegging for å kunne fastlegge om grenseverdiene i § 5–3 er overskredet, skal skje ved beregninger basert på modeller som er fastsatt etter denne paragrafen.

For forurensning fra transport fastsetter følgende instanser i samråd med Statens forurensningstilsyn hvilke beregningsmodeller som skal benyttes, hvordan representative målinger kan brukes for å presisere beregningsresultater, samt kvalitetskrav til data som skal inngå i beregningene:

- Vegdirektoratet: støy fra vei.
- Luftfartsverket og Forsvarsbygg: støy fra landingsplasser.
- NSB: støy fra baneanlegg.
- Kystdirektoratet: støy fra havner og kaianlegg.

For støy fra andre kilder benyttes den beregningsmodellen og det beregningsgrunnlaget som Statens forurensningstilsyn fastsetter i samråd med anleggets eier.

Avvik mellom beregningsresultater og resultater fra representative målinger kan begrunne en revisjon av beregningsmodellen eller beregningsgrunnlaget.

Endring i en beregningsmodell fastsettes av de samme instanser som angitt ovenfor.

Miljøverndepartementet avgjør eventuell uenighet om fastsetting eller endring av beregningsmodeller i samråd med de berørte departementer.

III. Kartleggings- og utredningsplikt

§ 5–5. Kartleggingsplikt

Eieren av anlegg som nevnt i § 5–2 annet ledd skal innenfor område som omfattes av § 5–2 første ledd, kartlegge om anlegget bidrar vesentlig til at grenseverdiene i § 5–3 nr. 1 overskrides eller sannsynligvis vil bli overskredet i løpet av de kommende fire år.

Eieren av anlegget skal sende forurensningsmyndigheten melding om at arbeid med kartlegging er påbegynt, samt kartleggingsresultater så snart disse foreligger.

Forurensningsmyndigheten kan gi pålegg om å gjennomføre kartlegging etter første ledd og i tvilstilfelle fastsette hvem som skal foreta kartleggingen, hvordan kartleggingen skal foregå og hvilket område den skal omfatte. Forurensningsmyndigheten kan videre gi pålegg om at flere eiere av anlegg som nevnt i § 5-2 annet ledd skal samarbeide om gjennomføringen av kartlegging, og kan herunder også gi pålegg om at eier av det anlegget som antas å bidra mest til overskridelsen av grenseverdiene, skal koordinere arbeidet med å få fram en samlet kartlegging.

Dersom det er nødvendig, skal forurensningsmyndigheten kartlegge støynivået fra kilder som ikke går under plikten etter første ledd.

§ 5-6. Tiltaksutredningsplikt

Den som er kartleggingspliktig etter § 5-5, skal også utrede tiltak for å bringe støynivået under grenseverdiene i § 5-3 nr. 1.

Tiltaksutredningen skal inneholde

- beskrivelse av tiltakene,
- angivelse av hvem som er tenkt å utføre tiltakene,
- angivelse av hvilke kostnader tiltakene er forbundet med, samt hvem som er tenkt å dekke disse,
- beregning av støybegrensende effekt av tiltakene, og
- tidsplan for gjennomføring.

Bestemmelsene i § 5-5 annet og tredje ledd gjelder tilsvarende for tiltaksutredning.

§ 5-7. Ny kartlegging

Kartlegging etter § 5-5 skal oppdateres minst hvert fjerde år. Oppdatert kartlegging sendes forurensningsmyndigheten.

For øvrig kan forurensningsmyndigheten i særlige tilfelle gi pålegg om oppdatering av den foreliggende kartleggingen.

IV. Tiltaksplikt og kostnadsdekning

§ 5-8. Tiltaksplikt

Eieren av anlegg som nevnt i § 5-2 annet ledd skal treffe nødvendige tiltak for å unngå at dennes anlegg bidrar vesentlig til at grenseverdien i § 5-3 nr. 2 blir overskredet.

At grenseverdien i § 5-3 nr. 2 er overskredet når kartleggingen etter § 5-5 legges fram, utløser likevel ikke noen plikt til å treffe tiltak etter første ledd dersom framskrivninger viser at grenseverdiene vil være overholdt for eventuelle tiltak vil være gjennomført.

Forurensningsmyndigheten kan gi pålegg om tiltakspliktens omfang dersom en eier ikke oppfylder tiltaksplikten etter denne paragraf. Forurensningsmyndigheten kan videre gi pålegg om at flere eiere av anlegg som nevnt i § 5-2 annet ledd skal samarbeide om gjennomføringen av tiltak, og kan herunder også gi pålegg om at eier av det anlegget som bidrar mest til overskridelsen av grenseverdiene, skal koordinere gjennomføringsarbeidet.

For vedtak etter tredje ledd gjelder kapittel 36 om behandling av tillatelser etter forurensningsloven. Forurensningsmyndigheten skal sørge for at saksbehandlingen blir samordnet med tiltak som gjennomføres i medhold av andre lover og forskrifter. Når forurensningsmyndigheten gir pålegg, skal den ta hensyn til konsesjoner, reguleringsplaner mv. som kan virke inn på gjennomføringen av tiltak.

Graneloven § 6 til § 8 skal ikke få anvendelse for forurensning som er å anse som tillatt etter dette kapitlet, herunder etter vedtak i medhold av § 5-12.

§ 5-9. Kostnadsdekning

Eieren av et anlegg som nevnt i § 5-2 annet ledd, skal dekke kostnadene til kartlegging og tiltaksutredning etter § 5-5 til § 5-7 og tiltak etter § 5-8. Går flere eiere sammen om kartlegging eller tiltak, skal kostnadene deles mellom dem i forhold til den enkeltes bidrag til den totale støybelastningen.

Ved fordeling av tiltakskostnader skal kostnadene for tiltak mot støy beregnes under forutsetning av at det allerede er gjennomført tiltak som hovedsakelig retter seg mot overskridelse av grenseverdiene for NO₂ og PM₁₀, jf. kapittel 7 om lokal luftkvalitet.

Dersom det er uenighet om kostnadsfordeling etter første ledd, eller kostnadsfordeling etter denne bestemmelsen vil være urimelig, kan forurensningsmyndigheten vedta en annen kostnadsfordeling.

§ 5-10. Omgjøring

Forurensningsmyndigheten kan endre, supplere eller oppheve vedtak om gjennomføring av tiltak, jf. § 5-8 tredje ledd, dersom

- a) det anses nødvendig for å overholde grenseverdien i § 5-3 nr. 2,
  - b) det viser seg at et vedtatt tiltak ikke lar seg gjennomføre, eller
  - c) vilkårene for omgjøring etter forurensningsloven § 18 er til stede.
- § 5-8 fjerde og femte ledd gjelder tilsvarende for vedtak etter denne paragraf.

V. Avsluttende bestemmelser

§ 5-11. Hvilket organ som er forurensningsmyndighet

Fylkesmannen er forurensningsmyndighet etter dette kapitlet og fører tilsyn med at bestemmelsene blir overholdt.

Statens forurensningstilsyn er likevel forurensningsmyndighet for industri i de tilfellene der myndigheten til å gi tillatelse til slik virksomhet etter forurensningsloven § 11 ikke er delegert til fylkesmannen.

§ 5–12. *Unntak*

Statens forurensningstilsyn eller den Miljøverndepartementet bestemmer, kan gjøre unntak fra bestemmelsene i dette kapitlet. Det kan i særlige tilfeller ut fra en helhetlig vurdering godkjennes eller gis pålegg om gjennomføring av tiltak som vil medføre at grenseverdien i § 5–3 nr. 2 fravikes.

§ 5–13. *Klage*

Vedtak etter § 5–8, § 5–9, § 5–10, § 5–12 og § 5–14 kan påklages til Miljøverndepartementet. For øvrig kommer reglene om klage i kapittel 41 § 41–5 til anvendelse.

§ 5–14. *Forurensningsgebyr*

Forurensningsmyndigheten kan fastsette forurensningsgebyr for å sikre at bestemmelsene i denne forskriften eller vedtak i medhold av forskriften blir overholdt, jf. forurensningsloven § 73.

Kapittel 6. Forbud mot bruk av fritidsfartøy uten effektiv lyddempning i eksossystemet

Fastsatt med hjemmel i lov 11. juni 1976 nr. 79 om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven) § 4.

§ 6–1. *Forbud mot bruk av fritidsfartøy uten effektiv lyddempning i eksosystemet*

Innenfor grunnlinjen er det forbudt å bruke fritidsfartøy uten effektiv lyddempning i eksosystemet.

Med effektiv lyddempning forstås den lyddempning som oppnås ved bruk av dimensjonert lydpotte eller ved nedføring av eksos til vann.

Forbudet gjelder likevel ikke fritidsbåter med saktegående innenbordsmotorer under 100 hk.

Del 3. Lokal luftkvalitet

Bestemmelser om

- lokal luftkvalitet står i kapittel 7,
- svovelinhold i ulike oljeprodukter står i kapittel 8,
- begrensning av utslipp av flyktige organiske forbindelser (VOC) forårsaket av bruk av organiske løsemidler står i kapittel 9,
- utslipp fra krematorier står i kapittel 10.

Kapittel 7. Lokal luftkvalitet

Fastsatt med hjemmel i lov 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall (Forurensningsloven) § 5, § 9, § 39, § 49, § 51 og § 81. Jf. EØS-avtalen vedlegg XX nr. 13d (direktiv 2000/69/EF), nr. 13e (direktiv 1999/30/EF), nr. 14a (direktiv 96/62/EF) og nr. 21ag (direktiv 2002/3/EF).

§ 7–1. *Formål*

Bestemmelsene i dette kapitlet har som formål å fremme menneskers helse og trivsel og beskytte vegetasjon og økosystemer ved å sette minstekrav til luftkvalitet og sikre at disse blir overholdt, og ved å sette krav til overvåking av og informasjon om konsentrasjonen av bakkenær ozon.

I. Lokal luftkvalitet

§ 7–2. *Virkeområde*

Avsnitt I, Lokal luftkvalitet, omfatter stoffene:

- svevestøv (PM_{2,5} og PM₁₀),
- nitrogenoksider og nitrogendioksid,
- svoveldioksid,
- bly,
- benzen,
- karbonmonoksid.

§ 7–3. *Anleggseiers ansvar*

Eier av anlegg som bidrar vesentlig til fare for overskridelse av grenseverdiene i § 7–6, skal sørge for å gjennomføre nødvendige tiltak for å sikre at de grenseverdier og krav som følger av disse bestemmelsene, blir overholdt og skal dekke kostnadene forbundet med gjennomføringen. Eier av anlegg som bidrar vesentlig til overskridelse av alarmtersklene i § 7–9, kan bli pålagt å varsle offentligheten, samt dekke kostnadene forbundet med dette. Statens forurensningstilsyn kan gi pålegg om at flere eiere av anlegg skal samarbeide om gjennomføringen av tiltak.

Eier av anlegg som bidrar til konsentrasjonene som beskrevet i § 7–7 og § 7–8, skal medvirke til å gjennomføre målinger, beregninger og tiltaksutredninger som nevnt i § 7–7 og § 7–8, jf. § 7–4. Eier av mindre fyringsanlegg som faller inn under forurensningsloven § 7–8 første ledd nr. 2, er likevel bare ansvarlig for de plikter kommunen pålegger i medhold av § 7–4 og § 7–5.

Ved vurderingen av om en kilde bidrar vesentlig til overskridelsen av de enkelte grenseverdier, skal kun lokalt skapte bidrag medregnes. Utslipp fra trafikk på veier skal ses under ett, uavhengig av hvem som eier veiene. Det

samme gjelder utslipp fra sammenhengende havneområder med ulike eiere. Også utslipp fra mindre fyringsanlegg som faller inn under forurensningsloven § 7–8 første ledd nr. 2 skal ses under ett.

Tillatelse etter forurensningsloven § 11 fritar ikke for plikter etter avsnitt I Lokal luftkvalitet.

§ 7–4. Kommunens ansvar og myndighet

Kommunen skal sørge for etablering av målestasjoner samt for gjennomføring av målinger og/eller beregninger iht. § 7–7 etter at det er innhentet uttalelse fra de andre ansvarlige iht. § 7–3. Kommunen skal også sørge for utarbeidelse av nødvendige tiltaksutredninger iht. § 7–8 i samråd med de ansvarlige iht. § 7–3.

Kommunen kan gi nødvendige pålegg for å sikre at kravene i dette kapitlet overholdes, herunder gi pålegg om gjennomføring av tiltak for å sikre overholdelse av kravene i § 7–6, samt gi pålegg om opplysningsplikt og undersøkelse iht. forurensningsloven § 49 og § 51. Kommunen kan også pålegge de ansvarlige iht. § 7–3 å gjennomføre plikter etter § 7–7, § 7–8, § 7–9 og § 7–10.

Pålegg om gjennomføring av tiltak for å sikre overholdelse av kravene i § 7–6 til virksomheter som har tillatelse etter forurensningsloven § 11, skal gis av den forurensningsmyndighet som har gitt tillatelsen.

Kommunen skal sørge for at eiere av mindre fyringsanlegg som nevnt i § 7–3 samlet sett oppfyller sin andel av de pliktene som følger av § 7–6. Kommunestyret kan gjennom forskrift etter forurensningsloven § 9 eller ved enkeltvedtak etter lovens § 7 fjerde ledd regulere utslippene fra slike fyringsanlegg. Slik forskrift eller slike enkeltvedtak kan likevel ikke inneholde restriksjoner som medfører at kapasiteten på strømmettet lokalt eller nasjonalt overbelastes.

Kommunen kan i det enkelte tilfelle gjøre vedtak om at plikter som eieren av et anlegg har etter dette kapitlet i stedet skal ligge på en annen som driver virksomhet som forurenser. I særlige tilfeller kan kommunen pålegge den ansvarlige for et anlegg å gjennomføre plikter etter dette kapitlet selv om anlegget ikke bidrar vesentlig til konsentrasjonen av de enkelte stoffene.

§ 7–5. Kostnadsdekning

Statens forurensningstilsyn kan gi pålegg om dekning og fordeling av anleggseiernes kostnader ved tiltak for å overholde kravene i § 7–6.

Kommunen kan pålegge de ansvarlige etter § 7–3 å dekke kostnadene ved gjennomføring av pliktene i § 7–7, § 7–8, § 7–9 og § 7–10. Kostnadene skal fordeles i forhold til den enkeltes bidrag til forurensningskonsentrasjonen.

Kommunen kan pålegge eiere av mindre fyringsanlegg å dekke kostnadene forbundet med mindre fyringsanleggs andel av pliktene i § 7–3 jf. § 7–6, § 7–7, § 7–8 og § 7–10. Kommunestyret kan gi forskrift om gebyrer for saksbehandling og kontroll av krav gitt i dette kapitlet. Gebyrene kan kreves av de ansvarlige etter § 7–3, samt av eiere av mindre fyringsanlegg, og skal settes slik at de samlet ikke overstiger kommunens kostnader ved saksbehandlingen eller kontrollordningen, jf. forurensningsloven § 52a. Gebyret er tvangsgrunnlag for utlegg.

§ 7–6. Grenseverdier for tiltak

Forurensningskonsentrasjonen i utendørs luft skal fra og med de fastsatte fristene ikke overstige følgende grenseverdier flere enn det tillatte antall ganger:

<i>Svoveldioksid</i>	<i>Midlingstid</i>	<i>Grenseverdi</i>	<i>Antall tillatte overskridelser av grenseverdien</i>	<i>Dato for oppnåelse av grenseverdi</i>
1. Timegrenseverdi for 1 time beskyttelse av menneskets helse		350 µg/m ³	Grenseverdien må ikke overskrides mer enn 24 ganger pr. kalenderår	1. januar 2005
2. Døgn grenseverdi for beskyttelse av menneskets helse	1 døgn (fast)	125 µg/m ³	Grenseverdien må ikke overskrides mer enn 3 ganger pr. kalenderår	1. januar 2005
3. Grenseverdi for beskyttelse av økosystemet	Kalenderår og i vinterperioden (1/10–31/3)	20 µg/m ³		4. oktober 2002
<i>Nitrogen dioksid og nitrogenoksid</i>				
1. Timegrenseverdi for 1 time beskyttelse av menneskets helse		200 µg/m ³ NO ₂	Grenseverdien må ikke overskrides mer enn 18 ganger pr. kalenderår	1. januar 2010
2. Årsgrenseverdi for beskyttelse av menneskets helse	Kalenderår	40 µg/m ³ NO ₂		1. januar 2010
3. Grenseverdi for beskyttelse av vegetasjonen	Kalenderår	30 µg/m ³ NO _x		4. oktober 2002
<i>Svevestøv PM₁₀</i>				

<i>Svoveldioksid</i>	<i>Midlingstid</i>	<i>Grenseverdi</i>	<i>Antall tillatte overskridelser av grenseverdien</i>	<i>Dato for oppnåelse av grenseverdi</i>
1. Døgn grenseverdi for beskyttelse av menneskets helse	1 døgn (fast)	50 µg/m ³ PM ₁₀	Grenseverdien må ikke overskrides mer enn 35 ganger pr. år	1. januar 2005
2. Årsgrenseverdi for beskyttelse av menneskets helse	Kalenderår	40 µg/m ³ PM ₁₀		1. januar 2005
<i>Bly</i>				
Årsgrenseverdi for beskyttelse av menneskets helse	Kalenderår	0,5 µg/m ³		4. oktober 2002
<i>Benzen</i>				
Årsgrenseverdi for beskyttelse av menneskets helse	Kalenderår	5 µg/m ³		1. januar 2010
<i>Karbonmonoksid</i>				
Grenseverdi for beskyttelse av menneskets helse	Maks. daglig 8-timers gjennomsnitt	10 mg/m ³		1. januar 2005

Tiltak i ett område skal ikke medføre overskridelser av tiltaksgrensene i andre områder. Tiltakene skal sikre at grenseverdiene vil være overholdt i minst 3 år etter tiltaksgjennomføring.

Inntil tidspunktene for oppfyllelse av grenseverdiene i denne bestemmelsen har funnet sted, gjelder minstekravene i EUs direktiv 80/779/EØF og direktiv 85/203/EØF.

§ 7-7. *Krav til måling og beregning av luftkvaliteten*

Luftkvaliteten skal måles og/eller beregnes iht. helsebaserte og vegetasjonsbaserte vurderingsterskler:

Helsebaserte vurderingsterskler

<i>Forurensningskomponent</i>	<i>Øvre vurderingsterskel</i>	<i>Nedre vurderingsterskel</i>
Svoveldioksid	75 µg/m ³ (døgnverdi) som ikke må overskrides mer enn 3 ganger pr. kalenderår	50 µg/m ³ (døgnverdi) som ikke må overskrides mer enn 3 ganger pr. kalenderår
Nitrogendioksid	140 µg/m ³ (timesmiddel) som ikke må overskrides mer enn 18 ganger pr. kalenderår	100 µg/m ³ (timesmiddel) som ikke må overskrides mer enn 18 ganger pr. kalenderår
Svevestøv (PM ₁₀)	32 µg/m ³ (årsmiddel) 30 µg/m ³ (døgnmiddel) som ikke må overskrides mer enn 7 ganger pr. kalenderår	26 µg/m ³ (årsmiddel) 20 µg/m ³ (døgnmiddel) som ikke må overskrides mer enn 7 ganger pr. kalenderår
Bly	14 µg/m ³ (årsmiddel)	10 µg/m ³ (årsmiddel)
Benzen	0,35 µg/m ³ (årsmiddel)	0,25 µg/m ³ (årsmiddel)
Karbonmonoksid	3,5 µg/m ³ (årsmiddel)	2,0 µg/m ³ (årsmiddel)
	7 mg/m ³ (8-timesmiddel)	5 mg/m ³ (8-timesmiddel)

Vegetasjonsbaserte vurderingsterskler

<i>Forurensningskomponent</i>	<i>Øvre vurderingsterskel</i>	<i>Nedre vurderingsterskel</i>
Svoveldioksid	12 µg/m ³ (vintermiddel)	8 µg/m ³ (vintermiddel)
Nitrogenoksider	24 µg/m ³ (årsmiddel)	19,5 µg/m ³ (årsmiddel)

I større byområder samt i andre soner hvor nedre vurderingsterskel er overskredet, skal det foretas målinger. I større byområder og soner hvor konsentrasjonene i et representativt tidsrom ligger mellom øvre og nedre vurderingsterskel, kan antall målestasjoner reduseres hvis det benyttes en kombinasjon av målinger og modellberegninger. I større byområder og soner hvor konsentrasjonene ligger under nedre vurderingsterskel, er det tilstrekkelig å benytte modellberegninger eller teknikker for objektive anslag for å vurdere luftkvaliteten. I større byområder skal det likevel foretas målinger av SO₂ og NO₂.

For å kunne vurdere luftkvaliteten i forhold til de helsebaserte grenseverdiene i § 7–6 skal minste antall faste målestasjoner for hvert stoff være:

<i>Befolkningsmengde i større byområde eller sone (i 1.000)</i>	<i>Ved overskridelse av øvre vurderingsterskel</i>	<i>For konsentrasjoner mellom øvre og nedre vurderingsterskel</i>	<i>For SO₂ og NO₂, i større byområder hvor konsentrasjonene er lavere enn nedre vurderingsterskel</i>
0 – 249	1	1	–
250 – 499	2	1	1
500 – 749	2	1	1
750 – 999	3	1	1
1.000 – 1.499	4	2	1
1.500 – 1.999	5	2	1
2.000 – 2.749	6	3	2
2.750 – 3.749	7	3	2

Ved overskridelse av øvre vurderingsterskel for nitrogendioksid og svevestøv skal det inkluderes minst én bybakgrunnsstasjon og én trafikkorientert stasjon. Det samme gjelder for overskridelse av øvre vurderingsterskel for benzen og karbonmonoksid såfremt dette ikke medfører en økning av antall stasjoner.

I større byområder skal det etableres målestasjoner som kan gi representative data om konsentrasjonen av PM_{2,5}.

For vurdering av forurensningen i områder rundt større punktkilder skal antall målestasjoner vurderes ut fra utslippsmengde, sannsynlige spredningsmønstre for forurensningen og den potensielle eksponeringen for befolkningen.

For å kunne vurdere luftkvaliteten i forhold til de vegetasjonsbaserte grenseverdiene i § 7–6 skal minste antall målestasjoner for hvert stoff være:

<i>Ved overskridelse av øvre vurderingsterskel</i>	<i>For konsentrasjoner mellom øvre og nedre vurderingsterskel</i>
1 stasjon hver 20.000 km ²	1 stasjon hver 40.000 km ²

Målestasjoner som skal brukes til å vurdere overholdelsen av grenseverdier for helsebeskyttelse, skal plasseres slik at de gir data om de områdene i en sone eller i et større byområde som har de høyeste konsentrasjonene som befolkningen må forventes å bli utsatt for, direkte eller indirekte, i en periode som er betydningsfull i forhold til grenseverdien(e)s midlingstid. Målestasjonene skal plasseres slik at de også reflekterer konsentrasjonsnivåer i andre områder innenfor en sone eller et større byområde som er representativ for den eksponering befolkningen utsettes for.

Målestasjoner med faste målinger som skal brukes til å vurdere overholdelsen av grenseverdier for økosystemer og vegetasjon, skal plasseres i god avstand fra større byområder, andre bebygde områder, industrianlegg og motorveier.

Referansemeter for måling som angitt i gjeldende EU-direktiver, skal benyttes i de tilfeller det foreligger slike. Andre metoder kan bare benyttes hvis det kan dokumenteres et tilstrekkelig samsvar med referansemeter for de enkelte komponenter.

§ 7–8. Krav om tiltaksutredning

Viser målinger iht. § 7–7 i en sone eller i et større byområde fare for overskridelse av en eller flere av grenseverdiene i § 7–6 flere enn det tillatte antall ganger, skal det foretas en tiltaksutredning som redegjør for nødvendige tiltak for å tilfredsstille kravene i dette kapitlet. Fare for overskridelse foreligger når toleransmarginen i det angitte år i nedenstående tabell overskrides.

<i>Forurensningskomponent</i>	<i>Toleransmargin</i>	
	<i>Timesmiddel:</i>	<i>Årsmiddel:</i>
<i>NO₂</i>		
Timesmiddelet må ikke overskrides mer enn 18 ganger pr. kalenderår	2002: 280 µg/m ³ 2003: 270 µg/m ³ 2004: 260 µg/m ³ 2005: 250 µg/m ³ 2006: 240 µg/m ³ 2007: 230 µg/m ³ 2008: 220 µg/m ³ 2009: 210 µg/m ³ 2010: 200 µg/m ³	56 µg/m ³ 54 µg/m ³ 52 µg/m ³ 50 µg/m ³ 48 µg/m ³ 46 µg/m ³ 44 µg/m ³ 42 µg/m ³ 40 µg/m ³
<i>SO₂</i>	Timesmiddel:	

<i>Forurensningskomponent</i>	<i>Toleransmargin</i>	
Timesmiddelet må ikke overskrides mer enn 24 ganger pr. kalenderår	440 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (2002) 410 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (2003) 380 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (2004) 350 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (2005)	
<i>PM₁₀</i>	Døgnmiddel:	Årsmiddel:
Døgnmiddelet må ikke overskrides mer enn 35 ganger pr. kalenderår	65 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (2002) 60 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (2003) 55 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (2004) 50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (2005)	44,8 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (2002) 43,2 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (2003) 41,6 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (2004) 40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (2005)
<i>Benzen</i>	Årsmiddel:	
	10 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (2000–05) 9 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (2006) 8 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (2007) 7 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (2008) 6 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (2009) 5 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (2010)	
<i>CO</i>	8-timersmiddel:	
	14 mg/m^3 (2003) 12 mg/m^3 (2004) 10 mg/m^3 (2005)	

Etter at tidspunktet for overholdelse av grenseverdiene har funnet sted foreligger fare for overskridelse ved overskridelse av øvre vurderingsterskel i § 7–7. Dette gjelder ikke for PM_{10} , hvor fare for overskridelse foreligger når døgnmiddelverdien i § 7–7 overskrides mer enn 35 ganger eller årsmiddelverdien overskrider 28 mg/m^3 .

§ 7–9. Alarmterskler

Hvis konsentrasjonen av svoveldioksid overstiger 500 mg/m^3 eller konsentrasjonen av nitrogendioksid overstiger 400 mg/m^3 i tre sammenhengende timer på steder som er representative for luftkvaliteten over minst 100 km^2 eller en hel sone eller et større byområde, skal kommunen eller den kommunen utpeker, varsle offentligheten om:

- 1) dato, time og sted samt årsaken til overskridelsen hvis den er kjent,
- 2) prognoser om
  - endringer i konsentrasjonene (forbedring, stabilisering eller forverring) samt årsaken til den forventede endringen,
  - berørt geografisk område,
  - varighet,
- 3) hvilke befolkningsgrupper som antas å være særlig følsomme for overskridelsen,
- 4) hvilke forholdsregler følsomme befolkningsgrupper bør treffe.

§ 7–10. Rapportering, dokumentasjon og tilsyn

Kommunen skal sørge for rapportering av metoder, prosedyrer og data etter nærmere bestemmelser fra Statens forurensningstilsyn. Statens forurensningstilsyn kan også stille nærmere krav til antall og plassering av målestasjoner, prosedyrer, metoder og dokumentasjon for å sikre at dataene har tilfredsstillende kvalitet og er sammenlignbare, samt stille nærmere krav til tiltaksutredninger og tilgjengeliggjøring av data for allmennheten.

Kommunen fører tilsyn med at bestemmelsene i dette kapitlet overholdes.

§ 7–11. Klage

Kommunale vedtak eller vedtak truffet av Fylkesmannen etter § 7–4 om gjennomføring av tiltak for å sikre overholdelse av grenseverdiene i § 7–6 kan påklages til Statens forurensningstilsyn.

Vedtaket truffet av Statens forurensningstilsyn etter § 7–3 første ledd om samarbeid kan påklages til Miljøverndepartementet. Vedtak truffet av Statens forurensningstilsyn etter § 7–4 og § 7–5 om gjennomføring og kostnadsdekning av tiltak for å sikre overholdelse av grenseverdiene i § 7–6, kan påklages til Miljøverndepartementet. I større saker av prinsipiell og politisk art skal Statens forurensningstilsyn i samråd med Miljøverndepartementet vurdere om klagesaken skal behandles av departementet. Andre vedtak truffet av kommunen kan påklages til kommunestyret eller særskilt klagenemnd opprettet av dette.

II. Overvåking av konsentrasjonen av bakkenær ozon

§ 7–12. Overvåking av og informasjon om konsentrasjonen av bakkenær ozon i byområder og bynære områder

I sone 1 angitt i vedlegg 1 til dette kapitlet skal det etableres to målestasjoner for overvåking av konsentrasjonen av bakkenær ozon i sonen. En av målestasjonene skal være plassert i indre Oslo by. En målestasjon skal være plassert på egnet sted i nærheten av byen. Det skal også etableres en måler for overvåking av NO₂ og en måler for overvåking av VOC. Disse målerne skal være plassert i Oslo indre by.

I sone 2, Bergen kommune, skal det etableres en bynær målestasjon for overvåking av konsentrasjonen av bakkenær ozon.

I Skien kommune skal det etableres en bynær målestasjon for overvåking av konsentrasjonen av bakkenær ozon i sone 4 angitt i vedlegg 1 til dette kapitlet. På denne målestasjonen skal det også etableres en måler for overvåking av NO₂.

Den eller de som står for en vesentlig del av det lokale bidraget til dannelse av bakkenær ozon i sonen eller området hvor det skal måles, skal være ansvarlige for etablering og drift av målestasjonene i henhold til denne paragraf. Statens forurensningstilsyn vedtar i tvilstilfelle eller der det ikke oppnås enighet, hvem som anses som ansvarlig etter denne paragraf.

Den eller de som er ansvarlige for etablering og drift av målestasjonene etter denne paragraf, skal sørge for at informasjon om konsentrasjonen av bakkenær ozon gjøres tilgjengelig for allmennheten. Denne informasjonen skal oppdateres minst en gang hver dag. Det skal i det minste informeres om alle overskridelser av det langsiktige målet for bakkenær ozon angitt i vedlegg 2 til dette kapitlet, og hva effekten av disse overskridelsene kan være.

Ved overskridelse av informasjonsterskelen og alarmterskelen angitt i vedlegg 2 til dette kapitlet, skal den ansvarlige varsle allmennheten om dette. Allmennheten skal også informeres i rimelig tid ved forventede overskridelser av alarmterskelen. Varselet skal inneholde slik informasjon som angitt i vedlegg 2.

Den ansvarlige for etablering og drift av målestasjonene skal rapportere alle overskridelser av tidfestede mål, langsiktige mål og informasjons- og alarmtersklene for bakkenær ozon angitt i vedlegg 2 til dette kapitlet, til Statens forurensningstilsyn. Statens forurensningstilsyn kan gi nærmere retningslinjer om hvordan rapporteringen skal skje.

Statens forurensningstilsyn kan i det enkelte tilfelle stille nærmere krav til antall og plassering av målestasjoner, prosedyrer, metoder og dokumentasjon for å sikre at dataene har tilfredsstillende kvalitet.

§ 7–13. Overvåking av og informasjon om konsentrasjonen av bakkenær ozon i spredt bebygde strøk

Statens forurensningstilsyn skal sørge for etablering av målestasjoner for overvåking av bakkenær ozon utenfor tettbebygde strøk i sonene 4 til 7 angitt i vedlegg 1 til dette kapitlet.

Statens forurensningstilsyn skal sørge for at informasjon om konsentrasjonen av bakkenær ozon gjøres tilgjengelig for allmennheten. Denne informasjonen skal oppdateres minst en gang hver dag. Det skal i det minste informeres om alle overskridelser av det langsiktige målet for bakkenær ozon angitt i vedlegg 2 til dette kapitlet, og hva effekten av disse overskridelsene kan være.

Allmennheten skal informeres i rimelig tid ved faktiske eller forventede overskridelser av alarmterskelen angitt i vedlegg 2 til dette kapitlet. Varselet skal inneholde slik informasjon som angitt i vedlegg 2 til dette kapitlet.

Statens forurensningstilsyn skal også sørge for at årlige rapporter om konsentrasjonen av bakkenær ozon gjøres tilgjengelig for allmennheten. De årlige rapportene skal i det minste inneholde informasjon om alle overskridelser av tidfestede mål, langsiktige mål og informasjons- og alarmtersklene angitt i vedlegg 2 til dette kapitlet, og en vurdering av effektene av disse overskridelsene.

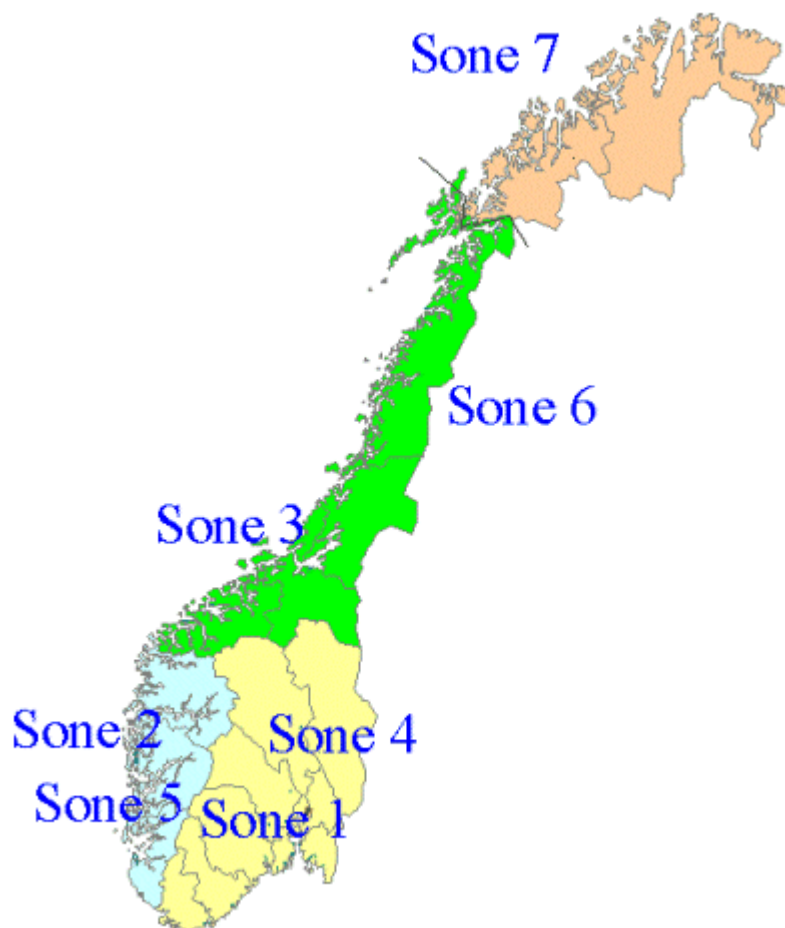
III. Avsluttende bestemmelser

§ 7–14. Tvangsmulkt

For å sikre at bestemmelsene i dette kapitlet avsnitt I, Lokal luftkvalitet, eller vedtak i medhold av bestemmelser gitt i medhold av dette kapitlet avsnitt I, overholdes, kan kommunen fastsette tvangsmulkt til staten, jf. forurensningsloven § 73. Statens forurensningstilsyn kan på samme måte fastsette tvangsmulkt knyttet til vedtak etter § 7–10 første ledd annet punktum og avsnitt II Overvåking av konsentrasjonen av bakkenær ozon.

Vedlegg 1. Soneinndeling

- Sone 1: Oslo, inkl. Asker, Bærum, Lørenskog, Skedsmo, Oppegård, Ski, Lier og Drammen.
- Sone 2: Bergen.
- Sone 3: Trondheim, inkl. Malvik.
- Sone 4: Østlandet t.o.m. Vest-Agder (unntatt sone 1).
- Sone 5: Rogaland, Hordaland (unntatt Bergen) og Sogn og Fjordane.
- Sone 6: Møre og Romsdal, Sør-Trøndelag (unntatt Trondheim og Malvik), Nord-Trøndelag og Nordland.
- Sone 7: Troms og Finnmark.

Vedlegg 2. Bakkenær ozon

Tidfestede mål for bakkenær ozon

	Parameter	Mål for 2010
1. Mål for beskyttelse av helse	Maksimum daglig 8-timers gjennomsnitt	120 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ skal ikke overskrides mer enn 25 dager per kalenderår, i gjennomsnitt over tre år
2. Mål for beskyttelse av vegetasjon	AOT40, ¹ beregnet fra 1-times verdier fra mai til juli	18.000 $\mu\text{g}/\text{m}^3 \cdot \text{timer}$ i gjennomsnitt over 5 år

Langsiktige mål for bakkenær ozon

	Parameter	Langsiktig mål
1. Langsiktig mål for beskyttelse av helse	Maksimum daglig 8-timers gjennomsnitt innenfor et kalenderår	120 $\mu\text{g}/\text{m}^3$
2. Langsiktig mål for beskyttelse av vegetasjon	AOT40, beregnet fra 1-times verdier fra mai til juli	6.000 $\mu\text{g}/\text{m}^3 \cdot \text{timer}$

Informasjons- og alarmterskler for bakkenær ozon

	Parameter	Terskel
Informasjonsterskel	1-times gjennomsnitt	180 $\mu\text{g}/\text{m}^3$
Alarmterskel	1-times gjennomsnitt (a)	240 $\mu\text{g}/\text{m}^3$

¹ AOT40 betyr summen av differansene mellom timeskonsentrasjoner $> 80 \text{ mg}/\text{m}^3$ og $80 \text{ mg}/\text{m}^3$. Målingene av timeskonsentrasjoner skal gjøres over en gitt periode hvor det kun brukes 1-times verdier målt mellom kl. 0800 og 2000.

Krav til informasjon ved overskridelser av terskler

Ved overskridelse av informasjonsterskelen og alarmterskelen skal offentligheten minimum varsles om:

1. lokalisering, type terskel som overskrides, varighet av overskridelse, høyeste time og 8-timers konsentrasjon,
2. prognose for følgende ettermiddag/dag(er) om
  - berørt geografisk område knyttet til informasjons- og/eller alarmterskel,
  - forventet endring av forurensningsnivå,
3. informasjon om følsomme befolkningsgrupper, beskrivelse av mulige symptomer, anbefalte forholdsregler og angi hvor ytterligere informasjon finnes.

Kapittel 8. Svovelinnhold i ulike oljeprodukter

Fastsatt med hjemmel i lov 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall (Forurensningsloven) § 9. Jf. EØS-avtalen vedlegg II kap. XVII nr. 1 (direktiv 75/716/EØF endret ved direktiv 87/219/EØF) og nr. 6 (direktiv 93/12/EØF endret ved direktiv 1999/32/EF).

I. Innledende bestemmelser

§ 8-1. Formål og virkeområde

Bestemmelsene i dette kapitlet har til formål å begrense forurensende utslipp som følge av forbrenning av fyringsolje og marin gassolje. Bestemmelsene gjelder forbrenning av slik olje.

Bestemmelsene i dette kapitlet gjelder ikke forbrenning av marin gassolje i sjøfartøy som krysser en grense mellom et land som omfattes av EØS-avtalen og et tredjeland.

§ 8-2. Definisjoner

Tung fyringsolje: enhver petroleumsbasert fyringsolje som er slik at mindre enn 65% av volumet (inklusive tap) fordampes ved 250 °C ved bruk av metoden ASTM D86 eller annen tilsvarende standard hvis ASTM D86 ikke kan benyttes.

Gassolje: enhver petroleumsbasert fyringsolje samt marint drivstoff, som er slik at minst 85% av volumet (inklusive tap) fordampes ved 350 °C ved bruk av metoden ASTM D86 eller annen tilsvarende standard hvis ASTM D86 ikke kan benyttes. I dette kapitlet brukes gassolje som en fellesbetegnelse for lett fyringsolje og marin gassolje, men inkluderer ikke autodiesel for bruk i motorvogner, ikke-veigående maskiner og landbrukstraktorer.

Marin gassolje: fyringsolje og drivstoff som anvendes i sjøfartøy, og som tilfredsstiller kriteriene for gassolje.

II. Svovelinnhold i ulike oljeprodukter

§ 8-3. Svovelinnhold i tung fyringsolje

Tung fyringsolje som forbrennes i fyringsanlegg uten røykgassrensing, skal ikke overstige 1,00 vektprosent svovel.

§ 8-4. Svovelinnhold i gassolje

Gassolje som forbrennes i anlegg uten røykgassrensing eller som brukes som drivstoff i sjøfartøy i trafikk mellom havner i EØS-området, skal ikke overstige 0,10 vektprosent svovel. Frem til 31. desember 2007 tillates likevel bruk av gassolje med maksimalt 0,20 vektprosent svovel.

III. Utslippstillatelse

§ 8-5. Særregler for Oslo og Drammen

I Oslo og Drammen er det forbudt å forbrenne tung fyringsolje. Forurensningsmyndigheten kan etter søknad i medhold av forurensningsloven § 11 gi tillatelse til å forbrenne tung fyringsolje med maksimalt 1,00 vektprosent svovel.

§ 8-6. Virksomhet som skal ha utslippstillatelse

All virksomhet med kjelkapasitet større enn 500 kg olje per time samt virksomhet med kjelkapasitet mindre enn 500 kg olje per time, men som har et maksimalutslipp på mer enn 10 kg SO₂ per time, må ha tillatelse fra forurensningsmyndigheten etter forurensningsloven § 11 dersom anlegget etableres etter 8. oktober 2001. Det samme gjelder for virksomhet som benytter fyringsolje med høyere svovelinnhold enn det som er tillatt etter § 8-3 og § 8-4.

§ 8-7. Meldeplikt

Meldeplikt til forurensningsmyndigheten har

1. virksomhet som nevnt i § 8-6 og som slipper ut 6–10 kg SO₂ per time,
2. eksisterende virksomhet som utvider kapasiteten med mer enn 20%,
3. eksisterende virksomhet der fyringsoljetypen endres eller det foretas andre endringer ved anlegget som kan medføre økt fare for forurensning.

Virksomheten kan settes i gang eller fortsette med mindre forurensningsmyndigheten fastsetter noe annet innen 5 uker etter at meldingen er mottatt. Forurensningsmyndigheten kan på bakgrunn av meldingen pålegge virksomheten å søke om tillatelse i henhold til § 11 i forurensningsloven.

§ 8-8. Virksomhet som har utslippstillatelse

For virksomheter som allerede har utslippstillatelse etter forurensningsloven pr. 8. oktober 2001, og som ikke faller inn under § 8-7 nr. 2 og 3, gjelder bestemmelsene i avsnitt II Svovelinnhold i ulike oljeprodukter i den utstrekning det ikke er satt strengere vilkår i tillatelsen.

IV. Avsluttende bestemmelser

§ 8–9. Ansvar

Eier av fyringsanlegg er ansvarlig for at bestemmelsene i dette kapitlet blir fulgt.

§ 8–10. Forurensningsmyndighet

Fylkesmannen er forurensningsmyndighet etter dette kapitlet og fører tilsyn med at bestemmelsene blir overholdt for fyringsanlegg som har installert mindre enn 50 MW nominell termisk effekt. Statens forurensningstilsyn er forurensningsmyndighet for øvrige fyringsanlegg.

Kapittel 9. Begrensning av utslipp av flyktige organiske forbindelser (VOC) forårsaket av bruk av organiske løsemidler

Fastsett med hjemmel i lov 11. juni 1976 nr. 79 om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven) § 4 og lov 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensning og om avfall (Forurensningsloven) § 9. Jf. EØS-avtalen vedlegg XX nr. 21ab (direktiv 1999/13/EF).

§ 9–1. Formål

Formålet med bestemmelsene i dette kapitlet er å forebygge eller redusere de direkte og indirekte virkninger av utslipp av flyktige organiske forbindelser (VOC) i miljøet, hovedsakelig i luften, og de potensielle risiki for menneskers helse i forbindelse med bruk av organiske løsemidler.

§ 9–2. Virkeområde

Bestemmelsene gjelder for de typer virksomheter som er angitt i vedlegg I til dette kapitlet, dersom forbruket av løsemidler er over de grenseverdier som er angitt i vedlegg II A til dette kapitlet.

§ 9–3. Definisjoner

I dette kapitlet menes med

- 1) *flyktig organisk forbindelse (VOC)*: enhver organisk forbindelse som ved 293,15 K har et damptrykk på 0,01 kPa eller mer, eller som har en tilsvarende flyktighet under de særegne bruksforhold. I forbindelse med dette kapitlet anses den kreosotfraksjon som overskrider nevnte damptrykkverdi ved 293,15 K, som en flyktig organisk forbindelse,
- 2) *organisk forbindelse*: enhver forbindelse som inneholder minst grunnstoffet karbon og ett eller flere av grunnstoffene hydrogen, halogener, oksygen, svovel, fosfor, silisium eller nitrogen, med unntak av karbonoksider og uorganiske karbonater og bikarbonater,
- 3) *organisk løsemiddel*: enhver flyktig organisk forbindelse som uten å endres kjemisk brukes alene eller sammen med andre stoffer til å løse opp råstoffer, produkter eller avfall, eller brukes som rensmiddel til å løse opp smuss, som løsemiddel, som dispergeringsmiddel, som middel for å justere viskositet eller overflatespenning, som mykner eller som konserveringsmiddel,
- 4) *halogenert organisk løsemiddel*: et organisk løsemiddel som inneholder minst ett brom-, klor-, fluor- eller jodatome per molekyl,
- 5) *anlegg*: en fast teknisk enhet der det utføres én eller flere av de virksomheter som omfattes av virkeområdet for dette kapitlet, samt enhver annen virksomhet direkte forbundet med den som teknisk sett er knyttet til virksomhetene som utføres på stedet, og som kan ha innvirkning på utslippene,
- 6) *eksisterende anlegg*: et anlegg som før 15. oktober 2001 er i drift eller har tillatelse til utslipp i henhold til forurensningsloven, eller som det etter forurensningsmyndighetens oppfatning er inngitt en fullstendig søknad om tillatelse for, forutsatt at dette anlegget settes i drift senest 15. oktober 2002,
- 7) *lite anlegg*: et anlegg som hører inn under de laveste terskelområdene for løsemidler i nr. 1, 3, 4, 5, 8, 10, 13, 16 eller 17 i vedlegg II A til dette kapitlet eller som, for de andre virksomhetene nevnt i vedlegg II A, har et årlig forbruk av løsemidler under 10 tonn,
- 8) *vesentlig endring*:
  - for et anlegg som omfattes av virkeområdet for IPPC-direktivet (direktiv 96/61/EF), definisjonen i nevnte direktiv,
  - for et lite anlegg, en endring av den nominelle kapasiteten som medfører en økning på over 25% av utslippene av flyktige organiske forbindelser. Enhver endring som etter vedkommende myndighets oppfatning kan ha betydelige negative virkninger på menneskers helse eller på miljøet, anses også som en vesentlig endring,
  - for alle andre anlegg, en endring av den nominelle kapasiteten som medfører en økning på over 10% av utslippene av flyktige organiske forbindelser. Enhver endring som etter vedkommende myndighets oppfatning kan ha betydelige negative virkninger på menneskers helse eller på miljøet, anses også som en vesentlig endring,
- 9) *driftsansvarlig*: enhver fysisk eller juridisk person som driver eller eier anlegget, eller som eventuelt i henhold til nasjonal lovgivning har fått overdratt den avgjørende økonomiske råderett med hensyn til den tekniske driften av anlegget,
- 10) *diffuse utslipp*: alle utslipp til luft, jord og vann av flyktige organiske forbindelser, utenom i punktutslipp, og, med mindre annet er angitt i vedlegg II A til dette kapitlet, løsemidler i produkter. Dette omfatter uoppfangede utslipp som slippes ut til det ytre miljø gjennom vinduer, dører, ventilasjonsåpninger eller lignende åpninger,

- 11) *punktutslipp*: sluttutslippet til luft gjennom en skorstein eller et rensenanlegg av gasser som inneholder flyktige organiske forbindelser eller andre forurensende stoffer. Volumhastighetene skal uttrykkes i m³ /time ved normaltillstand,
- 12) *totale utslipp*: summen av diffuse utslipp og punktutslipp,
- 13) *utslippsgrenseverdi*: massen av flyktige organiske forbindelser, uttrykt ved særskilte parametre, konsentrasjon, prosent og/eller utslippsnivå, beregnet ved normaltillstand (N), som ikke må overskrides i ett eller flere tidsrom,
- 14) *stoffer*: alle grunnstoffer og deres forbindelser slik de forekommer naturlig eller framstilles industrielt, enten de foreligger fast, flytende eller gassformig.
- 15) *preparat*: blanding eller oppløsning av to eller flere stoffer,
- 16) *overflatebelegg*: ethvert preparat, herunder alle organiske løsemidler eller preparater med innhold av organiske løsemidler for å kunne påføres, som brukes for å oppnå en dekorativ, beskyttende eller annen funksjonell virkning på en overflate,
- 17) *klebemiddel*: ethvert preparat, herunder alle organiske løsemidler eller preparater med innhold av organiske løsemidler for å kunne påføres, som brukes for å sikre at de ulike delene av et produkt blir klebet sammen,
- 18) *trykkfarge*: ethvert preparat, herunder alle organiske løsemidler eller preparater med innhold av organiske løsemidler for å kunne påføres, som brukes i en trykkeprosess for å trykke tekst eller bilder på en overflate,
- 19) *forbruk*: den totale mengde organiske løsemidler som tilføres i et anlegg per kalenderår eller annen tolv måneders periode, fratrukket de mengder flyktige organiske forbindelser som er gjenvunnet med sikte på gjenbruk,
- 20) *tilførsel*: den mengde organiske løsemidler, i ren tilstand eller i preparater, som brukes ved en virksomhet, herunder løsemidler som er gjenvunnet innenfor eller utenfor anlegget, og som skal medregnes hver gang de brukes ved virksomheten,
- 21) *gjenbruk av organiske løsemidler*: bruk av organiske løsemidler som er gjenvunnet i et anlegg, i teknisk eller kommersielt øyemed, herunder til brensel; dette omfatter ikke gjenvunne løsemidler som til slutt disponeres som avfall,
- 22) *massestrøm*: mengden av flyktige organiske forbindelser som slippes ut, uttrykt i masseenheter/time,
- 23) *nominell kapasitet*: maksimumsmassen av organiske løsemidler som tilføres i et anlegg, som gjennomsnitt over en dag, ved normale driftsforhold og den produksjonsstørrelse anlegget er konstruert for,
- 24) *normal drift*: samtlige perioder da et anlegg eller en prosess er i drift, bortsett fra oppstarting og stansing samt vedlikehold av utstyret,
- 25) *innesluttede forhold*: forhold der driften av et anlegg gjør at de flyktige organiske forbindelsene som frigjøres under virksomheten, samles opp og slippes ut på en kontrollert måte gjennom en skorstein eller rensutstyr og derfor ikke er bare diffuse.
- 26) *normaltillstand*: en temperatur på 273,15 K og et trykk på 101,3 kPa,
- 27) *24-timers middelerverdi*: det aritmetiske gjennomsnitt av alle gyldige avlesninger foretatt i løpet av en 24-timersperiode ved normal drift,
- 28) *oppstarting og stansing*: operasjoner der et anlegg, en utstyrsdel eller en beholder settes i eller ut av drift eller tomgang. Regelmessig svingende faser i en virksomhet anses ikke som oppstarting og stansing,
- 29) *forurensningsmyndigheten*: Statens forurensningstilsyn eller den Miljøverndepartementet bemyndiger.

§ 9-4. Registrering

Anlegg som omfattes av bestemmelsene i dette kapitlet, skal registreres hos forurensningsmyndigheten. Registrering skjer ved å fylle ut og sende inn et standardisert meldingsskjema som fås hos forurensningsmyndigheten. Registrering skal skje innen de frister som er satt i § 9-16.

Enhver vesentlig endring skal også meldes til forurensningsmyndigheten.

§ 9-5. Utslippskrav

Alle anlegg skal overholde

1. grenseverdiene for punktutslipp og diffuse utslipp, eller grenseverdiene for totale utslipp, og andre krav som er angitt i vedlegg II A til dette kapitlet, eller
2. kravene i reduksjonsplanen i vedlegg II B til dette kapitlet, jf. § 9-16 siste ledd.

Anlegg som bruker løsemidler med alvorlige helse- og miljøvirkninger som nevnt i § 9-7, skal overholde kravene i denne bestemmelsen.

For virksomheter som ikke følger reduksjonsplanen i vedlegg II B til dette kapitlet, skal alt utstyr for reduksjon av utslipp som tas i bruk etter at dette kapitlet trer i kraft, overholde alle krav i vedlegg II A til dette kapitlet.

Alle egnede tiltak skal settes i verk for å holde utslippene så små som mulig under oppstarting og stansing.

Dersom et eksisterende anlegg gjennomgår en vesentlig endring, eller for første gang omfattes av bestemmelsen i dette kapitlet etter en vesentlig endring, skal den del av anlegget som gjennomgår den vesentlige endringen, anses som et nytt anlegg. Den kan imidlertid anses som et eksisterende anlegg hvis det gjennomføres øvrige tiltak som medfører at totalutslippet fra hele anlegget ikke overstiger det som ville vært resultatet om den delen som er vesentlig endret, hadde måttet tilfredsstillende kravene til et nytt anlegg.

§ 9-6. Unntak

Forurensningsmyndigheten kan gjøre unntak fra den fastsatte grenseverdien for diffuse utslipp fra et enkelt anlegg, hvis den finner det påvist at det ikke er teknisk og økonomisk mulig å overholde denne verdien, og at det ikke kan ventes vesentlige risikoer for menneskers helse eller miljøet. Den driftsansvarlige må for ethvert unntak påvise tilfredsstillende overfor forurensningsmyndigheten at beste tilgjengelige teknikk blir brukt.

Virksomhet som ikke kan gjennomføres under innesluttede forhold, kan unntas fra kravene i vedlegg II A til dette kapitlet, hvis denne mulighet er uttrykkelig nevnt for vedkommende virksomhetstype i dette vedlegget. Reduksjonsplanen i vedlegg II B til dette kapitlet skal da anvendes, med mindre forurensningsmyndigheten finner det påvist at den ikke er teknisk og økonomisk gjennomførbar. I så fall må den driftsansvarlige påvise overfor forurensningsmyndigheten at beste tilgjengelige teknikk blir brukt.

§ 9-7. Særlige krav ved utslipp av løsemidler med alvorlige helse- og miljøvirkninger

Løsemidler som er klassifisert som kreftfremkallende, arvestoff- eller reproduksjonsskadelige, og som derfor skal merkes med risikosegningene R45, R46, R49, R60, R61 i henhold til forskrift om klassifisering, merking m.v. av farlige kjemikalier, skal så snart dette er mulig, erstattes med mindre skadelige alternativer.

For utslipp av samlet 10 gram eller mer per time av disse forbindelsene skal en grenseverdi for punktutslipp på 2 mg/Nm³ overholdes. Verdien viser til samlet masse av enkeltforbindelsene.

For utslipp av samlet 100 gram eller mer per time av halogenerte løsemidler merket med risikosegningen R40, skal en grenseverdi for punktutslipp på 20 mg/Nm³ overholdes. Verdien viser til samlet masse av enkeltforbindelsene.

For å beskytte helse og miljø skal utslipp av alle forbindelser som det er referert til ovenfor, i den grad det er teknisk og økonomisk mulig, begrenses som utslipp fra et anlegg som driver under innesluttede forhold.

Kravene i denne bestemmelsen gjelder også stoffer hvor merkeplikten inntreffer etter 1. oktober 2001.

Reduksjonsplanen i vedlegg II B til dette kapitlet fritar ikke en virksomhet fra å overholde ovennevnte krav.

§ 9-8. Utslippstillatelse

Forurensningsmyndigheten kan kreve at det søkes om tillatelse etter forurensningslovens regler. Ved vurderingen av om det skal gis tillatelse, og hvilke krav som bør stilles, skal det tas hensyn til de til enhver tid gjeldende krav til bruken av organiske stoffer og de veiledninger som måtte være gitt med hensyn til bruken av stoffer og teknikker som har færrest potensielle virkninger på miljø og helse.

Dersom et eksisterende anlegg har utslippstillatelse, gjelder dette kapitlets krav dersom disse er strengere enn tillatelsens krav, eller om løsemiddelutslippet ikke er regulert i utslippstillatelsen.

§ 9-9. Anlegg med flere virksomheter

I et anlegg der det foregår to eller flere virksomheter som hver for seg overskrider tersklene i vedlegg II A til dette kapitlet, skal

1. hver av virksomhetene oppfylle kravene i § 9-5, eller
2. totalutslippet ikke overstige det som ville vært resultatet dersom punkt 1 var blitt oppfylt.

For de stoffer som er nevnt i § 9-7, gjelder kravene der for hver enkelt virksomhet.

§ 9-10. Målinger

Dersom rensed utslipp er høyere enn gjennomsnittlig 10 kg C per time i noe utslippspunkt, skal dette utslippet måles kontinuerlig.

I de øvrige tilfellene skal det fra alle anlegg hvor det er nødvendig med rensedstyr for å overholde kravene, foretas utslippsmålinger ved representativ drift 1 gang per år. Det skal foretas minst tre avlesninger (timesmiddelverdi) ved hver anledning. Forurensningsmyndigheten kan etter søknad fastsette større intervall mellom målingene. Forurensningsmyndigheten kan også, om den finner det nødvendig, pålegge hyppigere målinger.

Etter en vesentlig endring, jf. § 9-3 nr. 5, skal det på ny foretas utslippsmåling.

§ 9-11. Overholdelse av grenseverdier og rapportering

Den driftsansvarlige skal hvert år innen 1. mars rapportere til forurensningsmyndigheten om utslippene det foregående kalenderår. Rapporten skal dokumentere overholdelse av følgende:

- grenseverdiene for punktutslipp, diffuse utslipp og totale utslipp eller
- kravene i reduksjonsplanen i vedlegg II B til dette kapitlet.

Vedlegg III til dette kapitlet om løsemiddelbalanse gir en veiledning om hvordan overholdelse av disse parametrene skal godtgjøres.

Eventuell gass som er tilsatt for kjøling/fortynning av avgassen, skal ikke tas i betraktning ved beregningen av massekonsentrasjonen av det forurensende stoff i avgassen.

Ved periodiske målinger anses grenseverdiene overholdt hvis gjennomsnittet av alle avlesninger ikke overskrider grenseverdiene, og ingen timesmiddelverdier overskrider 1,5 ganger grenseverdien. Ved kontinuerlige målinger anses grenseverdiene overholdt hvis ingen 24-timers middelverdier ved normal drift overskrider grenseverdien, og ingen timesmiddelverdier overskrider 1,5 ganger grenseverdien.

Dersom anlegget konstaterer at utslippskravene i § 9-5 til § 9-7 ikke er oppfylt, skal den driftsansvarlige snarest underrette forurensningsmyndigheten, samt treffe de tiltak som er nødvendige for snarest mulig å sørge for at kravene oppfylles igjen.

§ 9–12. *Overgangsbestemmelser*

For nye anlegg gjelder kravene fra 15. oktober 2001. Forurensningsmyndigheten kan etter søknad fastsette overgangsordninger for anlegg som vil bli fullført innen 1 år etter 15. oktober 2001.

For eksisterende anlegg skal kravene være overholdt senest 31. oktober 2007, og registreringsmelding må være innsendt innen 31. oktober 2006.

Eksisterende anlegg som bruker eksisterende renseanlegg og overholder følgende grenseverdier for punktutslipp:

- 50 mg C/Nm³ ved forbrenning,
- 150 mg C/Nm³ ved bruk av annet renseutstyr,

er fritatt for å overholde grenseverdiene for punktutslipp i vedlegg II A til dette kapitlet inntil 1. april 2013 dersom de totale utslipp fra hele anlegget ikke overskrider de som ville ha vært resultatet dersom samtlige krav i vedlegg II A var blitt overholdt. Dette gjelder ikke stoffer som er særskilt regulert i § 9–7.

Hvis den driftsansvarlige i stedet for å overholde kravene i vedlegg II A til dette kapitlet ønsker å redusere utslippene basert på reduksjonsplanen i vedlegg II B til dette kapitlet, må dette for nye anlegg meldes til forurensningsmyndigheten senest 30. april 2002, og for eksisterende anlegg senest 30. april 2005.

Vedlegg I. Virkeområde

Dette vedlegget angir de virksomheter som omfattes av dette kapitlet. Ved overskridelse av tersklene fastsatt i vedlegg II A nedenfor kommer virksomhet nevnt i dette vedlegg inn under virkeområdet for kapitlet. I hvert tilfelle er rengjøring av utstyret inkludert, men ikke rengjøring av sluttproduktet, med mindre annet er opplyst.

Belegging med klebemiddel

- Enhver virksomhet der et klebemiddel påføres en overflate, med unntak av påføring av klebemiddel og laminering i forbindelse med trykking.

Overflatebehandling

- Enhver virksomhet der ett eller flere sammenhengende lag av et overflatebelegg påføres:
  - følgende kjøretøyer:
    - nye biler klassifisert i gruppe M1 i direktiv 70/156/EØF¹ og i gruppe N1 såfremt de behandles i samme anlegg som M1-kjøretøyer,
    - førerhus i lastebiler, definert som førerkupeen, samt enhver integrert kappe beregnet på det tekniske utstyret i kjøretøyer klassifisert i gruppe N2 og N3 i direktiv 70/156/EØF,
    - lastebiler og tilhengere, dvs. kjøretøyer klassifisert i gruppe N1, N2 og N3 i direktiv 70/156/EØF, med unntak av førerhus,
    - busser, dvs. kjøretøyer klassifisert i gruppe M2 og M3 i direktiv 70/156/EØF,
  - tilhengere klassifisert i gruppe O1, O2, O3 og O4 i direktiv 70/156/EØF,
  - metall- og plastoverflater, herunder overflater på luftfartøyer, fartøyer, tog osv.,
  - treoverflater,
  - tekstil-, stoff-, folie- og papiroverflater,
  - lær.

Virksomheten omfatter ikke påføring av metall på underlag ved elektroforese eller kjemisk sprøyting. Dersom overflatebehandlingen omfatter et trinn der den samme artikkelen blir påført trykk, anses dette trinnet, uansett hvilken teknikk som benyttes, som en del av overflatebehandlingen. Trykking som særskilt virksomhet inngår derimot ikke, men kan være omfattet av dette kapitlet når den spesielle teknikken hører under kapitlets virkeområde.

¹ EFT L42 av 23. februar 1970, s. 1. Direktivet sist endret ved direktiv 97/27/EF (EFT L 233 av 25. august 1997, s. 1).

Båndlakkering

- Enhver virksomhet der oppspolte bånd av stål, rustfritt stål, belagt stål, kopperlegeringer eller aluminium påføres et filmdannende belegg eller et laminat i en kontinuerlig prosess.

Kjemisk rensing

- Enhver industriell eller kommersiell virksomhet der det i et anlegg benyttes flyktige organiske forbindelser til rensing av klær, møbler eller andre lignende forbruksvarer, med unntak av manuell fjerning av skjolder og flekker i tekstil- og klesindustrien.

Produksjon av skotøy

- Enhver virksomhet basert på produksjon av skotøy eller deler av skotøy.

Produksjon av overflatebelegg, lakker, trykkfarger og klebemidler

- Framstilling av ovennevnte ferdige produkter, samt mellomprodukter dersom dette skjer på samme sted, utført ved blanding av pigmenter, harpikser og klebende stoffer ved bruk av organiske løsemidler eller andre bærestoffer; produksjonen innebærer dispergering og predispergering, justering av viskositet og farge samt fylling av ferdig produkt på beholder.

Farmasøytisk produksjon

- Kjemisk syntese, fermentering, ekstraksjon, tilbereding og ferdiggjøring av legemidler samt framstilling av mellomprodukter dersom dette skjer på samme sted.

Trykking

- Enhver virksomhet basert på reproduksjon av tekst og/eller bilder ved at trykkfarge overføres til en overflate ved hjelp av en bildebærer. Denne virksomheten omfatter også tilknyttede teknikker som lakkering, overflatebehandling og laminering. Imidlertid omfattes bare følgende spesifiserte virksomheter av dette kapitlet:
  - *fleksografi*: trykkteknikk basert på bruk av en bildebærer av gummi eller elastiske polymerer med en trykkende del som er opphøyd i forhold til den ikke-trykkende delen, og på bruk av flytende trykkfarge som tørker ved fordampning,
  - *rotasjons-offsettrykking med varmlufttørring*: offsetteknikk med en bildebærer der den trykkende og den ikke-trykkende delen ligger i samme plan. Med rotasjonstrykking menes at materialet som skal påføres trykk, føres inn i maskinen fra en bane, og ikke som enkeltark. Den ikke-trykkende delen av bildebæreren behandles slik at den tiltrekker vann og avviser trykkfargen. Den trykkende delen behandles slik at den mottar og overfører trykkfarge til den overflaten som skal påføres trykk. Fordampningen foregår i en ovn der materialet som er påført trykk, varmes opp ved hjelp av varmluft,
  - *laminering i forbindelse med trykking*: sammenklebing av to eller flere bøyelige materialer slik at det framkommer laminater,
  - *publikasjonsdyptrykk*: dyptrykking av papir til tidsskrifter, brosjyrer, kataloger og lignende produkter ved bruk av toluenbaserte trykkfarger,
  - *dyptrykk*: trykking ved bruk av en sylindrisk bildebærer der den trykkende delen befinner seg i fordypninger og den ikke-trykkende delen er opphøyd, og der det brukes flytende trykkfarge som tørker ved fordampning. Trykkfargen fordeler seg i fordypningene, og den ikke-trykkende delen av bildebæreren rengjøres for trykkfarge før overflaten som skal påføres trykk, kommer i kontakt med sylindere og løfter trykkfargen opp av fordypningene,
  - *rotasjonsserigrift*: rotasjonstrykking som består i å avsette trykkfargen på den overflaten som skal påføres trykk ved å presse den gjennom en porøs bildebærer der den trykkende delen er åpen og den ikke-trykkende delen er tildekket. Ved denne teknikken brukes det trykkfarge som bare tørker ved fordampning. Med rotasjonstrykking menes at materialet som skal påføres trykk, føres inn i maskinen fra en bane, og ikke som enkeltark,
  - *lakkering*: virksomhet der lakk eller et klebende belegg påføres et bøyelig materiale med henblikk på senere å forsegle emballasje.

Omdanning av gummi

- Enhver virksomhet som omfatter blanding, knaing, kalandring, ekstrudering og vulkanisering av naturgummi eller syntetisk gummi samt enhver tilknyttet virksomhet med det formål å bearbeide naturgummi eller syntetisk gummi til et ferdig produkt.

Overflaterensning

- Enhver virksomhet med unntak av kjemisk rensing der det brukes organiske løsemidler for å fjerne urenheter fra overflaten på en gjenstand, herunder avfetting. Rensing som består av mer enn ett trinn før eller etter enhver annen virksomhet, anses som én enkelt overflaterensingsvirksomhet. Denne operasjonen omfatter ikke rensing av utstyret som benyttes, bare rensing av produktenes overflate.

Ekstraksjon av vegetabilsk olje og animalsk fett samt raffinering av vegetabilsk olje

- Enhver virksomhet som består i å ekstrahere vegetabilsk olje fra frø og annet vegetabilsk materiale, bearbeiding av tørrstoffer beregnet på produksjon av fôr, rensing av fett og vegetabilsk olje utvunnet fra frø og fra vegetabilsk og/eller animalsk materiale.

Lakkering og omlakkering av kjøretøyer

- Enhver industriell eller kommersiell virksomhet basert på belegging av overflater samt tilknyttet avfetting i forbindelse med:
  - lakkering av veigående kjøretøyer som definert i direktiv 70/156/EØF eller av del av slike kjøretøyer i forbindelse med reparasjon, vedlikehold eller dekorering utenfor produksjonsanleggene,
  - påføring av originallakk på veigående kjøretøyer som definert i direktiv 70/156/EØF eller på del av slike kjøretøyer, ved bruk av materialer av samme type som etterbehandlingsmaterialer, når dette utføres utenom den opprinnelige produksjonslinje, eller
  - lakkering av tilhengere (herunder semitrailere) (gruppe O).

Belegging av viklingstråd

- Enhver virksomhet basert på belegging av metalledere brukt til vikling av spoler i transformatorer, motorer osv.

Impregnering av tre

- Enhver virksomhet som går ut på å impregnere trelast.

Laminering av tre og plast

- Enhver virksomhet som går ut på å lime sammen tre og/eller plast for å produsere laminater.

*Vedlegg II A**I. Terskler og grenseverdier for utslipp*

	<i>Virksomhet (terskel for løsemiddelforbruk i tonn/år)</i>	<i>Terskel (terskel for løsemiddelforbruk i tonn/år)</i>	<i>Grenseverdi for punktutslipp (mg C/Nm³)</i>	<i>Grenseverdier for diffuse utslipp (i prosent av tilførsel)</i>		<i>Særlige bestemmelser</i>
				<i>Nye anlegg</i>	<i>Eksisterende anlegg</i>	
1	Rotasjons-offsettrykking med varmlufttørring (>15)	15–25 >25	100 20	30 ¹ 30 ¹		1 Løsemiddelrest i ferdig produkt anses ikke som diffust utslipp
2	Publikasjonsdyptrykk (>25)		75	10	15	
3	Andre former for dyptrykk, fleksografi, rotasjonsserigrafi, laminerings- eller lakkeringsenheter (>15), trykking ved bruk av rotasjonsserigrafi på tekstil eller kartong (>30)	15–25 >25 >30 ¹	100 100 100	25 20 20		1 Terskel for rotasjonsserigrafi på tekstil og kartong
4	Overflaterensing ¹ (>1)	1–5 >5	20 ² 20 ²	15 10		1 Ved bruk av forbindelsene nevnt i § 9–7 første og andre ledd. 2 Grenseverdien viser til forbindelsenes masse i mg/Nm ³ og ikke til totalt karbon.
5	Annen overflaterensing (>2)	2–10 >10	75 ¹ 75 ¹	20 ¹ 15 ¹		1 Anlegg som godtgjør overfor vedkommende myndighet at det gjennomsnittlige innholdet av løsemidler i samtlige rensemidler som anvendes ikke overstiger 30 vekt%, er unntatt fra dette kapittelet.
6	Lakkering (<15) og omlakkering av biler	>0,5	50 ¹	25		1 Overholdelse i henhold til § 9–11 bør godtgjøres på grunnlag av gjennomsnittsmålinger hvert 15. minutt.
7	Båndlakkering (>25)		50 ¹	5	10	1 For anlegg som benytter teknikker som muliggjør gjenbruk av gjenvunne løsemidler, skal grenseverdien være 150.

	Virksomhet (terskel for løsemiddelforbruk i tonn/år)	Terskel (terskel for løsemiddelforbruk i tonn/år)	Grenseverdi for punktutslipp (mg C/Nm ³)	Grenseverdier for diffuse utslipp (i prosent av tilførsel)		Grenseverdier for totale utslipp		Særlige bestemmelser
				Nye anlegg	Eksisterende anlegg	Nye anlegg	Eksisterende anlegg	
8	Annen overflatebehandling, herunder av metall, plast, tekstil, ⁵ stoff, folie og papir (>5)	5–15 >15	100 ^{1,4} 50/75 ^{2,3,4}	20 ⁴ 20 ⁴	20 ⁴ 20 ⁴			1 Grenseverdien gjelder for beleggings- og tørkeprosesser under innesluttede forhold. 2 Den første grenseverdien gjelder for tørkeprosesser, den andre for beleggingsprosesser. 3 For anlegg for belegging av tekstil der det benyttes teknikker som muliggjør gjenbruk av gjenvunne løsemidler, skal total grenseverdi for beleggings- og tørkeprosesser være 150. 4 Belegging som ikke kan utføres under innesluttede forhold (f.eks. skipsbygging, lakkering av fly), kan fravike disse grenseverdiene i samsvar med § 9–6 annet ledd. 5 Rotasjonsserigrafi på tekstil omfattes av virksomhet nr. 3.
9	Belegging av viklingstråd (>5)					10 g/kg ¹ 5 g/kg ² 5 g/kg ²	10 g/kg ¹ 5 g/kg ²	1 Gjelder for anlegg der trådens diameter i snitt er ≤ 0,1 mm. 2 Gjelder for alle andre anlegg.
10	Overflatebehandling av tre (>15)	15–25 >25	100 ¹ 50/75 ²	25 20	25 20			1 Grenseverdien gjelder for beleggings- og tørkeprosesser under innesluttede forhold. 2 Den første grenseverdien gjelder for tørkeprosesser, den andre for beleggingsprosesser.
11	Kjemisk rensing					20 g/kg ^{1,2}	20 g/kg ^{1,2}	1 Uttrykt i masse av løsemiddel per kg rensset og tørket produkt. 2 Grenseverdien i § 9–7 andre ledd gjelder ikke for denne sektoren.
12	Impregnering av tre (>25)		100 ¹	45	45	11 kg/m ³	11 kg/m ³	1 Gjelder ikke for impregnering med kreosot, jf. § 9–7.

	Virksomhet (terskel for løsemiddelforbruk i tonn/år)	Terskel (terskel for løsemiddelforbruk i tonn/år)	Grenseverdi for punktutslipp (mg C/Nm ³)	Grenseverdier for diffuse utslipp (i prosent av tilførsel)		Grenseverdier for totale utslipp		Særlige bestemmelser	
				Nye anlegg	Eksisterende anlegg	Nye anlegg	Eksisterende anlegg		
13	Overflatebehandling av lær (>10)	10–25 >25 (>10) ¹					85 g/m ² 75 g/m ² 150 g/m ²	85 g/m ² 75 g/m ² 150 g/m ²	Grenseverdiene er angitt i gram løsemiddel sluppet ut per m ² framstilt produkt. 1 For overflatebehandling av lær i møbler og særlige lærvarer brukt som små forbruksartikler, f.eks. vesker, belter, lommebøker osv.
14	Produksjon av skotøy (>5)						25 g per par	25 g per par	Grenseverdien for totale utslipp er angitt i gram løsemiddel sluppet ut per produsert par.
15	Laminering av tre og plast (>5)						30 g/m ²	30 g/m ²	
16	Påføring av klebemiddel (>5)	5–15 >15	50 ¹ 50 ¹	25 20	25 20				1 Ved bruk av teknikker som muliggjør gjenbruk av gjenvunne løsemidler, er grenseverdien for punktutslipp 150.
17	Produksjon av overflatebelegg, lakker, trykkfarger og klebemidler (>100)	100–1000 >1000	150 150	5 3	5 3	5% av tilførsel 3% av tilførsel	5% av tilførsel 3% av tilførsel		Grenseverdien for diffuse utslipp omfatter ikke løsemidler som selges sammen med preparater i lufttette beholdere.
18	Omdanning av gummi (>15)		20 ¹	25 ²	25 ²	25% av tilførsel	25% av tilførsel		1 Ved bruk av teknikker som muliggjør gjenbruk av gjenvunne løsemidler, er grenseverdien for punktutslipp 150. 2 Grenseverdien for diffuse utslipp omfatter ikke løsemidler som selges sammen med preparater i lufttette beholdere.
19	Ekstraksjon av vegetabilsk olje og animalsk fett og raffinering av vegetabilsk olje (>10)					Ani- malsk fett: 1,5 kg/ tonn Ricin- Ricinu solje: 3,0 kg/ tonn Raps- frø: 1,0 kg/ tonn Sol- sikke-	Ani- malsk fett: 1,5 kg/tonn Ricin- olje: 3,0 kg/tonn Rapsfrø: 1,0 kg/tonn Solsikke frø: 1,0 kg/tonn Soya- bønner	1 Grenseverdiene for totale utslipp for anlegg som bearbeider enkeltpartier av frø og annet vegetabilsk materiale, bør fastsettes av myndighet i hvert enkelt tilfelle ved bruk av de beste tilgjengelige teknikker. 2 Gjelder for alle fraksjoneringsprosesser med unntak av avsliming (fjerning av	

<i>Virksomhet (terskel for løsemiddelforbruk i tonn/år)</i>	<i>Terskel (terskel for løsemiddelforbruk i tonn/år)</i>	<i>Grenseverdi for punktutslipp (mg C/Nm³)</i>	<i>Grenseverdier for diffuse utslipp (i prosent av tilførsel)</i>	<i>Grenseverdier for totale utslipp</i>	<i>Særlige bestemmelser</i>		
			<i>Nye anlegg</i>	<i>Eksisterende anlegg</i>	<i>Nye anlegg</i>	<i>Eksisterende anlegg</i>	
					frø: 1,0 (normal kg/tonn)	plantесlimholdig ned-mal-materiale fra oljen). 3 Gjelder for avsliming.	
					Soya-bønner (norm- al ned-mal-ingsgrad):		
					0,8 kg/tonn		
					(norm- al ned-mal-ingsgrad):		
					1,2 kg/tonn		
					0,8 kg/tonn		
					Andre typer frø og vege- tabilsk materi- ale:		
					1,2 kg/tonn		
					3 kg/tonn ¹		
					1,5 kg/tonn ²		
					4 kg/tonn ³		
20	Farmasøytisk produksjon (>50)	20 ¹	5 ²	15 ²	5% av tilførsel	15% av tilførsel	1 Ved bruk av teknikker som muliggjør gjenbruk av gjenvunne løsemidler, er grenseverdien for punktutslipp 150. 2 Grenseverdien for diffuse utslipp omfatter ikke løsemidler som selges sammen med preparater i lufttette beholdere.

II. Billakeringsbransjen

Grenseverdiene for totale utslipp er angitt i gram løsemiddel som slippes ut i forhold til produktets overflateområde i kvadratmeter og i kilo løsemiddel som slippes ut i forhold til karosseriet.

Overflateområdet for produkter som er oppført nedenfor, defineres slik:

- overflateområdet beregnet på grunnlag av det totale området som skal elektroforesebehandles, og overflateområdet av samtlige deler som eventuelt føyes til i løpet av de påfølgende trinn i behandlingen, og som påføres samme belegg som det som benyttes på vedkommende produkt, eller det totale området av produktet som behandles i anlegget.

Overflateområdet som skal elektroforesebehandles, beregnes ved hjelp av følgende formel:

$$\frac{2 \times \text{produktets totalvekt}}{\text{metallplatens gjennomsnittstykkelse} \times \text{metallplatens densitet}}$$

Denne metoden skal også anvendes for andre belagte deler laget av platemetall.

Dataassistert konstruksjon (DAK) eller tilsvarende metoder skal brukes ved beregning av overflateområdet av de andre delene som føyes til, eller det totale overflateområdet som behandles i anlegget.

Grenseverdien for totale utslipp i nedenstående tabell viser til samtlige trinn i prosessen, utført i samme anlegg, fra elektroforese eller enhver annen beleggingsprosess fram til avsluttende voksing og polering, samt til løsemiddelet som benyttes til rensing av utstyr, herunder sprøytebokser og annet fastmontert utstyr, både under og utenom produksjonsprosessen. Grenseverdien er angitt i total vekt av organiske forbindelser per m² av det totale behandlede område og i total masse av organiske forbindelser per kjøretøykarosseri.

Virksomhet (terskel for forbruk av løsemidler i tonn/år)	Produksjonsterskel (viser til årsproduksjon av det behandlede produkt)	Grenseverdi for totale utslipp	
		Nye anlegg	Eksisterende anlegg
Lakkering av nye kjøretøyer (>15)	>5000	45 g/m ² eller 1,3 kg/karosseri + 33 g/m ²	60 g/m ² eller 1,9 kg/karosseri + 41 g/m ²
	≤5000 selvbærende karosseri eller >3500 chassis-bygd	90 g/m ² eller 1,5 kg/karosseri + 70 g/m ²	90 g/m ² eller 1,5 kg/karosseri + 70 g/m ²
Lakkering av nye førerhus (>15)	≤5000	65	85
	>5000	55	75
Lakkering av nye vare- og lastebiler (>15)	≤2500	90	120
	>2500	70	90
Lakkering av nye busser	≤2000	210	290
	> 2000	150	225

Billakkeringsanlegg med løsemiddelforbruk under terskelverdien i ovenstående tabell skal oppfylle kravene for billakkering og omlakkering i vedlegg II A.

Vedlegg II B. Reduksjonsplan

1. Prinsipper

Formålet med reduksjonsplanen er å tilby den driftsansvarlige muligheten til med andre midler å oppnå en utslippsreduksjon tilsvarende den han ville ha oppnådd ved å overholde grenseverdiene for utslipp. For dette formål kan den driftsansvarlige benytte en hvilken som helst reduksjonsplan som er særskilt utformet for hans anlegg, forutsatt at sluttresultatet er en tilsvarende utslippsreduksjon.

2. Praksis

Nedenstående program kan anvendes i virksomhet som går ut på å påføre overflatebelegg, lakker, klebemidler eller trykkfarger på en overflate. I tilfeller der metoden ikke passer, kan vedkommende myndighet gi den driftsansvarlige tillatelse til å benytte enhver annen metode som etter dens oppfatning oppfylder de prinsippene som er skissert i dette vedlegg. I den forbindelse skal det tas hensyn til følgende forhold:

- dersom erstatningsstoffer med lavt eller ikke noe innhold av løsemidler fremdeles er under utvikling, må den driftsansvarlige gis en forlenget tidsfrist for gjennomføringen av sine planer for å redusere utslippene,
- referansepunktet for utslippsreduksjonen bør så vidt mulig svare til de utslipp som ville ha vært resultatet dersom det ikke var blitt truffet noen form for reduksjonstiltak.

Følgende reduksjonsplan skal gjelde for anlegg der det kan forutsettes et konstant innhold av tørrstoff i produktet, og dette innholdet kan brukes til å definere referansepunktet for utslippsreduksjonen:

- Den driftsansvarlige skal framlegge en utslippsreduksjonsplan som særlig skal ta sikte på å senke det gjennomsnittlige innholdet av tilførte løsemidler, og/eller på å øke effektiviteten i bruken av tørrstoff med sikte på å redusere de totale utslipp fra anlegget til en bestemt prosentandel av de årlige referanseutslippene, kalt målutslippet. Dette skal gjøres innenfor følgende tidsramme:

	<i>Frist</i>	<i>Høyeste tillatte årlige utslipp</i>
<i>Nye anlegg</i>	<i>Eksisterende anlegg</i>	
30.04.2002	31.10.2005	Målutslipp x 1,5
31.10.2004	31.10.2007	Målutslipp

ii) De årlige referanseutslippene beregnes på følgende måte:

- a) Den totale masse tørrstoff i det årlige forbruk av overflatebelegg og/eller trykkfarge, lakk og klebemiddel bestemmes. Tørrstoff er samtlige materialer i overflatebelegg, trykkfarger, lakker og klebemidler som har fast form når vann eller flyktige organiske forbindelser har fordampet.
- b) De årlige referanseutslippene beregnes ved å multiplisere den utregnede masse i bokstav a) med den relevante faktor i følgende tabell. Vedkommende myndighet kan justere disse faktorene for anlegg der tørrstoffene brukes på en mer effektiv måte.

<i>Virksomhet</i>	<i>Multiplikasjonsfaktor brukt i forbindelse med nr. ii) bokstav b)</i>
Dyptrykk, fleksografi, laminering og lakkering i forbindelse med trykking, overflatebehandling av tre, tekstiler, stoffer, folie eller papir; påføring av klebemidler	4
Båndlakkering, lakkering og omlakkering av kjøretøyer	3
Belegging som innebærer produktkontakt med matvarer, belegging i luft- og romfartsindustrien	2,33
Annen belegging og rotasjonsserigrafi	1,5

- c) Målutslippet er lik det årlige referanseutslippet multiplisert med en prosentsats som er lik:
  - (grenseverdien for diffuse utslipp + 15) for anlegg under nr. 6 og de laveste terskelområdene i nr. 8 og 10 i vedlegg II A til dette kapitlet,
  - (grenseverdien for diffuse utslipp + 5) for alle andre anlegg.
- d) Grenseverdiene anses overholdt når det faktiske utslippet av løsemidler, bestemt ved løsemiddelbalansen, er lik eller lavere enn målutslippet.

Vedlegg III. Løsemiddelbalanse

1. Innledning

Dette vedlegg inneholder en veiledning for å sette opp en løsemiddelbalanse. Den beskriver de prinsipper som skal anvendes (punkt 2), presenterer en ramme for massebalansen (punkt 3) og angir kravene for kontroll av overholdelsen (punkt 4).

2. Prinsipper

Løsemiddelbalansen har følgende formål:

- i) kontroll av overholdelse som angitt i § 9–11,
- ii) identifikasjon av framtidige reduksjonsmuligheter,
- iii) muliggjøre informasjon til allmennheten om bruk av løsemidler, utslipp av løsemidler og oppfyllelse av kravene i dette kapitlet.

3. Definisjoner

Følgende definisjoner angir en ramme for utarbeidelsen av massebalansen.

Organiske løsemidler som går inn i produksjonen (I):

11. Mengden av organiske løsemidler, i ren tilstand eller i innkjøpte preparater, som brukes som tilførsel i prosessen i det tidsrom massebalansen beregnes over.
12. Mengden av organiske løsemidler, i ren tilstand eller i preparater som gjenvinnes og gjenbrukes som løsemiddeltilførsel i prosessen (gjenvunnet løsemiddel medregnes hver gang det brukes i utførelsen av virksomheten).

Organiske løsemidler som går ut av produksjonen (O):

- O1. Punktutslipp.
- O2. Tap av organiske løsemidler i vann, idet det om nødvendig ved beregningen fastsatt i O5 tas hensyn til behandlingen av spillvann.
- O3. Mengden av organiske løsemidler som er igjen i form av urenheter eller restmengder i produktene som prosessen resulterer i.
- O4. Uoppfangede utslipp av organiske løsemidler til luft, herunder alminnelig ventilasjon av rom der luften slippes ut til miljøet gjennom vinduer, dører, ventilasjonsåpninger og lignende åpninger.
- O5. Tap av organiske løsemidler og/eller organiske forbindelser på grunn av kjemiske eller fysiske reaksjoner (herunder løsemidler og forbindelser som destrueres f.eks. ved forbrenning eller annen behandling av

punktutslipp eller spillvann, eller som fanges opp, f.eks. ved adsorpsjon, med mindre de medregnes under O6, O7 eller O8).

- O6. Organiske løsemidler i innsamlet avfall.
- O7. Organiske løsemidler, eller organiske løsemidler i preparater, som selges eller er beregnet på å selges som produkt med kommersiell verdi.
- O8. Organiske løsemidler i preparater, gjenvunnet for gjenbruk, men ikke som tilførsel i prosessen, med mindre de medregnes under O7.
- O9. Organiske løsemidler som slippes ut på annen måte.

4. Veiledning for bruk av løsemiddelbalansen i forbindelse med kontroll av oppfyllelsen av kravene

Bruken av løsemiddelbalansen avhenger av de konkrete krav som skal kontrolleres:

- i) Kontroll av overholdelse av reduksjonsalternativet i vedlegg II B til dette kapitlet, med en grenseverdi for totale utslipp angitt i løsemiddelutslipp per produktenhet, eller på en annen måte oppgitt i vedlegg II A til dette kapitlet.
  - a) For alle virksomheter omfattet av vedlegg II B bør løsemiddelbalansen utarbeides årlig med sikte på å bestemme forbruket (C). Forbruket kan beregnes ved bruk av følgende ligning:

$$C = I1 - O8$$
 Parallelt med dette bør mengden av tørrstoff brukt i belegging bestemmes for å beregne de årlige referanseutslippene og målutslippet.
  - b) Løsemiddelbalansen utarbeides hvert år for å bestemme de totale utslippene (E) og vurdere overholdelsen av en grenseverdi for totale utslipp angitt som løsemiddel sluppet ut per produktenhet eller på en annen måte oppgitt i vedlegg II A. Utslippene kan beregnes ved bruk av følgende ligning:

$$E = F + O1$$
 der F er det diffuse utslippet som definert i punkt ii bokstav a. Utslippstallet divideres deretter med den parameter som gjelder for det aktuelle produktet.
  - c) For å vurdere oppfyllelsen av kravene i § 9–9 første ledd nr. 2 utarbeides løsemiddelbalansen hvert år for å bestemme de totale utslipp fra alle berørte virksomheter. Dette tallet sammenholdes deretter med de totale utslipp som ville ha vært resultatet dersom kravene i vedlegg II A var blitt oppfylt separat for hver virksomhet.
- ii) Bestemmelse av diffuse utslipp som skal sammenholdes med verdiene for diffuse utslipp i vedlegg II A:
  - a) *Metode*
Diffuse utslipp kan beregnes ved bruk av følgende ligning:

$$F = I1 - O1 - O5 - O6 - O7 - O8$$
 eller

$$F = O2 + O3 + O4 + O9$$
 Denne mengden kan bestemmes ved direkte måling av mengder eller ved en tilsvarende beregning, f.eks. på grunnlag av anleggets effektivitet med hensyn til å fange opp utslipp.

Grenseverdien for diffuse utslipp angis som en andel av tilførselen som kan beregnes ved bruk av følgende ligning:

$$I = I1 + I2$$
  - b) *Hyppighet*
Diffuse utslipp kan bestemmes ved hjelp av en serie korte, men representative målinger. De trenger ikke å foretas på ny før utstyret endres.

Kapittel 10. Utslipp fra krematorier

Fastsatt med hjemmel i lov 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall (Forurensningsloven) § 9.

§ 10–1. Formål

Formålet med bestemmelsene i dette kapitlet er å redusere forurensning fra krematorier.

§ 10–2. Virkeområde

Bestemmelsene i dette kapitlet fastsetter regler for forbrenning, utslipp til luft og vann, registrering, målinger og rapportering for krematorier.

§ 10–3. Definisjoner

I dette kapitlet menes med

krematorium: anlegg for kremering,

kremering: forbrenning av lik fra mennesker som er plassert i egnede kister,

kategori I – krematorier: krematorier med 200 eller flere kremasjoner pr. år,

kategori II – krematorier: krematorier med mindre enn 200 kremasjoner pr. år.

§ 10-4. Registrering

For at krematoriet skal være lovlig etter kapitlet her, skal ansvarlig for krematoriet senest innen 1 måned etter at dette kapitlet trer i kraft sende en melding med opplysninger om krematoriet til forurensningsmyndigheten.

§ 10-5. Utslipp til luft

Utslippene til luft ved kremering skal ikke overstige følgende grenseverdier for kategori I og kategori II ved de midlingstider som er angitt i tabellen:

<i>Forurensende stoff</i>	<i>Grenseverdi (mg/Nm³)</i>		<i>Midlingstid</i>
	<i>Kategori I</i>	<i>Kategori II</i>	
Totalt støv	20	150	6 timer 1 kremasjon
Kvikksølv totalt (Hg tot.)	0,05	–	6 timer 1 kremasjon
Karbonmonoksid (CO)	100	100	1 time
Karbonmonoksid (CO)	150	150	10 min.

Grenseverdiene angir massekonsentrasjonen av stoffene i utslippsgassene målt i forhold til volumet av utslippsgassene ved normal temperatur og trykk (normal tilstand: 273 K og 101,3 kPa), etter fratrukk av fuktighetsinnhold i form av vanddamp, og med 11 volumprosent oksygen i utslippsgassen. Grenseverdier er definert som maksimal konsentrasjon som ikke skal overstiges av gjennomsnittet av en fast prøveserie på minimum 3 prøver.

Midlingstid er tidsrommet for beregning av den aritmetiske middelvei av prøvene i en måling. For anlegg med kontinuerlig drift er midlingstiden for støv og kvikksølv minimum 6 timer. For anlegg med diskontinuerlig drift er midlingstiden 1 kremasjon der kremasjonsstart er definert som tidspunkt for innsetting av kiste.

§ 10-6. Forbrenningstekniske krav

Temperaturen i etterbrennkammeret under kremasjonssyklusen skal være minimum 850 °C.

Røykgassens oppholdstid i etterbrennkammeret skal være minimum 1 sekund.

§ 10-7. Skorsteinsforhold

Avgassene fra krematorier skal slippes ut gjennom en skorstein med en høyde over bakken på minst 10 meter og minst 3 meter over tak.

Under normale driftsforhold gjelder følgende krav til røykgassen:

- røykgasshastigheten ut fra skorsteinstoppen skal være minimum 10 m/s de første 30 minutter av forbrenningen,
- røykgasstemperaturen ved inngang til skorsteinen etter falskluftinnløp skal være minimum 150 °C.

§ 10-8. Utslipp til vann

For krematorier med våt renseteknologi gjelder følgende krav for vaskevannet:

- kvikksølv skal fjernes fra vaskevannet slik at kvikksølvkonsentrasjonen i vaskevannet etter rensing ikke overstiger 2,0 mg Hg/liter,
- måleverdiene relateres til 250 liter vann pr. tonn inngående mengde i krematoriet.

§ 10-9. Målinger og rapportering

Den ansvarlige for kategori I-krematorier skal minst en gang pr. år kontrollere drift og forbrenningstekniske forhold samt gjennomføre kontrollmålinger av støv og kvikksølv i utslipp til luft. For anlegg som har utslipp til vann skal kontrollen omfatte vaskevannet. For kategori II-krematorier skal det gjennomføres tilsvarende kontrollmålinger av forbrenningstekniske forhold og utslipp til luft hvert annet år.

Det skal i løpet av midlingstiden foretas minimum 3 prøver med tilstrekkelig varighet pr. prøve til å gi et representativt bilde av utslippene til luft.

For karbonmonoksid og oksygen kreves kontinuerlig måling med registrering av integrert middelvei hvert minutt.

For temperatur i etterbrennkammer og i røykgass kreves kontinuerlig måling og registrering.

Registreringene både fra årlig kontrollmåling og kontinuerlig måling skal arkiveres i minimum 5 år.

Resultatet av kontrollen som nevnt i første ledd skal for kategori I-krematorier rapporteres til forurensningsmyndigheten innen 1. mars hvert år. Rapporten skal inneholde omregning/beregning av årlige utslipp og en vurdering av resultatene i forhold til kravene. I rapporten skal det også opplyses om antall kremasjoner. For kategori II-krematorier skal resultatene av kontrollmålingene rapporteres på tilsvarende måte til forurensningsmyndighetene dersom målingene viser avvik fra kravene i dette kapitlet.

§ 10-10. Unntak

Fylkesmannen kan i særlige tilfeller ved enkeltvedtak gjøre unntak fra bestemmelsene i dette kapitlet og sette de vilkår som finnes påkrevd for å motvirke skade eller ulempe.

§ 10–11. Forurensningsmyndighet og tilsyn

Fylkesmannen er forurensningsmyndighet etter dette kapitlet og fører tilsyn med at bestemmelser i dette kapitlet, eller vedtak truffet i medhold av dette kapitlet, følges.

§ 10–12. Overgangsbestemmelser

For anlegg som eksisterte 1. januar 2003 gjelder ikke § 10–5 til § 10–9 før 1. januar 2007.

Del 4. Avløp

Bestemmelser om

- kommunale vann- og avløpsgebyrer står i kapittel 11,
- rensing av avløpsvatn står i kapittel 12,
- utslipp av oljeholdig avløpsvann og om bruk og merking av vaske- og avfettingsmidler står i kapittel 13,
- håndtering av fotokjemikalier fra virksomhetene innen foto, røntgen og grafisk industri står i kapittel 14,
- amalgamholdig avløpsvann og amalgamholdig avfall fra tannklinikker og tannlegekontorer står i kapittel 15,
- utslipp fra mindre avløpsanlegg står i kapittel 16.

Kapittel 11. Kommunale vann- og avløpsgebyrer

Fastsatt med hjemmel i lov 31. mai 1974 nr. 17 om kommunale vass- og kloakkavgifter § 2.

§ 11–1. Rammen for gebyrene

Vann- og avløpsgebyrer fastsatt i medhold av lov 31. mai 1974 nr. 17 om kommunale vass- og kloakkavgifter skal ikke overstige kommunens nødvendige kostnader på henholdsvis vann- og avløpssektoren.

Kommunen fastsetter i forskrift regler for beregning og innkreving av vann- og avløpsgebyrene, samt gebyrenes størrelse, innenfor rammene av denne forskriften. Før kommunen gjør vedtak om gebyrenes størrelse, skal det foreligge et overslag over kommunens antatte direkte og indirekte kostnader knyttet til drifts-, vedlikeholds- og kapitalkostnader på henholdsvis vann- og avløpssektoren for de nærmeste 4 årene. Overslaget skal så vidt mulig utarbeides i sammenheng med kommunens rullerende økonomiplan. Det skal også foreligge et overslag over hvilke beløp gebyrene antas å innbringe.

§ 11–2. Generelt om beregningen

Gebyrene for eiendom som brukes som bolig, skal beregnes for hele eiendommen under ett eller separat for den enkelte boenhet.

Eier av fast eiendom er i alle tilfelle ansvarlig for gebyrene overfor kommunen.

§ 11–3. Engangsgebyr for tilknytning

Plikt til å betale engangsgebyr for tilknytning oppstår når en ellers gebyrpliktig eiendom blir bebygd, eller når gebyrplikt for bebygd eiendom inntreffer etter lov om kommunale vass- og kloakkavgifter § 1. Ved tilbygg eller påbygg kan det beregnes tillegg i tilknytningsgebyret.

§ 11–4. Årsgebyr

Årsgebyret skal enten beregnes på grunnlag av målt eller stipulert vannforbruk, eller med en fast og en variabel del (todelt gebyrordning) som henholdsvis refererer seg til kommunens faste og variable kostnader på vann- og avløpssektoren. For eiendom hvor vannmåler ikke er installert, skal vannforbruket stipuleres på grunnlag av bebyggelsens størrelse. Det stipulerte forbruket skal i størst mulig grad tilsvare reelt forbruk. Det kan dessuten tas hensyn til bebyggelsens art og den bruk som gjøres av den, samt eiendommens størrelse og beskaffenhet.

Både kommunen og den enkelte gebyrpliktige kan kreve at årsforbruket skal fastsettes ut fra målt forbruk. Den enkelte gebyrpliktige må selv bekoste slik måling, og målingen må utføres etter kommunens anvisning.

Dersom årsgebyret kun beregnes på grunnlag av målt eller stipulert vannforbruk, kan kommunen fastsette minimumsgebyrer. Minimumsgebyrene skal baseres på lavt vannforbruk, og det kan kun fastsettes et minimumsgebyr innen hver boligkategori eller innen hver av de øvrige brukskategorier.

For eiendom som ikke brukes som bolig, kan det fastsettes særlige regler for gebyrberegning eller inngås særlige avtaler. Den fastsatte eller avtalte beregningsmåte må normalt ikke føre til lavere gebyr enn det som ville bli pålagt etter kommunens ordinære forskrift. Hvis det ikke er fastsatt særlige regler eller inngått særlig avtale, skal årsgebyret, eventuelt den variable delen av årsgebyret, beregnes på grunnlag av målt forbruk.

For ubebygd tomt kan kommunen fastsette særlige regler for gebyrberegning eller inngå særlige avtaler.

§ 11–5. Ulike gebyrsatser

Det kan fastsettes lavere tilknytningsgebyr for eiendommer der det er betalt refusjon eller annen form for opparbeidelseskostnader for vann- og/eller avløpsanlegg som er utført etter planer godkjent av kommunen.

Det kan fastsettes ulike gebyrsatser for tilknytnings- og årsgebyr dersom et vann- eller avløpsanlegg eller større enhet av dette medfører vesentlig høyere eller lavere kostnader enn de øvrige.

Det kan videre fastsettes ulike gebyrsatser for tilknytnings- og årsgebyr for ulike boligkategorier, der det er ulike kostnader forbundet med betjening av ulike boligkategorier.

Det kan fastsettes ulike gebyrsatser for avløpsvann som forurensningsmessig avviker fra vanlig kommunalt avløpsvann.

Annet til fjerde ledd gjelder ikke fordeling av den faste delen av årsgebyret ved bruk av todelt gebyrordning.

§ 11–6. Renter

Om renteplikt ved for sen betaling eller tilbakebetaling av vann- og avløpsgebyrer gjelder reglene i lov 6. juni 1975 nr. 29 om eigedomsskatt til kommunane § 26 tilsvarende.

Kapittel 12. Rensing av avløpsvatn

Fastsett med heimel i lov 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall (Forurensningsloven) § 9, jf. EØS-avtalen vedlegg XX nr. 13 (direktiv 91/271/EØF med endringar ved direktiv 98/15/EF).

§ 12–1. EØS-avtalen vedlegg XX nr. 13 (direktiv 91/271/EØF med endringane i direktiv 98/15/EF) om rensing av avløpsvatn frå byområde gjeld som forskrift.

§ 12–2. Miljøverndepartementet fastset følsame og mindre følsame område etter artikkel 5 og 6.

§ 12–3. Fylkesmannen gjev utsleppsløyve, jf. forurensningsloven § 11, etter artikkel 4, 5 og 7, jf. artikkel 10 og 12, og etter artikkel 11 og 13, og fører kontroll med løyvet etter artikkel 15 for anlegg over 1000 PE. Kommunen er foreningsstyresmakt og fører tilsyn med anlegg under 1000 PE, jf. kapittel 16.

Vedlegg

EØS-avtalen vedlegg XX nr. 13: Rådsdirektiv 91/271/EØF av 21. mai 1991 om rensing av avløpsvann fra byområder, med endring av direktiv 98/15/EF

EFT nr. L 135/91 s. 40

RÅDET FOR DE EUROPEISKE FELLESSKAP HAR –

- under henvisning til traktaten om opprettelse av Det europeiske økonomiske fellesskap, særlig artikkel 130 S,
  - under henvisning til forslag fra Kommisjonen,¹
  - under henvisning til uttalelse fra Europaparlamentet,²
  - under henvisning til uttalelse fra Den økonomiske og sosiale komite,³ og
- ut fra følgende betraktninger:

I Rådets resolusjon av 28. juni 1988 om vern av Nordsjøen og andre vannforekomster innenfor Fellesskapet⁴ ble Kommisjonen anmodet om å fremlegge forslag om nødvendige tiltak på fellesskapsnivå for rensing av avløpsvann fra byområder.

Forurensning som skyldes utilstrekkelig rensing av spillvann i en medlemsstat, påvirker ofte vannforekomstene i andre medlemsstater, og i samsvar med artikkel 130 R er derfor handling på fellesskapsnivå påkrevd.

For å unngå skadevirkninger på miljøet ved utslipp av utilstrekkelig rensed avløpsvann fra byområder, er det i alminnelighet nødvendig å foreta sekundærrensing av slikt spillvann.

I følsomme områder er det nødvendig å kreve mer omfattende rensing, mens primærrensing kan anses tilstrekkelig i mindre følsomme områder.

Spillvann fra industri som går til avløpsnett, samt utslipp av spillvann og fjerning av slam fra renseanlegg for avløpsvann fra byområder bør omfattes av generelle regler, bestemmelser og/eller særskilte tillatelser.

Utslipp av biologisk nedbrytbart industrispillvann som skriver seg fra visse industrisektorer, og som ikke går til renseanlegg for avløpsvann fra byområder før det slippes ut i resipientvann, bør underlegges relevante krav.

Det bør oppmuntres til resirkulering av slam fra avløpsrensing; utslipp av slam i overflatevann bør gradvis avvikles.

Det er nødvendig å overvåke renseanleggene, resipientvannene og fjerning av slam for å sikre at miljøet vernes mot uheldige virkninger av utslipp av avløpsvann.

Det er viktig å sørge for at allmennheten gjennom periodiske rapporter får informasjon om utslipp av avløpsvann og fjerning av slam fra byområder.

Medlemsstatene bør utarbeide og fremlegge for Kommisjonen nasjonale programmer med sikte på iverksettelsen av dette direktiv.

Det bør nedsettes en komite som skal bistå Kommisjonen i spørsmål som gjelder iverksettelsen av dette direktiv og tilpasningen av det til den tekniske utvikling –

1 EFT nr. C 1 av 4.1.1990, s. 20 og

EFT nr. C 287 av 15.11.1990, s. 11.

2 EFT nr. C 260 av 15.10.1990, s. 185.

3 EFT nr. C 168 av 10.7.1990, s. 36.

4 EFT nr. C 209 av 9.8.1988, s. 3.

VEDTATT DETTE DIREKTIV:

Artikkel 1

Dette direktiv gjelder oppsamling, rensing og utslipp av avløpsvann fra byområder, samt rensing og utslipp av spillvann fra visse industrisektorer.

Dette direktiv har til formål å verne miljøet mot uheldige virkninger av utslipp av avløpsvannet nevnt ovenfor.

Artikkel 2

I dette direktiv menes med:

- 1) avløpsvann fra byområder, spillvann fra husholdninger eller en blanding av spillvann fra husholdninger og spillvann fra industri og/eller overvann,
- 2) spillvann fra husholdninger, spillvann som stammer fra boligområder og tjenesteytende virksomhet i forbindelse med disse, og som hovedsakelig skriver seg fra menneskers stoffskifte og fra husholdningsaktiviteter,
- 3) spillvann fra industri, alt spillvann fra bygninger som benyttes i handel eller industri, unntatt spillvann fra husholdninger og overvann,
- 4) tettbebyggelse, et område der befolkning og/eller økonomiske aktiviteter er tilstrekkelig samlet til at avløpsvann fra byområder kan samles opp og føres til et renseanlegg eller et endelig utslippssted,
- 5) avløpsnett, et rørledningssystem som samler opp og fører avløpsvann fra byområder,
- 6) en personekvivalent (pe), den mengde organisk stoff som brytes ned biologisk med et biokjemisk oksygenforbruk over fem døgn (BOF₅) på 60 g oksygen per døgn,
- 7) primærrensing, rensing av avløpsvann fra byområder ved en fysisk og/eller kjemisk prosess som består i sedimentering av suspenderte faste stoffer, eller ved andre prosesser der BOF₅-tallet for det tilførte avløpsvannet reduseres med minst 20% før utslipp, og der den samlede mengde suspenderte faste stoffer i det tilførte avløpsvannet reduseres med minst 50%,
- 8) sekundærrensing, rensing av avløpsvann fra byområder ved en prosess som i alminnelighet består i biologisk rensing med sekundær sedimentering, eller ved en annen prosess som gjør det mulig å overholde vilkårene i tabell I i vedlegg I,
- 9) passende rensing, rensing av avløpsvann fra byområder ved enhver prosess og/eller ethvert utslippsystem som gjør at utslippsresipienten tilfredsstiller fastsatte kvalitetsmålsettinger og overholder relevante bestemmelser i dette direktiv og i andre fellesskapsdirektiver,
- 10) slam, restslam, behandlet eller ubehandlet, fra renseanlegg for avløpsvann fra byområder,
- 11) eutrofiering, anrikning av vann med hensyn til næringsstoffer, særlig nitrogen- og/eller fosforforbindelser, som påskynder veksten av alger og høyerestående plantearter, noe som fører til uønsket forstyrrelse av likevekten mellom organismene i vannet og forverring av vannkvaliteten,
- 12) elvemunning, overgangsområde mellom ferskvann og kystfarvann ved utløpet av en elv. Medlemsstatene skal fastlegge elvemunningens yttergrenser (mot sjøen) ved gjennomføringen av dette direktiv innenfor rammen av iverksettelsesprogrammet i henhold til artikkel 17 nr. 1 og 2
- 13) kystfarvann, vann utenfor lavvannslinjen eller en elvemunnings yttergrense.

Artikkel 3

1. Medlemsstatene skal påse at all tettbebyggelse har avløpsnett for avløpsvann fra byområder:
  - senest 31. desember 2000 for tettbebyggelse med over 15000 personekvivalenter (pe) og
  - senest 31. desember 2005 for tettbebyggelse med mellom 2000 og 15000 pe.

Når det gjelder utslipp av avløpsvann fra byområder i resipientvann betraktet som «følsomme områder», som definert i artikkel 5, skal medlemsstatene påse at det senest 31. desember 1998 anlegges avløpsnett i tettbebyggelse med over 10000 pe.

Når det ikke er berettiget grunn til å anlegge avløpsnett, enten fordi det ikke vil være noen vinning for miljøet, eller fordi det vil medføre uforholdsmessig store utgifter, kan det benyttes individuelle systemer eller andre egnede systemer som sikrer tilsvarende vern av miljøet.

2. Avløpsnettene nevnt i nr. 1 skal oppfylle kravene i vedlegg I avsnitt A. Kravene kan endres i henhold til fremgangsmåten fastsatt i artikkel 18.

Artikkel 4

1. Medlemsstatene skal påse at avløpsvann fra byområder som går til avløpsnett, før utslipp gjennomgår sekundærrensing eller tilsvarende rensing etter følgende bestemmelser:
  - senest 31. desember 2000 for alle utslipp fra tettbebyggelse med over 15000 pe,
  - senest 31. desember 2005 for alle utslipp fra tettbebyggelse med mellom 10000 og 15000 pe,
  - senest 31. desember 2005 for utslipp i ferskvann og elvemunninger fra tettbebyggelse med mellom 2000 og 10000 pe.
2. Utslipp av avløpsvann fra byområder i vann i høyfjellsområder (over 1500 moh.) der det på grunn av lave temperaturer er vanskelig å foreta effektiv biologisk rensing, kan gjennomgå mindre omfattende rensing enn den fastsatt i nr. 1, forutsatt at grundige undersøkelser viser at utslippene ikke har skadevirkninger på miljøet.
3. Utslippene fra renseanlegg for avløpsvann fra byområder nevnt i nr. 1 og 2 skal oppfylle kravene i vedlegg I avsnitt B. Kravene kan endres i henhold til fremgangsmåten fastsatt i artikkel 18.
4. Mengden uttrykt i pe skal beregnes på grunnlag av største ukentlige middelmengde som går til renseanlegget i løpet av året, med unntak av uvanlige forhold som f.eks. skyldes kraftig nedbør.

Artikkel 5

1. Ved gjennomføringen av nr. 2 skal medlemsstatene senest 31. desember 1993 utarbeide en fortegnelse over følsomme områder på grunnlag av kriteriene fastlagt i vedlegg II.

2. Medlemsstatene skal påse at avløpsvann fra byområder som går til avløpsnett, gjennomgår mer omfattende rensing enn den beskrevet i artikkel 4 før det slippes ut i følsomme områder, og senest 31. desember 1998 for alle utslipp fra tettbebyggelse med over 10000 pe.

3. Utslippene fra renseanlegg for avløpsvann fra byområder nevnt i nr. 2 skal oppfylle de relevante kravene i vedlegg I avsnitt B. Kravene kan endres i henhold til fremgangsmåten fastsatt i artikkel 18.

4. Vilkårene som i henhold til nr. 2 og 3 kreves oppfylt av det enkelte renseanlegg, får likevel ikke nødvendigvis anvendelse for følsomme områder dersom det kan påvises at den prosentvise reduksjon av forurensningen i den samlede mengde avløpsvann som går til renseanlegg i et slikt område, er minst 75% når det gjelder den samlede mengde fosfor, og minst 75% når det gjelder den samlede mengde nitrogen.

5. Nr. 2, 3 og 4 får anvendelse når det gjelder utslipp fra renseanlegg for avløpsvann fra byområder som ligger i nedbørfeltene til følsomme områder, og som bidrar til forurensning av områdene. Når nedbørfeltene nevnt i første ledd helt eller delvis ligger i en annen medlemsstat, får artikkel 9 anvendelse.

6. Medlemsstatene skal påse at fortegnelsen over følsomme områder revideres minst hvert fjerde år.

7. Medlemsstatene skal påse at områdene registrert som følsomme etter revisjonen nevnt i nr. 6 oppfyller kravene nevnt ovenfor innen en frist på sju år.

8. En medlemsstat har ikke plikt til å utarbeide en fortegnelse over følsomme områder ved gjennomføringen av dette direktiv dersom den på sitt samlede territorium benytter rensingen fastsatt i nr. 2, 3 og 4.

Artikkel 6

1. Ved gjennomføringen av nr. 2 kan medlemsstatene senest 31. desember 1993 utarbeide en fortegnelse over mindre følsomme områder på grunnlag av kriteriene fastlagt i vedlegg II.

2. Utslipp av avløpsvann fra byområder fra tettbebyggelse med mellom 10000 og 150000 pe i kystfarvann og mellom 2000 og 10000 pe i elvemunninger beliggende i områdene nevnt i nr. 1 kan gjennomgå mindre omfattende rensing enn den fastsatt i artikkel 4, forutsatt at:

- utslippene minst har gjennomgått primærrensingen definert i artikkel 2 nr. 7 i samsvar med kontrollprosedyrene fastsatt i vedlegg I avsnitt D,
- grundige undersøkelser viser at utslippene ikke har skadevirkninger på miljøet.

Medlemsstatene skal gi Kommisjonen alle relevante opplysninger om undersøkelsene.

3. Dersom Kommisjonen finner at vilkårene nevnt i nr. 2 ikke er oppfylt, skal den fremlegge passende forslag for Rådet.

4. Medlemsstatene skal påse at fortegnelsen over mindre følsomme områder revideres minst hvert fjerde år.

5. Medlemsstatene skal påse at områder som ikke lenger betraktes som mindre følsomme, oppfyller de relevante krav i artikkel 4 og 5 innen en frist på sju år.

Artikkel 7

Medlemsstatene skal påse at avløpsvann fra byområder som går til avløpsnett, senest 31. desember 2005 gjennomgår passende rensing som definert i artikkel 2 nr. 9 før det slippes ut, i følgende tilfeller:

- ved utslipp i ferskvann og elvemunninger fra tettbebyggelse med under 2 000 pe,
- ved utslipp i kystfarvann fra tettbebyggelse med under 10000 pe.

Artikkel 8

1. Medlemsstatene kan i unntakstilfeller som skyldes tekniske problemer, og til fordel for visse befolkningsgrupper ut fra geografiske hensyn, rette en særskilt anmodning til Kommisjonen om å få en lengre frist for å etterkomme artikkel 4.

2. I anmodningen, som skal være behørig begrunnet, skal det gjøres rede for de tekniske problemene som er oppstått, og foreslås et handlingsprogram som skal gjennomføres etter en egnet fremdriftsplan for å nå målet for dette direktiv. Fremdriftsplanen skal inngå i iverksettelsesprogrammet nevnt i artikkel 17.

3. Bare tekniske grunner kan godtas, og fristen nevnt i nr. 1 kan ikke strekke seg lenger enn til 31. desember 2005.

4. Kommisjonen skal granske anmodningen og treffe egnede tiltak i henhold til fremgangsmåten fastsatt i artikkel 18.

5. Når det under særlige omstendigheter kan påvises at mer omfattende rensing ikke er noen vinning for miljøet, kan utslipp i mindre følsomme områder av avløpsvann fra tettbebyggelse med over 150000 pe gjennomgå rensingen fastsatt i artikkel 6 for spillvann fra tettbebyggelse med mellom 10000 og 150000 pe.

Under slike omstendigheter skal medlemsstatene på forhånd fremlegge relevante opplysninger for Kommisjonen. Kommisjonen skal undersøke saken og treffe egnede tiltak i henhold til fremgangsmåten fastsatt i artikkel 18.

Artikkel 9

Når vann som hører inn under en medlemsstats rettsområde, utsettes for skadevirkninger av utslipp av avløpsvann fra byområder fra en annen medlemsstat, kan medlemsstaten der vannet berøres, gi melding om dette til den annen medlemsstat og til Kommisjonen.

De berørte medlemsstatene skal, eventuelt sammen med Kommisjonen, stå for den samordning som er nødvendig for å registrere de aktuelle utslippene, og for de tiltak som skal treffes ved kilden til fordel for det berørte vannet, for

å sikre at bestemmelsene i dette direktiv overholdes.

Artikkel 10

Medlemsstatene skal påse at renseanlegg for avløpsvann fra byområder som bygges for å oppfylle kravene i artikkel 4, 5, 6 og 7, utformes, oppføres, drives og vedlikeholdes slik at de har tilstrekkelig yteevne under alle klimatiske forhold som er normale for stedet der de ligger. Ved utformingen av anleggene må det tas hensyn til variasjoner i avløpsvannsmengden i løpet av året.

Artikkel 11

1. Medlemsstatene skal påse at vedkommende myndigheter eller egnede organer senest 31. desember 1993 fastsetter forhåndsbestemmelser og/eller særskilte tillatelser med hensyn til spillvann fra industri som går i avløpsnett og til renseanlegg for avløpsvann fra byområder.

2. Bestemmelsene og/eller de særskilte tillatelsene skal være i samsvar med kravene i vedlegg I avsnitt C. Kravene kan endres i henhold til fremgangsmåten fastsatt i artikkel 18.

3. Bestemmelsene og de særskilte tillatelsene skal med jevne mellomrom vurderes på nytt og om nødvendig tilpasses.

Artikkel 12

1. Renset avløpsvann skal gjenbrukes når dette er hensiktsmessig. Utslipp skal skje der skadevirkningene på miljøet reduseres så mye som mulig.

2. Vedkommende myndigheter eller egnede instanser skal påse at utslipp av avløpsvann fra renseanlegg for avløpsvann fra byområder underlegges forhåndsbestemmelser og/eller særskilte tillatelser.

3. Forhåndsbestemmelsene og/eller de særskilte tillatelsene med hensyn til utslipp som stammer fra renseanlegg for avløpsvann fra byområder og foregår i samsvar med nr. 2 i tettbebyggelse med mellom 2000 og 10000 pe når det gjelder utslipp i ferskvann og elvemunninger, og i tettbebyggelse med 10000 pe eller mer når det gjelder alle typer utslipp, skal fastlegge vilkårene som er nødvendige for å oppfylle de relevante krav i vedlegg I avsnitt B. Kravene kan endres i henhold til fremgangsmåten fastsatt i artikkel 18.

4. Bestemmelsene og/eller tillatelsene skal med jevne mellomrom vurderes på nytt og om nødvendig tilpasses.

Artikkel 13

1. Medlemsstatene skal påse at biologisk nedbrytbart spillvann som stammer fra anlegg innen industrisektorene oppført i vedlegg III, og som ikke går til renseanlegg for avløpsvann fra byområder før det slippes ut i resipientvannet, senest 31. desember 2000 og før utslipp oppfyller vilkårene fastlagt i forhåndsbestemmelsene og/eller de særskilte tillatelsene fra vedkommende myndighet eller det egnede organ når det gjelder alle utslipp fra anlegg dimensjonert for 4000 pe eller mer.

2. Vedkommende myndighet eller det egnede organ i hver enkelt medlemsstat skal senest 31. desember 1993 fastsette krav til utslipp av slikt spillvann ut fra den aktuelle industriens art.

3. Kommisjonen skal sammenligne medlemsstatenes krav senest 31. desember 1994. Den skal offentliggjøre sine konklusjoner i en rapport og om nødvendig fremlegge passende forslag.

Artikkel 14

1. Slam fra avløpsrensing skal gjenbrukes når dette er hensiktsmessig. Fjerning skal skje der skadevirkningene på miljøet reduseres så mye som mulig.

2. Vedkommende myndigheter eller de egnede organer skal påse at utslipp av slam fra renseanlegg for avløpsvann fra byområder senest 31. desember 1998 underlegges generelle regler, registrering eller tillatelse.

3. Medlemsstatene skal påse at utslipp av slam fra renseanlegg i overflatevann ved dumping fra fartøyer, ved utledning fra rørledninger eller på enhver annen måte er avvirket senest 31. desember 1998.

4. Inntil utslipp av typen nevnt i nr. 3 er avvirket, skal medlemsstatene påse at den samlede mengde giftige, persistente eller bioakkumulerbare stoffer i slam som slippes ut i overflatevann, underlegges tillatelse og gradvis reduseres.

Artikkel 15

1. Vedkommende myndigheter eller de egnede organer skal overvåke:

- utslipp fra renseanlegg for avløpsvann fra byområder for å påse at kravene i vedlegg I avsnitt B overholdes i henhold til kontrollprosedyrene fastsatt i vedlegg I avsnitt D,
- mengden og sammensetningen av slam fra renseanlegg som slippes ut i overflatevann.

2. Vedkommende myndigheter eller de egnede organer skal overvåke resipientvann for utslipp fra renseanlegg for avløpsvann fra byområder og for direkte utslipp som beskrevet i artikkel 13 når det er grunn til å frykte at utslippene påfører resipientmiljøet betydelige skadevirkninger.

3. Ved utslipp underlagt bestemmelsene i artikkel 6 og ved fjerning av slam i overflatevann skal medlemsstatene iverksette overvåking og foreta enhver undersøkelse som måtte være nødvendig, for å sikre at utslippet eller fjerningen ikke har skadevirkninger på miljøet.

4. Opplysningene innsamlet av vedkommende myndigheter eller av de egnede organer i samsvar med nr. 1, 2 og 3 skal oppbevares i medlemsstaten og stilles til rådighet for Kommisjonen innen seks måneder etter at en

anmodning om dette er mottatt.

5. Retningslinjene for overvåkingen nevnt i nr. 1, 2 og 3 kan fastsettes i henhold til fremgangsmåten fastsatt i artikkel 18.

Artikkel 16

Uten at det berører gjennomføringen av rådsdirektiv 90/313/EØF av 7. juni 1990 om fri adgang til miljøopplysninger,¹ skal medlemsstatene påse at vedkommende myndigheter eller organer hvert annet år offentliggjør en statusrapport om utslipp av avløpsvann fra byområder og fjerning av slam på sitt område. Medlemsstatene skal oversende Kommisjonen rapportene så snart de er offentliggjort.

¹ EFT nr. L 158 av 23.6.1990, s. 56.

Artikkel 17

1. Medlemsstatene skal senest 31. desember 1993 utarbeide et program for iverksettelsen av dette direktiv.
2. Medlemsstatene skal senest 30. juni 1994 gi Kommisjonen opplysninger om programmet.
3. Medlemsstatene skal om nødvendig hvert annet år oversende Kommisjonen en oppdatering av opplysningene nevnt i nr. 2.
4. Metoder og mønstre som skal benyttes ved utforming av rapportene om de nasjonale programmene, skal fastlegges i henhold til fremgangsmåten nevnt i artikkel 18. Enhver endring av metodene og mønstrene skal vedtas i henhold til den samme fremgangsmåte.
5. Kommisjonen skal hvert annet år granske og vurdere opplysningene den har mottatt i henhold til nr. 2 og 3, og den skal offentliggjøre en rapport om dette.

Artikkel 18

1. Kommisjonen skal bistås av en komite som er sammensatt av representanter fra medlemsstatene, og som har Kommisjonens representant som formann.
  2. Kommisjonens representant skal fremlegge for komiteen et utkast til tiltak som skal treffes. Komiteen skal uttale seg om utkastet innen en frist som formannen kan fastsette etter hvor mye saken haster. Den skal treffe sin beslutning med det flertall som er fastsatt i traktatens artikkel 148 § 2 for beslutninger som Rådet skal treffe etter forslag fra Kommisjonen. Medlemsstatenes stemmer skal ha den vekt som er fastsatt i nevnte artikkel. Formannen skal ikke avgi stemme.
  3.
    - a) Kommisjonen skal vedta de planlagte tiltak når de er i samsvar med komiteens uttalelse.
    - b) Når de planlagte tiltak ikke er i samsvar med komiteens uttalelse eller ingen uttalelse blir avgitt, skal Kommisjonen umiddelbart fremlegge for Rådet et forslag om tiltak som skal treffes. Rådet skal treffe beslutning med kvalifisert flertall.
- Dersom Rådet ikke har truffet beslutning innen tre måneder etter at forslaget ble fremlagt, skal Kommisjonen vedta de foreslåtte tiltakene med mindre Rådet med simpelt flertall har truffet beslutning mot de nevnte tiltakene.

Artikkel 19

1. Medlemsstatene skal sette i kraft de lover og forskrifter som er nødvendige for å etterkomme dette direktiv senest 30. juni 1993. De skal umiddelbart underrette Kommisjonen om dette.
2. Når lovene og forskriftene nevnt i nr. 1 vedtas av medlemsstatene, skal de inneholde en henvisning til dette direktiv eller ledsages av en slik henvisning ved den offentlige kunngjøring av dem. Nærmere bestemmelser om slik henvisning skal vedtas av medlemsstatene.
3. Medlemsstatene skal oversende Kommisjonen teksten til de viktigste internrettslige bestemmelser som de vedtar på det området dette direktiv omhandler.

Artikkel 20

Dette direktiv er rettet til medlemsstatene.
Utferdiget i Brussel, 21. mai 1991.
For Rådet
R. STEICHEN
Formann

Vedlegg I. Krav til avløpsvann fra byområder

A. Avløpsnett¹

I forbindelse med avløpsnett skal det tas hensyn til kravene til rensing av avløpsvann.

Avløpsnett skal, uten at det medfører uforholdsmessig store omkostninger, utformes, anlegges og vedlikeholdes med utgangspunkt i den mest avanserte tekniske viten, særlig med hensyn til:

- mengde avløpsvann fra byområder og dets egenskaper,
- forebygging av lekkasjer,
- begrensnig av forurensning av resipientvann som følge av regnvannsoverløp.

- 1 Ettersom det i praksis ikke lar seg gjøre å bygge avløpsnett og renseanlegg som gjør det mulig å rense alt avløpsvann under forhold som for eksempel usedvanlig kraftig nedbør, skal medlemsstatene vedta tiltak som skal treffes for å begrense forurensning som følge av regnvannsoverløp. Tiltakene kan baseres på fortynningshastighet eller kapasitet i forhold til gjennomstrømmingen ved tørt vær eller angi et antall overløp per år som kan godtas.

B. Utslipp i resipientvann fra renseanlegg for avløpsvann fra byområder¹

1. Renseanlegg for avløpsvann skal utformes eller endres slik at det før utslipp i resipientvann kan tas representative prøver av det tilførte avløpsvannet og av det rensede avløpsvannet.
2. Utslipp som stammer fra renseanlegg for avløpsvann fra byområder, og som skal renses i samsvar med artikkel 4 og 5 i dette direktiv, skal oppfylle kravene oppført i tabell 1.
3. Utslipp fra renseanlegg for avløpsvann fra byområder i følsomme områder utsatt for eutrofiering, som definert i vedlegg II avsnitt A bokstav a), skal i tillegg oppfylle kravene oppført i tabell 2 i dette vedlegg.
4. Det skal ved behov anvendes strengere krav enn dem oppført i tabell 1 og/eller 2 for å sikre at resipientvannet oppfyller bestemmelsene i ethvert annet direktiv på området.
5. Utslippsstedene for avløpsvann fra byområder skal i størst mulig utstrekning velges slik at virkningene på resipientvannet blir minst mulige.

- 1 Ettersom det i praksis ikke lar seg gjøre å bygge avløpsnett og renseanlegg som gjør det mulig å rense alt avløpsvann under forhold som for eksempel usedvanlig kraftig nedbør, skal medlemsstatene vedta tiltak som skal treffes for å begrense forurensning som følge av regnvannsoverløp. Tiltakene kan baseres på fortynningshastighet eller kapasitet i forhold til gjennomstrømmingen ved tørt vær eller angi et antall overløp per år som kan godtas.

C. Spillvann fra industri

Spillvann fra industri som går i avløpsnett og til renseanlegg for avløpsvann fra byområder, skal gjennomgå den forbehandling som er nødvendig for:

- å verne helsen til personalet som arbeider med avløpsnett og på renseanlegg,
- å sikre at avløpsnett, avløpsrenseanlegg og dertil hørende utstyr ikke blir skadet,
- å sikre at driften av avløpsrenseanlegg samt rensing av slam ikke hindres,
- å påse at utslipp fra renseanlegg ikke har skadevirkninger på miljøet eller er til hinder for at resipientvann oppfyller bestemmelser i andre fellesskapsdirektiver,
- å sikre at slam fjernes trygt på en måte som kan godtas ut fra miljøvern hensyn.

D. Referansemetoder for oppfølging og evaluering av resultater

1. Medlemsstatene skal påse at det anvendes en overvåkingsmetode som minst svarer til kravene beskrevet nedenfor.

Det kan anvendes andre metoder enn dem nevnt i nr. 2, 3 og 4 dersom det kan påvises at de fører til de samme resultater.

Medlemsstatene skal gi Kommisjonen alle relevante opplysninger om metodene som anvendes. Dersom Kommisjonen finner at kravene oppført i nr. 2, 3 og 4 ikke er oppfylt, skal den fremlegge passende forslag for Rådet.

2. Det skal tas døgnprøver, mengdeproporsjonale eller med jevne mellomrom, på et nærmere angitt sted ved renseanleggets utløp, og om nødvendig ved innløpet, for å kontrollere om kravene til utslipp av avløpsvann i dette direktiv overholdes.

Det skal benyttes anerkjent internasjonal laboratoriepraksis for å sikre at prøvene forringes minst mulig fra de samles inn, til de analyseres.

3. Det minste antall prøver som skal tas med jevne mellomrom i løpet av et år, skal fastsettes etter renseanleggets størrelse:

- 2000 til 9999 pe: tolv prøver i løpet av det første året, fire prøver de påfølgende år dersom det kan påvises at vannet overholder bestemmelsene i dette direktiv det første året; dersom en av de fire prøvene ikke oppfyller kravene, skal det tas tolv prøver det påfølgende år,
- 10000 til 49999 pe: tolv prøver,
- 50000 pe eller mer: tjuelfire prøver.

4. Renset avløpsvann skal anses å overholde verdiene fastsatt for de ulike parametrene, dersom prøvene viser, når hver enkelt parameter vurderes hver for seg, at de tilsvarende verdier overholdes i henhold til følgende bestemmelser:

- a) når det gjelder parametrene i tabell 1 og i artikkel 2 nr. 7, angis i tabell 3 det største antall prøver som ikke behøver å oppfylle konsentrasjonskravene og/eller den prosentvise reduksjonen oppført i tabell 1 og i artikkel 2 nr. 7,
  - b) når det gjelder parametrene i tabell 1 uttrykt i konsentrasjonsverdier, skal det største antall prøver som tas under normale driftsvilkår, ikke avvike fra parameterv verdiene med over 100%. Når det gjelder konsentrasjonsverdier med referanse til suspenderte faste stoffer, kan avviket være på inntil 150%,
  - c) når det gjelder parametrene i tabell 2, skal den årlige middelvei av prøvene for hver enkelt parameter overholde de tilsvarende verdier.
5. Når det gjelder det aktuelle vannets kvalitet, skal det ikke tas hensyn til ekstreme verdier dersom de skyldes

usedvanlige omstendigheter som f.eks. kraftig nedbør.

Tabell 1: Krav til utslipp fra renseanlegg for avløpsvann fra byområder i henhold til bestemmelsene i artikkel 4 og 5 i dette direktiv. Konsentrasjonsverdien eller den prosentvise reduksjonen skal benyttes.

<i>Parametre</i>	<i>Konsentrasjon</i>	<i>Minste prosentvise reduksjon¹</i>	<i>Referansemetode for måling</i>
Biokjemisk oksygenforbruk (BOF ₅ ved 20 °C) uten nitrifikasjon ²	25 mg/l O ₂	70–90	Homogenisert, ufiltrert og ikke dekantert prøve. Bestemmelse av oppløst oksygen før og etter inkubasjon i fem dager ved 20 °C ± 1 °C i fullstendig mørke.
Kjemisk oksygenforbruk (KOF)	125 mg/l O ₂	40 i henhold til artikkel 4 nr. 2 40 75	Nitrifikasjonshemmer tilsettes Homogenisert, ufiltrert og ikke dekantert prøve. Kalium-dikromat.
Totalmengde suspenderte faste stoffer	35 mg/l ³	90 ³	– Filtrering av en representativ prøve med membranfilter på 0,45 µg, tørking ved 105 °C og veiing.
	35 i henhold til artikkel 4 nr. 2 (over 10000 pe)	90 i henhold til artikkel 4 nr. 2 (over 10000 pe)	– Sentrifugering av en representativ prøve (i minst fem minutter, med gjennomsnittlig akselerasjon på 2800 til 3200 g), tørking ved 105 °C og veiing.
	60 i henhold til artikkel 4 nr. 2 (mellom 2000 og 10000 pe)	70 i henhold til artikkel 4 nr. 2 (mellom 2000 og 10000 pe)	

1 Reduksjon i forhold til verdiene ved innløpet.

2 Denne parameteren kan erstattes av en annen: totalmengde organisk karbon (TOK) eller totalt oksygenforbruk (TOF), dersom det kan påvises en sammenheng mellom BOF₅ og parameteren som avløser den.

3 Dette kravet er valgfritt.

Analysen av utslipp etter bassengbehandling skal utføres på filtrerte prøver; konsentrasjonen av totalmengden suspenderte faste stoffer i prøvene av ufiltrert vann skal likevel ikke overstige 150 mg/l.

Tabell 2:* Krav til utslipp fra renseanlegg for avløpsvann fra byområder foretatt i følsomme områder som er utsatt for eutrofiering, registrert i vedlegg II avsnitt A bokstav a). Alt etter de lokale forhold skal det benyttes en parameter eller begge. Konsentrasjonsverdien eller den prosentvise reduksjonen skal benyttes.

<i>Parametre</i>	<i>Konsentrasjon</i>	<i>Minste prosentvise reduksjon¹</i>	<i>Referansemetode for måling</i>
Totalfosfor	2 mg/l P (mellom 10000 og 100000 pe)	80	Molekylær absorpsjonsspektrofotometri
Totalnitrogen ²	1 mg/l P (over 100000 pe) 15 mg/l N ³ (mellom 10000 og 100000 pe) 10 mg/l N ³ (over 100000 pe)	70–80	Molekylær absorpsjonsspektrofotometri

1 Reduksjon i forhold til verdiene ved innløpet.

2 Totalnitrogen betyr summen av nitrogen målt med Kjeldahl-metoden (organisk nitrogen og ammoniumnitrogen), nitrogen i nitrater og nitrogen i nitritter.

3 Disse konsentrasjonsverdiene er årlige middeltall i henhold til vedlegg I avsnitt D nr. 4 bokstav c). Kravene til nitrogen kan imidlertid kontrolleres ved å bruke daglige middeltall når det i samsvar med vedlegg I avsnitt D nr. 1 kan dokumenteres at det oppnås et tilsvarende vernnivå. I så fall skal det daglige middeltall ikke overstige 20 mg/l totalnitrogen for alle prøvene når temperaturen i spillvannet i den biologiske reaktoren er 12 °C eller høyere. Temperaturvilkåret kan erstattes med en begrensning av driftstiden for å ta hensyn til regionale klimaforhold.

* Tabell 2 er i samsvar med endring vedtatt i EUs rådsdirektiv 98/15/EF.

Tabell 3

<i>Antall prøver tatt i løpet av et år</i>	<i>Største antall prøver som ikke behøver å oppfylle kravene</i>
4–7	1
8–16	2

<i>Antall prøver tatt i løpet av et år</i>	<i>Største antall prøver som ikke behøver å oppfylle kravene</i>
17–28	3
29–40	4
41–53	5
54–67	6
68–81	7
82–95	8
96–11	9
111–125	10
126–140	11
141–155	12
156–171	13
172–187	14
188–203	15
204–219	16
220–235	17
236–251	18
252–268	19
269–284	20
285–300	21
301–317	22
318–334	23
335–350	24
351–365	25

Vedlegg II. Kriterier for utarbeiding av fortegnelse over følsomme og mindre følsomme områder

A. Følsomme områder

En vannmasse skal registreres som følsomt område dersom den faller inn under en av gruppene nedenfor:

- a) naturlige ferskvannsinnsjøer, andre ferskvannsmasser, elvemunninger og kystfarvann som er eutrofe, eller som på kort tid kan bli eutrofe dersom det ikke treffes vernetiltak.

Det kan tas hensyn til forholdene nedenfor når det undersøkes hvilke næringsstoffer som skal reduseres ved ytterligere rensing:

- i) innsjøer og vassdrag som munner ut i innsjøer/reservoarer/avstengte viker som har liten vannutskifting, noe som kan føre til akkumulasjon. I slike områder bør fosfor fjernes med mindre det kan påvises at fjerning ikke vil ha noen innvirkning på eutrofieringen. Det kan også overveies å fjerne nitrogen når utslippene stammer fra omfattende tettbebyggelse,
  - ii) elvemunninger, viker og andre kystfarvann som har dårlig vannutskifting, eller som mottar store mengder næringsstoffer. Utslipp fra lite omfattende tettbebyggelse er i alminnelighet av liten betydning i slike områder, men når det gjelder omfattende tettbebyggelse, skal fosfor og/eller nitrogen fjernes med mindre det påvises at fjerning ikke vil ha noen innvirkning på eutrofieringen.
- b) Overflateferskvann som er beregnet på uttak av drikkevann, og som kan få større nitratkonsentrasjon enn den fastsatt i de relevante bestemmelsene i rådsdirektiv 75/440/EØF av 16. juni 1975 om kvalitetskrav til overflatevann som benyttes til fremstilling av drikkevann i medlemsstatene,¹ dersom det ikke treffes tiltak.
- c) Områder der det er nødvendig å foreta rensing utover rensingen fastsatt i artikkel 4 i dette direktiv for å tilfredsstille Rådets direktiver.

¹ EFT nr. L 194 av 25.7.1975, s. 26. Direktivet endret ved direktiv 79/869/EØF (EFT nr. L 271 av 29.10.1979, s. 44).

B. Mindre følsomme områder

En havvannsmasse eller et havvannsområde kan registreres som mindre følsomt område dersom utslipp av avløpsvann ikke har skadevirkninger på miljøet på grunn av områdets morfologi, hydrologi eller særskilte hydrauliske forhold.

Ved registreringen av mindre følsomme områder skal medlemsstatene ta hensyn til faren for at utslipp kan bli ført til tilstøtende områder der de kan ha skadevirkninger på miljøet. Medlemsstatene skal anerkjenne følsomme områder utenfor sitt nasjonale rettsområde.

Det skal tas hensyn til forholdene nedenfor når mindre følsomme områder registreres: åpne viker, elvemunninger og andre kystfarvann som har god vannutskifting, og som ikke er utsatt for eutrofiering eller oksygenvinn, eller som ikke ventes å bli eutrofe eller å bli utsatt for oksygenvinn som følge av utslipp av avløpsvann fra byområder.

Vedlegg III. Industrisektorer

1. Fremstilling av melkeprodukter.
2. Fremstilling av frukt- og grønnsaksprodukter.
3. Fremstilling og tapping på flasker av alkoholfrie drikker.
4. Fremstilling av potetprodukter.
5. Kjøttindustri.
6. Bryggerier.
7. Fremstilling av alkohol og alkoholholdige drikker.
8. Fremstilling av dyrefor av planteprodukter.
9. Fremstilling av gelatin og lim av hud og bein.
10. Malterier.
11. Fiskeforedlingsindustri.

Kapittel 13. Utslipp av oljeholdig avløpsvann og om bruk og merking av vaske- og avfettingsmidler

Fastsatt med hjemmel i lov 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall (Forurensningsloven) § 9 og § 11 annet ledd og lov 11. juni 1976 nr. 79 om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven) § 4.

*1. Utslipp av oljeholdig avløpsvann***§ 13-1.** *Virkeområde m.m.*

Bestemmelsene i dette kapitlet gjelder for utslipp av oljeholdig avløpsvann fra følgende virksomheter når virksomheten enten har vaskeplass, smørehall, servicehall e.l.:

- bensinstasjoner,
- motorverksteder,
- bussterminaler,
- verksteder og klargjøringsentraler for kjøretøyer, anleggsmaskiner og skinnegående materiell,
- anlegg for understellsbehandling.

Fylkesmannen kan bestemme at bestemmelsene i dette kapitlet også skal gjelde for andre lignende virksomheter med utslipp av oljeholdig avløpsvann. Med oljeholdig avløpsvann menes spillvann og overvann som inneholder motorolje, smørefett, parafin, white-spirit, bensin og lignende.

§ 13-2. *Søknadsplikt ved utvidelse, ombygging og ved etablering av virksomheter*

Ved etablering av virksomheter som omfattes av § 13-1, skal det sendes søknad om utslippstillatelse til kommunen sammen med søknad om byggetillatelse.

Bestemmelsen i første ledd gjelder også for eksisterende virksomheter ved større ombyggingsarbeider, eller når den dimensjonerende vannbelastning øker med 30% eller mer.

Eieren av virksomheten plikter å gi de opplysninger som er nødvendige for å behandle søknaden.

§ 13-3. *Behandling av søknader om utslippstillatelser*

Søknader som ikke avgjøres av kommunen i henhold til annet ledd i denne bestemmelsen, oversendes med kommunens uttalelse til Fylkesmannen for avgjørelse.

Fylkesmannen kan bestemme at kommunen skal ha myndighet til å avgjøre søknader om utslippstillatelser.

Dersom det etter en samlet vurdering gis utslippstillatelse, skal denne, dersom ikke annet blir bestemt, gis i henhold til retningslinjer for dimensjoner, utførelse og drift av renseanlegg for oljeholdig avløpsvann.

§ 13-4. *Meldeplikt for virksomheter etablert før 1. januar 1983*

Fylkesmannen kan kreve at eieren av virksomhet som omfattes av § 13-1 som var etablert før 1. januar 1983, skal sende inn melding om utslipp av oljeholdig avløpsvann.

Fylkesmannen kan bestemme at kommunen skal ha myndighet etter første ledd.

Eieren av virksomheten plikter å gi de opplysninger som er nødvendige for å vurdere om det skal gis pålegg etter § 13-5.

§ 13-5. *Pålegg om rensetiltak for virksomheter etablert før 1. januar 1983*

Fylkesmannen kan gi pålegg om rensetiltak for virksomheter etablert før 1. januar 1983. Dersom ikke annet blir bestemt, skal det pålegges rensetiltak i henhold til retningslinjer for dimensjonering, utførelse og drift av renseanlegg for oljeholdig avløpsvann.

Fylkesmannen kan bestemme at kommunen skal ha myndighet etter første ledd.

*2. Bruk og merking av vaske- og avfettingsmidler***§ 13-6.** *Bruk av vaske- og avfettingsmidler*

I virksomhet som har installert oljeutskiller eller tilsvarende renseutstyr, skal det etter 1. januar 1985 bare brukes vaske- og avfettingsmidler som gir hurtigseparerende oljeemulsjon i henhold til retningslinjer for dimensjonering, utførelse og drift av renseanlegg for oljeholdig avløpsvann.

Aromatinnholdet i bruksferdig løsning skal ikke overstige 20%.

I virksomhet som ikke har installert oljeutskiller eller tilsvarende renseutstyr, kan Fylkesmannen nekte bruk av

petroleumsbaserte avfettingsmidler, hvis disse skal føres til avløp. Fylkesmannens myndighet etter denne bestemmelse kan delegeres til kommunen.

§ 13–7. *Merking av vaske- og avfettingsmidler*

Importører og produsenter av vaske- og avfettingsmidler beregnet på bruk i virksomheter som bestemmelsene i dette kapitlet omfatter, er ansvarlig for at midler levert etter 1. juli 1984 gir hurtigseparerende oljeemulsjon i henhold til test beskrevet i retningslinjer for dimensjonering, utførelse og drift av renseanlegg for oljeholdig avløpsvann og er merket på emballasjen med følgende setning:

«Tilfredsstiller kravene til vaske- og avfettingsmidler i forskrifter om utslipp av oljeholdig avløpsvann og om bruk og merking av vaske- og avfettingsmidler.»

3. *Avsluttende bestemmelser*

§ 13–8. *Unntak*

Miljøverndepartementet eller den departementet bemyndiger, kan fravike bestemmelsene i dette kapitlet, herunder bestemme at andre enn Fylkesmannen skal ha myndighet etter dette kapitlet.

§ 13–9. *Tilsyn m.m.*

Kommunen har myndighet etter forurensningsloven § 48 til § 51 og produktkontrollloven § 8 til å føre tilsyn med at bestemmelsene i dette kapitlet § 13–1 til § 13–6 følges. Det samme gjelder myndighet etter forurensningsloven § 18 når kommunen har gitt tillatelsen. Fylkesmannen har ellers den samme myndighet som kommunen.

Statens forurensningstilsyn har myndighet etter produktkontrollloven § 8 til å føre tilsyn med at bestemmelsene i dette kapitlet § 13–7 følges.

Kapittel 14. Håndtering av fotokjemikalier fra virksomhetene innen foto, røntgen og grafisk industri

Fastsatt med hjemmel i lov 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall (Forurensningsloven) § 31.

§ 14–1. *Virkeområde*

Bestemmelsene i dette kapitlet fastsetter regler for behandling, leveringsplikt og innsamling av fotokjemikalier og sølvholdig film- og papirmateriale fra virksomhetene innen foto, røntgen og grafisk industri.

Med foto-, røntgen- og grafiske kjemikalier menes

- 1) fremkallerbad,
- 2) blekebad,
- 3) fikseringsbad,
- 4) blekefiksbad,
- 5) sølvholdige stabilisatorbad,
- 6) aktivatorbad,
- 7) rapid access,
- 8) lit-kjemi,
- 9) platefremkallere.

Forskrift 1. juni 2004 nr. 930 om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) kapittel 11 gjelder ikke for fotokjemikalier som er regulert etter dette kapitlet.

§ 14–2. *Krav til behandling eller levering av fotokjemikalier*

Fotokjemikalier som nevnt i § 14–1 punktene 1–9 skal samles opp for gjenvinning eller behandling.

Fiks, blekfiks og blekebad kan føres til kloakk etter behandling slik at konsentrasjon av følgende tungmetaller er maksimalt

- sølv 1 mg pr. liter,
- krom totalt 1 mg pr. liter,
- kadmium 0,1 mg pr. liter,
- kobber 1 mg pr. liter,
- bly 0,5 mg pr. liter,
- sink 3 mg pr. liter,
- nikkel 5 mg pr. liter.

I bad som er tillatt ført til kloakk, skal pH ligge i intervallet 6–9,5.

Fotokjemikalier som nevnt i § 14–1, som ikke gjenvinnes eller behandles i virksomheten hvor de brukes, samt sølvholdig film- og papirmateriale, skal leveres til virksomhet med tillatelse etter § 14–4. Deklarasjonsskjema for farlig avfall skal fylles ut ved levering.

§ 14–3. *Krav til behandling av skyllevann*

Virksomheter som bruker skyllevann i prosessene og som har et forbruk av film- og papirmateriale på over 2.500 m² pr. år, skal avsøve skyllevannet til maksimalt 0,1 mg sølv pr. liter skyllevann før utslipp.

§ 14–4. *Tillatelse*

Enhver som driver ervervsmessig innsamling, mottak eller behandling av andres fotokjemikalier, skal ha tillatelse fra Fylkesmannen.

§ 14-5. Unntak

Fylkesmannen kan gjøre unntak fra dette kapitlet.

§ 14-6. Tilsyn

Fylkesmannen fører tilsyn med at bestemmelsene i dette kapitlet overholdes.

Kapittel 15. Amalgamholdig avløpsvann og amalgamholdig avfall fra tannklinikker og tannlegekontorer

Fastsett med hjemmel i lov 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall (Forurensningsloven) § 9 nr. 3 og nr. 4 og § 31 og § 52a.

§ 15-1. Virkeområde

Bestemmelsene i dette kapitlet gjelder forbud mot utslipp av amalgamholdig avløpsvann og amalgamholdig avfall fra tannklinikker og tannlegekontorer, typegodkjenning av amalgamavskillere og leveringsplikt for amalgamholdig avfall.

§ 15-2. Forbud mot utslipp av amalgamholdig avløpsvann og avfall

Det er forbudt å slippe ut amalgamholdig avløpsvann og amalgamholdig avfall til avløp som ikke er tilkoblet typegodkjent amalgamavskillere.

Forbudet gjelder fra og med 1. mars 1995. For tannbehandlingsenheter som er installert og satt i drift før 1. mars 1995, gjelder forbudet fra og med 1. september 1995.

§ 15-3. Godkjenning av amalgamavskillere

Amalgamavskillere som nevnt i § 15-2, skal være typegodkjent av Statens forurensningstilsyn eller den Statens forurensningstilsyn bemyndiger, jf. vedlegg 1 til dette kapitlet.

Statens forurensningstilsyn kan sette nærmere krav om hva søknaden om typegodkjenning skal inneholde og vilkår for typegodkjenning.

Det kan kreves gebyr for behandling av søknad om typegodkjenning. Gebyrsatsene fastsettes av Statens forurensningstilsyn.

§ 15-4. Leveringsplikt for amalgamholdig avfall og slam

Alt amalgamholdig avfall og slam, uansett mengde, skal leveres til godkjent mottaker av farlig avfall.

Levering skal skje ved utskifting av amalgamavskillerens avfallsenhet og minimum én gang pr. år.

§ 15-5. Unntak

Fylkesmannen kan i særlige tilfeller gjøre unntak fra § 15-2 og § 15-4.

§ 15-6. Tilsyn

Fylkesmannen fører tilsyn med at bestemmelsene i denne forskriften følges.

Vedlegg 1. Retningslinjer for godkjenning av amalgamavskillere til bruk ved tannklinikker og tannlegekontorer, jf. § 15-3

1. Søknad om typegodkjenning stiles til Nordisk institutt for odontologisk materialprøving (NIOM). Søknaden skal inneholde testrapport om avprøving av amalgamavskillere i henhold til én av følgende to testmetoder:
  - a) «Spesifikasjoner vedrørende afprøving af amalgamudskillere» utarbeidet av Århus tandlægehøjskole, Dansk Tandlægeforening og Tandlægerne Nye Landsforening, av 28. juni 1990. Utprøving i henhold til spesifikasjonene kan utføres av Århus tandlægehøjskole eller, etter avtale med Statens forurensningstilsyn, en annen uhildet testinstans/laboratorium.
  - b) «Bau und Prüfgrundsätze für Amalgamabcheider» utarbeidet av Institut für Bautechnik, av november 1988. Utprøving i henhold til spesifikasjonene kan utføres av NIOM, Rheinisch Westfälischer TÜV i Essen, eller etter avtale med Statens forurensningstilsyn, en annen uhildet testinstans/laboratorium.
2. Amalgamavskilleren skal oppfylle kravene i en av de ovennevnte testmetoder for å bli godkjent. I tillegg skal norsk monteringsanvisning foreligge.

Ved behov kan NIOM kreve at amalgamavskilleren blir demonstrert eller at den blir sendt inn for nærmere vurdering.

Typegodkjenning gis av Statens forurensningstilsyn med utgangspunkt i NIOMs vurderinger.
3. NIOMs behandling av søknad om typegodkjenning finansieres ved innkreving av gebyr for hver søknad. Statens forurensningstilsyn fastsetter størrelsen på gebyret, for tiden kr 10000. NIOM sender ut en faktura til søkeren på dette beløpet straks søknaden er mottatt. Gebyret må være betalt til NIOM før NIOM behandler søknaden.
4. Endringer av typegodkjent amalgamavskillere skal forelegges NIOM til vurdering. Statens forurensningstilsyn avgjør etter råd fra NIOM om utprøvningsinstansen (jf. punkt 1.a og b) må forelegges den endrede avskilleren til ny utprøving eller vurdering.
5. Statens forurensningstilsyn kan trekke tilbake typegodkjenningen ved uforutsette eller endrede forhold.

Kapittel 16. Utslipp fra mindre avløpsanlegg

Fastsatt med hjemmel i lov 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall (Forurensningsloven) § 9, § 52a og § 81.

§ 16-1. Virkeområde

Bestemmelsene i dette kapitlet gjelder utslipp av avløpsvann fra bolig-, fritids- og annen bebyggelse med innlagt vann når utslippet skal tilknyttes mindre avløpsanlegg.

§ 16-2. Definisjoner

Med avløpsvann menes i dette kapitlet avløp fra vannklosett, kjøkken, bad, vaskerom eller lignende.

Med mindre avløpsanlegg menes anlegg beregnet på å motta avløpsvann som ikke overstiger avløp tilsvarende 1.000 personenheter (PE).

Med PE forstås i dette kapitlet den mengde organisk stoff som brytes ned biologisk med et biokjemisk oksygenforbruk over fem døgn (BOF₅) på 60 gram oksygen per døgn.

§ 16-3. Krav om utslippstillatelse

Ingen kan sette i verk utslipp som omfattes av § 16-1 uten at det er tillatt etter vedtak i medhold av § 16-4 eller lovlig etter § 16-5. Det samme gjelder når utslipp økes vesentlig.

Søknad om tillatelse etter § 16-4 skal gi de opplysningene som er nødvendig for å vurdere om tillatelse bør gis og hvilke vilkår som skal settes. Kommunen kan i det enkelte tilfellet fastsette hvilke opplysninger eller undersøkelser søkeren må sørge for.

Er arbeid ikke igangsatt senest 3 år etter at tillatelse er gitt, faller tillatelsen bort. Det samme gjelder hvis arbeid innstilles i lengre tid enn 2 år.

§ 16-4. Behandling av søknad om utslippstillatelse

Kommunen avgjør søknad om utslippstillatelse etter bestemmelsene i dette kapitlet. Kommunen kan i særlige tilfeller gi utslippstillatelse uten at det foreligger søknad.

Søknad om utslipp fra avløpsanlegg som overstiger 15 PE, skal behandles i henhold til reglene i kapittel 36 Behandling av tillatelser etter forurensningsloven før tillatelse kan gis.

Kommunen skal samordne behandling av søknad om utslippstillatelse etter bestemmelsene i dette kapitlet med byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven.

Når kommunen avgjør om tillatelse skal gis, skal det legges vekt på de forurensningsmessige ulemper ved utslippet sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre.

I tillatelsen kan kommunen sette nærmere vilkår for å motvirke at utslipp fører til skader eller ulemper, jf. forurensningsloven § 16.

§ 16-5. Lokale forskrifter

For utslipp fra avløpsanlegg som ikke overstiger 15 PE, kan kommunen fastsette lokale forskrifter som trer i stedet for enkelttillatelse etter § 16-4. Ved fastsettelse av lokal forskrift må kommunen ivareta hensynet til resipienten, jf. § 16-4.

Kommunen kan i lokal forskrift fastsette meldingssystem og gi nærmere bestemmelser om gjennomføringen av dette. På bakgrunn av melding avgjør kommunen innen en fastsatt frist om utslippet skal undergis saksbehandling etter § 16-4. Det samme gjelder dersom kommunen på bakgrunn av melding, mottar innsigelse mot etablering av utslipp.

Fylkesmannen skal få anledning til å uttale seg før lokal forskrift fastsettes eller endres.

§ 16-6. Eldre utslippsskilder

Tillatelser til mindre avløpsanlegg gitt i medhold av forurensningsloven og i medhold av forskrifter som oppheves etter den nå opphevede forskriften om utslipp fra separate avløpsanlegg, er fortsatt gyldige.

Utslipp etablert før 1. januar 2001, og som det ikke måtte innhentes tillatelse til etter den nå opphevede forskriften om utslipp fra separate avløpsanlegg, kan fortsette uten tillatelse etter § 16-4. Kommunen kan likevel i enkeltvedtak bestemme at slike utslipp er ulovlige etter en fastsatt frist dersom utslippet verken har tillatelse etter § 16-4 eller er i overensstemmelse med lokal forskrift, jf. § 16-5.

§ 16-7. Tilsyn, endring av tillatelser og rapportering

Kommunen fører tilsyn med at bestemmelsene i dette kapitlet og vedtak fattet i medhold av dette kapitlet følges.

Kommunen kan gi pålegg om endring eller opphør av lovlig utslipp etter forurensningsloven § 18.

Kommunen plikter årlig å rapportere nødvendige opplysninger om mindre avløpsanlegg og utslipp fra disse til Fylkesmannen.

§ 16-8. Klage

Enkeltvedtak truffet i medhold av bestemmelsene i dette kapitlet av forvaltningsorgan opprettet i medhold av kommuneloven, kan påklages til kommunestyret eller særskilt klagenemnd, jf. forvaltningsloven § 28 annet ledd. For enkeltvedtak truffet av kommunestyret, er Fylkesmannen klageinstans.

Enkeltvedtak som gjelder avløpsanlegg større enn 15 PE, kan påklages til Fylkesmannen.

§ 16-9. Saksbehandlings- og kontrollgebyrer

Kommunen kan gi forskrift om gebyrer for behandling av tillatelser etter dette kapitlet og for saksbehandling

etter lokale forskrifter, og for kontrolltiltak som gjennomføres for å sikre at dette kapitlet eller vedtak i medhold av dette kapitlet blir fulgt. Gebyrene settes slik at de samlet ikke overstiger kommunens kostnader ved saksbehandlingen eller kontrollordningen, jf. forurensningsloven § 52a.

§ 16–10. *Straff*

Myndighet til å begjære påtale i henhold til forurensningsloven § 78 tredje ledd ligger hos kommunen. For overtredelse hvor kommunen er anleggseier, skjer offentlig påtale bare etter begjæring fra Fylkesmannen.

Del 5. Visse forurensende komponenter til vann og grunnvann

Bestemmelser om utslipp av farlige stoffer til vann står i kapittel 17.

Kapittel 17. Utslipp av farlige stoffer til vann

Fastsatt med hjemmel i lov 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall (Forurensningsloven) § 9. Jf. EØS-avtalen vedlegg XX (direktiv 76/464/EØF, direktiv 82/176/EØF, direktiv 83/513/EØF, direktiv 84/156/EØF, direktiv 84/491/EØF og direktiv 86/280/EØF endret ved direktiv 88/347/EØF og direktiv 90/415/EØF) og (direktiv 80/68/EØF endret ved direktiv 91/692/EØF).

§ 17–1. Direktivene i EØS-avtalen vedlegg XX om utslipp av farlige stoffer til vann (direktiv 76/464/EØF, direktiv 82/176/EØF, direktiv 83/513/EØF, direktiv 84/156/EØF, direktiv 84/491/EØF, direktiv 86/280/EØF med endringer som følger av direktiv 88/347/EØF og direktiv 90/415/EØF) og grunnvann (direktiv 80/68/EØF) med de endringer som følger av direktiv 91/692/EØF, jf. EØS-komiteens beslutning nr. 7/94 og avtalen for øvrig, gjelder som forskrift.

Vedlegg I

EØS-avtalens vedlegg XX nr. 4: Rådsdirektiv 76/464/EØF om forurensning forårsaket av utslipp av visse farlige stoffer i Fellesskapets akvatiske miljø

RÅDET FOR DE EUROPEISKE FELLESSKAP HAR –

under henvisning til traktaten om opprettelse av Det europeiske økonomiske fellesskap, særlig artikkel 100 og 235,

under henvisning til forslag fra Kommisjonen,

under henvisning til uttalelse fra Europaparlamentet [EFT nr. C 5 av 8.1.1975, s. 62.],

under henvisning til uttalelse fra Den økonomiske og sosiale komité [EFT nr. C 108 av 15.5.1975, s. 76.], og

ut fra følgende betraktninger:

Det er helt nødvendig at medlemsstatene snarest mulig treffer allmenne og samtidige tiltak for å verne Fellesskapets akvatiske miljø mot forurensning, særlig forurensning som skyldes utslipp av visse persistente, giftige og bioakkumulerbare stoffer.

Mange konvensjoner eller utkast til konvensjoner, som f.eks. konvensjonen om forebyggelse av landbasert marin forurensning, utkastet til konvensjon om vern av Rhinen mot kjemisk forurensning og utkastet til en europeisk konvensjon om vern av de internasjonale vassdrag mot forurensning, har som mål å verne de internasjonale vassdrag og havmiljøer mot forurensning. Det er viktig å sørge for en harmonisert gjennomføring av disse konvensjoner.

Ulikheter i bestemmelser som allerede gjelder eller som er under forberedelse i forskjellige medlemsstater om utslipp av visse farlige stoffer i det akvatiske miljø kan skape ulike konkurransevilkår og derved ha direkte innvirkning på det felles markeds funksjon. Det bør derfor finne sted en tilnærming av de nasjonale lovgivninger på dette området, som fastsatt i traktatens artikkel 100.

Tilnærmingen av de nasjonale lovgivninger må ledsages av handling fra Fellesskapets side med sikte på gjennom en mer omfattende regulering å virkeliggjøre ett av Fellesskapets mål på området miljøvern og forbedring av livskvalitet. For dette formål bør det derfor gis visse særskilte bestemmelser. Ettersom traktaten ikke gir nødvendig myndighet for dette formål, bør traktatens artikkel 235 anvendes.

I henhold til Fellesskapets handlingsprogram for miljø [EFT nr. C 112 av 20.12.1973, s. 1.] skal det treffes en rekke tiltak med sikte på å verne ferskvann og sjøvann mot enkelte forurensende stoffer.

For å sikre et effektivt vern av Fellesskapets akvatiske miljø er det nødvendig å sette opp en første liste, liste I, med oversikt over visse stoffer utvalgt primært på grunnlag av deres giftighet, persistens og bioakkumulering, med unntak av stoffer som er biologisk uskadelige eller som raskt omdannes til biologisk uskadelige stoffer, samt en liste nr. 2, liste II, med oversikt over stoffer som har skadelig innvirkning på det akvatiske miljø, men hvis virkning kan begrenses til et bestemt område og er avhengig av resipientvannets egenskaper og dets beliggenhet. Ved ethvert utslipp av disse stoffer skal det på forhånd foreligge en tillatelse der utslippskravene fastsettes.

Forurensning forårsaket av utslipp av forskjellige farlige stoffer oppført i liste I må bringes til opphør. Rådet skal innen faste frister og etter forslag fra Kommisjonen vedta hvilke grenseverdier som skal gjelde for utslippskravene og de målemetoder og frister som skal overholdes av den som står for utslippet.

Medlemsstatene må anvende disse grenseverdier bortsett fra i de tilfeller der en medlemsstat i samsvar med en kontrollprosedyre fastsatt av Rådet kan dokumentere overfor Kommisjonen at de kvalitetsmålsettinger Rådet har fastlagt etter forslag fra Kommisjonen, er oppfylt på permanent basis i hele det geografiske område som kan berøres av utslippet, på grunn av tiltak iverksatt blant annet av denne medlemsstat.

Det er nødvendig å redusere forurensning forårsaket av stoffer oppført i liste II. Med dette for øye skal

medlemsstatene vedta programmer som inneholder kvalitetsmålsettinger for vann, fastlagt i samsvar med rådsdirektiver, når de foreligger. Utslippskravene som skal gjelde for disse stoffer, skal beregnes på grunnlag av disse kvalitetsmålsettinger.

Med forbehold for enkelte unntak og endringer skal dette direktiv gjelde for utslipp i grunnvann, i påvente av at det vedtas fellesskapsregler på dette området.

En eller flere medlemsstater kan hver for seg eller i felleskap fastlegge strengere bestemmelser enn bestemmelsene i dette direktiv.

Det må utarbeides en fortegnelse over utslipp av visse spesielt farlige stoffer i Fellesskapets akvatiske miljø, med sikte på å få kjennskap til utslippenes opprinnelse.

Det kan bli nødvendig å revidere og ved behov å supplere liste I og II ut fra de erfaringer som gjøres, eventuelt ved at visse stoffer overføres fra liste I til liste II –

VEDTATT DETTE DIREKTIV:

Artikkel 1

1. Med forbehold for artikkel 8 skal dette direktiv gjelde for:

- innlands overflatevann,
- sjøvann innen territorialgrensen,
- saltvann innenfor grunnlinjen,
- grunnvann.

2. I dette direktiv menes med

- a) innlands overflatevann, alt stillestående eller rennende overflateferskvann som befinner seg på en eller flere medlemsstaters territorium,
- b) saltvann innenfor grunnlinjen, vann som når det gjelder vassdrag strekker seg til ferskvannsgrensen, og som befinner seg innenfor den grunnlinje som er utgangspunkt for måling av sjøterritoriets bredde,
- c) ferskvannsgrensen, det punkt i et vassdrag der det ved lavvann og svak ferskvannsstrøm finner sted en merkbart økning i salinitet som følge av nærvær av sjøvann,
- d) utslipp, tilførsel i vann nevnt i nr. 1 av stoffer oppført i liste I og II i vedlegget, med unntak for
  - utslipp av mudder,
  - driftsutslipp fra skip som befinner seg i sjøvann innen territorialgrensen,
  - avfallsavhending fra skip som befinner seg i sjøvann innen territorialgrensen,
- e) forurensning, utslipp som mennesker direkte eller indirekte foretar i det akvatiske miljø av stoffer og energi som kan medføre fare for menneskets helse, som er skadelig for levende ressurser og det akvatiske økosystem, forringer rekreasjonsområder eller er til hinder for annen rettmessig utnyttelse av vannet.

Artikkel 2

Medlemsstatene skal treffe de nødvendige tiltak for å fjerne forurensning av vann nevnt i artikkel 1 med farlige stoffer tilhørende de familier eller grupper av stoffer som er oppført i liste I i vedlegget, å redusere forurensning av slikt vann med farlige stoffer tilhørende familier eller grupper av stoffer oppført i liste II i vedlegget, i samsvar med dette direktiv, hvis bestemmelser utgjør bare et første skritt mot dette mål.

Artikkel 3

Med hensyn til stoffer tilhørende familier eller grupper av stoffer som er oppført i liste I, heretter kalt « stoffer oppført i liste I », gjelder følgende:

1. når det foretas utslipp i vann nevnt i artikkel 1 og utslippet kan inneholde ett av disse stoffer, skal det på forhånd foreligge en tillatelse gitt av vedkommende myndighet i den berørte medlemsstat,
2. tillatelsen skal fastsette krav til utslipp av disse stoffer i vann nevnt i artikkel 1, og når dette er nødvendig for gjennomføringen av dette direktiv, for utslipp av disse stoffer i spillvannsledninger,
3. med hensyn til nåværende utslipp av disse stoffer i vann nevnt i artikkel 1, skal den som foretar utslippet etterkomme de krav som er satt i tillatelsen innen den frist som er gitt. Fristen kan ikke overskride grensene fastsatt i samsvar med artikkel 6 nr. 4,
4. tillatelsen kan bare gis for en avgrenset periode. Den kan fornyes under hensyn til eventuelle endringer i grenseverdiene nevnt i artikkel 6.

Artikkel 4

1. Medlemsstatene skal anvende en ordning med nullutslipp i grunnvann av stoffene oppført i liste I.
2. Når det gjelder grunnvann, skal medlemsstatene anvende bestemmelsene i dette direktiv om stoffer tilhørende familier eller grupper av stoffer nevnt i liste II, heretter kalt « stoffer oppført i liste II ».
3. N. 1 og 2 skal ikke gjelde utslipp av husholdningsvann og heller ikke utslipp som injiseres i dyptliggende, saltholdige unyttbare lag.
4. Dette direktivs bestemmelser om grunnvann skal opphøre å gjelde når det iverksettes et særskilt direktiv om grunnvann.
- 5.

Artikkel 5

De utslippskrav som er fastlagt ved tillatelser gitt i henhold til artikkel 3, skal fastsette:

- a) den største tillatte konsentrasjon av et stoff i utslipp. Ved fortykning skal grenseverdien fastsatt i artikkel 6 nr. 1 bokstav a) divideres med fortykningsfaktoren,
- b) den største tillatte mengde av et stoff i utslipp foretatt i løpet av ett eller flere nærmere angitte tidsrom. Om nødvendig kan denne maksimumsmengden også uttrykkes i vektenhet av det forurensende stoff pr. enhet av den karakteristiske faktor i forurensningsprosessen (f.eks. vektenhet pr. råvare eller pr. produktenhet).

2. For hver tillatelse kan vedkommende myndighet i en medlemsstat om nødvendig fastsette strengere utslippskrav enn de som følger av anvendelsen av grenseverdiene fastlagt av Rådet i henhold til artikkel 6, og herunder ta særlig hensyn til det aktuelle stoffs toksisitet, persistens og bioakkumulering, i forhold til det miljø der utslippet finner sted.

3. Dersom den som står for utslippet erklærer at han ikke er i stand til å overholde de pålagte utslippskrav eller vedkommende myndighet i den aktuelle medlemsstat finner at dette er tilfellet, skal tillatelse ikke gis.

4. Dersom utslippskravene ikke overholdes, skal vedkommende myndighet i den aktuelle medlemsstat treffe alle nødvendige tiltak for å sikre at vilkårene i tillatelsen blir oppfylt, og om nødvendig at utslippet forbyes.

Artikkel 6

1. Rådet skal etter forslag fra Kommisjonen vedta de grenseverdier som ikke skal overskrides i utslippskravene for de ulike farlige stoffer som inngår i familier eller grupper av stoffer oppført i vedlegg I. Disse grenseverdier defineres

- a) ved den største tillatte konsentrasjon av et stoff i utslipp, og
- b) dersom dette er hensiktsmessig, ved maksimumsmengden av et slikt stoff uttrykt i vektenhet av det forurensende stoff pr. enhet av den karakteristiske faktor i forurensningsprosessen (f.eks. vektenhet per råvarenehet eller per produktenhet).

Dersom dette er hensiktsmessig, skal gjeldende grenseverdier for industriutslipp fastsettes etter sektor og produkttype.

Grenseverdiene for stoffer oppført i liste I fastlegges i første rekke på grunnlag av:

- toksisitet,
- persistens,
- bioakkumulering,

med utgangspunkt i de beste tekniske hjelpemidler som foreligger.

2. Rådet skal etter forslag fra Kommisjonen fastsette kvalitetsmålsettinger for stoffer oppført i liste I.

Disse målsettinger fastsettes i første rekke på grunnlag av toksisitet, persistens og bioakkumulering i levende organismer og i sedimenter, slik det fremgår av de nyeste avgjørende vitenskapelige opplysninger, og idet det tas hensyn til de ulike særtrekk ved ulike særtrekk ferskvann og sjøvann.

3. Grenseverdiene fastsatt i samsvar med nr. 1 skal anvendes, bortsett fra i de tilfeller der en medlemsstat, på grunnlag av en kontrollprosedyre fastlagt av Rådet etter forslag fra Kommisjonen, kan dokumentere overfor Kommisjonen at de kvalitetsmålsettinger som er fastlagt i samsvar med nr. 2, eller strengere kvalitetsmålsetting er fastlagt av Fellesskapet, er oppfylt på permanent basis i hele det geografiske område som eventuelt berøres av utslippet, på grunn av tiltak iverksatt blant annet av denne medlemsstat.

Kommisjonen skal avlegge rapport til Rådet om de tilfeller der den har godkjent bruk av metoden med kvalitetsmålsetting. Rådet skal hvert femte år etter forslag fra Kommisjonen og i samsvar med traktatens artikkel 148 ta opp til fornyet vurdering de tilfeller der nevnte metode benyttes.

4. For stoffer tilhørende familier eller grupper av stoffer nevnt i nr. 1, skal Rådet i samsvar med artikkel 12 fastsette de frister som er nevnt i artikkel 3 nr. 3, på grunnlag av de aktuelle industrisektors og eventuelt produkttypers karakteristika.

Artikkel 7

1. Medlemsstatene skal vedta programmer med sikte på å redusere forurensning av vann nevnt i artikkel 1 av stoffer som er oppført i liste II, og i gjennomføringen av programmene skal de spesielt anvende metodene nevnt i nr. 2 og 3.

2. Ethvert utslipp i vann nevnt i artikkel 1 og som kan tenkes å inneholde ett av stoffene oppført i liste II, krever forhåndstillatelse gitt av vedkommende myndighet i den berørte medlemsstat der utslippskravene fastsettes. Disse krav skal beregnes på grunnlag av kvalitetsmålsettingene fastsatt i samsvar med nr. 3.

3. Programmene nevnt i nr. 1 skal inneholde kvalitetsmålsettinger for vann, fastlagt i samsvar med rådsdirektiver når slike finnes.

4. Programmene skal likeledes inneholde særskilte bestemmelser om sammensetning og bruk av stoffer og grupper av stoffer samt av produkter, og de skal ta hensyn til de siste tekniske fremskritt som er økonomisk gjennomførlige.

5. Programmene skal fastsette frister for iverksettingen.

6. Programmene og resultatene av deres gjennomføring skal oversendes Kommisjonen i sammenfattet form.

7. Kommisjonen skal sammen med medlemsstatene med jevne mellomrom sammenligne programmene for å sikre at iverksettingen er tilstrekkelig harmonisert. Dersom den mener at det er nødvendig, skal Kommisjonen

fremlegge forslag på dette området for Rådet.

Artikkel 8

Medlemsstatene skal treffe alle egnede tiltak for å iverksette de tiltak som de har vedtatt i henhold til dette direktiv, med sikte på å unngå økt forurensning av vann som ikke berøres av artikkel 1. De skal dessuten nedlegge forbud mot enhver handling som med eller uten hensikt medfører omgåelse av bestemmelsene i dette direktiv.

Artikkel 9

Anvendelsen av tiltakene som er truffet i henhold til dette direktiv, kan ikke under noen omstendighet direkte eller indirekte føre til større forurensning av vann nevnt i artikkel 1.

Artikkel 10

En eller flere medlemsstater kan eventuelt hver for seg eller i felleskap fastlegge strengere tiltak enn de som er nevnt i dette direktiv.

Artikkel 11

Vedkommende myndighet skal utarbeide en oversikt over utslipp foretatt i vann nevnt i artikkel 1 som kan tenkes å inneholde stoffer oppført i liste I der utslippskravene får anvendelse.

Artikkel 12

1. Rådet, som treffer sin beslutning enstemmig, skal innenfor en frist på ni måneder ta stilling til ethvert forslag fremmet av Kommisjonen i henhold til artikkel 6 samt til forslag vedrørende målemetoder.

Senest 2 år etter at det er gitt underretning om dette direktiv skal Kommisjonen fremlegge forslag om en første serie med stoffer samt de målemetoder som skal anvendes og frister som nevnt i artikkel 6 nr. 4.

2. Kommisjonen skal, om mulig innen 27 måneder etter at det er gitt underretning om dette direktiv, oversende de første forslag i henhold til artikkel 7 nr. 7. Rådet skal treffe enstemmig beslutning innen ni måneder.

Artikkel 13

1. Ved gjennomføringen av dette direktiv skal medlemsstatene, i hvert enkelt tilfelle og etter anmodning fra Kommisjonen, gi denne alle nødvendige opplysninger, og særlig:

- nærmere opplysninger om de tillatelser som er gitt i henhold til artikkel 3 og artikkel 7 nr. 2,
- resultatene av den oversikt som er nevnt i artikkel 11,
- resultatene av den overvåkning som finner sted på nasjonalt plan,
- utfyllende opplysninger om programmene nevnt i artikkel 7.

2. Opplysningene som mottas i henhold til denne artikkel må kun benyttes til det formål det er ment for.

3. Kommisjonen og vedkommende myndigheter i medlemsstatene, deres tjenestemenn og øvrige ansatte skal ikke gjøre kjent opplysninger de har mottatt i henhold til dette direktiv, og som etter sin art omfattes av taushetsplikt.

4. Bestemmelsene i nr. 2 og 3 skal ikke være til hinder for offentliggjøring av alminnelige opplysninger eller undersøkelser som ikke inneholder informasjon om de enkelte eller sammenslutninger av foretak.

Artikkel 14

Etter forslag fra Kommisjonen fremsatt enten på dennes initiativ eller på anmodning fra en medlemsstat, skal Rådet revidere og om nødvendig komplettere liste I og II på grunnlag av de erfaringer som er gjort, om nødvendig ved å overføre visse stoffer fra liste II til liste I.

Artikkel 15

Dette direktiv er rettet til medlemsstatene.

Utfærdiget i Brussel, den 4. mai 1976.

For Rådet

G. THORN

Formann

VEDLEGG

Liste I over familier og grupper av stoffer

Liste I omfatter visse enkeltstoffer som inngår i følgende familier eller grupper av stoffer, hovedsakelig utvalgt på grunnlag av sin toksisitet, persistens og bioakkumulering, med unntak av dem som er biologisk uskadelige, eller som raskt omdannes til biologisk uskadelige stoffer:

1. Organiske halogenforbindelser og stoffer som kan danne slike forbindelser i det akvatiske miljø
2. Organiske fosforforbindelser
3. Organiske tinnforbindelser
4. Stoffer som er påvist å kunne ha kreftfremkallende egenskaper i eller gjennom det akvatiske miljø¹
5. Kvikksølv og kvikksølvforbindelser
6. Kadmium og kadmiumforbindelser
7. Persistente mineraloljer og persistente hydrokarboner utvunnet av petroleum, og når det gjelder gjennomføringen av artikkel 2, 8, 9 og 14 i dette direktiv:

8. Persistente syntetiske stoffer som kan flyte, forbli i suspensjon eller synke til bunns, og som kan hindre enhver bruk av vannet.

- 1 I den grad visse stoffer oppført i liste II har en kreftfremkallende egenskap, er de tatt med i kategori 4 i denne liste.

Liste II over familier og grupper av stoffer

Liste II omfatter:

- stoffer som inngår i familier og grupper av stoffer oppført i liste I og som ikke har fastlagte grenseverdier i henhold til direktivets artikkel 6,
- visse enkeltstoffer og visse kategorier av stoffer som inngår i de familier og grupper av stoffer oppført nedenfor,

og som har skadelig innvirkning på det akvatiske miljø, men hvis virkning kan begrenses til et bestemt område og er avhengig av resipientvannets egenskaper og dets beliggenhet.

Familier eller grupper av stoffer nevnt i annet strekpunkt

1. Følgende metalloider og metaller, samt deres forbindelser:

1. Sink
  2. Kopper
  3. Nikkel
  4. Krom
  5. Bly
  6. Selen
  7. Arsen
  8. Antimon
  9. Molybden
  10. Titan
  11. Tinn
  12. Barium
  13. Beryllium
  14. Bor
  15. Uranium
  16. Vanadium
  17. Kobolt
  18. Thallium
  19. Tellur
  20. Sølv
2. Biocider

og deres derivater som ikke er oppført i liste I

3. Stoffer som har skadelig innvirkning på smak og/eller på lukt av produkter til menneskelig forbruk fra det akvatiske miljø,

samt forbindelser som kan bevirke dannelse av slike stoffer i vann

4. Giftige eller persistente organiske silisiumforbindelser og stoffer som kan bevirke dannelse av slike forbindelser i vann, med unntak av dem som er biologisk uskadelige, og som raskt omdannes til uskadelige stoffer i vann

5. Uorganiske fosforforbindelser og grunnstoffet fosfor
6. Ikke-persistente mineraloljer og ikke-persistente hydrokarboner utvunnet av petroleum
7. Cyanider,
Fluorider
8. Stoffer som har ugunstig innvirkning på oksygenbalansen, særlig:
Ammoniakk,
Nitritter.

Erklæring angående artikkel 8

Når det gjelder utslipp gjennom ledningsnett av spillvann i åpent hav, forplikter medlemsstatene seg til å fastsette krav som ikke kan være mindre strenge enn kravene i dette direktiv.

EØS-avtalen vedlegg XX nr. 8: Rådskonklusjon 82/176/EØF om grenseverdier og kvalitetsmålinger for utslipp av kvikksølv fra kloralkalielektrolyse

RÅDET FOR DE EUROPEISKE FELLESSKAP HAR –

under henvisning til traktaten om opprettelse av Det europeiske økonomiske fellesskap, særlig artikkel 100 og 235,

under henvisning til rådskonklusjon 76/464/EØF av 4. mai 1976 om forurensning forårsaket av utslipp av visse farlige stoffer i Fellesskapets akvatiske miljø [EFT nr. L 129 av 18.5.1976, s. 23.], særlig artikkel 6,

under henvisning til forslag fra Kommissjonen [EFT nr. C 169 av 6.7.1979 s. 2.],

under henvisning til uttalelse fra Europaparlamentet [EFT nr. C 341 av 31.12.1980, s. 24.],
under henvisning til uttalelse fra Den økonomiske og sosiale komité [EFT nr. C 83 av 2.4.1980, s. 16.], og
ut fra følgende betraktninger:

For å verne Fellesskapets akvatiske miljø mot forurensning forårsaket av visse farlige stoffer er det ved artikkel 3 i direktiv 76/464/EØF innført en ordning med forhåndstillatelse der det fastsettes krav til utslipp av stoffer oppført i liste I i direktivets vedlegg. I henhold til artikkel 6 i nevnte direktiv skal det fastsettes grenseverdier for utslippskravene samt kvalitetsmålsettinger for det akvatiske miljø som berøres av disse stoffer.

Kvikksølv og kvikksølvforbindelser er oppført i liste I.

Medlemsstatene har plikt til å anvende grenseverdiene, med unntak av de tilfeller der de kan benytte kvalitetsmålsettingene.

Ettersom forurensning forårsaket av utslipp av kvikksølv i vann i stor utstrekning skyldes kloralkalielektrolyse, bør det i første omgang fastsettes grenseverdier for denne industrigren og kvalitetsmålsettinger for det akvatiske miljø der denne industri foretar utslipp av kvikksølv. Det skal derfor kreves forhåndstillatelse til å foreta slike utslipp.

Formålet med disse kvalitetsmålsettinger må være å fjerne forurensning fra kvikksølv i de forskjellige deler av det akvatiske miljø som kan være berørt av kvikksølvholdige utslipp fra kloralkalielektrolyse.

Kvalitetsmålsettingene må fastsettes uttrykkelig for dette formål, og ikke med sikte på å gi regler i forbindelse med forbrukervern eller markedsføring av produkter fra det akvatiske miljø.

Det bør fastsettes en særskilt kontrollprosedyre, slik at medlemsstatene kan dokumentere at kvalitetsmålsettingene overholdes.

Medlemsstatene bør pålegges å overvåke det akvatiske miljø som er utsatt for kvikksølvutslipp som nevnt ovenfor, med sikte på en effektiv gjennomføring av dette direktiv. Artikkel 6 i direktiv 76/464/EØF gir ikke hjemmel for å innføre en slik overvåkning. Ettersom traktaten ikke gir nødvendig myndighet for dette formål, bør traktatens artikkel 235 anvendes.

Kommisjonen skal hvert femte år oversende Rådet en sammenlignende vurdering av medlemsstatenes gjennomføring av dette direktiv.

Da det finnes et særdirektiv for grunnvann, faller grunnvann ikke inn under dette direktivs virkeområde –

VEDTATT DETTE DIREKTIV:

Artikkel 1

1. I dette direktiv

- fastsettes i samsvar med artikkel 6 nr. 1 i direktiv 76/464/EØF grenseverdier for krav til utslipp av kvikksølv fra industrianlegg, som definert i artikkel 2 bokstav d) i dette direktiv,
- fastsettes i samsvar med artikkel 6 nr. 2 i direktiv 76/464/EØF kvalitetsmålsettinger for kvikksølv i det akvatiske miljø,
- fastsettes i samsvar med artikkel 6 nr. 4 i direktiv 76/464/EØF frister for å oppfylle vilkårene i tillatelser gitt av vedkommende myndigheter i medlemsstatene for utslipp som allerede finner sted,
- fastsettes i samsvar med artikkel 12 nr. 1 i direktiv 76/464/EØF referansemeter for måling som gjør det mulig å bestemme kvikksølvinnholdet i utslipp og i det akvatiske miljø,
- fastlegges i samsvar med artikkel 6 nr. 3 i direktiv 76/464/EØF en kontrollprosedyre,
- pålegges medlemsstatene å samarbeide når det gjelder utslipp som berører vann i flere medlemsstater.

2. Dette direktiv skal gjelde for vann som nevnt i artikkel 1 i direktiv 76/464/EØF, med unntak av grunnvann.

Artikkel 2

I dette direktiv menes med

- a) kvikksølv,
  - grunnstoffet kvikksølv,
  - kvikksølv i enhver kvikksølvforbindelse,
- b) grenseverdier,
  - de verdier som er oppført i vedlegg I,
- c) kvalitetsmålsettinger,
  - de krav som er oppført i vedlegg II,
- d) industrianlegg,
  - et anlegg der det finner sted kloralkalielektrolyse ved hjelp av kvikksølvkatodeceller,
- e) eksisterende anlegg,
  - industrianlegg som er i drift den dag det gis underretning om dette direktiv,
- f) nytt anlegg,
  - industrianlegg som settes i drift etter at det er gitt underretning om dette direktiv,
  - eksisterende anlegg hvis kapasitet når det gjelder kloralkalielektrolyse i kvikksølvkatodeceller er blitt vesentlig større etter at det ble gitt underretning om dette direktiv.

Artikkel 3

1. Grenseverdier, frister for å overholde verdiene samt prosedyre for overvåkning og kontroll av utslippene er oppført i vedlegg I.

2. Tillatelsene nevnt i artikkel 3 i direktiv 76/464/EØF skal inneholde minst like strenge bestemmelser som bestemmelsene oppført i vedlegg I i dette direktiv, unntatt i de tilfeller der en medlemsstat oppfyller artikkel 6 nr. 3 i direktiv 76/464/EØF på grunnlag av vedlegg II og IV i dette direktiv.

Tillatelsene skal vurderes på nytt minst hvert fjerde år.

3. Medlemsstatene kan, uten at deres plikter i henhold til nr. 1 og 2 samt bestemmelsene i direktiv 76/464/EØF berøres, gi tillatelse til nye anlegg bare dersom tillatelsene henviser til krav som svarer til de beste tekniske hjelpemidler som foreligger når det gjelder å forhindre utslipp av kvikksølv.

Dersom de planlagte tiltak av tekniske årsaker ikke svarer til de beste tekniske hjelpemidler som foreligger, skal medlemsstaten, uansett metode som er valgt, dokumentere disse årsaker overfor Kommisjonen før det gis tillatelse.

Kommisjonen skal innen tre måneder sende medlemsstatene en rapport med en uttalelse om unntaket nevnt i annet ledd.

4. Den referansem metode for analyse som skal benyttes for å bestemme kvikksølvinnholdet, er oppført i vedlegg III nr. 1. Andre metoder kan benyttes, forutsatt at deres deteksjonsgrenser, presisjon og nøyaktighet er minst like gode som dem oppført i vedlegg III nr. 1. Den nøyaktighet som kreves for måling av utslippsmengden, er oppført i vedlegg III nr. 2.

Artikkel 4

De berørte medlemsstater skal påse at det akvatiske miljø som er utsatt for industriutslipp, blir overvåket.

Dersom utslippene berører vann i flere medlemsstater, skal de berørte medlemsstater samarbeide med sikte på å harmonisere overvåkningsprosedyrene.

Artikkel 5

1. På grunnlag av opplysninger som medlemsstatene skaffer til veie i samsvar med artikkel 13 i direktiv 76/464 og på anmodning fra Kommisjonen i hvert enkelt tilfelle, skal Kommisjonen, særlig når det gjelder

- detaljer om tillatelser der det fastsettes krav til utslipp av kvikksølv,
- måleresultater fra de nasjonale overvåkningssystemer som er innført med sikte på å bestemme kvikksølvkonsentrasjonene,

foreta en sammenlignende vurdering av medlemsstatenes anvendelse av dette direktiv.

2. Kommisjonen skal hver femte år oversende Rådet den sammenlignende vurdering nevnt i nr. 1.

Dersom det fremkommer ny vitenskapelige kunnskap, særlig om kvikksølvets giftighet, persistens og bioakkumulasjon i levende organismer og i sedimenter, eller dersom de beste tekniske hjelpemidler som foreligger forbedres, skal Kommisjonen fremlegge for Rådet egnede forslag med sikte på om nødvendig å sette opp strengere grenseverdier og kvalitetsmålsettinger.

Artikkel 6

1. Medlemsstatene skal sette i kraft de tiltak som er nødvendige for å etterkomme dette direktiv før 1. juli 1983. De skal umiddelbart underrette Kommisjonen om dette.

2. Medlemsstatene skal oversende Kommisjonen teksten til de internrettslige bestemmelser som de vedtar på det området dette direktiv omhandler.

Artikkel 7

Dette direktiv er rettet til medlemsstatene.

Utfærdiget i Brussel, 22. mars 1982.

For Rådet

L. TINDEMANS

Formann

VEDLEGG I

Grenseverdier, frister for overholdelse av disse verdier samt overvåknings- og kontrollprosedyrer for utslipp

1. Grenseverdier uttrykt i konsentrasjon, som i prinsippet ikke skal overskrides, er oppført i tabellen nedenfor.

<i>Måleenhet</i>	<i>Grenseverdier for det månedlige middeltall som ikke skal overskrides fra 1. juli</i>		<i>Merknader</i>
	1983	1986	
<i>Resirkulert saltlake og saltlake som ikke resirkuleres</i>			
<i>mikrogram kvikksølv per liter</i>	75	50	<i>gjelder for den samlede kvikksølvmengde i alle kvikksølvholdige vannutslipp fra industrianlegget</i>

Under ingen omstendighet kan grenseverdier uttrykt i største konsentrasjon overstige grenseverdier uttrykt i største mengde dividert med vannforbruket per tonn installert klorproduksjonskapasitet.

2. Ettersom kvikksølvkonsentrasjonen i spillvann er avhengig av anvendt vannmengde, som varierer med ulike prosesser og anlegg, skal grenseverdier uttrykt i mengde kvikksølv sluppet ut i forhold til installert klorproduksjonskapasitet oppført i tabellen nedenfor likevel overholdes under enhver omstendighet.

<i>Måleenhet</i>	<i>Grenseverdier for det månedlige middeltall som ikke skal overskrides fra 1. juli</i>		<i>Merknader</i>
	1983	1986	
<i>Resirkulert saltlake</i>			
gram kvikksølv per tonn installert	0,5	0,5	gjelder for kvikksølv i spillvann fra klorproduksjonsenheten
klorproduksjonskapasitet	1,5	1,0	
			gjelder for den samlede kvikksølvmengde i alle kvikksølvholdige vannutslipp fra industrianlegget
<i>Saltlake som ikke resirkuleres</i>			
gram kvikksølv per tonn installert	8,0	5,0	gjelder for den samlede kvikksølvmengde i alle kvikksølvholdige vannutslipp fra industrianlegget
klorproduksjonskapasitet			

3. Grenseverdier for daglige middeltall motsvarer det firedobbelte av grenseverdiene for de tilsvarende månedlige middeltall oppført i nr. 1 og 2.

4. Det skal innføres en kontrollprosedyre for å etterprøve om utslippene oppfyller utslippskravene fastsatt i samsvar med grenseverdiene fastlagt i dette vedlegg. Prosedyren skal omfatte:

- daglig taking av en representativ prøve av utslippet over et tidsrom på 24 timer og måling av kvikksølvkonsentrasjonen i prøven, og
- måling av den samlede vannmengde som slippes ut i dette tidsrom.

Den kvikksølvmengde som slippes ut i løpet av en måned, skal beregnes ved å legge sammen de mengder kvikksølv som slippes ut hver dag i løpet av måneden. Summen skal deretter divideres med den installerte klorproduksjonskapasitet.

VEDLEGG II

Kvalitetsmålsettinger

For de medlemsstater som anvender unntaket nevnt i artikkel 6 nr. 3 i direktiv 76/464/EØF, skal utslippskravene som medlemsstatene skal fastsette og sørge for anvendelsen av i samsvar med artikkel 5 i nevnte direktiv, fastsettes på en slik måte at den eller de egnede av de nedenfor oppførte kvalitetsmålsettinger blir overholdt i det område som berøres av kvikksølvutslipp som følge av kloralkalielektrolyse. Vedkommende myndighet utpeker det berørte området i hvert enkelt tilfelle og velger blant kvalitetsmålsettingene oppført under nr. 1 den eller de som den finner egnet ut fra hensynet til den planlagte bruk av det berørte området og til formålet med dette direktiv, som er å fjerne all forurensning.

1. Med sikte på å fjerne forurensning som definert i direktiv 76/464/EØF og i samsvar med artikkel 2 i nevnte direktiv fastsettes følgende kvalitetsmålsettinger:
  - 1.1. Konsentrasjonen av kvikksølv i en representativ prøve av fiskekjøtt valgt som indikator skal ikke overstige 0,3 mg/kg vått kjøtt.
  - 1.2. Den samlede konsentrasjon av kvikksølv i innlands overflatevann som berøres av utslipp, skal ikke overstige 1 µg/l som aritmetisk middelvei av resultater oppnådd i løpet av et år.
  - 1.3. Konsentrasjonen av løst kvikksølv i estuarvann som berøres av utslipp, skal ikke overstige 0,5 µg/l som aritmetisk middelvei av resultater oppnådd i løpet av et år.
  - 1.4. Konsentrasjonen av løst kvikksølv i sjøvann innen territorialgrensen og i saltvann innenfor grunnlinjen, med unntak av estuarvann, som berøres av utslipp, skal ikke overstige 0,3 µg/l som aritmetisk middelvei av resultater oppnådd i løpet av et år.
  - 1.5. Vannkvaliteten skal være tilstrekkelig til å oppfylle kravene i alle andre rådsdirektiver som får anvendelse på vann med hensyn til kvikksølvinnhold.
2. Kvikksølvkonsentrasjonen i sedimenter eller i bløtdyr og skalldyr skal ikke øke i vesentlig grad med tiden.
3. Når flere kvalitetsmålsettinger anvendes for vannet i et område, skal vannkvaliteten være tilstrekkelig til at hver enkelt av kvalitetsmålsettingene overholdes.
4. Skulle det av tekniske grunner vise seg nødvendig, kan tallverdiene for kvalitetsmålsettingene oppført i nr. 1.2, 1.3 og 1.4 inntil 30. juni 1986 unntaksvis multipliseres med 1,5 etter at Kommisjonen på forhånd er blitt underrettet om dette.

VEDLEGG III

Referansemetoder for måling

1. Referansemetoden for analyse ved bestemmelse av kvikksølvinnholdet i vann, fiskekjøtt, sedimenter samt bløtdyr og skalldyr er flammeløs atomabsorpsjonsspektrofotometri etter passende forbehandling av prøven der det særlig tas hensyn til den forutgående oksidering av kvikksølvet og den påfølgende reduksjon av kvikksølvionene Hg (II).

Deteksjonsgrensene¹ skal være slik at kvikksølvkonsentrasjonen kan måles med en nøyaktighet¹ på $\pm 30\%$ og en presisjon¹ på $\pm 30\%$ ved følgende konsentrasjoner:

- for utslipp, en tidel av den største tillatte kvikksølvkonsentrasjon spesifisert i tillatelsen,
- for overflatevann, en tidel av kvikksølvkonsentrasjonen spesifisert i kvalitetsmålsettingen,
- for fiskekjøtt og for bløtdyr og skalldyr, en tidel av kvikksølvkonsentrasjonen spesifisert i kvalitetsmålsettingen,
- for sedimenter, en tidel av kvikksølvkonsentrasjonen i prøven eller 0,05 mg/kg, tørr vekt, alt etter hvilket tall som er størst.

2. Spillvannsmengden som slippes ut, skal måles med en nøyaktighet på $\pm 20\%$.

- 1 Definisjonene av disse uttrykkene finnes i rådsdirektiv 79/869/EØF av 9. oktober 1979 om målemetoder og frekvens for prøvetaking og analyse av overflatevann som benyttes til fremstilling av drikkevann i medlemsstatene (EFT nr. L 271 av 29.10.1979, s. 44).

VEDLEGG IV

Kontrollprosedyre for kvalitetsmålsettingene

1. For enhver tillatelse gitt i henhold til dette direktiv skal vedkommende myndighet presisere restriksjoner, overvåkningsprosedyrer og frister for å sikre at den eller de aktuelle kvalitetsmålsettinger overholdes.

2. I samsvar med artikkel 6 nr. 3 i direktiv 76/464/EØF skal medlemsstaten for hver enkelt kvalitetsmålsetting den velger og anvender, fremlegge rapport for Kommisjonen om:

- utslippsstedene og spredningsmidlene,
- området der kvalitetsmålsettingen anvendes,
- prøvetakingsstedenes beliggenhet,
- frekvensen av prøvetakingen,
- metodene for prøvetaking og måling,
- de oppnådde resultater.

3. Prøvene skal være tilstrekkelig representative for kvaliteten av det akvatiske miljø i området berørt av utslippene, og frekvensen av prøvetakingen skal være tilstrekkelig til at eventuelle endringer i det akvatiske miljø kan påvises, og det skal i den forbindelse særlig tas hensyn til naturlige variasjoner i det hydrologiske system. Analysen av saltvannsfisk skal foretas på et tilstrekkelig representativt antall prøver og arter.

4. Når det gjelder kvalitetsmålsettingen nevnt i nr. 1.1 i vedlegg II, velger vedkommende myndighet ut de fiskearter som skal benyttes som indikatorer ved analyse. Med hensyn til saltvann kan arter fanget lokalt og valgt ut blant arter som holder til i kystfarvann, omfatte torsk, hvitting, rødspette, makrell, kolje og skrubbeflyndre.

Erklæring i forbindelse med artikkel 3 nr. 3

Rådet og Kommisjonen erklærer at anvendelsen av de beste tekniske hjelpemidler som foreligger, gjør det mulig å begrense kvikksølvutslipp fra et nytt industriareal der saltlaken resirkuleres, til mindre enn 0,5 g/t av installert klorproduksjonskapasitet.

EØS-avtalen vedlegg XX nr. 9: Rådsdirektiv 83/513/EØF om grenseverdier og kvalitetsmålsettinger for utslipp av kadmium

RÅDET FOR DE EUROPEISKE FELLESSKAP HAR –

under henvisning til traktaten om opprettelse av Det europeiske økonomiske fellesskap, særlig artikkel 100 og 235,

under henvisning til rådsdirektiv 76/464/EØF av 4. mai 1976 om forurensning forårsaket av utslipp av visse farlige stoffer i Fellesskapets akvatiske miljø [EFT nr. L 129 av 18.5.1976, s. 23.], særlig artikkel 6 og 12,

under henvisning til forslag fra Kommisjonen [EFT nr. C 118 av 21.5.1981, s. 3.],

under henvisning til uttalelse fra Europaparlamentet [EFT nr. C 334 av 20.12.1982, s. 138.],

under henvisning til uttalelse fra Den økonomiske og sosiale komité [EFT nr. C 230 av 10.9.1981, s. 22.], og

ut fra følgende betraktninger:

For å verne Fellesskapets akvatiske miljø mot forurensning forårsaket av visse farlige stoffer er det ved artikkel 3 i direktiv 76/464/EØF innført en ordning med forhåndstillatelse der det fastsettes krav til utslipp av stoffer oppført i liste I i direktivets vedlegg. I henhold til artikkel 6 i nevnte direktiv skal det fastlegges grenseverdier for utslippkravene, samt kvalitetsmålsettinger for det akvatiske miljø som berøres av utslipp av disse stoffer.

Kadmium og kadmiumforbindelser er tatt med på liste I.

Medlemsstatene har plikt til å anvende grenseverdiene, med unntak av de tilfeller der de kan benytte kvalitetsmålsettingene.

Ettersom den forurensning som skyldes utslipp av kadmium i vann kan tilbakeføres til et stort antall industrier, er det nødvendig å sette opp særskilte grenseverdier etter hvilken type industri det gjelder, samt kvalitetsmålsettinger for det akvatiske miljø der disse industrier foretar utslipp av kadmium.

Det er likevel for øyeblikket ikke mulig å fastsette grenseverdier for utslipp som skriver seg fra produksjon av fosforsyre og fosfatgjødning på basis av råfosfat.

Formålet med kvalitetsmålsettinger skal være å fjerne kadmiumforurensning i de forskjellige deler av det akvatiske miljø som kan være berørt av kadmiumutslipp.

Kvalitetsmålsettingene skal fastsettes uttrykkelig for dette formål, og ikke med sikte på å gi regler i forbindelse med forbrukervern eller markedsføring av produkter fra det akvatiske miljø.

Det bør fastsettes en særskilt kontrollprosedyre, slik at medlemsstatene kan dokumentere at kvalitetsmålsettingene overholdes.

Medlemsstatene bør pålegges å overvåke det akvatiske miljø som er utsatt for kadmiumutslipp som nevnt ovenfor, med sikte på en effektiv gjennomføring av dette direktiv. Artikkel 6 i direktiv 76/464/EØF gir ikke hjemmel for å innføre en slik overvåkning. Ettersom traktaten ikke gir nødvendig myndighet for dette formål, bør traktatens artikkel 235 anvendes.

Kommisjonen skal hvert femte år oversende Rådet en sammenlignende vurdering av hvordan medlemsstatene anvender dette direktiv.

Grunnvann er omhandlet i direktiv 80/68/EØF [EFT nr. L 20 av 26.1.1980, s. 43.] og faller derfor ikke inn under dette direktivs virkeområde.

Grønland er bare i meget liten grad industrialisert på grunn av de allmenne forhold ved øya, og særlig dens beskjedne folketall samt betydelige areal og spesielle geografiske beliggenhet. Dette direktiv får derfor ikke anvendelse på Grønland –

VEDTATT DETTE DIREKTIV:

Artikkel 1

1. I dette direktiv
  - fastsettes i samsvar med artikkel 6 nr. 1 i direktiv 76/464/EØF grenseverdier for krav til utslipp av kadmium fra industrianlegg, som definert i dette direktivs artikkel 2 bokstav e),
  - fastsettes i samsvar med artikkel 6 nr. 2 i direktiv 76/464/EØF kvalitetsmålsettinger for kadmium i det akvatiske miljø,
  - fastsettes i samsvar med artikkel 6 nr. 4 i direktiv 76/464/EØF frister for å oppfylle vilkårene i tillatelser gitt av vedkommende myndigheter i medlemsstatene for utslipp som allerede finner sted,
  - fastsettes i samsvar med artikkel 12 nr. 1 i direktiv 76/464/EØF de referansemeter for måling som gjør det mulig å bestemme kadmiuminnholdet i utslipp og i det akvatiske miljø,
  - fastlegges i samsvar med artikkel 6 nr. 3 i direktiv 76/464/EØF en kontrollprosedyre,
  - pålegges medlemsstatene å samarbeide ved utslipp som berører vann i flere medlemsstater.
2. Dette direktiv skal gjelde for vann som nevnt i artikkel 1 i direktiv 76/464/EØF, med unntak av grunnvann.

Artikkel 2

I dette direktiv menes med

- a) kadmium,
  - grunnstoffet kadmium,
  - kadmium i enhver kadmiumforbindelse,
- b) grenseverdier,
  - de verdier som er oppført i vedlegg I,
- c) kvalitetsmålsettinger,
  - de krav som er oppført i vedlegg II,
- d) behandling av kadmium,
  - enhver industriprosess som innebærer produksjon eller bruk av kadmium, eller en hvilken som helst annen industriprosess der kadmium inngår,
- e) industrianlegg,
  - ethvert anlegg der det finner sted behandling av kadmium eller et hvilket som helst annet stoff som inneholder kadmium,
- f) eksisterende anlegg,
  - ethvert industrianlegg som er i drift den dag det gis underretning om dette direktiv,
- g) nytt anlegg,
  - ethvert industrianlegg som settes i drift etter den dag det er gitt underretning om dette direktiv,
  - ethvert eksisterende industrianlegg hvis kapasitet for behandling av kadmium er vesentlig øket etter den dag det er gitt underretning om dette direktiv.

Artikkel 3

1. Grenseverdier, frister for å overholde verdiene samt prosedyre for overvåkning og kontroll av utslippene er oppført i vedlegg I.

2. Grenseverdiene skal normalt gjelde på det sted der det kadmiumholdige spillvannet utledes fra industrianlegget.

Dersom kadmiumholdig spillvann blir behandlet utenfor industrianlegget, i et behandlingsanlegg beregnet på å fjerne kadmiumet, kan medlemsstaten tillate at grenseverdiene skal gjelde på det sted der spillvannet utledes fra behandlingsanlegget.

3. Tillatelsene nevnt i artikkel 3 i direktiv 76/464/EØF skal inneholde like strenge bestemmelser som bestemmelsene oppført i vedlegg I i dette direktiv, unntatt i de tilfeller der en medlemsstat etterkommer artikkel 6 nr. 3 i direktiv 76/464/EØF, på grunnlag av vedlegg II og IV i dette direktiv.

Tillatelsene skal vurderes på nytt minst hvert fjerde år.

4. Medlemsstatene kan, uten at deres plikter i henhold til nr. 1, 2 og 3 samt bestemmelsene i direktiv 76/464/EØF berøres, bare gi tillatelse til nye anlegg dersom disse anlegg anvender krav som svarer til de beste tekniske hjelpemidler som foreligger, når dette er nødvendig for å fjerne forurensning i samsvar med nevnte direktivs artikkel 2 eller for å unngå konkurransevridning.

Dersom de planlagte tiltak av tekniske årsaker ikke svarer til de beste tekniske hjelpemidler som foreligger, skal medlemsstaten, uansett metode som er valgt, dokumentere disse årsaker overfor Kommisjonen før det gis tillatelse.

Kommisjonen skal umiddelbart oversende denne dokumentasjon til de andre medlemsstatene, og skal snarest mulig sende alle medlemsstater en rapport med en uttalelse om unntaket nevnt i annet ledd. Om nødvendig skal den samtidig fremme hensiktsmessige forslag for Rådet.

5. Den referansemetode for analyse som skal benyttes til å bestemme kadmiuminnholdet, er oppført i vedlegg III nr. 1. Andre metoder kan benyttes, forutsatt at deres deteksjonsgrenser, presisjon og nøyaktighet er minst like gode som dem oppført i vedlegg III nr. 1. Den nøyaktighet som kreves for måling av utslippsmengden, er oppført i vedlegg III nr. 2.

Artikkel 4

De berørte medlemsstater skal påse at det akvatiske miljø som er utsatt for industriutslipp, blir overvåket.

Dersom utslippene berører vann i flere medlemsstater, skal de berørte medlemsstater samarbeide med sikte på å harmonisere overvåkningsprosedyrene.

Artikkel 5

1. På grunnlag av opplysninger som medlemsstatene skaffer til veie i samsvar med artikkel 13 i direktiv 76/464/EØF og på anmodning fra Kommisjonen, skal Kommisjonen i hvert enkelt tilfelle, særlig når det gjelder

- detaljer om tillatelser der det fastsettes krav til utslipp av kadmium,
- resultater av oversikten over kadmiumutslipp i vann som nevnt i artikkel 1 nr. 2,
- måleresultater fra de nasjonale overvåkningssystemer som er innført med sikte på å bestemme kadmiumkonsentrasjonene,

foreta en sammenlignende vurdering av medlemsstatenes gjennomføring av dette direktiv.

2. Hvert femte år, og første gang fire år etter at det er gitt underretning om dette direktiv, skal Kommisjonen oversende Rådet den sammenlignende vurdering nevnt i nr. 1.

3. Dersom det fremkommer ny vitenskapelig kunnskap, særlig om kadmiums giftighet, persistens og bioakkumulasjon i levende organismer og i sedimenter, eller dersom de beste tekniske hjelpemidler som foreligger blir forbedret, skal Kommisjonen fremlegge for Rådet egnede forslag med sikte på om nødvendig å sette opp strengere grenseverdier og kvalitetsmålsettinger, eller å fastsette nye grenseverdier og nye kvalitetsmålsettinger.

Artikkel 6

1. Medlemsstatene skal sette i kraft de tiltak som er nødvendige for å etterkomme dette direktiv innen to år etter at det er meddelt dem. De skal umiddelbart underrette Kommisjonen om dette.

2. Medlemsstatene skal oversende Kommisjonen teksten til de internrettslige bestemmelser som blir vedtatt på det området dette direktiv omhandler.

Artikkel 7

Dette direktiv skal ikke gjelde for Grønland.

Artikkel 8

Dette direktiv er rettet til medlemsstatene.

Utfærdiget i Brussel, 26. september 1983.

For Rådet

C. SIMITIS

Formann

VEDLEGG I

Grenseverdier, frister for overholdelse av disse verdier samt overvåknings- og kontrollprosedyrer for utslipp

1. Grenseverdier og frister

	<i>Industrisektor¹</i>	<i>Måleenhet</i>	<i>Grenseverdier som skal overholdes</i>	
			<i>1.1.1986</i>	<i>1.1.1989²</i>
1.	Utvinning av sink, raffinering av bly og sink, industrianlegg for ikke-ferrometaller og metallisk kadmium	Milligram kadmium per liter utslipp	0,3 ³	0,2 ³
2.	Fremstilling av kadmiumforbindelser	Milligram kadmium per liter utslipp	0,5 ³	0,2 ³
		Gram kadmium sluppet ut per kilo behandlet kadmium	0,5 ⁴	⁵
3.	Fremstilling av pigmenter	Milligram kadmium per liter utslipp	0,5 ³	0,2 ³
		Gram kadmium sluppet ut per kilo behandlet kadmium	0,3 ⁴	⁵
4.	Fremstilling av stabilisatorer	Milligram kadmium per liter utslipp	0,5 ³	0,2 ³
		Gram kadmium sluppet ut per kilo behandlet kadmium	0,5 ⁴	⁵
5.	Fremstilling av primære og sekundære batterier	Milligram kadmium per liter utslipp	0,5 ³	0,2 ³
		Gram kadmium sluppet ut per kilo behandlet kadmium	1,5 ⁴	⁵
6.	Galvanisering ⁶	Milligram kadmium per liter utslipp	0,5 ³	0,2 ³
		Gram kadmium sluppet ut per kilo behandlet kadmium	0,3 ⁴	⁵
7.	Fremstilling av fosforsyre og/eller fosfatgjødning av råfosfat ⁷		–	–

1 Rådet vil om nødvendig på et senere tidspunkt fastlegge grenseverdier for industrisektorer som ikke er omtalt i denne tabell. I mellomtiden skal medlemsstatene på selvstendig grunnlag fastsette krav til utslipp av kadmium i samsvar med direktiv 76/464/EØF. Kravene skal ta hensyn til de beste tekniske hjelpemidler som foreligger, og skal ikke være mindre strenge enn den mest sammenlignbare grenseverdi i dette vedlegg.

2 På grunnlag av erfaring fra anvendelsen av dette direktiv skal Kommisjonen i henhold til artikkel 5 nr. 3 i sin tid fremlegge forslag for Rådet om at det fastlegges mer restriktive grenseverdier som skal tre i kraft i løpet av 1992.

3 Månedlig middelkonsentrasjon av totalt kadmium, veid mot spillvannsmengden som slippes ut.

4 Månedlig middeltall.

5 Det er for øyeblikket ikke mulig å fastlegge grenseverdier uttrykt i vekt. Rådet vil om nødvendig fastlegge disse verdier i samsvar med artikkel 5 nr. 3 i dette direktiv. Dersom Rådet ikke fastlegger grenseverdier, skal verdiene uttrykt i vekt oppført i spalten «1.1.1986» opprettholdes.

6 Medlemsstatene kan utsette anvendelsen av grenseverdiene inntil 1. januar 1989 for anlegg der det årlig ikke slippes ut mer enn 10 kg kadmium, og der galvaniseringskarene til sammen har et volum som er mindre enn 1,5 m³, dersom tekniske og administrative forhold gjør dette absolutt nødvendig.

7 Det foreligger ikke på det nåværende tidspunkt økonomisk sett holdbare tekniske metoder som muliggjør systematisk fjerning av kadmium fra utslipp som skriver seg fra fremstilling av fosforsyre og/eller fosfatgjødning av råfosfat. Det er derfor ikke fastlagt grenseverdier for slike utslipp. Fraværet av grenseverdier fritar ikke medlemsstatene for forpliktelsen til i henhold til direktiv 76/464/EØF å fastsette utslippskrav for utslippene.

2. Grenseverdier uttrykt i konsentrasjon, som i prinsippet ikke skal overskrides, er oppført for industrisektorene under punkt 2, 3, 4, 5 og 6 i tabellen ovenfor. Under ingen omstendighet kan grenseverdier uttrykt i største konsentrasjon overstige grenseverdier uttrykt i største mengde dividert med vannforbruket per kilo behandlet kadmium. Ettersom kadmiumkonsentrasjonen i spillvann er avhengig av anvendt vannmengde, som varierer med ulike prosesser og anlegg, skal grenseverdier uttrykt i mengde kadmium sluppet ut i forhold til mengde behandlet kadmium likevel overholdes under enhver omstendighet.

3. Grenseverdier for daglige middeltall motsvarer det dobbelte av grenseverdiene for de tilsvarende månedlige middeltall oppført i tabellen ovenfor.

4. Det skal innføres en kontrollprosedyre for å etterprøve om utslippene oppfyller utslippskravene fastsatt i samsvar med grenseverdiene fastlagt i dette vedlegg.

Prosedyren skal omfatte prøvetaking og -analyse, måling av vannmengden som slippes ut, og av mengden behandlet kadmium.

Dersom det er umulig å bestemme mengden behandlet kadmium, kan kontrollprosedyren baseres på den mengde kadmium som kan benyttes ut fra den produksjonskapasitet som ligger til grunn for tillatelsen.

5. Det tas en representativ prøve av utslippet over et tidsrom på 24 timer. Mengden kadmium sluppet ut i løpet

av en måned skal beregnes på grunnlag av de daglige utslippsmengder av kadmium.

Det kan likevel innføres en forenklet kontrollprosedyre for industrianlegg som ikke slipper ut mer enn 10 kg kadmium i året. Når det gjelder industrielle galvaniseringsanlegg, kan en forenklet kontrollprosedyre innføres dersom galvaniseringskarene til sammen har et volum som er mindre enn 1,5 m³.

VEDLEGG II

Kvalitetsmålinger

For de medlemsstater som anvender unntaket nevnt i artikkel 6 nr. 3 i direktiv 76/464/EØF, skal utslippskravene som medlemsstatene skal fastsette og sørge for anvendelsen av i samsvar med artikkel 5 i nevnte direktiv, fastsettes på en slik måte at den eller de egnede av de nedenfor oppførte kvalitetsmålinger blir overholdt i det område som berøres av kadmiumutslipp. Vedkommende myndighet utpeker det berørte området i hvert enkelt tilfelle og velger blant kvalitetsmålingene oppført under nr. 1 den eller de som den finner egnet ut fra hensynet til den planlagte bruk av det berørte området og til formålet med dette direktiv, som er å fjerne all forurensning.

1. Med sikte på å fjerne forurensning som definert i direktiv 76/464/EØF og i samsvar med artikkel 2 i nevnte direktiv fastsettes følgende kvalitetsmålinger,^{1 2} basert på målinger utført tilstrekkelig nær utslippsstedet:
  - 1.1. Den samlede konsentrasjon av kadmium i innlands overflatevann som berøres av utslipp, skal ikke overstige 5 µg/l.
  - 1.2. Konsentrasjonen av løst kadmium i vann i elvemunninger som berøres av utslipp, skal ikke overstige 5 µg/l.
  - 1.3. Konsentrasjonen av løst kadmium på sjøterritoriet og i indre kystfarvann, med unntak av vann i elvemunninger, som berøres av utslipp, skal ikke overstige 2,5 µg/l.
  - 1.4. Når det gjelder vann som benyttes til fremstilling av drikkevann, skal innholdet av kadmium oppfylle kravene i direktiv 75/440/EØF.³
2. I tillegg til kravene nevnt ovenfor skal kadmiumkonsentrasjonene bestemmes av det nasjonale overvåkningssystem nevnt i artikkel 5, og resultatene skal sammenlignes med følgende konsentrasjoner:
  - 2.1. For innlands overflatevann, en samlet kadmiumkonsentrasjon på 1 µg/l.
  - 2.2. For vann i elvemunninger, en konsentrasjon av løst kadmium på 1 µg/l.
  - 2.3. For sjøterritoriet og indre kystfarvann, med unntak av vann i elvemunninger, en konsentrasjon av løst kadmium på 0,5 µg/l.

Dersom disse konsentrasjonene ikke overholdes på ett av målestedene i det nasjonale overvåkningssystem, skal grunnene til det meddeles Kommissjonen.

3. Kadmiumkonsentrasjonen i sedimenter og/eller bløtdyr og skalldyr, om mulig av arten *Mytilus edulis*, skal ikke øke i vesentlig grad med tiden.
4. Når flere kvalitetsmålinger anvendes for vannet i et område, skal vannkvaliteten være tilstrekkelig til at hver enkelt av kvalitetsmålingene overholdes.

- 1 Kadmiumkonsentrasjonene nevnt i nr. 1.1, 1.2 og 1.3 utgjør de minimumskrav som er nødvendige for å verne livet i det akvatiske miljø.
- 2 Med unntak av kvalitetsmålingen nevnt i nr. 1.4 viser alle konsentrasjoner til det aritmetiske middeltall for resultater oppnådd i løpet av et år.
- 3 Direktiv 75/440/EØF gjelder kvalitetskrav til overflatevann som benyttes til fremstilling av drikkevann i medlemsstatene (EFT nr. L 194 av 25.7.1975, s. 26). Det fastsetter for kadmium en bindende verdi på 5 µg/l i 95% av prøvene som tas.

VEDLEGG III

Referansemetoder for måling

1. Referansemetoden for analyse ved bestemmelse av kadmiuminnholdet i vann, sedimenter og bløtdyr og skalldyr er atomabsorpsjonsspektrofotometri etter passende konservering og behandling av prøven.

Deteksjonsgrensene¹ skal være slik at kadmiumkonsentrasjonen kan måles med en nøyaktighet¹ på ± 30% og en presisjon¹ på ± 30% ved følgende konsentrasjoner:

- for utslipp, en tidel av den største tillatte kadmiumkonsentrasjon, spesifisert i tillatelsen,
  - for overflatevann, 0,1 µg/l eller en tidel av kadmiumkonsentrasjonen spesifisert i kvalitetsmålingen, alt etter hvilken av verdiene som er størst,
  - for bløtdyr og skalldyr, 0,1 mg/kg, våt vekt,
  - for sedimenter, en tidel av kadmiumkonsentrasjonen i prøven eller 0,1 mg/kg, tørrvekt, med tørking foretatt mellom 105 og 110 °C ved konstant vekt, alt etter hvilken av verdiene som er størst.
2. Spillvannsmengden som slippes ut, skal måles med en nøyaktighet på ± 20%.

- 1 Definisjonene av disse uttrykkene finnes i rådsdirektiv 79/869/EØF av 9. oktober 1979 om målemetoder og frekvens for prøvetaking og analyse av overflatevann som benyttes til fremstilling av drikkevann i medlemsstatene (EFT nr. L 271 av 29.10.1979, s. 44).

VEDLEGG IV

Kontrollprosedyre for kvalitetsmålingene

1. For enhver tillatelse gitt i henhold til dette direktiv skal vedkommende myndighet presisere forskrifter, overvåkningsprosedyrer og frister for å sikre at den eller de aktuelle kvalitetsmålinger overholdes.

2. I samsvar med artikkel 6 nr. 3 i direktiv 76/464/EØF skal medlemsstaten for hver enkelt kvalitetsmåling den velger og anvender, fremlegge rapport for Kommissjonen om:

- utslippsstedene og spredningsmidlene,

- området der kvalitetsmålsettingen anvendes,
- prøvetakingsstedenes beliggenhet,
- frekvensen av prøvetakingen,
- metodene for prøvetaking og måling,
- de oppnådde resultater.

3. Prøvene skal være tilstrekkelig representative for kvaliteten av det akvatiske miljø i området berørt av utslippene, og frekvensen av prøvetakingen skal være tilstrekkelig til at eventuelle endringer i det akvatiske miljø kan påvises, og det skal i den forbindelse særlig tas hensyn til naturlige variasjoner i det hydrologiske system.

EØS-avtalen vedlegg XX nr. 10: Rådskonferanse 84/156/EØF om grenseverdier og kvalitetsmålsettinger for utslipp av kvikksølv fra andre sektorer enn kloralkalielektrolyse

RÅDET FOR DE EUROPEISKE FELLESSKAP HAR –

under henvisning til traktaten om opprettelse av Det europeiske økonomiske fellesskap, særlig artikkel 100 og 235,

under henvisning til rådskonferanse 76/464/EØF av 4. mai 1976 om forurensning forårsaket av utslipp av visse farlige stoffer i Fellesskapets akvatiske miljø [EFT nr. L 129 av 18.5.1976, s. 23.] , og særlig artikkel 6 og 12,

under henvisning til forslag fra Kommisjonen [EFT nr. C 20 av 25.1.1983, s. 5.],

under henvisning til uttalelse fra Europaparlamentet [EFT nr. C 10 av 16.1.1984, s. 300.],

under henvisning til uttalelse fra Den økonomiske og sosiale komité [EFT nr. C 286 av 24.10.1983, s. 1.], og ut fra følgende betraktninger:

For å verne Fellesskapets akvatiske miljø mot forurensning forårsaket av visse farlige stoffer er det ved artikkel 3 i direktiv 76/464/EØF innført en ordning med forhåndstillatelse der det fastsettes krav til utslipp av stoffer oppført i liste I i direktivets vedlegg. I henhold til artikkel 6 i nevnte direktiv skal det fastlegges grenseverdier for utslippskravene, samt kvalitetsmålsettinger for det akvatiske miljø som berøres av utslipp av disse stoffer.

Kvikksølv og kvikksølvforbindelser er tatt med på liste I.

Medlemsstatene har plikt til å anvende grenseverdiene, med unntak av de tilfeller der de kan benytte kvalitetsmålsettingene.

Ettersom forurensning som skyldes utslipp av kvikksølv i vann, kan tilbakeføres til et stort antall industrier, er det nødvendig å sette opp særskilte grenseverdier etter hvilken type industri det gjelder, samt kvalitetsmålsettinger for det akvatiske miljø der disse industrier foretar utslipp av kvikksølv.

Formålet med kvalitetsmålsettinger må være å fjerne kvikksølvforurensning i de forskjellige deler av det akvatiske miljø som kan være berørt av kvikksølvutslipp.

Kvalitetsmålsettingene må fastsettes uttrykkelig for dette formål, og ikke med sikte på å gi regler i forbindelse med forbrukervern eller markedsføring av produkter fra det akvatiske miljø.

Det bør fastsettes en særskilt kontrollprosedyre, slik at medlemsstatene kan dokumentere at kvalitetsmålsettingene overholdes.

Medlemsstatene må pålegges å overvåke det akvatiske miljø som er utsatt for kvikksølvutslipp som nevnt ovenfor, med sikte på en effektiv gjennomføring av dette direktiv. Artikkel 6 i direktiv 76/464/EØF gir ikke hjemmel for å innføre en slik overvåkning. Ettersom traktaten ikke gir nødvendig myndighet for dette formål, bør traktatens artikkel 235 anvendes.

Når det gjelder utslipp fra visse typer virksomheter der det ikke lar seg gjøre å fastsette eller føre regelmessig kontroll med utslippskravene fordi kildene er spredt beliggende, er det nødvendig å utarbeide særskilte programmer med sikte på å unngå eller fjerne kvikksølvforurensning forårsaket av disse virksomheter. Ettersom verken artikkel 6 i direktiv 76/464/EØF eller traktatens særbestemmelser gir nødvendig myndighet for dette formål, bør traktatens artikkel 235 anvendes.

Direktiv 82/176/EØF [EFT nr. L 81 av 27.3.1982, s. 29.] fastsetter grenseverdier for utslipp av kvikksølv i det akvatiske miljø fra elektrolyse av kloralkalie, samt kvalitetsmålsettinger for akvatiske miljø der det foretas kvikksølvutslipp.

Kommisjonen skal hvert fjerde år avlegge rapport om medlemsstatenes gjennomføring av dette direktiv.

Grunnvann er omhandlet i direktiv 80/68/EØF [EFT nr. L 20 av 26.1.1980, s. 43.] og faller derfor ikke inn under dette direktivs virkeområde.

Grønland er bare i meget liten grad industrialisert på grunn av de allmenne forhold ved øya, og særlig dens beskjedne folketall samt betydelige areal og spesielle geografiske beliggenhet. Dette direktiv får derfor ikke anvendelse på Grønland –

VEDTATT DETTE DIREKTIV:

Artikkel 1

1. I dette direktiv

- fastsettes i samsvar med artikkel 6 nr. 1 i direktiv 76/464/EØF grenseverdier for krav til utslipp av kvikksølv fra industrianlegg, som definert i dette direktivs artikkel 2 bokstav b),

- fastsettes i samsvar med artikkel 6 nr. 2 i direktiv 76/464/EØF kvalitetsmålsettinger for kvikksølv i det akvatiske miljø,
  - fastsettes i samsvar med artikkel 6 nr. 4 i direktiv 76/464/EØF frister for å oppfylle vilkårene i tillatelser gitt av vedkommende myndigheter i medlemsstatene for utslipp som allerede finner sted,
  - fastsettes i samsvar med artikkel 12 nr. 1 i direktiv 76/464/EØF referansemetoder for måling som gjør det mulig å bestemme kvikksølvinnholdet i utslipp og i det akvatiske miljø,
  - fastlegges i samsvar med artikkel 6 nr. 3 i direktiv 76/464/EØF en kontrollprosedyre,
  - pålegges medlemsstatene å samarbeide ved utslipp som berører vann i flere medlemsstater,
  - pålegges medlemsstatene å utarbeide programmer med sikte på å unngå eller fjerne forurensning forårsaket av utslipp som definert i artikkel 4.
2. Dette direktiv skal gjelde for vann som nevnt i artikkel 1 i direktiv 76/464/EØF, med unntak av grunnvann.

Artikkel 2

I dette direktiv menes med:

- 1) kvikksølv: grunnstoffet kvikksølv eller kvikksølv i enhver kvikksølvforbindelse
- 2) grenseverdier: de verdier som er oppført i vedlegg I
- 3) kvalitetsmålsettinger: de krav som er oppført i vedlegg II
- 4) behandling av kvikksølv: enhver industriprosess som innebærer produksjon eller bruk av kvikksølv, eller en hvilken som helst annen industriprosess der kvikksølv inngår
- 5) industrianlegg: ethvert anlegg der det finner sted behandling av kvikksølv eller et hvilket som helst annet stoff som inneholder kvikksølv, med unntak av industrianlegg nevnt i artikkel 2 bokstav d) i direktiv 82/176/EØF
- 6) eksisterende anlegg: ethvert industrianlegg som er i drift den dag det gis underretning om dette direktiv
- 7) nytt anlegg:
  - a) ethvert industrianlegg som settes i drift etter den dag det er gitt underretning om dette direktiv
  - b) ethvert eksisterende industrianlegg der kapasiteten for behandling av kvikksølv er vesentlig økt etter den dag det er gitt underretning om dette direktiv.

Artikkel 3

1. Grenseverdier, frister for å overholde verdiene samt prosedyre for overvåkning og kontroll av utslippene er oppført i vedlegg I.

2. Grenseverdiene skal normalt gjelde på det sted der det kvikksølvholdige spillvannet utledes fra industrianlegget.

Dersom kvikksølvholdig spillvann blir behandlet utenfor industrianlegget, i et behandlingsanlegg beregnet på å fjerne kvikksølvet, kan medlemsstaten tillate at grenseverdiene skal gjelde på det sted der spillvannet utledes fra behandlingsanlegget.

3. Tillatelsene nevnt i artikkel 3 i direktiv 76/464/EØF skal inneholde like strenge bestemmelser som bestemmelsene oppført i vedlegg I i dette direktiv, unntatt i de tilfeller der en medlemsstat etterkommer artikkel 6 nr. 3 i direktiv 76/464/EØF, på grunnlag av vedlegg II i dette direktiv og vedlegg IV i direktiv 82/176/EØF.

Tillatelsene skal vurderes på nytt minst hvert fjerde år.

4. Medlemsstatene kan, uten at deres plikter i henhold til nr. 1, 2 og 3 samt bestemmelsene i direktiv 76/464/EØF berøres, bare gi tillatelse til nye anlegg dersom disse anlegg anvender krav som svarer til de beste tekniske hjelpemidler som foreligger, når dette er nødvendig for å fjerne forurensning i samsvar med nevnte direktivs artikkel 2 eller for å unngå konkurransevridning.

Dersom de planlagte tiltak av tekniske årsaker ikke svarer til de beste tekniske hjelpemidler som foreligger, skal medlemsstaten, uansett metode som er valgt, dokumentere disse årsaker overfor Kommisjonen før det gis tillatelse.

Kommisjonen skal umiddelbart oversende denne dokumentasjon til de andre medlemsstatene, og skal snarest mulig sende alle medlemsstater en rapport med en uttalelse om unntaket nevnt i annet ledd. Om nødvendig skal den samtidig fremme hensiktsmessige forslag for Rådet.

5. Den referansemetode for analyse som skal benyttes til å bestemme kvikksølvinnholdet, er oppført i vedlegg III nr. 1 i direktiv 82/176/EØF. Andre metoder kan benyttes, forutsatt at deres deteksjonsgrenser, presisjon og nøyaktighet er minst like gode som dem oppført i vedlegg III nr. 1 i direktiv 82/176/EØF. Den nøyaktighet som kreves for måling av utslippsmengden, er oppført i vedlegg III nr. 2 i direktiv 82/176/EØF.

Artikkel 4

1. Medlemsstatene skal utarbeide særskilte programmer for kvikksølvutslipp fra andre kilder enn industrianlegg, der utslippskravene fastsatt i artikkel 3 ikke kan anvendes i praksis.

2. Formålet med disse programmene er å unngå eller fjerne forurensning. De skal særlig omfatte de tiltak og den teknikk som er best egnet til å sikre at kvikksølvet erstattes, holdes tilbake og resirkuleres. Fjerning av kvikksølvholdig avfall skal finne sted i samsvar med rådsdirektiv 78/319/EØF av 20. mars 1978 om giftig og farlig avfall [EFT nr. L 84 av 31.3.1978, s. 43.], endret ved tiltredelsesakten av 1979.

3. De særskilte programmer skal gjelde fra 1. juli 1989, og de skal oversendes Kommisjonen.

Artikkel 5

De berørte medlemsstater skal påse at det akvatiske miljø som er utsatt for industriutslipp, blir overvåket.

Dersom utslippene berører vann i flere medlemsstater, skal de berørte medlemsstater samarbeide med sikte på å harmonisere overvåkningsprosedyrene.

Artikkel 6

1. På grunnlag av opplysninger som medlemsstatene skaffer til veie i samsvar med artikkel 13 i direktiv 76/464/EØF og på anmodning fra Kommisjonen, skal Kommisjonen i hvert enkelt tilfelle, særlig når det gjelder

- detaljer om tillatelser der det fastsettes krav til for utslipp av kvikksølv,
- resultater av oversikten over kvikksølvutslipp i vann som nevnt i artikkel 1 nr. 2,
- måleresultater fra de nasjonale overvåkningssystemer som er innført med sikte på å bestemme kvikksølvkonsentrasjonene,

hvert fjerde år fremlegge en rapport om medlemsstatenes anvendelse av dette direktiv.

2. Dersom det fremkommer ny vitenskapelig kunnskap, særlig om kvikksølvets giftighet, persistens og bioakkumulasjon i levende organismer og i sedimenter, eller dersom de beste tekniske hjelpemidler som foreligger blir forbedret, skal Kommisjonen fremlegge for Rådet egnede forslag med sikte på om nødvendig å sette opp strengere grenseverdier og kvalitetsmålsettinger, eller å fastsette supplerende grenseverdier og kvalitetsmålsettinger.

Artikkel 7

1. Medlemsstatene skal sette i kraft de tiltak som er nødvendige for å etterkomme dette direktiv innen to år etter at det er meddelt dem. De skal umiddelbart underrette Kommisjonen om dette.

2. Medlemsstatene skal oversende Kommisjonen teksten til de internrettslige bestemmelser som blir vedtatt på det området dette direktiv omhandler.

Artikkel 8

Dette direktiv skal ikke gjelde for Grønland.

Artikkel 9

Dette direktiv er rettet til medlemsstatene.

Utferdiget i Brussel, 8. mars 1984.

For Rådet

C. LALUMIERE

Formann

VEDLEGG I

Grenseverdier, frister for overholdelse av disse verdier samt overvåknings- og kontrollprosedyrer for utslipp

1. Grenseverdier og gjennomføringsfrister for de berørte industriområder er gruppert i tabellen nedenfor:

	<i>Grenseverdier som skal overholdes</i>		<i>Måleenhet</i>
	<i>fra</i>		
<i>Industri sektor¹</i>	<i>1.juli 1986</i>	<i>1.juli 1989</i>	
1. Kjemisk industri som benytter kvikksølv-katalysatorer			
a) ved fremstilling av vinylklorid	0,1	0,05	mg/l vann som slippes ut
	0,2	0,1	g/t produksjonskapasitet for vinylklorid
	0,1	0,05	
b) ved annen produksjon	10	5	mg/l vann som slippes ut
			g/kg behandlet kvikksølv
2. Produksjon av kvikksølvkatalysatorer benyttet ved fremstilling av vinylklorid	0,1	0,05	mg/l vann som slippes ut
	0,4	0,7	g/kg behandlet kvikksølv
3. Produksjon av organiske eller ikke-organiske kvikksølvforbindelser med unntak av produktene nevnt i pkt. 2	0,1	0,05	mg/l vann som slippes ut
	0,1	0,05	g/kg behandlet kvikksølv
4. Produksjon av primærbatterier som inneholder kvikksølv	0,1	0,05	mg/l vann som slippes ut
	0,005	0,003	g/kg behandlet kvikksølv
5. Ikkeferro-metallindustri ²			
5.1. Gjenvinningsanlegg for kvikksølv	0,1	0,005	mg/l som slippes ut
	0,1	0,05	mg/l vann som slippes ut

Industrisektor ¹	Grenseverdier som skal overholdes		Måleenhet
	fra		
	1.juli 1986	1.juli 1989	
5.2. Ekstraksjon og raffinering av ikke-ferrometaller slippes ut			
6. Behandlingsanlegg for giftig avfall som inneholder kvikksølv	0,1	0,05	mg/l vann som slippes ut

1 Rådet vil om nødvendig på et senere tidspunkt fastlegge grenseverdier for andre industrisektorer enn kloralkalielektrolyse som ikke er omtalt i denne tabell, som f.eks. papir- og stålindustri eller kullfyrte varmekraftverk. I mellomtiden skal medlemsstatene i samsvar med direktiv 76/464/EØF på selvstendig grunnlag fastsette krav til utslipp av kvikksølv. Kravene skal ta hensyn til de beste tekniske hjelpemidler som foreligger, og skal ikke være mindre strenge enn den mest sammenlignbare grenseverdi i dette vedlegg.

2 På grunnlag av erfaring fra anvendelsen av dette direktiv skal Kommisjonen i henhold til artikkel 6 nr. 3 fremlegge forslag for Rådet om at det fastlegges mer restriktive grenseverdier som skal tre i kraft ti år etter at det er gitt underretning om dette direktiv.

Grenseverdiene angitt i tabellen tilsvarer månedlig middelkonsentrasjon eller største månedlige belastning.

De mengder kvikksølv som slippes ut, uttrykkes i kvikksølvmengde behandlet av industrianlegget i samme tidsrom eller som funksjon av den installerte produksjonskapasitet for vinylklorid.

2. Grenseverdier uttrykt i konsentrasjon, som i prinsippet ikke skal overskrides, er oppført for industrisektorene 1 til 4 i tabellen ovenfor. Under ingen omstendighet kan grenseverdier uttrykt i største konsentrasjon overstige grenseverdier uttrykt i største mengde dividert med vannforbruket per kilo behandlet kvikksølv eller per tonn installert produksjonskapasitet for vinylklorid.

Ettersom kvikksølvkonsentrasjonen i spillvann er avhengig av anvendt vannmengde, som varierer med ulike prosesser og anlegg, skal grenseverdier uttrykt i mengde kvikksølv sluppet ut i forhold til mengde behandlet kvikksølv eller til installert produksjonskapasitet for vinylklorid likevel overholdes under enhver omstendighet.

3. Grenseverdier for daglige middeltall motsvarer det dobbelte av grenseverdiene for de tilsvarende månedlige middeltall oppført i tabellen.

4. Det skal innføres en kontrollprosedyre for å etterprøve om utslippene oppfyller utslippskravene fastsatt i samsvar med grenseverdiene fastlagt i dette vedlegg.

Proseduren skal omfatte prøvetaking og -analyse, måling av vannmengden som slippes ut, og eventuelt av mengden behandlet kvikksølv.

Dersom det er umulig å bestemme mengden behandlet kvikksølv, kan kontrollprosedyren baseres på den mengde kvikksølv som kan benyttes ut fra den produksjonskapasitet som ligger til grunn for tillatelsen.

5. Det tas en representativ prøve av utslippet over et tidsrom på 24 timer. Mengden kvikksølv sluppet ut i løpet av en måned skal beregnes på grunnlag av de daglige utslippsmengder av kvikksølv.

Det kan likevel innføres en forenklet kontrollprosedyre for industrianlegg som ikke slipper ut mer enn 7,5 kg kvikksølv i året.

VEDLEGG II

Kvalitetsmålsettinger

For de medlemsstater som anvender unntaket nevnt i artikkel 6 nr. 3 i direktiv 76/464/EØF, skal utslippskravene som medlemsstatene skal fastsette og sørge for gjennomføringen av i samsvar med artikkel 5 i nevnte direktiv, fastsettes på en slik måte at den eller de egnede kvalitetsmålsettinger blant dem oppført i nr. 1, 2 og 3 i vedlegg II i direktiv 82/176/EØF blir overholdt i det område som berøres av kvikksølvutslipp.

Vedkommende myndighet utpeker det berørte området i hvert enkelt tilfelle og velger blant kvalitetsmålsettingene oppført under nr. 1 i vedlegg II i direktiv 82/176/EØF den eller de som den finner egnet ut fra hensynet til den planlagte bruk av det berørte området og til formålet med dette direktiv, som er å unngå eller fjerne all forurensning.

Skulle det av tekniske grunner vise seg nødvendig, kan tallverdiene for kvalitetsmålsettingene oppført i nr. 1.2, 1.3 og 1.4 i vedlegg II i direktiv 82/176/EØF inntil 1. juli 1989 unntaksvis multipliseres med 1,5 etter at Kommisjonen på forhånd er blitt underrettet om dette.

EØS-avtalen vedlegg XX nr. 11: Rådskommisjonen 84/491/EØF om grenseverdier og kvalitetsmålsettinger for utslipp av heksaklorsyklusheksan

RÅDET FOR DE EUROPEISKE FELLESSKAP HAR –

under henvisning til traktaten om opprettelse av Det europeiske økonomiske fellesskap, særlig artikkel 100 og 235,

under henvisning til rådskommisjonen 76/464/EØF av 4. mai 1976 om forurensning forårsaket av utslipp av visse farlige stoffer i Fellesskapets akvatiske miljø [EFT nr. L 129 av 18.5.1976, s. 23.], og særlig artikkel 6 og 12,

under henvisning til forslag fra Kommisjonen [EFT nr. C 215 av 11.8.1983, s. 3.],

under henvisning til uttalelse fra Europaparlamentet [EFT nr. C 127 av 14.5.1984, s. 138.],

under henvisning til uttalelse fra Den økonomiske og sosiale komité [EFT nr. C 57 av 29.2.1984, s. 1.], og ut fra følgende betraktninger:

For å verne Fellesskapets akvatiske miljø mot forurensning forårsaket av visse farlige stoffer er det ved artikkel 3 i direktiv 76/464/EØF innført en ordning med forhåndstillatelser der det fastsettes krav til utslipp av stoffer oppført i liste I i direktivets vedlegg. I henhold til artikkel 6 i nevnte direktiv skal det fastlegges grenseverdier for utslippskravene, samt kvalitetsmålsettinger for det akvatiske miljø som berøres av utslipp av disse stoffer.

Heksaklorsykloheksan, heretter kalt «HCH», er en organisk halogenforbindelse, og på grunn av sin giftighet, persistens og bioakkumulasjon er den oppført på liste I.

Medlemsstatene har plikt til å anvende grenseverdiene, med unntak av de tilfeller der de kan benytte kvalitetsmålsettingene.

Ettersom den forurensning som skyldes utslipp av HCH i vann i stor grad kan tilbakeføres til anlegg der HCH blir fremstilt, behandlet eller, som følge av ledsagende virksomhet, bearbeidet på ett og samme sted, bør det settes opp grenseverdier for utslipp fra slike anlegg, samt kvalitetsmålsettinger for det akvatiske miljø der disse anlegg foretar utslipp av HCH.

Andre direkte kilder til HCH-forurensning fra industrien har også en betydelig innvirkning, og for slike utslipp, der det av tekniske grunner ikke lar seg gjøre å sette opp grenseverdier på fellesskapsnivå, bør derfor medlemsstatene på selvstendig grunnlag fastsette utslippskrav med utgangspunkt i de beste tekniske hjelpemidler som foreligger.

Medlemsstatene må påse at tiltak som blir truffet i henhold til dette direktiv, ikke fører til økt forurensning av jord og luft.

Det bør fastsettes en særskilt kontrollprosedyre, slik at medlemsstatene kan dokumentere at kvalitetsmålsettingene overholdes.

Medlemsstatene må pålegges å overvåke det akvatiske miljø som er utsatt for utslipp av HCH som nevnt ovenfor, med sikte på en effektiv gjennomføring av dette direktiv.

Det er viktig at Kommisjonen hvert femte år avlegger en rapport til Rådet om medlemsstatenes gjennomføring av dette direktiv.

Grunnvann er omhandlet i direktiv 80/68/EØF [EFT nr. L 20 av 26.1.1980, s. 43.] og faller derfor ikke inn under dette direktivs virkeområde –

VEDTATT DETTE DIREKTIV:

Artikkel 1

1. I dette direktiv

- fastsettes i samsvar med artikkel 6 nr. 1 i direktiv 76/464/EØF grenseverdier for krav til utslipp av HCH fra industrianlegg, som definert i dette direktivs artikkel 2 bokstav g),
- fastsettes i samsvar med artikkel 6 nr. 2 i direktiv 76/464/EØF kvalitetsmålsettinger for HCH i det akvatiske miljø,
- fastsettes i samsvar med artikkel 6 nr. 4 i direktiv 76/464/EØF frister for å oppfylle vilkårene i tillatelser gitt av vedkommende myndigheter i medlemsstatene for utslipp som allerede finner sted,
- fastsettes i samsvar med artikkel 12 nr. 1 i direktiv 76/464/EØF de referansemeter for måling som gjør det mulig å bestemme HCH-innholdet i utslipp og i det akvatiske miljø,
- fastlegges i samsvar med artikkel 6 nr. 3 i direktiv 76/464/EØF en overvåkningsprosedyre,
- pålegges medlemsstatene å samarbeide ved utslipp som berører vann i flere medlemsstater.

2. Dette direktiv skal gjelde for vann som nevnt i artikkel 1 i direktiv 76/464/EØF, med unntak av grunnvann.

Artikkel 2

I dette direktiv menes med:

- a) HCH: isomerer av 1,2,3,4,5,6-heksaklorsykloheksan
- b) Lindan: et produkt som inneholder minst 99% av isomeren av 1,2,3,4,5,6-heksaklorsykloheksan
- c) ekstraksjon av lindan: utskillelse av lindan fra en blanding av heksaklorsykloheksan-isomerer
- d) grenseverdier: de grenseverdier som er oppført i vedlegg I
- e) kvalitetsmålsettinger: de krav som er oppført i vedlegg II
- f) behandling av HCH: enhver industriprosess som innebærer produksjon eller bruk av HCH, eller en hvilken som helst annen industriprosess der HCH inngår
- g) industrianlegg: ethvert anlegg der det finner sted behandling av HCH eller et hvilket som helst annet stoff som inneholder HCH
- h) eksisterende anlegg: ethvert industrianlegg som er i drift den dag det gis underretning om dette direktiv
- i) nytt anlegg:
  - ethvert industrianlegg som settes i drift etter den dag det er gitt underretning om dette direktiv,
  - ethvert eksisterende industrianlegg der kapasiteten for produksjon eller behandling av HCH er vesentlig økt etter den dag det er gitt underretning om dette direktiv.

Artikkel 3

1. Grenseverdier, frister for å overholde verdiene samt prosedyre for overvåkning og kontroll av utslippene er oppført i vedlegg I.

2. Grenseverdiene skal normalt gjelde på det sted der det HCH-holdige spillvannet utledes fra industrianlegget. Dersom HCH-holdig spillvann blir behandlet utenfor industrianlegget, i et behandlingsanlegg beregnet på å fjerne HCH, kan medlemsstaten tillate at grenseverdiene skal gjelde på det sted der spillvannet utledes fra behandlingsanlegget.

3. Tillatelsene nevnt i artikkel 3 i direktiv 76/464/EØF skal inneholde like strenge bestemmelser som bestemmelsene oppført i vedlegg I i dette direktiv, unntatt i de tilfeller der en medlemsstat etterkommer artikkel 6 nr. 3 i direktiv 76/464/EØF, på grunnlag av vedlegg II og IV i dette direktiv.

Tillatelsene skal vurderes på nytt minst hvert fjerde år.

4. Medlemsstatene kan, uten at deres plikter i henhold til nr. 1, 2 og 3 samt bestemmelsene i direktiv 76/464/EØF berøres, bare gi tillatelser til nye anlegg dersom disse anlegg anvender krav som svarer til de beste tekniske hjelpemidler som foreligger, når dette er nødvendig for å fjerne forurensning i samsvar med nevnte direktivs artikkel 2 eller for å unngå konkurransevridning.

Dersom de planlagte tiltak av tekniske årsaker ikke svarer til de beste tekniske hjelpemidler som foreligger, skal medlemsstaten, uansett metode som er valgt, dokumentere disse årsaker overfor Kommisjonen før det gis tillatelse.

Kommisjonen skal umiddelbart oversende denne dokumentasjon til de andre medlemsstatene, og skal snarest mulig sende alle medlemsstater en rapport med en uttalelse om unntaket nevnt i annet ledd. Om nødvendig skal den samtidig fremme hensiktsmessige forslag for Rådet.

5. Referansemetoden for analyse som skal benyttes til å bestemme HCH-innholdet, er oppført i vedlegg III nr. 1. Andre metoder kan benyttes, forutsatt at deres deteksjonsgrenser, presisjon og nøyaktighet er minst like gode som dem oppført i vedlegg III nr. 1. Den nøyaktighet som kreves for måling av utslippsmengden, er oppført i vedlegg III nr. 2.

6. Medlemsstatene skal påse at tiltak som treffes ved gjennomfør ingen av dette direktiv, ikke medfører økt HCH-forurensning i andre miljøer, særlig i jorden eller luften.

Artikkel 4

De berørte medlemsstater skal påse at det akvatiske miljø som er utsatt for industriutslipp, blir overvåket.

Dersom utslippene berører vann i flere medlemsstater, skal de berørte medlemsstater samarbeide med sikte på å harmonisere overvåkningsprosedyrene.

Artikkel 5

1. På grunnlag av opplysninger som medlemsstatene skaffer til veie i samsvar med artikkel 13 i direktiv 76/464/EØF og på anmodning fra Kommisjonen, skal Kommisjonen i hvert enkelt tilfelle, særlig når det gjelder

- detaljer om tillatelser der det fastsettes krav til utslipp av HCH,
- resultater av oversikten over HCH-utslipp i vann som nevnt i artikkel 1 nr. 2,
- måleresultater fra de nasjonale overvåkningssystemer som er innført med sikte på å bestemme HCH-konsentrasjonene,

foreta en sammenlignende vurdering av medlemsstatenes gjennomføring av dette direktiv.

2. Hvert femte år, første gang fire år etter at det er gitt underretning om dette direktiv, skal Kommisjonen oversende Rådet den sammenlignende vurdering nevnt i nr. 1.

3. Dersom det fremkommer ny vitenskapelig kunnskap, særlig om HCHs giftighet, persistens og bioakkumulasjon i levende organismer og i sedimenter, eller dersom de beste tekniske hjelpemidler som foreligger blir forbedret, skal Kommisjonen fremlegge for Rådet egnede forslag med sikte på om nødvendig å sette opp strengere grenseverdier og kvalitetsmålsettinger, eller å fastsette supplerende grenseverdier og kvalitetsmålsettinger.

Artikkel 6

1. Medlemsstatene skal sette i kraft de tiltak som er nødvendige for å etterkomme dette direktiv senest 1. april 1986. De skal umiddelbart underrette Kommisjonen om dette.

2. Medlemsstatene skal oversende Kommisjonen teksten til de internrettslige bestemmelser som blir vedtatt på det området dette direktiv omhandler.

Artikkel 7

Dette direktiv er rettet til medlemsstatene.

Utfærdiget i Luxembourg, 9. oktober 1984.

For Rådet

J. BRUTOM

Formann

VEDLEGG I

GRENSEVERDIER, FRISTER FOR OVERHOLDELSE AV DISSE VERDIER SAMT OVERVÅKNINGS- OG KONTROLLPROSEDYRER FOR UTSLIPP

1. Grenseverdier og frister

	Industri sektor ^a	Måleenhet	Grenseverdier ^d som skal overholdes fra	
			1.4.1986	1.10.1988
1.	Anlegg der det produseres HCH	g HCH per tonn produsert HCH ^b	3	2
		mg HCH per liter som slippes ut ^c	3	2
2.	Anlegg der det ekstraheres lindan	g HCH per tonn behandlet HCH ^b	15	4
		mg HCH per liter som slippes ut ^c	8	2
3.	Anlegg der det produseres HCH og ekstraheres lindan	g HCH per tonn produsert HCH ^b	16	5
		mg HCH per liter som slippes ut ^c	6	2

a Grenseverdiene angitt i tabellen omfatter også eventuelle utslipp som skriver seg fra bearbeiding av lindan på samme sted.

Rådet vil om nødvendig på et senere tidspunkt fastlegge egnede tiltak og grenseverdier for industri sektorer som behandler HCH, men som ikke er omtalt i denne tabell, og særlig for lindanbearbeidende industrianlegg som produserer midler til vern av planter, trevirke og kabler. I mellomtiden skal medlemsstatene på selvstendig grunnlag fastsette krav til utslipp fra slike anlegg, og det skal i den forbindelse tas hensyn til de beste tekniske hjelpemidler som foreligger.

b Grenseverdier i vekt (månedlig middeltall).

c Grenseverdier i konsentrasjon (månedlig middelkonsentrasjon av HCH, veid mot den spillvannsmengde som slippes ut).

d Grenseverdier for den samlede mengde HCH i alle utslipp fra industrianleggsområdet av vann som inneholder HCH.

2. Grenseverdier uttrykt i konsentrasjon, som i prinsippet ikke skal overskrides, er oppført i tabellen ovenfor.

Under ingen omstendighet kan grenseverdier uttrykt i største konsentrasjon overstige grenseverdier uttrykt i vekt dividert med vannforbruket per tonn produsert eller behandlet HCH.

Grenseverdier i vekt, uttrykt i mengde HCH sluppet ut i forhold til mengde produsert eller behandlet HCH oppført i tabellen ovenfor, skal overholdes under enhver omstendighet.

3. Grenseverdier for daglige middeltall motsvarer ved kontroll utført i samsvar med bestemmelsene i nr. 4 og 5 nedenfor det dobbelte av grenseverdiene for de tilsvarende månedlige middeltall oppført i tabellen ovenfor.

4. Det skal innføres en kontrollprosedyre for å etterprøve om utslippene oppfyller utslippskravene fastsatt i samsvar med dette direktiv.

Prosedyren skal omfatte prøvetaking og -analyse, måling av vannmengden som slippes ut, og av mengden produsert eller behandlet HCH. Dersom det er umulig å bestemme mengden produsert eller behandlet HCH, kan kontrollprosedyren baseres på høyst den HCH-mengde som ville kunne produseres eller behandles i løpet av det aktuelle tidsrommet, ut fra de produksjonsanlegg som er i drift, og innenfor de grenser som ligger til grunn for tillatelsen.

5. Det tas en representativ prøve av utslippet over et tidsrom på 24 timer. Mengden HCH sluppet ut i løpet av en måned skal beregnes på grunnlag av de daglige utslippsmengder av HCH.

Det kan likevel innføres en forenklet kontrollprosedyre for industrianlegg som ikke slipper ut mer enn 3 kg HCH i året.

VEDLEGG II

KVALITETSMÅLSETTINGER

For de medlemsstater som anvender unntaket nevnt i artikkel 6 nr. 3 i direktiv 76/464/EØF, skal utslippskravene som medlemsstatene skal fastsette og sørge for anvendelsen av i samsvar med artikkel 5 i nevnte direktiv, fastsettes på en slik måte at den eller de egnede av de nedenfor oppførte kvalitetsmålsettinger blir overholdt i det område som berøres av HCH-utslipp. Vedkommende myndighet utpeker det berørte området i hvert enkelt tilfelle og velger blant kvalitetsmålsettingene oppført under nr. 1 den eller de som den finner egnet ut fra hensynet til den planlagte bruk av det berørte området og til formålet med dette direktiv, som er å fjerne all forurensning.

1. Med sikte på å fjerne forurensning som definert i direktiv 76/464/EØF og i samsvar med artikkel 2 i nevnte direktiv fastsettes følgende kvalitetsmålsettinger,^{1, 2} basert på målinger utført tilstrekkelig nær utslippsstedet.

1.1. Den samlede konsentrasjon av HCH i innlands overflatevann som berøres av utslipp, skal ikke overstige 100 nanogram per liter.

1.2. Den samlede konsentrasjon av HCH i vann i elvemunninger og i sjøterritoriet skal ikke overstige 20 nanogram per liter.

1.3. Når det gjelder vann som benyttes til fremstilling av drikkevann, skal innholdet av HCH oppfylle kravene i direktiv 75/440/EØF.³

2. I tillegg til kravene nevnt ovenfor skal HCH-konsentrasjonene i innlands overflatevann bestemmes av det nasjonale overvåkningssystem nevnt i artikkel 5 i dette direktiv, og resultatene skal sammenlignes med en total HCH-konsentrasjon på 50 nanogram per liter.

Dersom denne konsentrasjonen ikke overholdes på et av målestedene i det nasjonale overvåkningssystem, skal grunnene til det meddeles Kommisjonen.

3. Den samlede konsentrasjon av HCH i sedimenter og/eller bløtdyr og/eller skalldyr og/eller fisk skal ikke øke i vesentlig grad med tiden.

4. Når flere kvalitetsmålsettinger anvendes for vannet i et område, skal vannkvaliteten være tilstrekkelig til at hver enkelt av kvalitetsmålsettingene overholdes.

1. Konsentrasjonene nevnt i nr. 1.1 og 1.2 utgjør de minimumskrav som er nødvendige for å verne livet i det akvatiske miljø mot forurensning som definert i artikkel 1 nr. 2 bokstav e) i direktiv 76/464/EØF.
2. Med unntak av kvalitetsmålsettingen nevnt i nr. 1.3 refererer alle konsentrasjoner til den aritmetiske middelverdi av resultater oppnådd i løpet av et år.
3. Direktiv 75/440/EØF gjelder kvalitetskrav til overflatevann som benyttes til fremstilling av drikkevann i medlemsstatene (EFT nr. L 194 av 25.7.1975, s. 26). Det fastsetter en bindende verdi for «totale pesticider» (medregnet HCH).

VEDLEGG III

MÅLEMETODER

1. Referansemetoden for analyse ved bestemmelse av konsentrasjonen av de nevnte stoffer i utslipp og i vann er gasskromatografi med deteksjon ved elektroninnfangning etter ekstraksjon med egnet løsemiddel og rensing.

Metodens nøyaktighet¹ og presisjon¹ skal være $\pm 50\%$ ved en konsentrasjon på to ganger deteksjonsgrensen.

Deteksjonsgrensene¹ skal være:

- for utslipp, en tidel av den nødvendige konsentrasjon på prøvetakingsstedet,
- for vann underlagt en kvalitetsmålsetting:
  - i) for innlands overflatevann, en tidel av konsentrasjonen angitt i kvalitetsmålsettingen,
  - ii) for vann i elvemunninger og sjøterritoriet, en femtedel av konsentrasjonen angitt i kvalitetsmålsettingen,
- for sedimenter, 1 $\mu\text{g}/\text{kg}$, tørrvekt,
- for levende organismer, 1 $\mu\text{g}/\text{kg}$, våt vekt.

2. Spillvannsmengden som slippes ut, skal måles med en nøyaktighet på $\pm 20\%$.

1. Definisjonene av disse uttrykkene finnes i rådsdirektiv 79/869/EØF av 9. oktober 1979 om målemetoder og frekvens for prøvetaking og analyse av overflatevann som benyttes til fremstilling av drikkevann i medlemsstatene (EFT nr. L 271 av 29.10.1979, s. 44).

VEDLEGG IV

KONTROLLPROSEDYRE FOR KVALITETSMÅLSETTINGENE

1. For enhver tillatelse gitt i henhold til dette direktiv skal vedkommende myndighet presisere forskrifter, overvåkningsprosedyrer og frister for å sikre at aktuell(e) kvalitetsmålsetting(er) overholdes.

2. I samsvar med artikkel 6 nr. 3 i direktiv 76/464/EØF skal medlemsstaten for hver enkelt kvalitetsmålsetting den velger og anvender, fremlegge rapport for Kommisjonen om:

- utslippsstedene og spredningsmidlene,
- området der kvalitetsmålsettingen anvendes,
- prøvetakingsstedenes beliggenhet,
- frekvensen av prøvetakingen,
- metodene for prøvetaking og måling,
- de oppnådde resultater.

3. Prøvene skal være tilstrekkelig representative for kvaliteten av det akvatiske miljø i området berørt av utslippene, og frekvensen av prøvetakingen skal være tilstrekkelig til at eventuelle endringer i det akvatiske miljø kan påvises, og det skal i den forbindelse særlig tas hensyn til naturlige variasjoner i det hydrologiske system.

EØS-avtalens vedlegg XX nr. 12: Rådsdirektiv 86/280/EØF om grenseverdier og kvalitetsmålsettinger for utslipp av visse farlige stoffer oppført i liste I i vedlegg til direktiv 76/464/EØF

RÅDET FOR DE EUROPEISKE FELLESSKAP HAR –

under henvisning til traktaten om opprettelse av Det europeiske økonomiske fellesskap, særlig artikkel 100 og 235,

under henvisning til rådsdirektiv 76/464/EØF av 4. mai 1976 om forurensning forårsaket av utslipp av visse farlige stoffer i Fellesskapets akvatiske miljø [EFT nr. L 129 av 18.5.1976, s. 23.], særlig artikkel 6,

under henvisning til forslag fra Kommisjonen [EFT nr. C 70 av 18.3.1985, s. 15.], under henvisning til uttalelse fra Europaparlamentet [EFT nr. C 120 av 20.5.1986, s. 78/133.],

under henvisning til uttalelse fra Den økonomiske og sosiale komité [EFT nr. C 188 av 29.7.1985, s. 19.], og ut fra følgende betraktninger:

For å verne Fellesskapets akvatiske miljø mot forurensning forårsaket av visse farlige stoffer er det ved artikkel 3 i direktiv 76/464/EØF innført en ordning med forhåndstillatelse der det fastsettes krav til utslipp av stoffer oppført i liste I i direktivets vedlegg. I henhold til artikkel 6 i nevnte direktiv skal det fastlegges grenseverdier for utslippskravene, samt kvalitetsmålsettinger for det akvatiske miljø som berøres av utslipp av disse stoffer.

Medlemsstatene har plikt til å anvende grenseverdiene, med unntak av de tilfeller der de kan benytte kvalitetsmålsettingene.

De farlige stoffer som omfattes av dette direktiv, er valgt ut hovedsakelig på grunnlag av de kriterier som er oppstilt i direktiv 76/464/EØF.

Ettersom forurensning som skyldes utslipp av disse farlige stoffer i det akvatiske miljø kan tilbakeføres til et stort

antall industrier, er det nødvendig å sette opp spesifikke grenseverdier etter hvilken type industri det gjelder, samt kvalitetsmålsettinger for det akvatiske miljø der disse stoffer slippes ut.

Formålet med grenseverdier og kvalitetsmålsettinger må være å fjerne forurensningen fra de forskjellige deler av det akvatiske miljø som kan være berørt av utslipp av disse stoffer.

Grenseverdiene og kvalitetsmålsettingene må fastsettes for dette formål, og ikke med sikte på å gi regler i forbindelse med forbrukervern eller markedsføring av produkter fra det akvatiske miljø.

For å sette medlemsstatene i stand til å dokumentere at kvalitetsmålsettingene blir overholdt, skal det for hver kvalitetsmålsetting som velges ut og benyttes, avlegges rapport til Kommissjonen.

Medlemsstatene må påse at tiltak som treffes i henhold til dette direktiv, ikke fører til økt forurensning av jord eller luft.

Medlemsstatene må pålegges å overvåke det akvatiske miljø som er utsatt for utslipp av stoffene nevnt ovenfor. Direktiv 76/464/EØF gir ikke hjemmel for å innføre en slik overvåkning. Ettersom traktaten ikke gir nødvendig myndighet for dette formål, bør traktatens artikkel 235 anvendes.

Når det gjelder visse vesentlige kilder til forurensning med disse stoffer, og disse kilder ikke er underlagt nasjonale utslippskrav eller grenseverdier fastsatt av Fellesskapet, synes det nødvendig å utarbeide særskilte programmer med sikte på å fjerne forurensningen. Direktiv 76/464/EØF gir ikke den nødvendige hjemmel til dette. Ettersom traktaten ikke gir nødvendig myndighet for dette formål, bør traktatens artikkel 235 anvendes.

Grunnvann er omhandlet i direktiv 80/68/EØF [EFT nr. L 20 av 26.1.1980, s. 43.] og kan derfor holdes utenfor dette direktivs virkeområde.

Med sikte på en effektiv gjennomføring av dette direktiv, er det viktig at Kommissjonen hvert femte år oversender Rådet en sammenlignende vurdering av medlemsstatenes gjennomføring av dette direktiv.

Det skal etter forslag fra Kommissjonen foretas tilpasninger av og tilføyelser i dette direktiv på bakgrunn av den vitenskapelige utvikling, særlig når det gjelder stoffenes giftighet, persistens og bioakkumulasjon i levende organismer og i sedimenter, eller dersom de beste tekniske hjelpemidler som foreligger, blir forbedret. Det er for dette formål nødvendig å gi tilleggsbestemmelser til dette direktiv om andre farlige stoffer, samt endre vedleggenes innhold –

VEDTATT DETTE DIREKTIV:

Artikkel 1

1. I dette direktiv

- fastsettes i samsvar med artikkel 6 nr. 1 i direktiv 76/464/EØF grenseverdier for krav til utslipp av stoffer nevnt i artikkel 2 bokstav a), fra industrianlegg som definert i dette direktivs artikkel 2 bokstav e),
  - fastsettes i samsvar med artikkel 6 nr. 2 i direktiv 76/464/EØF kvalitetsmålsettinger for stoffer nevnt i artikkel 2 bokstav a) i det akvatiske miljø,
  - fastsettes i samsvar med artikkel 6 nr. 4 i direktiv 76/464/EØF frister for å oppfylle vilkårene i tillatelser gitt av vedkommende myndigheter i medlemsstatene for utslipp som allerede finner sted,
  - fastsettes i samsvar med artikkel 12 nr. 1 i direktiv 76/464/EØF de referansemetoder for måling som gjør det mulig å bestemme innholdet av stoffer nevnt i artikkel 2 bokstav a) i utslipp i og det akvatiske miljø,
  - fastlegges i samsvar med artikkel 6 nr. 3 i direktiv 76/464/EØF en kontrollprosedyre,
  - pålegges medlemsstatene å samarbeide ved utslipp som berører vannområdene i flere medlemsstater,
  - pålegges medlemsstatene å utarbeide programmer med sikte på å unngå eller å fjerne forurensning fra kilder nevnt i artikkel 5,
  - fastsettes det i vedlegg I en rekke alminnelige bestemmelser som skal gjelde for samtlige stoffer nevnt i artikkel 2 bokstav a), særlig om grenseverdier for utslippskravene (del A), kvalitetsmålsettinger (del B) og referansemetoder for måling (del C),
  - fastsettes det i vedlegg II en rekke spesifikke bestemmelser for hvert enkelt stoff, som presiserer og supplerer disse deler.
2. Dette direktiv gjelder for vann som nevnt i artikkel 1 i direktiv 76/464/EØF, med unntak av grunnvann.

Artikkel 2

I dette direktiv menes med:

- a) stoffer: farlige stoffer oppført i vedlegg II til dette direktiv, utvalgt blant familier og grupper av stoffer oppført i liste I i vedlegget til direktiv 76/464/EØF
- b) grenseverdier: de verdier som er oppført i del A i vedlegg II, fastsatt for hvert av stoffene nevnt under bokstav a),
- c) kvalitetsmålsettinger: de krav som er oppført i del B i vedlegg II, fastsatt for hvert av stoffene nevnt under bokstav a),
- d) behandling av stoffene: enhver industriprosess som innebærer produksjon, omdanning eller bruk av stoffer nevnt under bokstav a), eller en hvilken som helst annen industriprosess der disse stoffer inngår
- e) industrianlegg: ethvert anlegg der det finner sted behandling av stoffer nevnt under bokstav a) eller av et hvilket som helst annet stoff som inneholder stoffer nevnt under bokstav a),
- f) eksisterende anlegg: ethvert industrianlegg som er i drift tolv måneder etter at det er gitt underretning om dette

direktiv, eller eventuelt tolv måneder etter at det er gitt underretning om et direktiv om endring av dette direktiv som gjelder et slikt anlegg

g) nytt anlegg:

- ethvert industrianlegg som settes i drift senere enn tolv måneder etter at det er gitt underretning om dette direktiv, eller eventuelt senere enn tolv måneder etter at det er gitt underretning om et direktiv om endring av dette direktiv som gjelder et slikt anlegg,
- ethvert eksisterende industrianlegg der kapasiteten for behandling av disse stoffer er vesentlig økt senere enn tolv måneder etter at det er gitt underretning om dette direktiv, eller eventuelt senere enn tolv måneder etter at det er gitt underretning om et direktiv om endring av dette direktiv som gjelder et slikt anlegg.

Artikkel 3

1. Grenseverdier, frister for å overholde verdiene samt prosedyre for overvåkning og kontroll av utslippene er oppført i del A i vedleggene.

2. Grenseverdiene skal normalt gjelde på det sted der spillvann inneholdende stoffer nevnt i artikkel 2 bokstav a) utledes fra industrianlegget.

Dersom det for enkelte stoffer anses nødvendig å fastsette at grenseverdiene skal gjelde andre steder, er disse steder fastlagt i vedlegg II.

Dersom spillvann inneholdende disse stoffer blir behandlet utenfor industrianlegget i et behandlingsanlegg beregnet på å fjerne stoffene, kan medlemsstaten tillate at grenseverdiene skal gjelde på det sted der spillvannet utledes fra behandlingsanlegget.

3. Tillatelsene nevnt i artikkel 3 i direktiv 76/464/EØF skal inneholde like strenge bestemmelser som bestemmelsene oppført i del A i vedleggene, unntatt i de tilfeller der en medlemsstat etterkommer artikkel 6 nr. 3 i direktiv 76/464/EØF, på grunnlag av del B i vedleggene til dette direktiv.

Tillatelsene skal vurderes på nytt minst hvert fjerde år.

4. Medlemsstatene kan, uten at deres plikter i henhold til nr. 1, 2 og 3 samt bestemmelsene i direktiv 76/464/EØF berøres, bare gi tillatelser til nye anlegg dersom disse anlegg anvender krav som svarer til de beste tekniske hjelpemidler som foreligger, når dette er nødvendig for å fjerne forurensning i samsvar med nevnte direktivs artikkel 2 eller for å unngå konkurransevridning.

Dersom de planlagte tiltak av tekniske årsaker ikke svarer til de beste tekniske hjelpemidler som foreligger, skal medlemsstaten, uansett metode som er valgt, dokumentere disse årsaker overfor Kommisjonen før det gis tillatelse.

Kommisjonen skal umiddelbart oversende denne dokumentasjon til de andre medlemsstatene, og skal snarest mulig sende alle medlemsstater en rapport med en uttalelse om unntaket nevnt i annet ledd. Om nødvendig skal den samtidig fremme hensiktsmessige forslag for Rådet.

5. Den referansemetode for analyse som skal benyttes til å bestemme innholdet av stoffer nevnt i artikkel 2 bokstav a), er oppført i del C i vedlegg II. Andre metoder kan benyttes, forutsatt at deres deteksjonsgrenser, presisjon og nøyaktighet er minst like gode som de som er oppført i del C i vedlegg II.

6. Medlemsstatene skal påse at tiltak som blir truffet i henhold til dette direktiv, ikke fører til økt forurensning med disse stoffer i andre miljøer, særlig jord og luft.

Artikkel 4

De berørte medlemsstater skal påse at det akvatiske miljø som er utsatt for utslipp fra industrianlegg og fra andre vesentlige forurensningskilder, blir overvåket.

Dersom utslippene berører vannområder i flere medlemsstater, skal de berørte medlemsstater samarbeide med sikte på å harmonisere overvåkningsprosedyrene.

Artikkel 5

1. Medlemsstatene skal utarbeide særskilte programmer for de stoffer som det vises spesielt til i vedlegg II, med sikte på å unngå eller fjerne forurensning fra vesentlige kilder med disse stoffer (herunder flere forskjellige og spredte kilder), bortsett fra utslippkilder som omfattes av ordningen med grenseverdier fastsatt av Fellesskapet eller av nasjonale utslippskrav.

2. Programmene skal særlig omfatte de tiltak og den teknikk som er best egnet til å sikre at stoffene nevnt i nr. 1 erstattes, holdes tilbake og/eller resirkuleres.

3. De særskilte programmene skal tre i kraft senest fem år etter at det er gitt underretning om det direktiv som spesielt omhandler det aktuelle stoff.

Artikkel 6

1. På grunnlag av opplysninger som medlemsstatene skaffer til veie i samsvar med artikkel 13 i direktiv 76/464/EØF og på anmodning fra Kommisjonen i hvert enkelt tilfelle, skal Kommisjonen foreta en sammenlignende vurdering av medlemsstatenes gjennomføring av dette direktiv, særlig når det gjelder:

- detaljer om tillatelser der det fastsettes krav til utslipp av stoffene,
- oversikt over utslipp av stoffene i vann som nevnt i artikkel 1 nr. 2,
- overholdelse av grenseverdier eller kvalitetsmålsettinger fastsatt i del A og B i vedlegg II,

- resultater av overvåkingen nevnt i artikkel 4, av det vannmiljø som er berørt av utslippene,
  - de særskilte programmer for fjerning av forurensning som er nevnt i artikkel 5.
2. Hvert femte år og første gang fire år etter at det er gitt underretning om dette direktiv, skal Kommisjonen oversende Rådet den sammenlignende vurdering nevnt i nr. 1.
3. Dersom det fremkommer ny vitenskapelig kunnskap hovedsakelig om giftighet, persistens og bioakkumulasjon i levende organismer og i sedimenter med hensyn til stoffene nevnt i artikkel 2 bokstav a), eller dersom de beste tekniske hjelpemidler som foreligger, blir forbedret, skal Kommisjonen fremlegge for Rådet egnede forslag med sikte på om nødvendig å fastlegge strengere grenseverdier og kvalitetsmålsettinger eller å fastlegge nye grenseverdier og supplerende kvalitetsmålsettinger.

Artikkel 7

1. Medlemsstatene skal sette i kraft de tiltak som er nødvendige for å etterkomme dette direktiv innen 1. januar 1988. De skal umiddelbart underrette Kommisjonen om dette.
2. Medlemsstatene skal oversende Kommisjonen teksten til de internrettslige bestemmelser som blir vedtatt på det området dette direktiv omhandler, så snart de er vedtatt.

Artikkel 8

Dette direktiv er rettet til medlemsstatene.
Utferdiget i Luxembourg, 12. juni 1986.
For Rådet
P. WINSEMIUS
Formann

VEDLEGG I

ALMINNELIGE BESTEMMELSER

Dette vedlegg inneholder tre deler med alminnelige bestemmelser for stoffene:

- Del A: Grenseverdier for utslippskravene.
- Del B: Kvalitetsmålsettinger.
- Del C: Referansemeter for måling.

De alminnelige bestemmelsene presiseres og suppleres i vedlegg II med en rekke spesifikke bestemmelser for hvert enkelt stoff.

DEL A

Grenseverdier, frister for overholdelse av disse verdier samt overvåknings- og kontrollprosedyrer for utslipp

1. Grenseverdier og frister for overholdelse av disse for ulike typer berørte industrianlegg er oppført i vedlegg II del A.

2. Stoffmengden som slippes ut, uttrykkes som funksjon av den stoffmengde industrianlegget har produsert, bearbeidet eller benyttet i samme periode, eller, i samsvar med artikkel 6 nr. 1 i direktiv 76/464/EØF, som funksjon av en annen parameter som er karakteristisk for virksomheten.

3. Rådet skal om nødvendig på et senere tidspunkt fastlegge grenseverdier for industrianlegg som slipper ut stoffer nevnt i artikkel 2 bokstav a), men som ikke er omtalt i vedlegg II del A. I mellomtiden skal medlemsstatene i samsvar med direktiv 76/464/EØF på selvstendig grunnlag fastsette utslippskrav for stoffene. Kravene skal ta hensyn til de beste tekniske hjelpemidler som foreligger, og skal ikke være mindre strenge enn den mest sammenlignbare grenseverdi fastlagt i vedlegg II del A.

Bestemmelsene i dette nummer får også anvendelse når et industrianlegg har annen virksomhet enn den det er fastlagt grenseverdier for i vedlegg II del A, og denne virksomheten vil kunne forårsake utslipp av stoffer nevnt i artikkel 2 bokstav a).

4. Grenseverdier uttrykt i konsentrasjon, som i prinsippet ikke skal overskrides, er oppført for de berørte industrianlegg i vedlegg II del A. Under ingen omstendighet kan grenseverdier uttrykt i største konsentrasjon, når disse ikke er de eneste verdier som anvendes, overstige grenseverdier uttrykt i vekt dividert med vannforbruket per karakteristisk moment av den forurensende virksomhet. Ettersom konsentrasjonen av stoffene i spillvann er avhengig av anvendt vannmengde, som varierer med ulike prosesser og anlegg, skal grenseverdier uttrykt i vekten av stoffer som slippes ut, i forhold til virksomhetens karakteristiske parametre oppført i vedlegg II del A likevel overholdes under enhver omstendighet.

5. Det skal innføres en kontrollprosedyre for å etterprøve om utslipp av stoffene nevnt i artikkel 2 bokstav a) oppfyller utslippskravene.

Prosedyren skal omfatte prøvetaking og -analyse, måling av vannmengden som slippes ut, og av mengden behandlede stoffer, eller eventuelt måling av den forurensende virksomhetens karakteristiske parametre oppført i vedlegg II del A.

Særlig dersom det er umulig å bestemme mengden behandlede stoffer, kan kontrollprosedyren baseres på den stoffmengde som kan benyttes ut fra den produksjonskapasitet som ligger til grunn for tillatelsen.

6. Det tas en representativ prøve av utslippet over et tidsrom på 24 timer. Stoffmengden sluppet ut i løpet av en måned skal beregnes på grunnlag av de daglige utslippsmengder av stoffer.

Vedlegg II kan imidlertid for utslipp av visse stoffer fastsette en kvantitativ terskel, og under denne kan medlemsstatene anvende en forenklet kontrollprosedyre.

7. Prøvetakingen og målingen av vannmengden som slippes ut, nevnt i nr. 5, skal vanligvis foretas på det sted der grenseverdiene gjelder i samsvar med artikkel 3 nr. 2 i dette direktiv.

Dersom det er nødvendig for å sikre at målingene svarer til kravene i vedleggenes del C, kan medlemsstatene likevel tillate at prøvetakingen og målingen av vannmengden som slippes ut, foretas på et annet sted som ligger for det sted der grenseverdiene gjelder, forutsatt at:

- det ved målingene tas hensyn til alt vann fra anlegget som kan være forurenset av det aktuelle stoffet,
- regelmessig kontroll viser at målingene er fullt ut representative for utslippsmengdene på det sted der grenseverdiene gjelder, eller alltid gir et resultat som overstiger grenseverdiene.

DEL B

Kvalitetsmålsettinger, frister for overholdelse av dem samt overvåknings- og kontrollprosedyre for kvalitetsmålsettingene

1. For de medlemsstater som anvender unntaket nevnt i artikkel 6 nr. 3 i direktiv 76/464/EØF, skal utslippskravene som medlemsstatene skal fastsette og sørge for anvendelsen av i samsvar med artikkel 5 i nevnte direktiv, fastsettes på en slik måte at den eller de egnede kvalitetsmålsettinger blant dem nevnt i nr. 2 og 3 nedenfor blir overholdt i det geografiske område som berøres av utslipp av stoffer nevnt i artikkel 2 bokstav a). Vedkommende myndighet utpeker det berørte området i hvert enkelt tilfelle og velger blant kvalitetsmålsettingene fastsatt i henhold til nr. 2 og 3 nedenfor den eller de som den finner egnet ut fra hensynet til den planlagte bruk av det berørte geografiske området, og til formålet med dette direktiv, som er å fjerne all forurensning.

2. Med sikte på å fjerne forurensning som definert i direktiv 76/464/EØF og i henhold til artikkel 2 i nevnte direktiv fastsettes kvalitetsmålsettingene og fristene for overholdelse av dem i vedlegg II del B.

3. Med mindre det i vedlegg II del B er oppført spesifikke bestemmelser med annet innhold, refererer alle konsentrasjoner omtalt som kvalitetsmålsettinger til den aritmetiske middelverdi av resultater oppnådd i løpet av et år.

4. Når flere kvalitetsmålsettinger anvendes for vannet i et område, skal vannkvaliteten være tilstrekkelig til at hver enkelt av kvalitetsmålsettingene overholdes.

5. For enhver tillatelse gitt i henhold til dette direktiv skal vedkommende myndighet presisere forskrifter, overvåkningsprosedyrer og frister for å sikre at den eller de aktuelle kvalitetsmålsettinger overholdes.

6. I samsvar med artikkel 6 nr. 3 i direktiv 76/464/EØF skal medlemsstaten for hver enkelt kvalitetsmålsetting den velger og anvender, fremlegge rapport for Kommissjonen om:

- utslippsstedene og spredningsmidlene,
- området der kvalitetsmålsettingen anvendes,
- prøvetakingsstedenes beliggenhet,
- frekvensen av prøvetakingen,
- metodene for prøvetaking og måling,
- de oppnådde resultater.

7. Prøvene skal tas på et sted tilstrekkelig nær utslippsstedet til at de er representative for kvaliteten av det akvatiske miljø i området berørt av utslippene, og frekvensen av prøvetakingen skal være tilstrekkelig til at eventuelle endringer i det akvatiske miljø kan påvises, og det skal i den forbindelse særlig tas hensyn til naturlige variasjoner i det hydrologiske system.

DEL C

Referansemetoder for måling og deteksjonsgrense

1. I forbindelse med dette direktiv får de definisjoner anvendelse som finnes i rådsdirektiv 79/869/EØF av 9. oktober 1979 om målemetoder og frekvens for prøvetaking og analyse av overflatevann som benyttes til fremstilling av drikkevann i medlemsstatene [EFT nr. L 271 av 29.10.1979, s. 44.].

2. Referansemetodene for måling ved bestemmelse av konsentrasjonen av nevnte stoffer og deteksjonsgrensen for det aktuelle miljø er fastsatt i vedlegg II del C.

3. Deteksjonsgrensen og målemetodens nøyaktighet og presisjon er fastsatt for hvert enkelt stoff i vedlegg II del C.

4. Spillvannsmengden som slippes ut, skal måles med en nøyaktighet på $\pm 20\%$.

VEDLEGG II

SPESIFIKKE BESTEMMELSER

1. For karbontetraklorid
2. For DDT
3. For pentaklorfenol

Nummereringen av stoffene omtalt i dette vedlegg svarer til nummereringen i den fortegnelse over 129 stoffer som inngår i Kommissjonens meddelelse til Rådet av 22. juni 1982.¹⁾

Stoffer som på et senere tidspunkt tas inn i dette vedlegg, og som ikke finnes på fortegnelsen nevnt ovenfor, skal nummeres i kronologisk rekkefølge fra og med nr. 130 etter hvert som de tas inn.

1 EFT nr. C 176 av 14.7.1982, s. 3.

I. Spesifikke bestemmelser for karbontetraklorid (Nr. 13)¹

CAS – 56–23–5²

1 Artikkel 5 får anvendelse særlig ved bruk av karbontetraklorid i industrivaskerier.

2 CAS-nummer (Chemical Abstract Service).

Del A (13): Grenseverdier for utslippskrav

	Type industrianlegg 1 2	Type middelverdi	Grenseverdier uttrykt i		Skal overholdes fra
			vekt	konsesjon	
1. Produksjon av karbontetraklorid ved perklorering	måned		a) Prosess med vasking: 40 g CCl ₄ per tonn samlet		1.1.1988
			produksjonskapasitet for CCl ₄ og perkloretylen	1,5 mg/l 1,5 mg/l	
		dag	b) prosess uten vasking: 2,5 g/t		1.1.1988
			a) prosess med vasking: 80 g/t	3 mg/l	
2. Produksjon av klormetan ved klorering av metan (herunder elektrolytisk produksjon ved høyt trykk) og fra metanol	måned		b) prosess uten vasking: 5 g/t	3 mg/l	1.1.1988
			10 g CCl ₄ per tonn samlet	1,5 mg/l	
		dag	20 g/t	3 mg/l	
3. Produksjon av klorfluorkarbon ⁴	måned	dag	–	–	–
			–	–	–

1 Blant industrianleggene nevnt i vedlegg I del A nr. 3 vises det særlig til anlegg som benytter karbontetraklorid som løsemiddel.

2 Det kan innføres en forenklet kontrollprose dyre dersom de årlige utslipp ikke overstiger 30 kg per år.

3 Av hensyn til karbontetraklorids flyktighet og for å sikre at artikkel 3 nr. 6 overholdes, skal medlemsstatene forlange at grenseverdiene overholdes oppstrøms i forhold til de aktuelle anlegg, dersom det benyttes en prosess som medfører kraftig bevegelse i friluft av spillvann som inneholder karbontetraklorid; medlemsstatene skal sørge for at det tas fullt hensyn til alt vann som kan være forurenset.

4 Det er for øyeblikket ikke mulig å fastlegge grenseverdier for denne sektor. Rådet vil på et senere tidspunkt fastlegge verdiene etter forslag fra Kommissjonen.

Del B (13): Kvalitetsmålsettinger¹

Miljø	Kvalitetsmålsettinger	Måleenhet	Skal overholdes fra
Innlands overflatevann			
Vann i elvemunninger	12	µg/l CCl ₄	1.1.1988
Indre kystfarvann med unntak av vann i elvemunninger			
Sjøterritoriet			

1 Med forbehold for bestemmelsene i artikkel 6 nr. 3 i direktiv 76/464/EØF kan det innføres en forenklet kontrollprosedyre dersom det er påvist at det ikke foreligger problemer i forbindelse med å overholde og fastholde kvalitetsmålsettingene nevnt ovenfor.

Del C (13): Referansemåling

1. Referansemålingen ved bestemmelse av karbontetraklorid i spillvann og vann er gasskromatografi.

Det skal benyttes en følsom detektor når konsentrasjonen er mindre enn 0,5 mg/l, og i dette tilfellet er bestemmelsesgrensen¹ 0,1 µg/l. For en konsentrasjon større enn 0,5 mg/l er en bestemmelsesgrense) på 0,1 mg/l tilstrekkelig.

2. Metodens nøyaktighet og presisjon skal være ± 50% for en konsentrasjon på det dobbelte av bestemmelsesgrensens¹ verdi.

1 Med bestemmelsesgrensen x g for et gitt stoff menes den minste mengde som kan bestemmes kvantitativt i en prøve på grunnlag av en gitt arbeidsprosess, og som likevel kan skjernes fra null.

II. Spesifikke bestemmelser for DDT (Nr. 46)^{1, 2}

CAS – 50–29–3³

STILLSTAND: DDT-konsentrasjonen i vann, sedimenter og/eller bløtdyr og/eller skalldyr og/eller fisk skal ikke øke i vesentlig grad med tiden.

1 Summen av isomerene 1,1,1-triklor-2,2 bis(p-klorfenyl)etan;

1,1,1-triklor-2-(o-klorfenyl)-2-(p-klorfenyl)etan;

1,1,1-diklor-2,2 bis (p-klorfenyl)etylen og

1,1,1-diklor-2,2 bis (p-klorfenyl)etan.

2 Artikkel 5 gjelder DDT i den utstrekning det identifiseres andre kilder enn dem omtalt i dette vedlegg.

3 CAS-nummer (Chemical Abstract Service).

Del A (46): Grenseverdier for utslippskrav^{1, 2}

Type industrianlegg _{3 4}	Type middelverdi	Grenseverdier uttrykt i		Skal overholdes fra
		g/t produserte, bearbejdede eller benyttede stoffer	mg/l vann sluppet ut	
Produksjon av DDT, herunder forarbeiding av DDT i samme måned anlegg		8	0,7	1.1.1988
	dag	16	1,3	1.1.1988
	måned	4	0,2	1.1.1991
	dag	8	0,4	1.1.1991

1 Når det gjelder nye anlegg, gjør de beste tekniske hjelpemidler som foreligger, det mulig allerede å fastsette utslippskrav for DDT på under 1 g/t produserte stoffer.

2 På grunnlag av erfaring fra anvendelsen av dette direktiv skal Kommissjonen i henhold til artikkel 6 nr. 3 i dette direktiv i sin tid fremlegge forslag for Rådet om at det fastlegges mer restriktive grenseverdier som skal tre i kraft i løpet av 1994.

3 Blant industrianleggene nevnt i vedlegg I del A nr. 3 vises det særlig til anlegg som forarbeider DDT utenfor produksjonsområdet, og til den sektor der det produseres dicofol.

4 Det kan innføres en forenklet kontrollprosedyre dersom de årlige utslipp ikke overstiger 1 kg per år.

Del B (46): Kvalitetsmålsettinger

Miljø	Kvalitetsmålsettinger	Måleenhet	Skal overholdes fra
Innlands overflatevann			
Vann i elvemunninger	10 for isomeren p-p-DDT	µg/l	1.1.1988
Indre kystfarvann med unntak av vann i elvemunninger	25 for total DDT		
Sjøterritoriet			

Del C (46): Referansemåling

1. Referansemålingen ved bestemmelse av DDT i spillvann og vann er gasskromatografi med deteksjon ved elektroninnfangning etter ekstraksjon med et egnet løsemiddel. Bestemmelsesgrensen¹ for total DDT er ca. 4 µg/l for vann og 1 µg/l for spillvann, avhengig av antall fremmedstoffer i prøven.

2. Referansemålingen ved bestemmelse av DDT i sedimenter og organismer er gasskromatografi med deteksjon ved elektroninnfangning etter passende forhåndsbehandling av prøven. Bestemmelsesgrensen¹ er 1 µg/kg.

3. Metodens nøyaktighet og presisjon skal være ± 50% for en konsentrasjon på det dobbelte av bestemmelsesgrensens¹ verdi.

- 1 Med bestemmelsesgrensen x g for et gitt stoff menes den minste mengde som kan bestemmes kvantitativt i en prøve på grunnlag av en gitt arbeidsprosess, og som likevel kan skjelnes fra null.

III. Spesifikke bestemmelser for pentaklorfenol (Nr. 102)^{1, 2}

CAS – 87–86–5³

STILLSTAND: PCP-konsentrasjonen i sedimenter og/eller bløtdyr og/eller skalldyr og/eller fisk skal ikke øke i vesentlig grad med tiden.

- 1 Den kjemiske forbindelsen 2,3,4,5,6-pentaklor-1-hydroksybenzen og dens salter.
2 Artikkel 5 gjelder pentaklorfenol, og særlig bruken av dette stoff til behandling av tre.
3 CAS-nummer (Chemical Abstract Service).

Del A (102): Grenseverdier for utslippskrav

Type industrianlegg _{1 2}	Type middelverdi	Grenseverdier uttrykt i		Skal overholdes fra
		g/t produksjonskapasitet/ utnyttelseskapasitet	mg/l vann sluppet ut	
Produksjon av PCP-Na ved hydrolyse av heksaklorbenzen	måned	25	1	1.1.1988
	dag	50	2	1.1.1988

- 1 Blant industrianleggene nevnt i vedlegg I del A nr. 3 vises det særlig til anlegg som produserer natriumpentaklorfenolat ved forsåpning, og til anlegg som produserer pentaklorfenol ved klorering.
2 Det kan innføres en forenklet kontrollprose dyre dersom de årlige utslipp ikke overstiger 3 kg per år.

Del B (102): Kvalitetsmålsettinger

Miljø	Kvalitetsmålsettinger	Måleenhet	Skal overholdes fra
Innlands overflatevann			
Vann i elvemunniger	2	µg/l	1.1.1988
Indre kystfarvann med unntak av vann i elvemunniger			
Sjøterritoriet			

Del C (102): Referansemåte for måling

1. Referansemåten for måling ved bestemmelse av pentaklorfenol i spillvann og vann er væskechromatografi ved høyt trykk eller gasschromatografi med deteksjon ved elektroninnfangning etter ekstraksjon med et egnet løsemiddel. Bestemmelsesgrensen¹ er 2 µg/l for spillvann og 0,1 µg/l for vann.

2. Referansemåten for måling ved bestemmelse av pentaklorfenol i sedimenter og organismer er væskechromatografi ved høyt trykk eller gasschromatografi med deteksjon ved elektroninnfangning etter passende forhåndsbehandling av prøven. Bestemmelsesgrensen¹ er 1 µg/kg.

3. Metodens nøyaktighet og presisjon skal være ± 50% for en konsentrasjon på det dobbelte av bestemmelsesgrensens¹ verdi.

- 1 Med bestemmelsesgrensen x g for et gitt stoff menes den minste mengde som kan bestemmes kvantitativt i en prøve på grunnlag av en gitt arbeidsprosess, og som likevel kan skjelnes fra null.

EØS-avtalens vedlegg XX nr. 6: Rådsdirektiv 80/68/EØF om vern av grunnvann mot forurensning forårsaket av visse farlige stoffer

RÅDET FOR DE EUROPEISKE FELLESSKAP HAR –

under henvisning til traktaten om opprettelse av Det europeiske økonomiske fellesskap, særlig artikkel 100 og 235,

under henvisning til forslag fra Kommissjonen [EFT nr. C 37 av 14.2.1978, s. 3.],

under henvisning til uttalelse fra Europaparlamentet [EFT nr. C 296 av 11.12.1978, s. 35.],

under henvisning til uttalelse fra Den økonomiske og sosiale komité [EFT nr. C 283 av 27.11.1978, s. 39.], og ut fra følgende betraktninger:

Det er av avgjørende betydning at det blir truffet tiltak for å verne Fellesskapets grunnvann mot forurensning, særlig forurensning som skyldes visse giftige, persistente og bioakkumulerbare stoffer.

I De europeiske fellesskaps handlingsprogram for miljø av 1973 [EFT nr. C 112 av 20.12.1973, s. 3.], supplert

med programmet av 1977 [EFT nr. C 139 av 13.6.1977, s. 3.], er det fastlagt en rekke tiltak med sikte på å verne grunnvannet mot visse forurensende stoffer.

I henhold til artikkel 4 i rådsdirektiv 76/464/EØF av 4. mai 1976 om forurensning forårsaket av utslipp av visse farlige stoffer i Fellesskapets akvatiske miljø [EFT nr. L 129 av 18.5.1976, s. 23.] skal det gjennomføres et særdirektiv for grunnvann.

Ulikheter i bestemmelser som allerede gjelder eller som er under forberedelse i medlemsstatene om utslipp av visse farlige stoffer i grunnvann kan skape ulike konkurransevilkår og derved ha direkte betydning for hvordan det felles marked virker. Det bør derfor skje en tilnærming av de nasjonale lovgivninger på dette området i samsvar med traktatens artikkel 100.

Tilnærmingen av de nasjonale lovgivninger må ledsages av tiltak fra Fellesskapets side med sikte på vern av miljøet og forbedring av livskvaliteten. Med dette for øye bør det derfor gis visse særskilte bestemmelser. Ettersom traktaten ikke gir nødvendig myndighet for dette formål, bør traktatens artikkel 235 anvendes.

Fra dette direktivs virkeområde bør unntas spillvann fra husholdninger i spredt boligbebyggelse og utslipp som inneholder stoffer oppført i liste I og II i svært små mengder og konsentrasjoner, på grunn av liten risiko for forurensning og fordi det er vanskelig å føre kontroll med disse utslipp. Dessuten bør utslipp av materiale som inneholder radioaktive stoffer holdes utenfor, idet slike utslipp vil bli omfattet av særskilte fellesskapsregler.

For å sikre et effektivt vern av grunnvannet i Fellesskapet er det nødvendig å forhindre utslipp av stoffer oppført i liste I og å redusere utslipp av stoffer oppført i liste II.

Det bør skjelnes mellom direkte utslipp av farlige stoffer i grunnvann og handlinger som kan tenkes å medføre et indirekte utslipp av disse stoffer.

Med unntak for direkte utslipp av stoffer oppført i liste I, som på forhånd er forbudt, skal det innhentes tillatelse til ethvert utslipp. Slik tillatelse kan gis først etter at det er foretatt en undersøkelse av resipientmiljøet.

Det bør treffes bestemmelse om unntak fra forbudet mot utslipp i grunnvann av stoffer oppført i liste I når det er foretatt en undersøkelse av resipientmiljøet og det på forhånd er gitt tillatelse, dersom utslippet skjer i grunnvann som er permanent uegnet til enhver annen bruk, særlig til husholdnings- eller landbruksformål.

Det bør fastsettes særskilte regler for kunstig infiltrasjon for gjenoppbygging av grunnvann beregnet på vannforsyning til befolkningen.

Vedkommende myndigheter i medlemsstatene skal føre kontroll med at vilkårene i tillatelsen overholdes og med utslippets virkninger på grunnvannet.

Det skal føres en fortegnelse over tillatelser til utslipp i grunnvann av stoffer oppført i liste I og til direkte utslipp i grunnvann av stoffer oppført i liste II, samt en fortegnelse over tillatelser til kunstig infiltrasjon for gjenoppbygging av grunnvann med sikte på offentlig styring av grunnvannsmagasinet.

I den grad Republikken Hellas blir medlem av Det europeiske økonomiske fellesskap fra 1. januar 1981 i samsvar med akten om vilkårene for Republikken Hellas' tiltredelse og tilpasningen av traktatene, vil det av hensyn til denne stats mangelfulle tekniske og forvaltningsmessige infrastruktur være nødvendig å forlenge den toårsfrist medlemsstatene er innrømmet for å iverksette nødvendige lover og forskrifter med sikte på å etterkomme dette direktiv, til fire år for denne stats vedkommende –

VEDTATT DETTE DIREKTIV:

Artikkel 1

1. Dette direktiv har som formål å forhindre forurensning av grunnvann med stoffer tilhørende de familier og grupper av stoffer som er oppført i liste I eller II i vedlegget, heretter kalt « stoffer oppført i liste I eller II », og så langt det er mulig å begrense og fjerne følgene av forurensning som allerede har funnet sted.

2. I dette direktiv menes med:

- a) grunnvann, alt vann som befinner seg under jordoverflaten i mettet sone, og som er i direkte kontakt med grunn eller undergrunn,
- b) direkte utslipp, tilførsel til grunnvannet av stoffer oppført i liste I eller II uten at de filtreres gjennom grunn eller undergrunn,
- c) indirekte utslipp, tilførsel til grunnvannet av stoffer oppført i liste I og II etter at de er blitt filtrert gjennom grunn eller undergrunn,
- d) forurensning, utslipp av stoffer eller energi i grunnvannet foretatt enten direkte eller indirekte av mennesker, og som kan sette menneskets helse og vannforsyningen i fare, være til skade for de levende ressurser og det akvatiske økosystemet eller være til hinder for annen rettmessig utnyttning av vannet.

Artikkel 2

Dette direktiv gjelder ikke for:

- a) spillvann fra husholdninger i spredt boligbebyggelse som ikke er tilknyttet et avløpsanlegg og som ligger utenfor områder som er beskyttet for uttak av vann som skal forsyne befolkningen.
- b) utslipp som vedkommende myndighet i den berørte medlemsstat har funnet inneholder stoffer oppført i liste I eller II i så små mengder og konsentrasjoner at enhver risiko for øyeblikkelig eller fremtidig kvalitetsforringelse av det mottakende grunnvann kan utelukkes,
- c) utslipp av materiale som inneholder radioaktive stoffer.

Artikkel 3

Medlemsstatene skal treffe de nødvendige tiltak for

- a) å forhindre tilførsel i grunnvannet av stoffer oppført i liste I,
- b) å begrense tilførsel i grunnvannet av stoffer oppført i liste II, for å unngå at grunnvannet forurenses av disse stoffene.

Artikkel 4

1. For å oppfylle plikten nevnt i artikkel 3 bokstav a) skal medlemsstatene

- forby ethvert direkte utslipp av stoffer oppført i liste I,
- sørge for at disponering, eller deponering med sikte på disponering, av disse stoffene, som kan tenkes å føre til et indirekte utslipp, gjøres til gjenstand for forutgående undersøkelse. På grunnlag av undersøkelsens resultater skal medlemsstatene enten forby den aktuelle virksomhet eller gi tillatelse, forutsatt at alle tekniske forholdsregler som er nødvendige for å hindre slikt utslipp, er iaktatt,
- treffe de hensiktsmessige tiltak som de finner nødvendige med sikte på å unngå ethvert indirekte utslipp av stoffer oppført i liste I som skyldes annen type virksomhet på jordoverflate n eller i grunnen enn virksomheten nevnt i annet strekpunkt. De skal underrette Kommisjonen om dette, og Kommisjonen kan på grunnlag av disse opplysninger fremlegge for Rådet forslag om endring av dette direktiv.

2. Dersom en forutgående undersøkelse viser at grunnvann der det planlegges utslipp av stoffer oppført i liste I, er permanent uegnet til enhver annen bruk og særlig til husholdnings- eller landbruksformål, kan likevel medlemsstatene gi tillatelse til utslipp av disse stoffer, forutsatt at forekomsten av stoffene ikke er til hinder for utnytting av grunnens ressurser.

Tillatelsene kan gis bare når alle tekniske forholdsregler iakttas, slik at disse stoffer ikke kan komme i kontakt med andre akvatiske systemer eller skade andre økosystemer.

3. Etter å ha foretatt forutgående undersøkelser kan medlemsstatene gi tillatelse til utslipp som skyldes tilbakeføring til samme vannførende sjikt av vann brukt til geotermiske formål, av vann fra gruver og steinbrudd eller av pumpevann i tilknytning til bygge- og anleggsvirksomhet.

Artikkel 5

1. For å oppfylle plikten nevnt i artikkel 3 bokstav b) skal medlemsstatene på forhånd foreta en undersøkelse av:

- ethvert direkte utslipp av stoffer oppført i liste II, med sikte på å begrense slike utslipp,
- disponering, eller deponering med sikte på disponering, av disse stoffene som kan tenkes å føre til et indirekte utslipp.

På grunnlag av undersøkelsens resultater kan medlemsstatene gi tillatelse, forutsatt at alle tekniske forholdsregler som gjør det mulig å unngå forurensning av grunnvannet med disse stoffer, er iaktatt.

2. Medlemsstatene skal også treffe de hensiktsmessige tiltak som de finner nødvendige med sikte på å begrense ethvert indirekte utslipp av stoffer oppført i liste II som skyldes annen type virksomhet på eller i grunnen enn virksomheten nevnt i nr. 1.

Artikkel 6

Som unntak fra artikkel 4 og 5 krever kunstig infiltrasjon for gjenoppbygging av grunnvann med sikte på offentlig styring av grunnvannsmagasinet at medlemsstatene i hvert enkelt tilfelle gir særskilt tillatelse. En slik tillatelse gis bare dersom det ikke foreligger fare for å forurense grunnvannet.

Artikkel 7

De forutgående undersøkelser nevnt i artikkel 4 og 5 skal omfatte en studie av de hydrogeologiske forhold i det berørte området, av jordsmonnets og undergrunnens eventuelle rensende evne, av risikoen for at grunnvannet forurenses eller at dets kvalitet endres som følge av utslippet, og de skal bringe på det rene om utslippet av stoffer i grunnvannet er en tilfredsstillende løsning ut fra et miljøsynspunkt.

Artikkel 8

Vedkommende myndigheter i medlemsstatene kan ikke gi tillatelsene nevnt i artikkel 4, 5 og 6 før det er brakt på det rene at det vil bli ført kontroll med grunnvannet og særlig med dets kvalitet.

Artikkel 9

Når det gis tillatelse til et direkte utslipp i samsvar med artikkel 4 nr. 2 og 3 eller artikkel 5, eller når det i samsvar med artikkel 5 gis tillatelse til å disponere spillvann og dette tiltaket nødvendigvis vil medføre et indirekte utslipp, skal tillatelsen særlig angi:

- utslippssted,
- utslippsmetode,
- helt nødvendige forholdsregler, særlig sett i forhold til arten og konsentrasjonen av de stoffer som finnes i avløpsvannet, til resipientmiljøets egenskaper og til avstanden til uttakssteder for vann, spesielt drikkevann, varmt kildevann og mineralvann,

- den største tillatte mengde av et stoff i spillvann i løpet av ett eller flere nærmere angitte tidsrom og relevante bestemmelser om konsentrasjonen av disse stoffene,
- systemer for kontroll av avløpsvann som føres til grunnvannet,
- om nødvendig, tiltak som gjør det mulig å overvåke grunnvannet, og særlig dets kvalitet.

Artikkel 10

Når det i samsvar med artikkel 4 og 5 gis tillatelse til disponering, eller deponering med sikte på disponering, som kan tenkes å føre til et indirekte utslipp, skal tillatelsen særlig angi:

- stedet der disponeringen eller deponeringen finner sted,
- de metoder som anvendes ved disponering eller deponering,
- de helt nødvendige forholdsregler, særlig sett i forhold til arten og konsentrasjonen av de stoffer som finnes i materialet som skal disponeres eller deponeres, til resipientmiljøets egenskaper og til avstanden til uttakssteder for vann, spesielt drikkevann, varmt kildevann og mineralvann,
- den største tillatte mengde i løpet av ett eller flere nærmere angitte tidsrom av materiale som inneholder stoffer oppført i liste I og II og om mulig av selve stoffene som skal disponeres eller deponeres, samt relevante bestemmelser om konsentrasjonen av disse stoffene,
- i tilfellene nevnt i artikkel 4 nr. 1 og i artikkel 5 nr. 1, de tekniske forholdsregler som skal iverksettes for å forhindre ethvert utslipp i grunnvann av stoffer oppført i liste I, og for å unngå enhver forurensning av grunnvannet med stoffer oppført i liste II,
- om nødvendig, tiltak som gjør det mulig å overvåke grunnvannet, og særlig dets kvalitet.

Artikkel 11

Tillatelsene nevnt i artikkel 4 og 5 kan gis bare for et avgrenset tidsrom. De skal behandles på nytt minst hvert fjerde år. De kan forlenges, endres eller tilbakekalles.

Artikkel 12

1. Dersom den som søker om tillatelse i henhold til artikkel 4 og 5, gjør det klart at han ikke er i stand til å overholde de vilkår som vil bli pålagt ham, eller vedkommende myndighet i den berørte medlemsstat finner at det forholder seg slik, skal tillatelse ikke gis.

2. Dersom vilkårene i tillatelsen ikke blir overholdt, skal vedkommende myndighet i den berørte medlemsstat treffe nødvendige tiltak for å sikre at vilkårene oppfylles; om nødvendig skal den tilbakekalle tillatelsen.

Artikkel 13

Vedkommende myndigheter i medlemsstatene skal føre kontroll med at vilkårene i tillatelsen blir overholdt og med utslippets virkninger på grunnvannet.

Artikkel 14

Når det gjelder utslipp av stoffer oppført i liste I eller II som finner sted på det tidspunkt da det gis underretning om dette direktiv, kan medlemsstatene fastsette at slikt utslipp skal bringes i samsvar med dette direktiv senest fire år etter at bestemmelsene i artikkel 21 nr. 1 er trådt i kraft.

Artikkel 15

Vedkommende myndigheter i medlemsstatene skal føre en fortegnelse over tillatelser nevnt i artikkel 4 til utslipp av stoffer oppført i liste I, over tillatelser nevnt i artikkel 5 til direkte utslipp av stoffer oppført i liste II og over tillatelsene nevnt i artikkel 6.

Artikkel 16

1. Ved anvendelsen av dette direktiv skal medlemsstatene på anmodning fra Kommisjonen og i hvert enkelt tilfelle fremlegge alle nødvendige opplysninger, særlig om:

- a) resultatene av de forutgående undersøkelser nevnt i artikkel 4 og 5,
- b) nærmere opplysninger om tillatelser som er gitt,
- c) resultatene av den overvåkning og kontroll som er foretatt,
- d) innholdet i fortegnelsene nevnt i artikkel 15.

2. Opplysninger innhentet i henhold til denne artikkel kan benyttes bare til det tilsiktede formål.

3. Kommisjonen og vedkommende myndigheter i medlemsstatene samt deres embetsmenn og øvrige ansatte skal ikke bringe videre opplysninger som de har innhentet i henhold til dette direktiv og som er av en slik art at de omfattes av taushetsplikt.

4. Nr. 2 og 3 skal ikke være til hinder for offentliggjøring av generelle opplysninger eller undersøkelser som ikke inneholder opplysninger om konkrete foretak eller sammenslutninger av foretak.

Artikkel 17

Når det gjelder utslipp i grunnvann på tvers av landegrensene, skal vedkommende myndighet i den medlemsstat som har til hensikt å gi utslippstillatelse, underrette de andre berørte medlemsstater før tillatelse gis. På anmodning fra en av de berørte medlemsstater og før det gis tillatelse, skal det finne sted samråd der Kommisjonen kan delta.

Artikkel 18

Anvendelsen av tiltak truffet i henhold til dette direktiv må ikke under noen omstendighet direkte eller indirekte føre til forurensning av vann nevnt i artikkel 1.

Artikkel 19

En eller flere medlemsstater kan eventuelt, enkeltvis eller i fellesskap, vedta strengere tiltak enn tiltakene fastsatt i dette direktiv.

Artikkel 20

Rådet, som treffer sin beslutning etter forslag fra Kommissjonen, skal på grunnlag av de erfaringer som har vært gjort revidere og om nødvendig supplere liste I og II, eventuelt ved at stoffer overføres fra liste II til liste I.

Artikkel 21

1. Medlemsstatene skal sette i kraft de lover og forskrifter som er nødvendige for å etterkomme dette direktiv innen to år etter at det er meddelt dem. De skal umiddelbart underrette Kommissjonen om dette.

Fristen forlenges imidlertid til fire år for Republikken Hellas, med forbehold om at den tiltrer Fellesskapet 1. januar 1981.

2. Medlemsstatene skal oversende Kommissjonen teksten til de viktigste internrettslige bestemmelser som blir vedtatt på det området dette direktiv omhandler.

3. Når bestemmelsene nevnt i nr. 1 trer i kraft i en medlemsstat, skal bestemmelsene om grunnvann i direktiv 76/464/EØF ikke lenger gjelde i denne medlemsstat.

Artikkel 22

Dette direktiv er rettet til medlemsstatene.

Utferdiget i Brussel, 17. desember 1979.

For Rådet

S. BARRETT

Formann

*VEDLEGG**LISTE I OVER FAMILIER OG GRUPPER AV STOFFER*

Liste I omfatter enkeltstoffer som utgjør en del av familier og grupper av stoffer nevnt nedenfor, med unntak av de stoffer som regnes som irrelevante for liste I på grunn av liten fare for giftighet, persistens og bioakkumulasjon.

Når slike stoffer med hensyn til giftighet, persistens og bioakkumulasjon er relevante for liste II, skal de oppføres i liste II.

1. Organiske halogenforbindelser og stoffer som kan danne slike forbindelser i et akvatisk miljø.
2. Organiske fosforforbindelser.
3. Organiske tinnforbindelser.
4. Stoffer som er kreftfremkallende, eller som har mutagene eller teratogene egenskaper i eller gjennom akvatisk miljø.¹
5. Kvikksølv og kvikksølvforbindelser.
6. Kadmium og kadmiumforbindelser.
7. Mineraloljer og hydrokarboner.
8. Cyanider.

LISTE II OVER FAMILIER OG GRUPPER AV STOFFER

Liste II omfatter enkeltstoffer og kategorier av stoffer som utgjør en del av familier eller grupper av stoffer nevnt nedenfor, og som kan ha skadelig innvirkning på grunnvann.

1. Følgende metalloider og metaller, samt deres forbindelser:
  - 1) sink
  - 2) kopper
  - 3) nikkel
  - 4) krom
  - 5) bly
  - 6) selen
  - 7) arsen
  - 8) antimon
  - 9) molybden
  - 10) titan
  - 11) tinn
  - 12) barium
  - 13) beryllium
  - 14) bor
  - 15) uran

- 16) vanadium
  - 17) kobolt
  - 18) thallium
  - 19) tellur
  - 20) sølv.
2. Biocider og deres derivater som ikke er oppført i liste I.
  3. Stoffer som forringer grunnvannets smak og/eller lukt, samt forbindelser som kan danne slike stoffer i vann og gjøre det uegnet til bruk for mennesker.
  4. Giftige eller persistente organiske silisiumforbindelser og stoffer som kan danne slike forbindelser i vann, med unntak av forbindelser som er biologisk uskadelige, eller som i vann raskt omdannes til uskadelige stoffer.
  5. Uorganiske fosforforbindelser samt grunnstoffet fosfor.
  6. Fluorider.
  7. Ammoniakk og nitritter.

Kapittel 18. Ikke vedtatt

Del 6. Forurensning til vassdrag og det marine miljø fra skipsfart og andre aktiviteter

Bestemmelser om

- sammensetning og bruk av dispergeringsmidler og strandrensemidler for bekjempelse av oljeforurensning står i kapittel 19,
- levering og mottak av avfall og lasterester fra skip står i kapittel 20,
- forbud mot forbrenning til sjøs står i kapittel 21,
- mudring og dumping i sjø og vassdrag står i kapittel 22,
- forbud mot utslipp av kloakk m.m. fra skip i vassdrag og kystnære områder står i kapittel 23.

Kapittel 19. Sammensetning og bruk av dispergeringsmidler og strandrensemidler for bekjempelse av oljeforurensning

Fastsatt med hjemmel i lov 11. juni 1976 nr. 79 om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven) § 4 første ledd bokstav a og c og lov 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensning og om avfall (Forurensningsloven) § 9 nr. 1 og 4. Jf. EØS-avtalen vedlegg II kap. XIX nr. 1 (direktiv 98/34/EF).

§ 19-1. Formål

Formålet med bestemmelsene i dette kapitlet er å redusere skadevirkningene på miljøet ved akutt oljeforurensning.

§ 19-2. Saklig virkeområde

Bestemmelsene i dette kapitlet gjelder sammensetning og bruk av dispergeringsmidler og strandrensemidler for bekjempelse av akutt oljeforurensning.

§ 19-3. Definisjoner

Med *dispergeringsmiddel* menes flytende, kjemisk løsning som under påføring på olje på vann, fremskynder oppdelingen av oljeflak og løser opp oljen til små dråper som spres, fortynnes og brytes ned i vannmassene.

Med *strandrensemiddel* menes flytende, kjemisk løsning som løser oljen fra underlaget, og eventuelt også løser opp oljen i vannmassene når den spyles av stranden.

§ 19-4. Krav til dispergerings- og strandrensemidler

Produkt som skal brukes som dispergerings- eller strandrensemiddel, skal testes for akutt giftighet og tilfredsstillende kravene i vedlegg 1 til dette kapitlet punkt 1. Effektiviteten av dispergerings- eller strandrensemidlene skal testes, og det mest effektive midlet skal benyttes, jf. vedlegg 1 til dette kapitlet punkt 2.

Bruker av dispergeringsmiddel eller strandrensemiddel har ansvaret for å påse at midlene som benyttes, til enhver tid tilfredsstiller kravene i henhold til første ledd.

§ 19-5. Bruk av dispergerings- og strandrensemidler

Bruk av dispergerings- eller strandrensemidler som ikke omfattes av § 19-6, krever særskilt tillatelse fra Statens forurensningstilsyn før dispergerings- eller strandrensemidlet blir tatt i bruk.

Dersom det ved oljeforurensning oppstår uakseptabel fare for liv og helse, kan dispergeringsmidler benyttes uten at det foreligger særskilt tillatelse. Slik bruk skal rapporteres til Statens forurensningstilsyn snarest mulig etter hendelsen. Rapporten skal inneholde en beskrivelse av hendelsen, samt mengde og type dispergeringsmidler brukt.

Bruk av dispergerings- eller strandrensemidler skal velges når dette, sammenliknet med andre metoder, totalt sett gir minst miljøskade og samtidig ikke medfører urimelige kostnader for beredskapspliktig virksomhet.

Dersom bruk av dispergerings- og strandrensemidler ikke har forventet effekt, har brukeren ansvaret for at bruken stanses så raskt som mulig.

§ 19-6. Bruk av dispergerings- og strandrensemidler i henhold til beredskapsplan

Beredskapspliktig virksomhet i medhold av forurensningsloven § 40, § 43 første og andre ledd og i medhold av forskrift om vern av naturmiljøet på Svalbard § 13, kan benytte dispergerings- og strandrensemidler når dette følger

av virksomhetens beredskapsplan.

§ 19–7. Planlegging og dokumentasjon

Vurdering av potensiell miljøskade og effektivitet skal være foretatt før bruk av dispergerings- og strandrensemidler.

Brukeren må sørge for at nødvendig dokumentasjon om dispergerings- og strandrensemidlets effektivitet og bruk er tilgjengelig, jf. vedlegg 2 til dette kapitlet.

§ 19–8. Krav til påføringsutstyret

Alt påføringsutstyr for dispergerings- og strandrensemiddel som planlegges benyttet under en oljevernaksjon, skal være praktisk prøvet for å sikre at påføringsutstyr og påføringsprosedyrer fungerer etter sin hensikt.

§ 19–9. Endring

Statens forurensningstilsyn kan gjøre endringer i vedleggene.

Vedlegg

Vedlegg 1: Akutt giftighet og effektivitet – tester og krav

Alle tester skal utføres på akkreditert laboratorium og i henhold til god laboratoriepraksis (GLP).

1. Akutt giftighet

For både dispergerings- og strandrensemidler skal det testes på:

Planktonalger:

Testprosedyren er nærmere beskrevet i OSPAR Guidelines for Completing the Harmonised Offshore Chemical Notification Format (HOCNF) og er gitt i prosedyren ISO/DIS 10253 (*Skeletonema costatum*).

Krav:

Det er forbudt å bruke dispergeringsmidler dersom $EC_{50} < 10$ mg/l.

Det er forbudt å bruke strandrensemidler dersom $EC_{50} < 100$ mg/l.

2. Effektivitet

A. For virksomheter som produserer eller behandler olje

Tester:

Det skal benyttes en IFP-test (Institute Français du Pétrole) for sammenlikning av egnede dispergeringsmidler som står beskrevet i Bocard *et al.* (1984): *Chemical oil dispersion in trials at sea and in laboratory tests; the key role of dilution processes*. In: *Oil Spill Chemical Dispersants: Research, Experience and Recommendations*, STP 840, Tom E. Allen, Ed., American Society for Testing and Materials, Philadelphia, pp. 125–142, 1984.

Ved testing av oljens dispergerbarhet ved ulike forvitningsgrader skal IFP-testen benyttes i kombinasjon med en MNS-test (Mackay, Nadeau and Steelmann) beskrevet i Mackay, D., Szeto, F. 1981: *Effectiveness of oil spill dispersants – development of a laboratory method and results for selected commercial products*. Institute of Environmental Studies, University of Toronto, Publ. no. EE–165.

Testprosedyrer er beskrevet i vedlegg 2 til dette kapitlet.

B. For virksomheter som ikke produserer eller behandler olje

Test:

Det skal benyttes en WSL-test (Warren Spring Laboratory) beskrevet i Martinelli, F.N., 1984: *The status of the Warren Spring Laboratory's Rolling flask test*. In: *Oil Spill Chemical Dispersants: Research, Experience and Recommendations*. STP 840. Tom E. Allen, Ed. American Society for Testing and Materials, Philadelphia, pp. 55–68, 1984.

Testprosedyrer er beskrevet i vedlegg 2 til dette kapitlet.

Både for 2A og 2B gjelder følgende:

Det skal gå klart fram av testdokumentasjonen for begge typer tester om dispergerings- eller strandrensemidlet er testet for normal- eller lavsalinitetsforhold. Det er ikke satt noen bestemt grenseverdi for midlets effektivitet, da denne varierer med oljetypen.

Vedlegg 2: Prosedyrer for testing av dispergeringsmidlers/strandrensemidlers effektivitet

A. Virksomheter som produserer eller behandler olje

For de virksomhetene som produserer, behandler eller lagrer definerte oljetyper, og som samtidig planlegger bruk av dispergeringsmidler i sin beredskap, skal effektivitetstesten utføres med denne eller disse oljene. Dersom antall oljetyper ved samme virksomhet er så stort at det ved effektivitetstesting av samtlige oljer vil påføre virksomheten en urimelig stor kostnad, skal det testes på et utvalg av de oljetyperne som mest sannsynlig blir gjenstand for dispergering. For å optimalisere virksomhetens dispergeringsmiddelberedskap utføres først en utvalgelse av egnede

dispergeringsmidler med virksomhetens aktuelle oljetype, og under aktuelle betingelser på stedet (temperatur, salinitet og påføringsteknologi).

Testprogram for produktoptimalisering

Produktoptimalisering omfatter:

1. Utvelgelse av produkter som kan vise til høy effektivitet etter prosedyrene beskrevet i B («*Virksomheter som ikke produserer eller behandler olje*»). De utvalgte produktene testes på en 200 °C/50% syntetisk forvitret emulsjon¹ av den aktuelle oljen med IFP-testen. Det skal gjennomføres tre parallelle tester for hvert enkelt produkt, med doseringsforhold 1:25.
2. De tre beste produktene testes i forskjellige doseringsforhold (for eksempel; 1:25, 1:50 og 1:100) på en 200 °C/50% emulsjon av den aktuelle oljen. Det skal gjennomføres tre parallelle.
3. De tre beste produktene testes ved alternativ temperatur og salinitet. De samme produktene testes på en 200 °C/50% emulsjon av oljen med IFP-testen. Det skal gjennomføres tre parallelle tester for hvert enkelt produkt, med doseringsforhold 1:25.

En endelig fastsetting av doseringsforholdet er oljespesifikk og kan først gjennomføres når oljetypen er kjent.

Testprogram for kartlegging av oljens dispergerbarhet ved ulike forvittringsgrader.

Det skal benyttes to ulike testmetoder (IFP og MNS) for å teste dispergerbarhet på forskjellige prøver av oljen, hvor prøvene representerer ulike forvittringsgrader.

- 1 Med 200 °C/50% emulsjon menes en olje som gjennom standardiserte forvittringsprosedyrer har avdampet alle komponenter med kokepunkt under 200 °C, samt er innblandet 50% sjøvann. Denne syntetisk forvitrede oljepróven/emulsjonen tilsvarer 0,5 til 1 dags forvitring på sjøen.

B. Virksomheter som ikke produserer eller behandler olje

Virksomheter som har beredskapsplikt, men som ikke kan knytte beredskapen opp mot en eller flere oljetyper, skal kunne planlegge en beredskap med dispergeringsmiddel dersom man har gjennomgått en «standard» testprosedyre.

I denne standard testprosedyren skal WSL-testen benyttes. Testprosedyren skal gjennomføres under følgende betingelser:

Testolje	Betingelser
1 Sture Blend 200 °C/50%	10 °C, 3.5% salinitet
2 Medium Fuel Oil (2000 cP ved 10 °C)	10 °C, 3.5% salinitet
3 Sture Blend 200 °C/50%	10 °C, 0.5% salinitet

De to første testene skal benyttes for alle produktene. Den tredje testen trenger kun å gjennomføres dersom produktet planlegges for bruk under betingelser med lav salinitet. Alle tester gjennomføres med doseringsforhold (DOR) = 1:25.

Kapittel 20. Levering og mottak av avfall og lasterester fra skip

Fastsatt med hjemmel i lov 9. juni 1903 nr. 7 om Statskontrol med Skibes Sjødygtighed m.v. § 1, § 116 første og annet ledd, § 118 og § 124, jf. § 3, delegeringsvedtak 12. oktober 1979 nr. 1 og lov 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og avfall (Forurensningsloven) kapittel 5. Jf. EØS-avtalen vedlegg XIII nr. 56i (direktiv 2000/59/EF endret ved direktiv 2002/84/EF).

I. Generelle bestemmelser

§ 20-1. Formål

Dette kapitlets formål er å verne det ytre miljø ved å sikre etablering og drift av tilfredsstillende mottaksordninger for avfall og lasterester fra skip, og å sørge for at avfall og lasterester fra skip blir levert til mottaksordning i havn.

§ 20-2. Virkeområde

Dette kapitlet gjelder

- a) alle norske og utenlandske skip, herunder fiskefartøy, fritidsbåter, krigsskip, militære hjelpefartøy eller andre skip som eies eller drives av den norske eller av en utenlandsk stat, som anløper norsk havn,
- b) alle norske havner som normalt anløpes av skip som omfattes av bokstav a.
- c) Avsnitt III Melding og levering av avfall og lasterester gjelder for norske skip som anløper havn innenfor EØS-området.

§ 20-3. Definisjoner

I dette kapitlet betyr

1. *avfall fra skip*: enhver form for avfall, herunder kloakk, og andre rester enn lasterester som oppstår mens et skip er i drift, og som omfattes av vedleggene I (olje), IV (kloakk) og V (søppel) til MARPOL 73/78,¹ og lasterelatert avfall som definert i retningslinjene for gjennomføringen av vedlegg V til MARPOL 73/78,
2. *lasterester*: rester av lastematerialer i lasterom eller tanker etter at lossing og rengjøring er avsluttet, herunder også restmengder og søl ved lasting/lossing,
3. *skip*: enhver type sjøgående fartøy som opererer i det marine miljø, inklusive hydrofoilibåter, luftputefartøyer, undervannsfartøyer og flytende innretninger,

4. *fritidsbåt*: enhver flytende innretning som er beregnet på og i stand til å bevege seg på vann, og som brukes utenfor næringsvirksomhet,
  5. *havn*: et sted eller geografisk område som er utstyrt med innretninger og utstyr som gjør det mulig å motta skip, inkludert fiskefartøy og fritidsfartøy,
  6. *havneansvarlig*: privat havneier, havnestyret eller kommunen,
  7. *mottaksordning*: enhver innretning som er egnet til å motta avfall eller lasterester fra skip. Dette inkluderer stasjonære innretninger, så vel som flytende og mobile enheter,
  8. *rutegående skip*: skip som transporterer passasjerer eller last mellom bestemte steder eller bestemte strekninger, til fastsatte tider.
- 1 Den internasjonale konvensjon om hindring av forurensning fra skip med senere endringer.

§ 20-4. *Ansvar*

Skipsfører, reder og havneansvarlig har ansvaret for at bestemmelsene i dette kapitlet blir fulgt.

II. *Mottaksordninger i havner*

§ 20-5. *Etablering og drift av mottaksordninger*

Havneansvarlig skal ut fra behovet for levering, sørge for etablering og drift av mottaksordninger for avfall og lasterester fra skip i havnen. Mottaksordningene skal være tilstrekkelige til å dekke et normalt behov for levering i havnen, uten at skipene forsinkes unødige.

For mottak av avfall og lasterester som er å betrakte som farlig avfall i henhold til § 11-4 i forskrift 1. juni 2004 nr. 930 om gjenvinning og behandling av avfall, gjelder dette kapitlets bestemmelser i vedlegg III.

§ 20-6. *Avfallsplaner og rapportering*

Havneansvarlig plikter å sørge for at avfallet blir mottatt og viderehåndtert i henhold til en hensiktsmessig plan, som skal utarbeides i samråd med berørte parter. Planen skal oversendes Fylkesmannen første gang innen 1. juli 2004 og deretter ved betydelige endringer i havnen, og være i henhold til dette kapitlets bestemmelser i vedlegg I, og i henhold til gjeldende bestemmelser for avfallshåndtering. Slike avfallsplaner kan utarbeides i en regional sammenheng, under forutsetning av at behovet for og tilgangen til mottaksordninger spesifiseres for hver enkelt havn.

Havneansvarlig plikter videre å rapportere til Fylkesmannen om mottaksordninger i havnen, inkludert deres beliggenhet, kapasitet og tilgjengelige innretninger, samt andre forhold av betydning.

III. *Melding og levering av avfall og lasterester*

§ 20-7. *Meldeplikt*

Skipsføreren på alle skip som er underveis til en havn innenfor EØS-området, unntatt rutegående skip og fritidsbåter godkjent for høyst 12 personer, skal gi melding om levering av avfall og lasterester i havnen til havneansvarlig eller den han utpeker

- a) minst 24 timer før anløp, dersom anløpshavnen er kjent,
- b) så snart anløpshavnen er kjent, dersom denne opplysningen først er tilgjengelig mindre enn 24 timer innen anløp, eller
- c) senest ved avgang fra foregående havn, dersom reisen varer mindre enn 24 timer.

Melding skal gis i henhold til bestemmelsene i vedlegg II til dette kapitlet, og opplysningene skal oppbevares om bord i det minste til neste anløpshavn, og skal kunne forevises Sjøfartsdirektoratet. Skip med hyppige anløp innenfor 24 timer og skip som anløper havner hvor det ikke betales kaiavgift, skal gi melding til den havnen hvor avfall skal leveres. Dersom skipets neste anløpshavn befinner seg utenfor de nordiske landene, skal utfylt melding foreligge på engelsk.

§ 20-8. *Plikt til å levere avfall og lasterester*

Skipsfører skal sørge for at avfall og lasterester fra skipet blir levert til mottaksordning i havn før avgang, med mindre det fremgår av opplysningene som er gitt i henhold til § 20-11, at det er avsatt tilstrekkelig lagringskapasitet for avfall og lasterester fra skipet inntil det blir levert til mottaksordning. For oljeholdig avfall skal det være en restkapasitet på minst 75% av totalkapasiteten.

Skipsfører, reder, eier eller andre som har påtatt seg ansvar for skipets drift, er ansvarlig for betaling av gebyr fastsatt etter avsnitt IV Finansiering av mottaksordninger.

Dersom det er gode grunner til å tro at tilstrekkelige mottaksordninger ikke er tilgjengelige i den planlagte leveringshavnen, eller dersom denne er ukjent, kan Sjøfartsdirektoratet pålegge skipet å levere avfall eller lasterester før avgang, eventuelt holde skipet tilbake til avfall og lasterester er levert.

Dersom det finnes klare bevis for at et skip har forlatt havnen uten at kravene i første ledd er oppfylt, skal Sjøfartsdirektoratet informere rette myndighet i neste anløpshavn om dette.

IV. *Finansiering av mottaksordninger*

§ 20-9. *Avfallsgebyrer*

Omkostningene forbundet med mottak og videre håndtering av avfall fra skip, skal dekkes ved innkreving av

avfallsgebyrer fra de skip som anløper havnen. Gebyr som nevnt skal innkreves uavhengig av om det leveres avfall fra skipet til mottaksordningen.

Gebyr for lasterester kan likevel ikke innkreves med mindre lasterester blir levert.

Gebyret skal differensieres ut fra tilbudet av mottaksordninger. Gebyrets størrelse fastsettes av havneansvarlig og skal ikke overstige omkostningene forbundet med mottaksordningene for de enkelte fartøysgrupper i havnen.

Gebyret kan innkreves av havneansvarlig for hvert anløp eller som årsgebyr, sesonggebyr eller liknende.

Fritidsbåter godkjent for høyst 12 personer og fiskebåter skal ikke avkreves gebyr ved anløp, med mindre de også plikter å betale havneavgift eller annet gebyr for leie av kai plass. Når det ikke betales gebyr ved anløp, kan det avkreves betaling ved levering av avfall.

I tilfelle som angitt i § 20–10 siste ledd kan det innkreves tilleggsgebyr.

§ 20–10. *Beregning av gebyret*

Gebyr for oljeavfall skal beregnes på grunnlag av skipets bruttotonnasje eller på grunnlag av skipets ytre mål, på tilsvarende måte som for de ordinære havneavgiftene, samt antall seilingsdøgn siden forrige leveringshavn.

Gebyr for lasterester skal beregnes på grunnlag av type og mengde rester som leveres.

Gebyr for levering av kloakk skal beregnes på grunnlag av antall personer som skipet har tillatelse til å transportere eller antall besetningsmedlemmer, samt antall seilingsdøgn siden forrige leveringshavn.

Gebyr for søppel skal beregnes på grunnlag av antall personer som skipet har tillatelse til å transportere eller antall besetningsmedlemmer, samt antall seilingsdøgn siden forrige leveringshavn.

Gebyr for rutegående skip og andre skip med hyppige anløp kan beregnes særskilt, blant annet på grunnlag av hvilke mengder avfall som kan forventes levert til havnen fra skipet.

Tilleggsgebyr kan innkreves for skip som ikke overholder meldeplikten i § 20–7, dersom leveringen medfører merkostnader for havnen. Tilleggsgebyr kan dessuten innkreves for skip som leverer særdeles store mengder avfall, sett i forhold til skipets størrelse, type og seilingstid. Tilleggsgebyret skal fastsettes som et prosentvis tillegg.

§ 20–11. *Fradrag i eller bortfall av gebyr*

Det skal gis fradrag i gebyret dersom skipets miljømessige konstruksjon, utstyr eller drift på en ikke uvesentlig måte bidrar til at

- a) mengden avfall fra skipet til mottaksordningen reduseres, eller
- b) håndtering av avfallet fra skipet blir rimeligere på land (f.eks. gjennom sortering). Størrelsen på fradraget i gebyret fastsettes av havneansvarlig.

Bortfall av gebyr kan skje dersom

- a) avfall fra skipet leveres fast i annen havn, eller
- b) særlige hensyn tilsier det.

V. Avsluttende bestemmelser

§ 20–12. *Tilsyn*

Sjøfartsdirektoratet skal føre tilsyn med at skipenes plikter etter dette kapitlet overholdes, og kan i den forbindelse gi pålegg til skipsfører. Fylkesmannen skal føre tilsyn med at havnenes plikter etter dette kapitlet overholdes, og kan i den forbindelse gi pålegg til havneansvarlig.

§ 20–13. *Unntak*

Sjøfartsdirektoratet eller Fylkesmannen kan etter søknad gjøre unntak fra dette kapitlets krav. Særlige grunner må gjøre unntaket nødvendig, og det må være miljø- og sikkerhetsmessig forsvarlig. Unntak kan bare gjøres når det ikke er i strid med internasjonal overenskomst Norge har sluttet seg til.

Vedlegg I

Krav til planer for mottak og håndtering av avfall i havner

Planene skal omfatte alle typer avfall og lasterester fra skip som vanligvis anløper havnen, og skal utarbeides i samsvar med størrelsen på havnen og typen skip som anløper den.

Følgende punkter skal inngå i planene:

- en vurdering av behovet for mottaksanlegg i en havn på bakgrunn av behovet til de skipene som vanligvis anløper havnen,
- en beskrivelse av mottaksanleggenes type og kapasitet,
- en detaljert beskrivelse av prosedyrene for mottak og innsamling av avfall og lasterester fra skip,
- en beskrivelse av gebyrsystemet,
- prosedyrer for innberetning av påstander om utilstrekkelige mottaksanlegg,
- prosedyrer for løpende samråd med havnebrukere, avfallshåndterere, terminaloperatører og andre berørte parter, og
- typer og mengder avfall og lasterester fra skip som mottas og håndteres.

Planene bør dessuten inneholde følgende:

- et sammendrag av gjeldende lovgivning og formalitetene i forbindelse med levering,
- opplysninger om hvem som er ansvarlig(e) for gjennomføring av planen,

- en beskrivelse av eventuelt utstyr og eventuelle prosesser til forbehandling av avfallet i havnen,
- en beskrivelse av metoder for registrering av faktisk bruk av mottaksanleggene i havnen,
- en beskrivelse av metoder for registrering av mengdene avfall og lasterester fra skip som mottas, og
- en beskrivelse av hvordan avfallet og lasterestene fra skip skal håndteres videre.

Prosedyrene for mottak, innsamling, lagring, behandling og videre håndtering bør i alle henseender være i samsvar med et program for miljøforvaltning som er egnet til å gradvis redusere miljøvirkningene av disse aktivitetene. Slikt samsvar anses å foreligge dersom prosedyrene er i samsvar med EØS-avtalen vedlegg XX nr. 2f (forordning (EØF) nr. 1836/93 av 29. juni 1993 om frivillig deltakelse for industriforetak i en miljøstyrings- og miljørevisjonsordning (EMAS-ordningen)).

Opplysninger som skal stilles til rådighet for alle brukere av havnen

- en kort henvisning til den vesentlige betydningen av korrekt levering av avfall og lasterester fra skip,
- mottaksanleggenes plassering for hver kaiplass med diagram/kart,
- en liste over avfall og lasterester som vanligvis behandles,
- en liste over kontaktpunkter, operatører og tjenester som tilbys,
- en beskrivelse av leveringsprosedyrene,
- en beskrivelse av avgiftssystemet, og
- prosedyrene for innberetning av påstander om utilstrekkelige mottaksanlegg.

Vedlegg II

OPPLYSNINGER SOM SKAL MELDES FØR ANLØP I HAVNEN I ... .. (anløpshavn som omtalt i § 20–7)

1. Skipets navn, kjenningssignal og, dersom det foreligger, dets IMO-identifikasjonsnummer:
2. Flaggstat:
3. Forventet anløpstidspunkt:
4. Forventet avseilingstidspunkt:
5. Forrige anløpshavn:
6. Neste anløpshavn:
7. Siste havn der avfall ble levert, og dato for dette:
8. Skal

alt   deler av   ikke noe av   (Kryss av for det som passer)

avfallet leveres til mottaksanlegget i havnen?

9. Type og mengde av avfall og rester som skal leveres og/eller beholdes om bord, og prosentdel av maksimal lagringskapasitet:

Ved levering av alt avfall skal annen kolonne fylles ut der det er relevant.

Ved levering av deler av eller ikke noe avfall skal alle kolonnene fylles ut.

<i>Type</i>	<i>Avfall som skal leveres (m³)</i>	<i>Maksimal lagringskapasitet til rådighet (m³)</i>	<i>Avfallsmengde som beholdes om bord (m³)</i>	<i>Havn der resten av avfallet vil bli levert</i>	<i>Antatt avfallsmengde som blir generert mellom meldingen og neste anløpshavn (m³)</i>
-------------	--	--	---	---	--

1. Spillolje

Slam

Bunnvann

Andre

(spesifiseres)

2. Søppel

Næringsmiddelav

fall

Plast

Andre

3. Lasterelatert

avfall¹

(spesifiser)

4. Lasterester¹

(spesifiser)

<i>Type</i>	<i>Avfall som skal leveres (m³)</i>	<i>Maksimal lagringskapasitet til rådighet (m³)</i>	<i>Avfallsmengde som beholdes om bord (m³)</i>	<i>Havn der resten av avfallet vil bli levert</i>	<i>Antatt avfallsmengde som blir generert mellom meldingen og neste anløpshavn (m³)</i>
-------------	--	--	---	---	--

5. Kildesortering

–

avfallsreduksjon (spesifiser)

- 1 Kan være anslag.

Merknader:

- Disse opplysningene kan brukes til havnestatskontroll og andre inspeksjonsformål.
- Dette skjemaet skal fylles ut med mindre skipet omfattes av et unntak i henhold til § 20–7.

Jeg bekrefter

at ovenstående opplysninger er nøyaktige og korrekte, og at det er tilstrekkelig lagringskapasitet til rådighet om bord til å oppbevare alt avfall som genereres mellom denne meldingen og neste havn der avfallet skal leveres.

Dato.....

Tidspunkt.....

Underskrift.....

Vedlegg III

Standardiserte krav for mottak av farlig avfall fra skip

1. Formål

Formålet med disse standardiserte kravene for mottak av farlig avfall fra skip er å sikre at slike ordninger for mottak av farlig avfall drives miljømessig forsvarlig. Det er havneansvarlig som har ansvar for å sikre at kravene blir fulgt.

2. Beskrivelse av ordninger for mottak av farlig avfall fra skip i havner

Med ordninger for mottak av farlig avfall fra skip siktes det til:

- betjent, stasjonært mottak av farlig avfall (mottaksplass e.l.),
- ubetjente, stasjonære mottak av farlig avfall (miljøstasjoner e.l.),
- mobilt mottak/innsamling av farlig avfall (henteordning e.l.),
- lagring av farlig avfall.

2.1 Betjent, stasjonært mottak

Med betjent, stasjonært mottak menes mottak der skip kan levere farlig avfall i henhold til forskrift om gjenvinning og behandling av avfall kapittel 11. Mottaket kan kombineres med lager for farlig avfall.

2.2 Ubetjente, stasjonære mottak

Med ubetjente, stasjonære mottak, også kalt miljøstasjoner, menes boder, containere e.l. plassert på sentrale steder i havneområdet. Mottaket er begrenset til farlig avfall fra fritidsfartøy. Båteierne plasserer selv avfall i mottaket. På grunn av deklarasjonsplikten tas det her kun imot farlig avfall fra fritidsfartøyer.¹

2.3 Mobilt mottak/innsamling

Med mobilt mottak/innsamling menes henting av avfall i havneområdet ved anløp av skip og fiskefartøyer som skal levere farlig avfall. Denne ordningen er betinget av at det foreligger en avtale mellom havneansvarlig og en godkjent innsamler av farlig avfall.

2.4 Lagring av farlig avfall

Med lagring av farlig avfall menes oppbevaring av farlig avfall på lager i påvente av transport til godkjent gjenvinning eller sluttbehandling, eller til annet anlegg godkjent av Statens forurensningstilsyn (SFT) eller Fylkesmannen.

3. Farlige avfallstyper

På mottak for farlig avfall fra skip som er etablert i medhold av denne forskriften og som er omfattet av unntaksbestemmelsen i forskrift om gjenvinning og behandling av avfall kapittel 11 § 11–7 bokstav d, er det tillatt å

motta de farlige avfallstypene som er definert i § 11–4 i forskrift om gjenvinning og behandling av avfall.

4. Andre avfallstyper

Disse standardiserte kravene omfatter ikke mottak av avfall i følgende ADR²-klasser: eksplosive stoffer (klasse 1) og radioaktive materialer (klasse 7) eller stoffer med tilsvarende egenskaper. Myndigheten for nevnte stoffer og materialer er henholdsvis Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) og Statens strålevern. Infeksjonsfremmende stoffer (klasse 6.2) er heller ikke omfattet av dette vedleggets standardiserte krav. Regulering av denne avfallstypen er under utvikling av Landbruksdepartementet, Helsedepartementet og Miljøverndepartementet.

5. Ansvar

Det er den ansvarlige for anlegg som omfattes av unntaket i forskrift 1. juni 2004 nr. 930 om gjenvinning og behandling av avfall kapittel 11 § 11–7 bokstav d, som må sørge for at mottaket og driften av mottaket som minimum tilfredsstillende de standardiserte kravene.

6. Sikring mot forurensning – generelle krav

6.1 Kompetanse

Den som driver mottaksordningene for farlig avfall og det personell som håndterer farlig avfall, plikter å ha nødvendig kunnskap og kompetanse om farlig avfall slik at dette sikres forsvarlig håndtering.

Plan for kompetanseoppbygging: havneansvarlig skal ha en plan for hvordan kompetansen skal økes. De personene som har sitt virke ved mottaket skal ifølge planen øke sin kompetanse og holde seg oppdatert i forhold til gjeldende regler og normer samt utvikle sin kompetanse om stoffer/avfall som kan leveres til mottaket. Plan for kompetanse og kunnskapsøkning skal kunne dokumenteres (f.eks. i internrutinene).

6.2 Forebygging

Havneansvarlig plikter å gjennomføre nødvendige tiltak for å unngå at forurensning skal oppstå. Farlig avfall som oppbevares i påvente av levering/henting for behandling eller annen disponering, skal sikres slik at det farlige avfallet ikke medfører avrenning til grunn, avløpsnett eller annen resipient. Eventuelt spill skal kunne samles opp.

6.3 Håndtering

Håndtering av farlig avfall skal foregå slik at forurensning ikke oppstår. Farlig avfall skal ikke blandes med annet avfall. Oppsamlet spill og/eller vann som er forurenset med farlig avfall, skal håndteres som farlig avfall.

6.4 Beredskap

Havneansvarlig skal sørge for å ha en nødvendig beredskap for å hindre, oppdage eller stanse akutt forurensning. Beredskapsplikten omfatter også utstyr til å fjerne og begrense virkningen av forurensningen og omfanget av skadene og ulempene som kan inntreffe. Det skal f.eks. til enhver tid eksistere tilstrekkelig lager med absorpsjonsmidler og annet nødvendig utstyr, inklusiv verneutstyr, for å kunne ta hånd om spill og lekkasjer av farlig avfall. Beredskapen skal stå i et rimelig forhold til sannsynligheten for akutt forurensning og omfanget av skadene og ulempene som kan inntreffe. Ved visse mengder brannfarlig vare må tillatelse innhentes fra Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB).

6.5 Varsling

Akutt forurensning eller fare for akutt forurensning skal varsles i samsvar med forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning.

7. Krav til mottak

7.1 Betjent, stasjonært mottak

I åpningstiden skal anlegget være betjent. Utenom åpningstiden skal det farlige avfallet være sikret mot adgang for uvedkommende. Den som driver mottaket, plikter å ta imot alle de farlige avfallstypene som nevnt i punkt 3. Den som driver mottaket, skal minst en gang pr. uke vurdere behov for tømning og frakt til godkjent lager eller behandlingsanlegg.

Ved plasseringen av mottaket skal det tas hensyn til ulempe for naboer og fare for forurensning i spesielt sårbare områder.

7.2 Ubetjente, stasjonære mottak

Mottaket skal være avlåst. Ved mottaket skal det finnes informasjon om hvilke farlige avfallstyper som kan plasseres i mottaket. Det stilles ikke krav til at mottaket skal ta imot alle typer farlig avfall.

Mottaket må ha tilstrekkelig kapasitet. Det skal påses at avfall ikke hensettes utenfor mottaket. Den som driver mottaksordningen må minst en gang pr. uke vurdere behovet for tømning.

Ved plasseringen av mottaket skal det tas hensyn til ulempe for naboer og fare for forurensning i spesielt sårbare områder.

7.3 Mobilt mottak/innsamling

Den som henter/samler inn farlig avfall fra skip etter avtale med havneansvarlig, skal råde over ADR-godkjent transportmateriell. Bruk og vedlikehold skal foregå i overensstemmelse med gjeldende lover og forskrifter.

Mottatt og hentet avfall skal innen 24 timer fraktes til anlegg godkjent av forurensningsmyndighetene. Det vises spesielt til Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskaps eget regelverk om vegtransport av farlig gods (ADR).

7.4 Lagring av farlig avfall

Det kan lagres inntil 100 tonn farlig avfall. Farlig avfall kan oppbevares i inntil 6 måneder før viderelevering. Farlig avfall skal lagres slik det er beskrevet ovenfor under punkt 6 Sikring mot forurensning. Lageret skal være slik at forsvarlig inspeksjon og håndtering kan utføres. Det farlige avfallet skal lagres slik at det lett kan flyttes, f.eks. på paller. Stoffer som ifølge ADR ikke kan samlastes, skal lagres på separate områder.

Ved plasseringen av mottaket skal det tas hensyn til ulempe for naboer og fare for forurensning i spesielt sårbare områder.

8. Deklarering

Ved mottak av farlig avfall fra skip, med unntak av fritidsfartøyer, skal havneansvarlig påse at avfallsbesitter har deklart det farlige avfallet. Avfallsbesitter er selv ansvarlig for at deklarasjonen er korrekt utført. Ved mottak av farlig avfall fra fritidsfartøyer skal havneansvarlig deklare avfallet. Farlig avfall fra fritidsfartøyer skal være deklart senest idet avfallet forlater mottaket.

All deklarasjon skal skje på deklarasjonsskjema godkjent av Statens forurensningstilsyn. Består en leveranse av flere avfallstyper, skal det være minst én deklarasjon for hver avfallstype. Gjenpart av alle deklarasjonsskjemaer skal sendes til SFT, eller til den som SFT utpeker, innen den 15. i den etterfølgende måned, jf. forskrift om gjenvinning og behandling av avfall kapittel 11 § 11–11.

9. Journalføring og rapportering

Havneansvarlig skal føre journal som omfatter alle nødvendige opplysninger om farlig avfall. Journalen skal inneholde opplysninger om mengde farlig avfall, typer farlig avfall, deklarasjonsnummer, avfallens opprinnelse mv. Journalene skal være lett tilgjengelige ved kontroll. De skal oppbevares i minst 3 år.

Fylkesmannen kan pålegge havneansvarlig å sende forurensningsmyndighetene eller andre offentlige organer kopier eller sammendrag av alle journaler.

- 1 Fordi mottaket ikke er betjent, bortfaller avfallsbesitters mulighet til å deklare avfallet. Siden virksomheter i henhold til forskrift om gjenvinning og behandling av avfall, kapittel 11 § 11–11 er pliktig til å deklare sitt farlige avfall, skal man på ubetjente mottak kun ta imot farlig avfall fra fritidsfartøyer.
- 2 ADR: Europeisk avtale om internasjonal vegtransport av farlig gods.

Kapittel 21. Forbud mot forbrenning til sjøs

Fastsatt med hjemmel i lov 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall (Forurensningsloven) § 9 nr. 1 og lov 9. juni 1903 nr. 7 om Statskontrol med Skibes Sjødygtighed m.v. § 114 nr. 9.

§ 21–1. Definisjoner

I dette kapitlet betyr

- a) *skip*: ethvert sjøgående fartøy uavhengig av om fartøyet har egen drivkraft. Dette omfatter ikke innretninger,
- b) *innretning*: installasjon eller annet anlegg som benyttes i petroleumsvirksomheten, uavhengig av om konstruksjonen er fast eller flyttbar. Innretning omfatter også rørledning og kabel benyttet i petroleumsvirksomhet,
- c) *forbrenning*: enhver termisk destruksjon av avfall eller annet materiale i den hensikt å kvitte seg med dette. Forbrenning omfatter ikke forbrenning som er knyttet til eller skriver seg fra vanlig drift av skip, innretning eller utstyr ombord på disse, unntatt når avfallet eller materialet er fraktet bort fra avfallskilden med det formål å bringe det av veien.

§ 21–2. Forbud mot forbrenning

Det er forbudt å forbrenne avfall eller annet materiale ombord på skip og innretninger til sjøs her i riket. Innen folkerettens grenser gjelder dette også forbrenning i norsk økonomisk sone og på norsk kontinentalsokkel.

Forbudet omfatter forbrenning ombord på norske skip i alle farvann.

§ 21–3. Tvangsmulkt

For å sikre at bestemmelsene i dette kapitlet blir overholdt, kan Statens forurensningstilsyn eller den departementet bemyndiger, fastsette tvangsmulkt i medhold av lov om Statskontrol med Skibes Sjødygtighed m.v. § 124.

For øvrig gjelder de generelle bestemmelsene om tvangsmulkt i kapittel 41.

Kapittel 22. Mudring og dumping i sjø og vassdrag

Fastsatt med hjemmel i lov 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall (Forurensningsloven) § 9 nr. 1 og nr. 3 og § 11 og lov 9. juni 1903 nr. 7 om Statskontrol med Skibes Sjødygtighed m.v. § 114 nr. 8.

§ 22–1. Virkeområde

Bestemmelsene i dette kapitlet gjelder all mudring fra skip. De gjelder videre all dumping og plassering av

materiale fra skip, innretninger og fly samt dumping og plassering av skip. Kapitlet gjelder ikke dumping av innretninger.

Bestemmelsene i dette kapitlet gjelder i sjø og vassdrag her i riket. Innen folkerettens grenser gjelder den også i norsk økonomisk sone og på norsk kontinentalsokkel. Kapitlet gjelder i alle farvann for dumping fra norske skip.

§ 22-2. *Definisjoner*

I dette kapitlet betyr

- a) *skip*: ethvert sjøgående fartøy uavhengig av om fartøyet har egen drivkraft. Dette omfatter ikke innretninger,
- b) *innretning*: installasjon eller annet anlegg som benyttes i petroleumsvirksomheten, uavhengig av om konstruksjonen er fast eller flyttbar. Innretning omfatter også rørledning og kabel benyttet i petroleumsvirksomheten,
- c) *fly*: ethvert luftfartøy, uavhengig av om det har egen drivkraft,
- d) *mudring*: enhver forsettlig forflytning av masser fra bunnen, herunder slamsuging, forskyvning eller fjerning av bunnsedimenter. Mudring omfatter ikke oppvirvling som følge av normale aktiviteter i sjø eller vassdrag, herunder normal skipstrafikk,
- e) *dumping*: enhver forsettlig disponering av avfall eller annet materiale i sjø eller vassdrag med det formål å bringe det av veien, herunder senking av ammunisjon samt senking og etterlatelse av skip. Dumping omfatter ikke disponering av avfall eller annet materiale som er knyttet til eller skriver seg fra vanlig drift av skip, innretning eller fiskeri- og oppdrettsnæring, unntatt når avfallet eller materialet er fraktet bort fra avfallskilden med det formål å bringe det av veien,
- f) *plassering av materiale*: enhver forsettlig disponering av materiale i sjø eller vassdrag med et annet formål enn materialet opprinnelig er bygd eller konstruert for, og som ikke regnes som dumping.

§ 22-3. *Forbud mot mudring*

Mudring er forbudt, unntatt når tillatelse er gitt i medhold av § 22-6.

§ 22-4. *Forbud mot dumping*

Dumping er forbudt. Det kan likevel gis tillatelse i medhold av § 22-6 til dumping av:

- a) muddermasser, løsmasser og stein,
- b) skip med metallskrog frem til 31. desember 1998,
- c) andre skip frem til 31. desember 2004,
- d) fiskeavfall fra fiskeforedling/prosessering på land,
- e) annet avfall/materiale i helt spesielle situasjoner hvor deponering på land medfører uakseptabel fare eller skade.

§ 22-5. *Plassering av materiale*

Det er forbudt å plassere materiale i sjø eller vassdrag for et annet formål enn det opprinnelig ble bygd eller konstruert for, unntatt når tillatelse er gitt i medhold av § 22-6.

§ 22-6. *Tillatelse til mudring, dumping og plassering av materiale*

Fylkesmannen kan gi tillatelse til mudring, samt dumping som nevnt i § 22-4 første ledd bokstavene a til d, i sjø og vassdrag her i riket. Statens forurensningstilsyn eller den departementet bemyndiger kan gi tillatelse til dumping som nevnt i § 22-4 første ledd e i sjø og vassdrag her i riket, til plassering av materiale som nevnt i § 22-5, samt til mudring og dumping i norsk økonomisk sone.

Søknad om tillatelse til mudring, dumping eller plassering av materiale skal inneholde de opplysninger som er nødvendig for å vurdere om tillatelse bør gis og hvilke vilkår som skal settes, herunder opplysninger om avfallet/materialet som skal dumpes/plasseres og om bunnforholdene på mudre- og/eller dumpestedet.

Ved avgjørelse av søknaden skal det legges vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre.

§ 22-7. *Rapportering*

Dersom den myndighet som ga tillatelsen ikke bestemmer annet, skal det innen 6 uker etter avsluttet mudre- eller dumpeoperasjon eller plassering av materiale sendes rapport til denne myndigheten.

§ 22-8. *Unntak fra forbudet mot dumping*

Forbudet mot dumping gjelder ikke i tilfeller av force majeure på grunn av værmessig belastning eller annen årsak, når menneskeliv er i fare eller sikkerheten til skip, fly eller innretning er truet. Slik dumping skal snarest meldes til Statens forurensningstilsyn.

§ 22-9. *Tilsyn*

Fylkesmannen, Statens forurensningstilsyn eller den Miljøverndepartementet bemyndiger, jf. § 22-6, fører tilsyn med gjennomføringen av bestemmelsene i dette kapitlet eller vedtak truffet i medhold av disse bestemmelsene.

§ 22-10. *Tvangsmulkt*

For å sikre at bestemmelsene i dette kapitlet eller vedtak truffet i medhold av disse bestemmelsene blir overholdt, kan Fylkesmannen, Statens forurensningstilsyn eller den departementet bemyndiger, jf. § 22-6, fastsette tvangsmulkt i medhold av lov om Statskontroll med Skibes Sjødygtighet m.v. § 124.

For øvrig gjelder de generelle bestemmelsene om tvangsmulkt i kapittel 41.

Kapittel 23. Hindring av forurensning ved kloakkutslipp fra skip

Fastsatt med hjemmel i lov 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall (Forurensningsloven) § 9 og lov 9. juni 1903 nr. 7 om Statskontroll med Skibes Sjødygtighet m.v. § 1, § 114 og § 117.¹

¹ Kapitlet har vært notifisert til ESA i henhold til direktiv 98/34/EF.

I. Innledende bestemmelser

§ 23–1. Formål

Kapitlets formål er å hindre utslipp av kloakk og gråvann som bidrar til miljømessige, hygieniske og estetiske problemer i vassdrag og sjøområder.

§ 23–2. Virkeområde og ikrafttredelse

Kapitlet gjelder for norske skip og for utenlandske skip i norske vassdrag og sjøområder.

Kapitlets avsnitt III og IV gjelder bare for skip som er sertifisert for internasjonal fart og har

- a) en bruttotonnasje på 400 og over, eller
- b) sertifikat til å føre mer enn 15 personer.

For nye skip omfattet av annet ledd gjelder kravene i avsnitt III og IV fra 1. juli 2004. For eksisterende skip skal kravene være oppfylt innen 27. september 2008.

§ 23–3. Definisjoner

I dette kapitlet betyr

- a) *anerkjent classeselskap*: classeselskap som etter nærmere avtale er bemyndiget til å utføre oppgaver etter kapitlet på Sjøfartsdirektoratets vegne:
  1. Det Norske Veritas,
  2. Lloyd's Register of Shipping,
  3. Bureau Veritas,
  4. Germanischer Lloyd,
  5. American Bureau of Shipping,
- b) *eksisterende skip*: et skip som ikke er et nytt skip,
- c) *gråvann*: utslipp av vaskevann og lignende,
- d) *IMO*: Den internasjonale skipsfartsorganisasjon,
- e) *kloakk*:
  1. avløp og annet avfall fra alle former for toaletter,
  2. avløp fra lokaler som benyttes til medisinske formål (skipsapotek, -hospital, osv.) via håndvasker, badekar og spygatt som finnes i slike lokaler,
  3. avløp fra rom som inneholder levende dyr, eller annet avfallsvann når dette er blandet med avløp som definert ovenfor,
- f) *MARPOL 73/78*: Den internasjonale konvensjon om hindring av forurensning fra skip, 1973, med tilleggsprotokoll av 1978 og senere tilføyelser og endringer,
- g) *nytt skip*: et skip
  1. hvis byggekontrakt er plassert eller, i mangel av byggekontrakt, når kjølen er strukket eller skipet er på et lignende byggetrinn på eller etter 27. september 2003, eller
  2. når skipet leveres tre år eller mer etter 27. september 2003,
- h) *oppsamlingsstank*: tank som anvendes til oppsamling og oppbevaring av kloakk,
- i) *skip*: ethvert fartøy, herunder lektere, flyttbare innretninger og fritidsfartøy.

II. Generelle regler for alle skip

§ 23–4. Forbud mot tømning av kloakk

Det er forbudt å slippe ut kloakk og gråvann i vassdrag.

Det er forbudt å slippe ut kloakk i norsk sjøområde innenfor en avstand av 300 meter fra land (fastland og øyer), unntatt for skip som faller inn under § 23–2 annet ledd og er utstyrt som beskrevet i § 23–8 bokstav a.

§ 23–5. Unntak

Forbudet mot utslipp av kloakk etter dette kapitlet gjelder ikke når

- a) kloakkutslippet er nødvendig for å vareta sikkerheten til skipet og de ombordværende eller berge menneskeliv til sjøs, eller
- b) kloakkutslippet skjer som følge av skade på et skip eller dets utstyr dersom alle rimelige forholdsregler er tatt før og etter skaden oppstod i den hensikt å forebygge eller minimere utslippet.

Sjøfartsdirektoratet eller den Miljøverndepartementet bemyndiger kan, for skip som ikke omfattes av § 23–2 annet ledd, i særlige tilfeller gjøre unntak fra dette kapitlet. Ved avgjørelsen av om unntak skal innvilges, skal det særlig legges vekt på om skipet er fredet eller har fått status som verneverdig fartøy av Riksantikvaren eller den han bemyndiger og om gjennomføring av kravene i dette kapitlet kan komme i konflikt med skipets verneverdi.

§ 23–6. Strengere eller lempeligere krav ved forskrift

For skip som ikke omfattes av § 23–2 annet ledd gis kommunene med dette myndighet til ved forskrift å fastsette strengere eller lempeligere krav til utslipp av kloakk og gråvann enn bestemt i § 23–4.

Strengere krav skal vurderes opp mot bl.a. tilgjengeligheten av tilfredsstillende mottaksanlegg for kloakk.

Dersom lempeligere krav vedtas, skal en grundig vurdering av de miljømessige konsekvenser foretas før vedtak fattes.

Den enkelte kommune skal, som et ledd i utarbeidelsen av lokal forskrift, ta kontakt med andre kommuner med sikte på samarbeid om felles løsninger for større områder for utslipp som nevnt i § 23–4.

III. Utstyr og tømmekontroll**§ 23–7. Tømming av kloakk i området fra Lindesnes til svenskegrensen**

Tømming av kloakk i norsk sjøområde sør for Lindesnes (N 57° 58' 8 Ø 7° 3' 4) til delelinjen Norge–Danmark (N 57° 10' 3 Ø 7° 3' 4) og i farvannet derfra til svenskegrensen, er forbudt, unntatt når

- a) kloakk som ikke er oppmalt og desinfisert tømmes i en avstand på mer enn 12 nautiske mil fra nærmeste land, og skipet holder en fart på minst 4 knop,
- b) det benyttes et godkjent anlegg til oppmaling og desinfisering som beskrevet i § 23–8 bokstav b og kloakken tømmes i en avstand på mer enn 3 nautiske mil fra nærmeste land og skipet holder en fart på minst 4 knop, eller
- c) det benyttes et godkjent anlegg som beskrevet i § 23–8 bokstav a.

§ 23–8. Kloakkanlegg

Skip som i samsvar med § 23–2 annet ledd skal oppfylle bestemmelsene i dette avsnittet, skal være utstyrt med ett av følgende kloakkanlegg:

- a) et kloakkrensianlegg som oppfyller IMO Res. MEPC 2(VI) vedtatt 3. desember 1976, og der
  1. prøveresultatene for anlegget er oppgitt i skipets sertifikat for hindring av kloakkforurensning, og
  2. utslippet ikke medfører at faste deler synes i vannet omkring skipet eller at vannet blir misfarget,
- b) et oppmalings- og desinfiseringsanlegg som oppfyller følgende spesifikasjoner:
  1. oppmalt kloakk skal kunne passere en rist med største åpning 10 mm,
  2. systemet skal ha tilstrekkelig kapasitet til midlertidig oppbevaring av kloakk når skipet er mindre enn 3 nautiske mil fra nærmeste land, der det benyttes anerkjente normer ved beregningen og det tas hensyn til skipets drift, maksimalt antall personer om bord og andre relevante faktorer,
  3. oppsamlingstanken skal være konstruert i henhold til konstruksjonskrav fra anerkjent klaseselskap eller gjeldende byggeforskrift, og skal være forsynt med visuell indikering av mengden av oppsamlet kloakk i tanken,
  4. desinfisering skal skje med egnet desinfeksjonsmiddel/saneringsvæske. Desinfeksjonsmidlet skal tilføres anlegget/tanken samtidig med kloakken. Dosering av desinfeksjonsmiddel skal følge produsentens bruksveiledning, eller
- c) en oppsamlingstank med tilstrekkelig kapasitet for oppsamling av all kloakk, der det benyttes anerkjente normer ved beregningen og det tas hensyn til skipets drift, maksimalt antall personer om bord og andre relevante faktorer. Oppsamlingstanken skal være konstruert i henhold til konstruksjonskrav fra anerkjent klaseselskap eller gjeldende byggeforskrift, og skal være forsynt med visuell indikering av mengden av oppsamlet kloakk i tanken.

§ 23–9. Godkjenning

Kloakkanlegg som beskrevet i § 23–8 skal være godkjent etter en av følgende behandlinger:

- a) typegodkjent av teknisk kontrollorgan og merket i henhold til forskrift 29. desember 1998 nr. 1455 om skipsutstyr, med senere endringer, eller
- b) godkjent etter behandling i Sjøfartsdirektoratet eller anerkjent klaseselskap i henhold til kriteriene beskrevet i dette kapitlet.

Ved godkjenning skal det for anlegg som beskrevet i § 23–8 bokstav b og c dokumenteres at

- a) anlegg/tank har tilstrekkelig kapasitet,
- b) konstruksjonsmessig utforming er i samsvar med klassekrav eller gjeldende byggeforskrift.

Ved godkjenning skal det for anlegg som beskrevet i § 23–8 bokstav b i tillegg dokumenteres at

- a) kravet til oppmaling er oppfylt, og
- b) kravet til desinfisering er oppfylt.

§ 23–10. Standard landtilkopling

For at rørledninger fra mottakeranlegg skal kunne koples til skipets losseledning, skal begge ledninger utstyres med en standard landtilkopling i samsvar med følgende tabell:

STANDARD DIMENSJONER AV FLENS FOR LANDTILKOPLING

<i>Beskrivelse</i>	<i>Dimensjoner</i>
Utvendig diameter	210 mm

<i>Beskrivelse</i>	<i>Dimensjoner</i>
Innvendig diameter	I henhold til rørets utvendige diameter
Diameter av sirkel for boltehull	170 mm
Slisser i flens	4 hull 18 mm i diameter, plassert med innbyrdes samme avstand på en sirkel for boltehull av ovenstående diameter og utskåret til ytterkanten av flensen. Slissebredden skal være 18 mm
Tykkelsen av flens	16 mm
Bolter og muttere: antall og diameter	4, hver 16 mm i diameter og av passende lengde
Flensen er beregnet for rør opp til en maksimal innvendig diameter på 100 mm, og skal være av stål eller annet tilsvarende materiale med plan flate. Denne flensen skal, sammen med en passende pakning, passe for et arbeidstrykk på 6 kg/cm ²	

For skip som har dybde i risset på 5 meter eller mindre, kan losseforbindelsens innvendige diameter være 38 millimeter.

For skip i fast trafikk, kan skipets lossør alternativt forsynes med en losseforbindelse som benyttes på stedet.

IV. Besiktelser og sertifisering

§ 23–11. Besiktelser

Alle skip som i henhold til § 23–2 annet ledd skal oppfylle bestemmelsene i dette avsnittet, skal underkastes de besiktelser som er nærmere beskrevet nedenfor.

- En førstegangsbesiktelse før skipet settes i fart, eller før utstedelse av det internasjonale sertifikat som kreves i henhold til § 23–12, og som skal omfatte en fullstendig gjennomgang av skipets konstruksjon, utstyr, systemer, tilbehør, anordninger og materialer. En fornyelsesbesiktelse som foretas med mellomrom som ikke overstiger fem år, unntatt når § 23–13 annet, femte, sjette eller sjuende ledd i dette kapitlet kommer til anvendelse.
- En tilleggsbesiktelse som enten er en generell eller delvis besiktelse, avhengig av omstendighetene. Besiktelsen skal gjennomføres etter en reparasjon som er et resultat av undersøkelser som er fastsatt i annet ledd nedenfor, eller uansett når viktige reparasjoner eller fornyelser foretas.

Når det oppstår skade på et skip eller oppdages en feil som i vesentlig grad påvirker skipets konstruksjonssikkerhet eller effektiviteten eller fullstendigheten til utstyret som omfattes av dette kapitlet, skal skipets fører eller eier ved første anledning underrette Sjøfartsdirektoratets nærmeste stasjon eller anerkjent klasseselskap. Sjøfartsdirektoratet eller det anerkjente klasseselskap skal sørge for at det blir satt i gang undersøkelser for å fastslå om en besiktelse etter første ledd er nødvendig. Dersom skipet er i havn tilhørende en annen part til MARPOL 73/78 vedlegg IV, skal føreren eller eieren også umiddelbart underrette de rette myndigheter i havnestaten, og Sjøfartsdirektoratet eller det anerkjente klasseselskap skal forvise seg om at slik underretning er gitt.

§ 23–12. Utstedelse eller påtegning av sertifikat

Etter en førstegangs- eller fornyelsesbesiktelse i samsvar med bestemmelsene i § 23–11, skal et internasjonalt sertifikat for hindring av kloakkforurensning utstedes.

Et slikt sertifikat skal utstedes eller påtegnes av Sjøfartsdirektoratet eller av et anerkjent klasseselskap som er bemyndiget til å utføre oppgaver på direktoratets vegne.

§ 23–13. Sertifikatets varighet og gyldighet

Det internasjonale sertifikat for hindring av kloakkforurensning skal utstedes for et tidsrom, som ikke skal overstige fem år.

Når fornyelsesbesiktelsen gjennomføres innenfor et tidsrom på tre måneder før utløpsdatoen for det eksisterende sertifikatet, skal et nytt sertifikat være gyldig fra datoen for fullføring av fornyelsesbesiktelsen til en dato som ikke overstiger fem år fra utløpsdatoen for det eksisterende sertifikatet.

Når fornyelsesbesiktelsen er fullført etter utløpsdatoen for det eksisterende sertifikatet, skal det nye sertifikatet være gyldig fra datoen for fullføring av fornyelsesbesiktelsen til en dato som ikke overstiger fem år fra utløpsdatoen for det eksisterende sertifikatet.

Når fornyelsesbesiktelsen er fullført mer enn tre måneder før utløpsdatoen for det eksisterende sertifikatet, skal det nye sertifikatet være gyldig fra datoen for fullføring av fornyelsesbesiktelsen til en dato som ikke overstiger fem år fra datoen for fullføring av fornyelsesbesiktelsen.

Dersom et sertifikat utstedes for et tidsrom på mindre enn fem år, kan Sjøfartsdirektoratet eller den det bemyndiger forlenge sertifikatets gyldighet ut over utløpsdatoen til det lengste tidsrommet som er oppgitt i første ledd.

Dersom en fornyelsesbesiktelse er fullført og et nytt sertifikat ikke kan utstedes eller plasseres om bord på skipet før utløpsdatoen for det eksisterende sertifikatet, kan Sjøfartsdirektoratet eller den det bemyndiger påtegne det eksisterende sertifikatet. Et slikt sertifikat skal godtas som gyldig for et ytterligere tidsrom som ikke skal overstige fem måneder fra utløpsdatoen.

Dersom et skip på det tidspunkt et sertifikat utløper, ikke er i en havn der det skal besiktes, kan Sjøfartsdirektoratet eller den det bemyndiger forlenge sertifikatets gyldighet. Denne forlengelsen skal utelukkende innvilges for at skipet skal kunne fullføre reisen til havnen der det skal besiktes. Et sertifikat skal ikke kunne forlenges for et tidsrom på mer enn tre måneder. Et skip som er innvilget forlengelse, skal ikke ved ankomst til besiktelseshavn, ha rett til å forlate nevnte havn uten å ha fått utstedt et nytt sertifikat. Når fornyelsesbesiktelsen er fullført, skal det nye sertifikatet være gyldig til en dato som ikke overstiger fem år fra utløpsdatoen for det eksisterende sertifikatet før forlengelsen ble innvilget.

Et sertifikat som er utstedt til et skip som foretar korte reiser, og som ikke er forlenget etter ovenstående bestemmelser i denne paragraf, kan forlenges av Sjøfartsdirektoratet eller den det bemyndiger. Forlengelse gis inntil en måned fra utløpsdatoen som er angitt på sertifikatet. Når fornyelsesbesiktelsen er fullført, skal det nye sertifikatet være gyldig til en dato som ikke overstiger fem år fra utløpsdatoen for det eksisterende sertifikatet før forlengelsen ble innvilget.

Under særskilte omstendigheter behøver et sertifikat ikke dateres fra utløpsdatoen for det eksisterende sertifikatet slik tredje, sjuende og åttende ledd i denne paragraf fastsetter. I slike tilfeller skal det nye sertifikatet være gyldig til en dato som ikke overstiger fem år fra datoen for fullføring av fornyelsesbesiktelsen.

Et sertifikat som er utstedt etter § 23–12, skal ikke lenger være gyldig i følgende tilfeller:

- a) dersom de relevante besiktelsene ikke er fullført innenfor tidsrommene som er spesifisert i § 23–11 første ledd i dette kapittel,
- b) ved overføring av et skip til et flagg tilhørende en annen part til MARPOL 73/78 vedlegg IV.

Del 7. Krav til forebygging av forurensning fra visse virksomheter eller utslippskilder

Bestemmelser om

- forurensninger fra asfaltverk står i kapittel 24,
- forurensning fra vask og impregnering av oppdrettsnøter står i kapittel 25.

Kapittel 24. Forurensninger fra asfaltverk

Fastsatt med hjemmel i lov 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall (Forurensningsloven) § 9 første ledd nr. 1, 2 og 3 og § 11 annet ledd.

§ 24–1. Virkeområde

Dette kapitlet gjelder for asfaltverk. Med asfaltverk menes produksjonsenhet for fremstilling av vegmasse med jordoljekomponenter som bindemiddel.

§ 24–2. Når tillatelse trengs

Til drift av asfaltverk som nevnt i § 24–3 første ledd er det ikke nødvendig med særskilt tillatelse etter forurensningsloven.

For andre verk kreves tillatelse etter forurensningsloven.

Dette kapitlet gjør ingen innskrenkninger i plikten til å søke om tillatelse for bygging eller drift av asfaltverket etter plan- og bygningsloven eller andre lover.

§ 24–3. Drift uten særskilt tillatelse

Tillatelse trengs ikke for asfaltverk som er innrettet og drives etter reglene i § 24–5 til § 24–12, når de har en produksjonskapasitet på inntil 200 tonn vegmasse pr. time. For stasjonære asfaltverk (jf. § 24–4 nr. 2) kreves dessuten at bindemidlet tilsettes etter tørketrommelen eller at de ikke har tørketrommel.

Fylkesmannen kan etter søknad lempe på kravene fastsatt i dette kapitlet § 24–5 til § 24–12.

Hvor særlig forhold tilsier det, kan Fylkesmannen av eget tiltak eller etter begjæring på ethvert tidspunkt påby at det skal innsendes søknad også for asfaltverk som nevnt i første ledd. Det kan i disse tilfelle nedlegges driftsforbud eller fastsettes strengere vilkår enn det som følger av dette kapitlet. Avslag på begjæring som nevnt skal straks meddeles avsenderen.

§ 24–4. Definisjoner

I dette kapitlet betyr

- 1) *mobile asfaltverk*: asfaltverk med beregnet oppstilling på samme sted inntil 2 år,
- 2) *stasjonære asfaltverk*: asfaltverk med beregnet produksjon på samme sted ut over 2 år, samt mobile verk fra det tidspunkt faktisk produksjon likevel skjer ut over 2 år,
- 3) *filler*: steinmel med kornstørrelse under 200 mesh (0.074 mm),
- 4) *bebyggelse*: bygninger og anlegg, med unntak av veier, hvor folk til stadighet oppholder seg og hvor støv eller støy fra asfaltverk er en ikke ubetydelig merbelastning til bebyggelsens egne støv- og støykilder,
- 5) *naturområder*: områder som av hensyn til vegetasjon eller dyreliv er særlig verneverdige eller som er av særlig interesse for friluftslivet,
- 6) *sone A*: under 150 m fra asfaltverket til nærmeste bebyggelse eller naturområde,
- 7) *sone B*: 150–300 m fra asfaltverket til nærmeste bebyggelse eller naturområde,
- 8) *sone C*: 300–600 m fra asfaltverket til nærmeste bebyggelse, naturområde eller under 100 m fra asfaltverket til fylkesvei eller riksvei,

- 9) *sone D*: over 600 m fra asfaltverk til nærmeste bebyggelse eller naturområde og over 100 m til fylkesvei eller riksvei.

§ 24-5. Utslippsregler for stasjonære asfaltverk med tørketrommel

- 1) Stasjonære asfaltverk med tørketrommel skal ikke plasseres i sone A og B. Asfaltverk i sone C og D skal tilfredsstille kravene i punktene 2 til 5 nedenfor.
- 2) Varmeelevator, siktanlegg, vekter, varmsilo, mikser på blandeverket skal være innebygget.
- 3) Støvholdig avgass fra tørketrommel og fra enheter som må være innebygget, skal føres gjennom renselanlegg som minst består av forutskiller og tekstilfilter. Renset avgass skal deretter slippes ut gjennom skorstein.
- 4) Støvkonsentrasjonen i skorstein skal ikke overstige 150 mg pr. Nm³, og samlet støvutslipp fra skorstein skal ikke overstige 0.04 kg pr. tonn vegmasse.
- 5) Høyden på skorstein skal være minst 20 m over bakken. Hvis verket har brenner som bruker fyringsolje, må skorsteinsutløpet heller ikke ligge lavere enn høyeste hustak innenfor en avstand av 100 m + (Q/10) m (Q = maksimalt oljeforbruk i kilo pr. time).
- 6) Eventuelt oljeholdig avløpsvann fra verksted o.l. skal før det slippes til resipient passere anlegg for oljeutskilling. Avløpsvannets effektive oppholdstid i oljeutskilleren skal være minst 1 time. Overflatebelastningen skal være mindre enn 2m³/m² t. Oljeutskilleren skal tømmes minst 2 ganger pr. år, og for øvrig så ofte at utskillingen til enhver tid er effektiv. Det utskilte slammet skal deponeres på et sted godkjent av kommunen, og på en slik måte at vannforekomster ikke blir forurenset.

§ 24-6. Utslippsregler for mobile verk med tørketrommel

- 1) Mobile asfaltverk med tørketrommel skal ikke plasseres i sone A. I sone B og C skal varmeelevator, siktanlegg, vekter, varmsilo og mikser på blandeverket være innebygget.
- 2) I sone B og C skal støvholdig avgass fra tørketrommel og fra enheter som må være innebygget, føres igjennom renselanlegg før utslipp til atmosfæren.
- 3) I sone B skal støvkonsentrasjonen i skorsteinen ikke overstige 150 mg pr. Nm³ ved fillerinnhold under 10%, og samlet støvutslipp fra verket skal ikke overstige 5 kg pr. time. I sone C skal samlet støvutslipp fra verket ikke overstige 15 kg pr. time, og i sone D skal samlet støvutslipp ikke overstige 30 kg pr. time.
- 4) I sone B skal høyden på skorsteinen være minst 15 m over bakken, dersom støvkonsentrasjonen i skorsteinen ikke overstiger 0,15 g pr. Nm³ ved fillerinnhold under 10%, og for øvrig minst 20 m over bakken. I sone C skal høyden på skorsteinen være minst 10 m over bakken.

§ 24-7. Asfaltverk uten tørketrommel

Stasjonære asfaltverk uten tørketrommel kan ikke plasseres i sone A og B. Mobile asfaltverk uten tørketrommel kan ikke plasseres i sone A.

§ 24-8. Støvflukt

Eieren plikter til enhver tid å gjøre det som er nødvendig for å hindre støvflukt fra verket. Lasting, lossing, lagring og transport av filler må skje i lukket system.

Hvis filler og utskilt støv blir transportert ved hjelp av over- eller undertrykk, må transportluften renses i posefilter. Renseeffekten skal være slik at støvutslippet ikke blir synlig.

§ 24-9. Nærmere om støvutslipp

De fastsatte utslippsgrensene må overholdes i tilfeldig valgte måleperioder under normale driftsforhold, herunder også ved normale utslippstopper, under deler av driftssyklusen og ved bruk av mindre gunstig råstoff samt ved andre avvikelser innenfor rammen av vanlige driftsvariasjoner.

Disse krav skal også oppfylles når rensustyrets effekt er redusert som følge av slitasje og annen forringelse som det må regnes med ved drift.

Skorsteiner skal ha lett tilgjengelige målepunkter hvor støvutslippet kan kontrolleres.

§ 24-10. Støy

Asfaltverk må ikke plasseres slik at det oppstår støyulempen ved at trafikken mellom verket og hovedvei går gjennom tettbygde strøk eller nær skoler, sykehus, aldershjem o.l.

For øvrig plikter eieren av verket å redusere støyen fra virksomheten så langt som mulig.

I særlige tilfelle kan Fylkesmannen treffe nærmere bestemmelser om driftstid.

§ 24-11. Fyringsolje

Til fyring i tørketrommelen kan det brukes fyringsolje med høyst 1.0 vektprosent svovelinnhold, med mindre krav om lavere svovelinnhold følger av særskilte forskrifter om bruk av fyringsolje.

For stasjonære verk skal det bygges en oppsamlingskum av betong. For mobile verk som ikke har oppsamlingskum, skal det benyttes en tett presenning e.l. under fyringsoljetankene for å hindre oljesøl på bakken.

§ 24-12. Våtutskillere

Ved renselanlegg som fanger opp støv i vann, skal vaskevannet resirkuleres og slammet sedimenteres i basseng med tette vegger og bunn. Resirkulering kan sløyfes hvis vannet får minst 1 times opphold i sedimenteringsbassenget og deretter har avløp til sjøen.

Slam må fjernes i god tid før sedimenteringsbassenget blir fullt og deponering på sted som er godkjent av

kommunen. Resirkulert vaskevann som skiftes ut, og som ikke tømmes i sjøen, skal også nøytraliseres til pH-området 6–8 før tømning.

§ 24–13. Melding

I god tid før asfaltverk som nevnt i § 24–3 første ledd blir oppstilt, skal eieren sende melding til Fylkesmannen med opplysninger om

- 1) asfaltverkets beliggenhet, herunder eiendommens gnr. og bnr. og avstand til nærmeste bebyggelse, naturområde, fylkesvei eller riksvei, jf. § 24–4 nr. 4 til 6. Hvis trafikken fra hovedvei til asfaltverket går gjennom boligområde eller nær bebyggelse som nevnt i § 24–10, skal også denne bebyggelse og veier mv. være avmerket på kart i målestokk 1:5.000 eller 1:10.000,
- 2) asfaltverkets fabrikat eller type, produksjonskapasitet i tonn pr. time og beregnet produksjonstid i år på vedkommende sted,
- 3) innebygging og skjerming, samt renseanlegg og andre tiltak mot støv og støy.
For asfaltverk med tørketrommel og for verk som bruker fyringsolje eller våtvasker, må meldingen dessuten gi opplysninger om
- 4) skorsteinshøyde, støvkonsentrasjon og støvmengde fra det samlede utslipp angitt i henholdsvis gram eller mg pr. Nm³ og kg pr. time,
- 5) fyringsoljetype, og maksimalt oljeforbruk i kg pr. time, samt sikringstiltak mot oljesøl,
- 6) disponering av slam og vaskevann.

I tilfelle det skal foretas endringer i anlegg eller drift som kan gi vesentlig større utslipp, skal ny melding sendes Fylkesmannen.

Kopi av meldingen skal oversendes vedkommende kommune.

Produksjonen kan settes i gang eller fortsette med mindre Fylkesmannen fastsetter noe annet innen 6 uker for stasjonære asfaltverk og innen 3 uker for mobile asfaltverk. Fristen regnes fra meldingen er kommet fram til Fylkesmannen.

§ 24–14. Søknad om drift av asfaltverk

Søknad om driftstillatelse for asfaltverk som nevnt i § 24–2 annet ledd skal ha samme innhold som melding etter § 24–13 og for øvrig gi de opplysninger som Fylkesmannen krever.

Kopi av søknaden skal sendes vedkommende kommune. Saken skal vanligvis ikke avgjøres før kommunen har hatt 6 ukers frist til å uttale seg. Fylkesmannen skal i en alminnelig lest avis på stedet kunngjøre et kort utdrag av søknaden med 4 ukers frist for å avgis uttalelse.

Etter utløpet av nevnte frister tar Fylkesmannen standpunkt til søknaden gjennom en avveining av de skader og ulemper som driften av verket kan gi mot de fordeler som oppnås. Tillatelse skal i tilfelle gis på slike vilkår Fylkesmannen finner nødvendig av allmenne hensyn eller til vern for private interesser. Kopi av avgjørelsen sendes søkeren og vedkommende kommune, samt andre som har avgitt uttalelse.

§ 24–15. Søknad om unntak mv.

Søknad om unntak fra dette kapitlets utslippsregler etter § 24–3 annet ledd samt søknad etter § 24–3 tredje ledd skal i alminnelighet ha samme innhold som melding etter § 24–13 og for øvrig gi de opplysninger Fylkesmannen krever. Kopi av søknaden skal sendes vedkommende kommune.

Fylkesmannen avgjør om søknad som ikke er kunngjort etter § 24–16 annet ledd, skal kunngjøres i avisen med frist til å avgis uttalelse. Tillatelse må ikke gis før naboene har fått frist som nevnt i § 24–16 tredje ledd til å avgis uttalelse etter at nabovarsel er sendt. Kopi av avgjørelsen sendes søkeren, vedkommende kommune og andre som har avgitt uttalelse.

§ 24–16. Nabovarsel

Senest samtidig med innsendelse av melding etter § 24–13 eller søknad etter § 24–15 skal skriftlig varsel om det planlagte tiltak sendes naboer som vil bli berørt av virksomheten.

For stasjonære asfaltverk skal det planlagte tiltak også kunngjøres i minst en avis som er alminnelig lest på stedet.

Varslet eller kunngjøringen skal sette en frist for å gi uttalelse til Fylkesmannen og skal opplyse om adgangen etter § 24–3 tredje ledd til innen samme frist å begjære virksomheten konsesjonsbehandlet. Fristen skal være 2 uker for mobile asfaltverk og 4 uker for stasjonære asfaltverk.

§ 24–17. Klage – oppsettende virkning

Avgjørelsen etter § 24–2 annet ledd og § 24–3 annet og tredje ledd skal inneholde opplysning om at den kan påklages Statens forurensningstilsyn innen 3 uker. Klagen sendes gjennom Fylkesmannen.

Med mindre Fylkesmannen fastsetter noe annet, har klagen oppsettende virkning.

§ 24–18. Egenkontroll

Bedriften skal sørge for at anlegg og drift av asfaltverk skjer slik at ulemper og skadevirkninger til enhver tid begrenses mest mulig. Unormale driftsforhold som forårsaker forhøyede utslipp, skal så langt råd er unngås. Driften skal reduseres eller stanses hvis det er nødvendig for å hindre overskridelser av de tillatte utslipp. Dersom ett eller flere renseanlegg har vært ute av drift i over 24 timer, skal Fylkesmannen orienteres om driftsavbruddet og årsaken.

Fylkesmannen kan ved driftsuhell gi midlertidig tillatelse til overskridelse av utslippsgrensene uten at saksbehandlingsreglene i § 24–14 må følges.

§ 24–19. Tilsyn

Fylkesmannen, eller den Statens forurensningstilsyn bemyndiger, fører tilsyn med at bestemmelsene i dette kapitlet eller vedtak truffet i medhold av dette kapitlet overholdes.

Kapittel 25. Forurensning fra vask og impregnering av oppdrettsnøter

Fastsatt med hjemmel i lov 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall (Forurensningsloven) § 9, § 16, § 33, § 49 og § 51.

§ 25–1. Formål

Formålet med bestemmelsene i dette kapitlet er å hindre utslipp av miljøskadelige kjemikalier og å redusere forurensningsmessige ulemper fra virksomhet som rengjør, vasker eller impregnerer oppdrettsnøter.

§ 25–2. Virkeområde

Kapitlet gjelder virksomhet som rengjør, vasker eller impregnerer hele eller deler av oppdrettsnøter. Rengjøring av not på oppdrettslokaliteten omfattes ikke av dette kapitlet.

Kapitlet gjelder ikke utslipp som er nødvendige grunnet pålegg om strakstiltak fra veterinærmyndighetene i forbindelse med sykdomsutbrudd.

§ 25–3. Definisjoner

I dette kapitlet menes med

1. *miljøskadelige kjemikalier*: kjemikalier som, hvis de kommer ut i miljøet, vil eller kan representere en øyeblikkelig, langsiktig og/eller forsinket fare for miljøet, jf. kriterier gitt i forskrift 16. juli 2002 nr. 1139 om klassifisering, merking mv. av farlige kjemikalier,
2. *rengjøring av not på oppdrettslokaliteten*: både
  - a) rengjøring av not uten reimpregnering og uten at noten tas vekk fra merdanlegget, og
  - b) grovrengjøring i forbindelse med at noten tas vekk fra merdanlegget.

§ 25–4. Forbud mot utslipp av miljøskadelige kjemikalier

Det er forbudt å slippe ut miljøskadelige kjemikalier i forbindelse med rengjøring, vask eller impregnering av hele eller deler av oppdrettsnøter.

Forbudet i første ledd omfatter ikke utslipp av kjemikalier i tilsvarende mengder som i inntaksvannet.

§ 25–5. Krav til utslipp av begroingsrester som ikke inneholder miljøskadelige kjemikalier

Utslipp av begroingsrester som ikke inneholder miljøskadelige kjemikalier, er tillatt dersom det skjer på en slik måte at forurensningen blir ubetydelig.

§ 25–6. Dokumentasjonsplikt

Virksomheten skal ha dokumentasjon som viser hvordan bestemmelsene i § 25–4 overholdes.

Dokumentasjonen skal oppbevares i minst fem år.

§ 25–7. Tilsyn

Fylkesmannen fører tilsyn med at bestemmelsene i dette kapitlet overholdes.

§ 25–8. Ikrafttredelse

For virksomheter som er i drift per 1. januar 2003, trer kapitlet i kraft 1. juli 2005.

Kapittel 26. Ikke vedtatt

Kapittel 27. Ikke vedtatt

Kapittel 28. Ikke vedtatt

Kapittel 29. Ikke vedtatt

Kapittel 30. Ikke vedtatt

Kapittel 31. Ikke vedtatt

Kapittel 32. Ikke vedtatt

Kapittel 33. Ikke vedtatt

Kapittel 34. Ikke vedtatt

Kapittel 35. Ikke vedtatt

Del 8. Tillatelse til forurensning

Bestemmelser om

- behandling av tillatelser etter forurensningsloven står i kapittel 36,
- meldeplikt etter forurensningsloven står i kapittel 37.

Kapittel 36. Behandling av tillatelser etter forurensningsloven

Fastsatt med hjemmel i lov 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall (Forurensningsloven) §§ 9, 11, 12 og 85. Jf. EØS-avtalen vedlegg XX nr. 2g (direktiv 96/61/EF).

I. Innledende bestemmelser

§ 36-1. Virkeområde

Kapitlet gjelder behandling av saker som omfattes av forurensningsloven § 11, § 18 og § 29.

Bestemmelsene i § 36-8 og § 36-9 gjelder bare for de former for virksomhet som er oppført i vedlegg I til dette kapitlet.

II. Søknaden

§ 36-2. Innhold i søknad om tillatelse

Søknad om tillatelse i medhold av forurensningsloven § 11 og § 29 skal inneholde

1. søkerens navn og adresse,
2. entydig angivelse av den eller de eiendommer hvor virksomheten foregår,
3. redegjørelse for forholdet til eventuelle oversikts- og reguleringsplaner,
4. beskrivelse av anlegget, arten og omfanget av virksomheten og den teknologi som er valgt,
5. oversikt over råstoffer og hjelpestoffer,
6. beskrivelse av energikilder, forbruk av energi og energi som genereres av virksomheten,
7. beskrivelse av alle utslipp til luft, vann og grunn som virksomheten kan forårsake og hvilken virkning denne kan få,
8. redegjørelse for miljøtilstanden i området der virksomheten ligger,
9. oversikt over interesser som antas å bli berørt av virksomheten, herunder en oversikt over hvem som bør varsles, jf. § 36-4 og § 36-5,
10. beskrivelse av tiltak for å begrense generering av avfall, herunder muligheter for gjenvinning, og øvrig håndtering av avfall,
11. beskrivelse av teknikker som kan forebygge eller begrense forurensning og skadevirkningene av denne,
12. beskrivelse av andre tiltak for å ivareta prinsippene fastlagt i § 36-8,
13. forslag til måleprogram for utslipp til det ytre miljø,
14. henvisning til vedtak eller uttalelser fra offentlige organer som saken har vært forelagt,
15. et sammendrag av konsekvensutredning der det skal være gjennomført, herunder oversikt over de vesentligste alternativer som søkeren har utredet.

Søkeren redegjør for det enkelte punkt i den utstrekning det har relevans for den enkelte virksomhet. Ved søknad om endring av tillatelse er det tilstrekkelig at søknaden inneholder opplysninger på de punkter hvor det er endringer i forhold til de faktiske forhold som ble lagt til grunn da gjeldende tillatelse ble utstedt.

Søknaden skal inneholde et sammendrag av de ovennevnte opplysningene.

Forurensningsmyndigheten kan gi utfyllende bestemmelser om søknadens form og innhold, og dersom det er nødvendig for behandlingen av saken, kreve ytterligere opplysninger enn de som er listet i punktene 1 til 15 ovenfor.

III. Forhåndsvarsling

§ 36-3. Plikt til å varsle og rett til å avgi uttalelse før vedtak treffes

Forurensningsmyndigheten skal sørge for at det gis anledning til å avgi uttalelse i henhold til § 36-4 til § 36-7. Disse bestemmelser innskrenker ikke rettigheter og plikter etter forvaltningsloven og offentlighetsloven.

Varslet skal gjøre greie for hva saken gjelder og ellers inneholde det som anses påkrevd for at den som får varslet skal kunne uttale seg om saken.

§ 36-4. Forhåndsvarsel til sakens parter

Part som ikke allerede ved søknad eller på annen måte har uttalt seg i saken, skal varsles før vedtak treffes og gis anledning til å uttale seg innen en nærmere angitt frist, i henhold til forvaltningsloven § 16 og § 17.

Søkeren skal forelegges uttalelser som måtte være innkommet fra andre etter § 36-5 og § 36-6 og gis anledning til merknader innen en kort frist.

§ 36-5. Forhåndsvarsel til andre enn sakens parter

Berørte offentlige organer og myndigheter, organisasjoner som ivaretar allmenne interesser som vedtaket angår,

eller andre som kan bli særlig berørt, skal forhåndsvarsles direkte før vedtak treffes og gis anledning til å uttale seg innen en nærmere angitt frist.

Dersom en stor krets av personer har krav på direkte varsel, eller det viser seg uforholdsmessig byrdefullt å finne fram til enhver som har krav på varsel etter første ledd, kan forurensningsmyndigheten i det enkelte tilfelle isteden høre saken i henhold til § 36–6. Direkte varsel gis i slike tilfelle likevel til representanter for berørte interesser i henhold til første ledd i den utstrekning disse er kjent for forurensningsmyndigheten.

§ 36–6. *Forhåndsvarsel til allmennheten («høring»)*

I saker som gjelder virksomheter som omfattes av vedlegg I til dette kapitlet og i andre saker som kan ha vesentlig betydning for en ubestemt krets av personer, skal forurensningsmyndigheten før vedtak treffes gi allmennheten anledning til å uttale seg innen en nærmere angitt frist, som ikke skal være kortere enn 4 uker. Dersom det av hensyn til miljøet, behov for løsning på et akutt problem eller tungtveiende samfunnsinteresser haster med å gi tillatelse, kan fristen settes kortere.

Varsel til allmennheten skal kunngjøres på måter som er egnet til å gjøre allmennheten oppmerksom på saken. Tilhørende dokumenter skal gjøres tilgjengelige på måter som er egnet til å gi allmennheten mulighet til gjennomsyn. Utgiftene til slik kunngjøring betales av søker eller innehaver av tillatelse.

§ 36–7. *Unntak fra forhåndsvarsel*

Forhåndsvarsel etter § 36–4 og § 36–5 kan unnlates dersom

- a) varsling ikke er praktisk mulig eller vil medføre fare for at vedtaket ikke kan gjennomføres,
- b) vedkommende ikke har kjent adresse og ettersporing av ham vil kreve mer tid eller arbeid enn rimelig i forhold til vedkommendes interesser og til betydningen av varslet,
- c) vedkommende allerede på annen måte har fått kjennskap til at vedtak skal treffes og har hatt rimelig foranledning og tid til å uttale seg, eller varsel av andre grunner må anses åpenbart unødvendig.

Forhåndsvarsel etter §§ 36–5 til 36–6 kan unnlates dersom

- a) det av hensyn til miljøet, behov for løsning på et akutt problem eller tungtveiende samfunnsinteresser haster med å gi tillatelse, eller
- b) vedtaket, herunder vedtak om omgjøring av eksisterende tillatelse, vil være av mindre miljømessig betydning. Omgjøring som innebærer betydelig forlengelse av frist for å sette i verk utslippsreducerende eller avbøtende tiltak, eller som tillater en ikke ubetydelig økning i forurensning eller fare for forurensning, skal ikke anses å være av mindre miljømessig betydning.

IV. Prinsipper for tillatelse til virksomhet i vedlegg I

§ 36–8. *Grunnleggende prinsipper ved behandling av tillatelser*

Ved behandling av spørsmål om tillatelse og ved fastsettelse av vilkår, jf. § 36–9, skal forurensningsmyndigheten legge til grunn følgende prinsipper:

1. Alle hensiktsmessige forebyggende tiltak mot forurensning skal treffes, særlig ved å ta i bruk de beste tilgjengelige teknikker, jf. vedlegg II til dette kapitlet.
2. Det skal ikke forårsakes vesentlig forurensningsskade.
3. Utslipp av prioriterte helse- og miljøfarlige kjemikalier skal reduseres eller opphøre helt så langt det er teknisk og økonomisk mulig.
4. Avfallsproduksjon skal i størst mulig utstrekning unngås. Dersom avfall produseres, skal det gjenvinnes, og dersom gjenvinning ikke er teknisk og økonomisk mulig, skal avfallet disponeres på en slik måte at miljøskade unngås eller begrenses.
5. Energi skal utnyttes effektivt.
6. Det skal treffes nødvendige tiltak for å forebygge uhell og begrense følgene av dem.
7. Det skal treffes nødvendige tiltak ved opphør av virksomheten for å unngå enhver forurensningsrisiko og for å sette driftsstedet i tilfredsstillende stand igjen.
8. Informasjon om virksomhetens utslippsforhold og miljøvirkninger av utslipp skal være tilgjengelig for allmennheten.

§ 36–9. *Vilkår i tillatelse*

For å bidra til at den konsesjonspliktige overholder grunnleggende prinsipper i § 36–8 og i forurensningsloven, og iverksetter de tiltak som er nødvendige for å sikre et høyt vernnivå for miljøet som helhet, skal tillatelsen inneholde nødvendige vilkår, herunder

1. utslippsgrenseverdier for forurensende stoffer, særlig stoffer listet i vedlegg III til dette kapitlet, der hvor virksomheten har utslipp av disse stoffene av betydning. Fastsettelse av grenseverdier skal ta hensyn til at forurensningen kan spres i miljøet til både luft, jord og vann. Hvis det er hensiktsmessig kan utslippsgrenseverdier erstattes med likeverdige parametre eller krav om tekniske tiltak. Utslippsgrenseverdier, parametre og krav om tekniske tiltak skal bygge på hva de beste tilgjengelige teknikker kan yte, men uten at en særskilt teknikk eller teknologi pålegges tatt i bruk. Det skal tas hensyn til de konkrete tekniske forhold ved den aktuelle virksomhet, dens beliggenhet og miljøforholdene på stedet,

2. vilkår om reduksjon og, så langt det er teknisk og økonomisk mulig, eliminering av utslipp av det som til enhver tid er prioriterte helse- og miljøfarlige kjemikalier,
3. om nødvendig spesielle vilkår som skal sikre at grunn og grunnvann beskyttes i tilstrekkelig grad mot forurensning,
4. vilkår om minimering av langtransportert eller grensekryssende forurensning,
5. krav til periodisk rapportering til forurensningsmyndigheten og utarbeidelse av program for utslippsmålinger som inkluderer angivelse av målemetode, målingenes hyppighet og vurderingsprosedyrer,
6. krav om å gi forurensningsmyndigheten de opplysninger som er nødvendige for å kontrollere at vilkårene i tillatelsen overholdes,
7. vilkår om forebygging av forurensning ved annet enn normale driftsforhold, slik som perioder med driftsstans og oppstart, eller ved opphør av driften.

Dersom en miljøstandard gjør det nødvendig med strengere vilkår enn det som kan oppnås ved bruk av de beste tilgjengelige teknikker, skal det fastsettes utfyllende vilkår i tillatelsen.

V. Om vedtaket

§ 36–10. Vedtaket

Vedtaket skal være begrunnet. Av begrunnelsen skal det framgå

- a) hvilke regler vedtaket bygger på,
- b) de viktigste faktiske forhold vedtaket bygger på,
- c) de hovedhensyn som har vært avgjørende for vedtaket, og
- d) hvordan innkomne uttalelser har vært vurdert, og hvilken betydning de er tillagt ved vedtaket.

§ 36–11. Underretning om vedtaket

Forurensningsmyndigheten skal sørge for at parter og andre som er varslet etter § 36–5, eller som har uttalt seg, skal gis underretning om vedtaket. Når flere har avgitt felles uttalelse, er det tilstrekkelig at underretning gis til en representant for disse.

Allmennheten skal gis underretning om vedtak som er forhåndsvarslet etter § 36–6. Underretning skal kunngjøres på måter som er egnet til å gjøre allmennheten kjent med vedtaket. Utgiftene betales av innehaver av tillatelsen.

Underretningen skal opplyse om vedtakets resultat og begrunnelse.

Tillatelsen skal gjøres allment tilgjengelig.

§ 36–12. Periodisk vurdering av tillatelsen

Forurensningsmyndigheten skal på eget initiativ periodisk ta tillatelsen opp til ny vurdering, blant annet i lys av utviklingen av beste tilgjengelige teknikker. Om nødvendig kan forurensningsmyndigheten endre tillatelsen i samsvar med bestemmelser om omgjøring av tillatelser etter forurensningsloven § 18, eller utstede ny tillatelse til erstatning for den eksisterende.

Forurensningsmyndigheten kan i tillatelsen fastsette at den bortfaller dersom den ikke er tatt i bruk innen et nærmere fastsatt tidspunkt.

VI. Utslippsdata

§ 36–13. Informasjon om utslippsdata

Forurensningsmyndigheten skal sørge for at rapporterte data om årlige utslipp og genererte avfallsmengder fra virksomheter som omfattes av vedlegg I til dette kapitlet, føres inn i et utslippsregister. Informasjonen i registeret skal være allment tilgjengelig.

Vedlegg I. Virksomhet bestemmelsene i dette kapitlet gjelder for

1. Anlegg eller deler av anlegg som brukes til forskning, utvikling og prøving av nye produkter og prosesser, omfattes ikke av dette direktiv.

2. Terskelverdiene nevnt nedenfor har i alminnelighet referanse til en produksjonskapasitet eller ytelse. Dersom en driftsansvarlig i samme anlegg eller på samme sted gjennomfører flere former for virksomhet som hører inn under samme avsnitt, skal kapasiteten til disse formene for virksomhet legges sammen.

1. Energi-industri

- 1.1. Forbrenningsanlegg med en nominell termisk tilført effekt på mer enn 50 MW
- 1.2. Mineralolje- og gassraffinerier
- 1.3. Koksverk
- 1.4. Anlegg for omdanning av kull til gass- og væskeform

2. Produksjon og bearbeiding av metaller

- 2.1. Anlegg for røsting og sintring av malm, herunder sulfidmalm
- 2.2. Anlegg for produksjon av råjern eller stål (første- eller andregangs smelting) med tilhørende utstyr for kontinuerlig støping med en kapasitet på over 2,5 tonn per time
- 2.3. Anlegg for bearbeiding av ferrometaller ved hjelp av
  - a) varmevalsing med en kapasitet på over 20 tonn råstål per time,

- b) smiing med hammere med en slagenergi på over 50 kilojoule per hammer når den anvendte varmetylse er på over 20 MW,
  - c) påføring av beskyttelseslag av smeltet metall med en mating på over 2 tonn råstål per time
- 2.4. Jern- og stålstøperier med en produksjonskapasitet på over 20 tonn per dag
- 2.5. Anlegg
- a) for produksjon av ikke-jern-metaller fra malm, konsentrater eller sekundærråstoffer ved hjelp av metallurgiske, kjemiske eller elektrolytiske prosesser,
  - b) for smelting av ikke-jern-metaller, medregnet legering, herunder gjenvinningsprodukter (raffinering, støping) med en smeltekapasitet på over 4 tonn per dag for bly og kadmium eller 20 tonn per dag for alle andre metaller
- 2.6. Anlegg for overflatebehandling av metaller og plast ved hjelp av en elektrolytisk eller kjemisk prosess når behandlingsbadene har et volum på over 30 m³
3. *Industri for ikke-metalliske mineralprodukter*
- 3.1. Anlegg for produksjon av sementklinker i roterovner med en produksjonskapasitet på over 500 tonn per dag eller av kalk i roterovner med en produksjonskapasitet på over 50 tonn per dag eller i andre ovnstyper med en produksjonskapasitet på over 50 tonn per dag
- 3.2. Anlegg for produksjon av asbest og framstilling av asbestbaserte produkter
- 3.3. Anlegg for produksjon av glass, medregnet glassfibrer, med en smeltekapasitet på over 20 tonn per dag
- 3.4. Anlegg for smelting av mineralske stoffer, medregnet produksjon av mineralfibrer, med en smeltekapasitet på over 20 tonn per dag
- 3.5. Anlegg for produksjon av keramiske produkter ved brenning, særlig takstein, murstein, ildfast stein, fliser, steintøy eller porselen, med en produksjonskapasitet på over 75 tonn per dag og/eller en ovnskapasitet på over 4 m³ og en innsettingstetthet på over 300 kg/m³ i hver ovn
4. *Kjemisk industri*
- Med produksjon i forbindelse med kategoriene av virksomhet i dette avsnitt menes produksjon i industriell målestokk ved kjemiske reaksjoner av stoffene eller gruppene av stoffer oppført i nr. 4.1 til 4.6.
- 4.1. Kjemiske anlegg for framstilling av organiske basiskjemikalier som
- a) hydrokarboner (lineære eller sykliske, mettede eller umettede, alifatiske eller aromatiske),
  - b) oksygenholdige hydrokarboner som alkoholer, aldehyder, ketoner, karboksylsyrer, estere, acetater, etere, peroksider, epoksymateriale,
  - c) svovelholdige hydrokarboner,
  - d) nitrogenholdige hydrokarboner som aminer, amider, nitrøse forbindelser, nitro- eller nitratforbindelser, nitriler, cyanater, isocyanater,
  - e) fosforholdige hydrokarboner,
  - f) halogenerte hydrokarboner,
  - g) metallorganiske forbindelser,
  - h) basisplastmaterialer (polymerer, syntetfibrer, cellulosebaserte fibrer),
  - i) syntetisk gummi,
  - j) fargestoffer og pigmenter,
  - k) overflateaktive stoffer og tensider
- 4.2. Kjemiske anlegg for produksjon av uorganiske basiskjemikalier som
- a) gasser som ammoniakk, klor eller hydrogenklorid, fluor eller hydrogenfluorid, karbonoksider, svovelforbindelser, nitrogenoksider, hydrogen, svoveldioksid, karbonylklorid,
  - b) syrer som kromsyre, flussyre, fosforsyre, salpetersyre, saltsyre, svovelsyre, oleum, svovelsyring,
  - c) baser som ammoniumhydroksid, kaliumhydroksid, natriumhydroksid,
  - d) salter som ammoniumklorid, kaliumklorat, kaliumkarbonat, natriumkarbonat, perborat, sølvnitrat,
  - e) ikke-metaller, metalloksider eller andre uorganiske forbindelser som kalsiumkarbid, silisium, silisiumkarbid
- 4.3. Kjemiske anlegg for produksjon av fosfor-, nitrogen- eller kaliumgjødsel (ren eller sammensatt gjødsel)
- 4.4. Kjemiske anlegg for produksjon av basisprodukter for plantevernmidler samt biocider
- 4.5. Anlegg som benytter en kjemisk eller biologisk metode for produksjon av farmasøytiske basisprodukter
- 4.6. Kjemiske anlegg for produksjon av sprengstoff
5. *Avfallshåndtering*
- Med forbehold for artikkel 11 i direktiv 75/442/EØF og artikkel 3 i direktiv 91/689/EØF av 12. desember 1991 om farlig avfall.
- 5.1. Anlegg for disponering eller gjenvinning av farlig avfall som definert i listen nevnt i artikkel 1 nr. 4 i direktiv 91/689/EØF, som definert i vedlegg II A og II B (operasjon R 1, R 5, R 6, R 8 og R 9) i direktiv 75/442/EØF og direktiv 75/439/EØF av 16. juni 1975 om håndtering av spillolje, med en kapasitet på over 10 tonn per dag
- 5.2. Anlegg for forbrenning av kommunalt avfall som definert i direktiv 89/369/EØF av 8. juni 1989 om forebygging av luftforurensning fra nye kommunale avfallsforbrenningsanlegg og i direktiv 89/429/EØF av

21. juni 1989 om reduksjon av luftforurensning fra eksisterende kommunale avfallsforbrenningsanlegg, med en kapasitet på over 3 tonn per time
- 5.3. Anlegg for disponering av ufarlig avfall som definert i vedlegg II A til direktiv 75/442/EØF avsnitt D 8 og D 9, med en kapasitet på over 50 tonn per dag
- 5.4. Fyllplasser som mottar over 10 tonn per dag, eller som har en samlet kapasitet på over 25000 tonn, med unntak av fyllplasser for inert avfall.
6. *Annen virksomhet*
- 6.1. Industrianlegg for produksjon av
- a) papirmasse fra tre eller andre fibermaterialer,
  - b) papir og papp med en produksjonskapasitet på over 20 tonn per dag
- 6.2. Anlegg for forbehandling (vasking, bleking, mercerisering) eller farging av fibrer eller tekstiler, med en behandlingskapasitet på over 10 tonn per dag
- 6.3. Anlegg for garving av huder og skinn, med en behandlingskapasitet på over 12 tonn ferdige produkter per dag
- 6.4.
- a) Slakterier med en produksjonskapasitet på over 50 tonn skrotter per dag,
  - b) Behandling og bearbeiding med sikte på framstilling av næringsmidler av
    - animalske råstoffer (bortsett fra melk), med en kapasitet til produksjon av ferdige produkter på over 75 tonn per dag
    - vegetabiliske råstoffer, med en kapasitet til produksjon av ferdige produkter på over 300 tonn per dag (kvartalsgjennomsnitt),
  - c) Behandling og bearbeiding av melk, når den mottatte melkemengde er på over 200 tonn per dag (årgjennomsnitt)
- 6.5. Anlegg for disponering eller gjenvinning av skrotter og animalsk avfall, med en behandlingskapasitet på over 10 tonn per dag
- 6.6. Anlegg for intensiv fjørfeavl eller svineavl med mer enn
- a) 40.000 plasser til fjørfe,
  - b) 2.000 plasser til produksjonssvin (over 30 kg), eller
  - c) 750 plasser til purker
- 6.7. Anlegg for behandling av overflater på stoffer, gjenstander eller produkter ved bruk av organiske løsemidler, særlig appretur, trykking, belegging, avfetting, isolering, liming, maling, rengjøring eller impregnering, med en forbrukskapasitet på over 150 kg per time eller over 200 tonn per år
- 6.8. Anlegg for produksjon av karbon (hardbrent kull) eller grafitelektroder ved forbrenning eller grafittisering.

Vedlegg II. Beste tilgjengelige teknikker

Med *beste tilgjengelige teknikker* menes det mest effektive og avanserte trinn i utviklingen av virksomhetsformene og driftsmetoder, som er uttrykk for om en teknikk i prinsippet er praktisk egnet som grunnlag for utslippsgrenseverdier med sikte på å forebygge og, dersom det ikke er mulig, generelt begrense, utslippene og innvirkningen på miljøet som helhet. I denne sammenheng betyr

1. *teknikker*: både den anvendte teknologi og måten anlegg konstrueres, bygges, vedlikeholdes, drives og avvikles på,
2. *tilgjengelige*: de teknikker som er utviklet i en slik målestokk at de kan anvendes i den aktuelle industrielle sektor på økonomisk og teknisk mulige vilkår, idet det tas hensyn til kostnader og fordeler, uansett om teknikkene anvendes eller produseres i Norge eller ikke, så lenge virksomheten har tilgang til teknikkene på rimelige vilkår,
3. *beste*: de teknikker som er mest effektive for å oppnå et høyt allment vernnivå for miljøet som helhet.

Forhold som skal tas i betraktning i alminnelighet eller i et bestemt tilfelle ved fastsettelse av de beste tilgjengelige teknikker som definert ovenfor, idet det tas hensyn til et tiltaks kostnad og fordeler og prinsipper om forsiktighet og forebygging:

1. Bruk av teknologi som gir lite avfall.
2. Bruk av mindre farlige stoffer.
3. At man søker å fremme teknikker for gjenvinning og resirkulering av stoffer som produseres og benyttes i prosessen, og eventuelt av avfall.
4. Prosesser, utstyr eller driftsmetoder som kan sammenlignes, og som er utprøvd med godt resultat i industriell målestokk.
5. Den tekniske utvikling og ny vitenskapelig erkjennelse.
6. De aktuelle utslippenes art, virkninger og omfang.
7. Datoene for når nye eller eksisterende anlegg tas i bruk.
8. Det tidsrom som er nødvendig for å innføre de beste tilgjengelige teknikker.
9. Forbruket og arten av råstoffer (herunder vann) som benyttes i prosessen, og deres energieffektivitet.
10. Behovet for å forebygge eller minimere den samlede miljøpåvirkning som utslippene forårsaker eller kan forårsake.

11. Behovet for å forebygge ulykker og begrense følgene av dem for miljøet.

«BAT Reference Documents» utarbeidet iht. artikkel 16,2 i direktiv 96/61/EF (IPPC-direktivet) skal benyttes som en hjelp til å fastsette beste tilgjengelige teknikker i den enkelte utslippstillatelse.

Vedlegg III. De viktigste forurensende stoffene som det skal tas hensyn til ved fastsettelse av utslippsgrenseverdier

Luft

1. Svoveldioksid og andre svovelforbindelser
2. Nitrogenoksider og andre nitrogenforbindelser
3. Karbonmonoksid
4. Flyktige organiske forbindelser
5. Metaller og deres forbindelser
6. Støv
7. Asbest (svevestøv og fibrer)
8. Klor og klorforbindelser
9. Fluor og fluorforbindelser
10. Arsen og arsenforbindelser
11. Cyanider
12. Stoffer og preparater med påviste kreftframkallende, mutagene eller eventuelt reproduksjonsskadelige egenskaper som kan overføres gjennom luft
13. Polyklorerte dibenzodioksiner og polyklorerte dibenzofuraner.

Vann

1. Organiske halogenforbindelser og stoffer som kan danne slike forbindelser i akvatisk miljø
2. Organiske fosforforbindelser
3. Organiske tinnforbindelser
4. Stoffer og preparater med påviste kreftframkallende, mutagene eller eventuelt reproduksjonsskadelige egenskaper i eller gjennom vann
5. Persistente hydrokarboner og persistente, bioakkumulerbare giftige organiske stoffer
6. Cyanider
7. Metaller og metallforbindelser
8. Arsen og arsenforbindelser
9. Biocider og plantevernmidler
10. Suspenderte faste stoffer
11. Stoffer som bidrar til eutrofiering (særlig nitrater og fosfater)
12. Stoffe som har negativ innvirkning på oksygenbalansen (og som kan måles med parametere som BOF, KOF osv.).

Kapittel 37. Meldeplikt etter forurensningsloven

Fastsatt i medhold av lov 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall (Forurensningsloven) § 13.

§ 37-1. Virkeområde

Bestemmelsene i dette kapitlet gjelder meldeplikt ved planlegging av virksomhet eller tiltak som kan medføre store forurensningsproblemer, herunder fare for omfattende akutt forurensning. Bestemmelsene gjelder ikke utvidelse av eksisterende virksomhet som ikke medfører nye typer av forurensninger eller utslipp av nye forurensende stoffer.

Bestemmelsene i dette kapitlet gjør ingen innskrenkning iplikten til å søke om tillatelse etter forurensningsloven § 11.

§ 37-2. Virksomheter som er meldepliktige

Med begrensningen som ligger i § 37-1 første ledd annet punktum, skal det alltid gis melding til Statens forurensningstilsyn ved planlegging av virksomheter innen følgende bransjer

1. petrokjemisk industri,
2. oljeraffinerier,
3. cellulose- og papirproduksjon,
4. sprengstoffproduksjon,
5. gruvedrift og oppredningsanlegg,
6. sildøliefabrikker,
7. metallurgisk industri,
8. koksverk,
9. gassverk,
10. sementfabrikker,

11. forbrenningsanlegg der den samlede tilførte effekt er 75 MW eller mer, eller der den tilførte effekt ved fyring med fast brensel, herunder avfall, er 15 MW eller mer,
12. utslipp av fosfor til ferskvannsresipient eller terskelfjord med dårlig utskifting, dersom utslippet er på mer enn 5 tonn fosfor pr. år før rensing,
13. produksjon av kjemiske råvarer, herunder produksjon av
  - karbider,
  - klor,
  - salpetersyre og svovelsyre,
  - ammoniakk,
  - pigmenter,
  - urea,
  - kunstgjødsel,
  - plantevernmidler,
  - kunstharpikser,
  - kunstfiber,
14. undersøkelse etter petroleumforekomster i henhold til en utvinningstillatelse, når undersøkelsen skal foregå i nye deler av norsk territorialfarvann eller norsk kontinentalsokkel,
15. utbygging for utnyttelse av petroleumforekomst.

Med begrensingen som ligger i § 37–1 første ledd annet punktum, skal det også gis melding ved planlegging av annen virksomhet som kan medføre store forurensninger. Ved vurderingen av om en virksomhet kan medføre store forurensninger, skal det legges særlig vekt på om den vil føre til utslipp av spesielt helse- eller miljøskadelige stoffer eller betydelige støyulemper, størrelsen av utslippene, risikoen for større uhell som kan medføre forurensning, hvor sårbart miljøet på utslippsstedet er og om det er knyttet spesielle verneinteresser til området. Det skal også legges vekt på om virksomheten vil ta i bruk ny teknologi som kan føre til forurensninger.

Statens forurensningstilsyn avgjør i tvilstilfelle om det foreligger meldeplikt etter bestemmelsene i dette kapitlet.

§ 37–3. *Innholdet i meldingen*

En melding i henhold til § 37–2 skal inneholde opplysninger om

1. navn og adresse for den ansvarlige,
2. den planlagte virksomheten, herunder opplysninger om bransje, produksjonstype, planlagt lokalisering og påtenkt tidspunkt for start av virksomheten. For virksomhet på land må angis kommune, gårds- og bruksnummer, og det må opplyses om forholdet til eventuelle oversikts- og reguleringsplaner. For industritiltak angis dessuten årsproduksjonen, og for forbrenningsanlegg den tilførte effekt.

Videre skal meldingen gi de foreliggende opplysninger om

3. utslipp til vann, luft eller grunnen, komponenter, antatte mengder og om særlige helse- eller miljøskadelig utslipp,
4. støy, rystelser, stråling,
5. avfallstyper og mengder,
6. risiko for akutt forurensning, sannsynlighet for uhellsutslipp, komponenter og mengder,
7. eventuelle alternative lokaliseringer og produksjonsmåter,
8. påtenkte tiltak med eventuelle alternativer for å begrense forurensningene,
9. påtenkt avfallsbehandling med eventuelle alternativer,
10. eventuelle interessekonflikter.

Statens forurensningstilsyn kan for øvrig bestemme i det enkelte tilfelle hva meldingen skal inneholde.

§ 37–4. *Tidspunktet for å gi melding*

Melding skal gis på et tidlig tidspunkt i planleggingen, senest slik at en eventuell konsekvensanalyse kan foreligge når det søkes om tillatelse etter forurensningsloven § 11. Der det foreligger flere alternativer for gjennomføring av tiltaket, skal meldingen være gitt før valg av alternativ avgjøres.

For undersøkelse etter petroleumforekomster må melding gis så snart det er mulig etter at utvinningstillatelse er gitt.

§ 37–5. *Videre saksgang*

På grunnlag av den innsendte melding skal Statens forurensningstilsyn avgjøre om det skal kreves utarbeidet en konsekvensanalyse i samsvar med forurensningsloven § 13.

Del 9. Fellesskapsordning for miljøstyring og miljørevisjon (EMAS)

Bestemmelser om frivillig deltaking for organisasjoner i en fellesskapsordning for miljøstyring og miljørevisjon (EMAS) står i kapittel 38.

Kapittel 38. Frivillig deltaking for organisasjoner i en fellesskapsordning for miljøstyring og miljørevisjon (EMAS)

Fastsatt med hjemmel i lov 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall (Forurensningsloven) § 52a, § 52c, § 81 og § 85. Jf. EØS-avtalen vedlegg XX nr. 2fa (forordning (EF) nr. 761/2001).

§ 38-1. EØS-avtalen vedlegg XX nr. 2fa (forordning (EF) nr. 761/2001) om frivillig deltaking for organisasjoner i en fellesskapsordning for miljøstyring og miljørevisjon gjelder som forskrift med de tilpasninger som følger av vedlegg XX, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig.

§ 38-2. *Akkreditering og registrering*

Norsk Akkreditering (NA) er nasjonalt akkrediteringsorgan, jf. forordningens artikkel 4.

Brønnøysundregistrene er nasjonalt registreringsorgan, jf. forordningens artikkel 6, og krever også inn gebyr etter dette kapitlet, jf. forordningens artikkel 16.

§ 38-3. *Logo*

Norsk versjon 1 av logoen, jf. forordningens vedlegg IV, er: «Kontrollert miljøledelsessystem».

Norsk versjon 2 av logoen, jf. forordningens vedlegg IV, er: «Bekreftet informasjon».

§ 38-4. *Nasjonalt standardiseringsorgan*

Nasjonalt standardiseringsorgan, jf. forordningens vedlegg I, er Standard Norge.

§ 38-5. *Gebyrpliktige organisasjoner*

Hver enkelt registreringsenhet, jf. forordningens artikkel 2, skal betale gebyr etter dette kapitlet.

§ 38-6. *Gebyr*

Gebyrene skal samlet sett ikke overstige Brønnøysundregistrenes kostnader ved saksbehandlingen eller kontrollen.

For førstegangsregistrering av organisasjoner, jf. forordningens artikkel 3 nr. 2, skal organisasjonen betale et gebyr på kr 5000.

For å opprettholde registreringen og få miljøstyringsordningen og revisjonsprogrammet kontrollert, jf. forordningens artikkel 3 nr. 3 a, jf. vedlegg V nr. 5.6 første punktum, skal organisasjonen betale et gebyr på kr 5000.

For å opprettholde registreringen og få en årlig ajourføring av informasjonen, herunder godkjenning av endringer, jf. forordningens artikkel 3 nr. 3 b, jf. vedlegg V nr. 5.6 annet punktum og vedlegg III pkt. 3.4, skal organisasjonen betale et gebyr på kr 3000.

Forfalt gebyr er tvangsgrunnlag for utlegg.

§ 38-7. *Endring av gebyrsatsene*

Brønnøysundregistrene kan endre gebyrsatsene avrundet til nærmeste 100 kroner, i samsvar med endring i konsumprisindeksen i perioden 1. oktober til 30. september. Endringen trer i kraft den påfølgende 1. januar.

§ 38-8. *Unntak*

I særskilte tilfelle, forutsatt at det ikke vil stride mot EØS-avtalen, kan Miljøverndepartementet eller den departementet bemyndiger, gjøre unntak for denne forskriften.

§ 38-9. *Klage*

Vedtak truffet av Brønnøysundregistrene eller Norsk Akkreditering (NA) i medhold av dette kapitlet kan påklages til Miljøverndepartementet.

Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 761/2001 av 19. mars 2001 om frivillig deltaking for organisasjoner i en fellesskapsordning for miljøstyring og miljørevisjon (EMAS)

Nedenfor gjengis EØS-avtalens vedlegg XX, nr. 2fa, forordning (EF) nr. 761/2001 om frivillig deltaking for organisasjoner i en fellesskapsordning for miljøstyring og miljørevisjon (EMAS), med de tilpasninger som følger av vedlegg XX, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig.

Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 761/2001 av 19. mars 2001 om frivillig deltaking for organisasjoner i en fellesskapsordning for miljøstyring og miljørevisjon (EMAS)

EUROPAPARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPEISKE UNION HAR –

under henvisning til traktaten om opprettelse av Det europeiske fellesskap, særlig artikkel 175 nr. 1,

under henvisning til forslag fra Kommisjonen,¹

under henvisning til uttalelse fra Den økonomiske og sosiale komité,²

etter samråd med Regionkomiteen,

etter framgangsmåten fastsatt i traktatens artikkel 251,³ på grunnlag av Forlikskomiteens felles forslag av 20. desember 2000 og

ut fra følgende betraktninger:

- 1) Traktatens artikkel 2 fastsetter at Fellesskapet blant annet har til oppgave å fremme en bærekraftig vekst i hele Fellesskapet, og resolusjonen av 1. februar 1993⁴ understreker betydningen av en slik bærekraftig vekst.
- 2) I programmet «Mot en bærekraftig vekst», som ble lagt fram av Kommisjonen og godkjent i store trekk i resolusjonen av 1. februar 1993, understrekes organisasjoners rolle og ansvar både når det gjelder å styrke økonomien og å verne miljøet i hele Fellesskapet.
- 3) Programmet «Mot en bærekraftig vekst» oppfordrer til å fremme et bredere spekter av virkemidler på området miljøvern og til å ta i bruk markeds mekanismer for å påvirke organisasjonene til å innta en framtidsrettet

- holdning på dette området som går lenger enn det å overholde alle relevante regelverkskrav på miljøområdet.
- 4) Kommisjonen bør fremme en helhetlig tilnæringsmåte for de juridiske instrumenter på området miljøvern som utarbeides på fellesskapsplan.
  - 5) Rådsforordning (EØF) nr. 1836/93 av 29. juni 1993 om frivillig deltaking for industriforetak i en miljøstyrings- og miljørevisjonsordning i Fellesskapet⁵ har vist seg å være et virkningsfullt verktøy for å bedre industriens miljøprestasjon.
  - 6) Erfaringene fra gjennomføringen av forordning (EØF) nr. 1836/93 bør brukes til å styrke den mulighet fellesskapsordningen for miljøstyring og miljørevisjon (heretter kalt «EMAS») gir til å skape en bedring av organisasjoners samlede miljøprestasjon.
  - 7) EMAS bør gjøres tilgjengelig for alle organisasjoner som påvirker miljøet idet det gir dem et verktøy til å styre miljøvirkningene og til å forbedre sin samlede miljøprestasjon.
  - 8) I samsvar med nærhets- og forholdsmessighetsprinsippet, som omhandlet i traktatens artikkel 5, kan EMAS' evne til å bidra til en bedring av europeiske organisasjoners miljøprestasjon bedre virkeliggjøres på fellesskapsplan. Denne forordning begrenser seg til å sikre lik gjennomføring av EMAS i hele Fellesskapet ved å sørge for felles regler, framgangsmåter og grunnleggende krav for EMAS, mens tiltak som kan gjennomføres på tilfredsstillende måte på nasjonalt plan, overlates til medlemsstatene.
  - 9) Organisasjoner bør oppfordres til å delta i EMAS på frivillig basis, og de vil kunne dra fordeler av deltaking når det gjelder myndighetskontroll, kostnadssparing og offentlig omdømme.
  - 10) Det er viktig at små og mellomstore foretak deltar i EMAS, og deres deltaking bør fremmes ved at de får bedre tilgang til informasjon, eksisterende støttemidler og offentlige institusjoner samt ved at det innføres eller legges opp til tiltak for teknisk bistand.
  - 11) De opplysninger som medlemsstatene framlegger, bør brukes av Kommisjonen i arbeidet med å vurdere behovet for å utvikle særskilte tiltak med henblikk på at flere organisasjoner, særlig små og mellomstore foretak, deltar i EMAS.
  - 12) Åpenheten og troverdigheten til organisasjoner som gjennomfører miljøstyringsordninger styrkes når deres styringssystem, revisjonsprogram og miljøredegjørelse kontrolleres for å bekrefte at de oppfyller de relevante krav i denne forordning, og når miljøredegjørelsen og dens påfølgende ajourføringer godkjennes av akkrediterte miljøkontrollører.
  - 13) Det er derfor nødvendig å sikre og stadig forbedre miljøkontrollørens kompetanse ved å sørge for en uavhengig og nøytral akkrediteringsordning og for etter- og videreutdanning. Det er dessuten behov for hensiktsmessig overvåking av miljøkontrollørens virksomhet, for å sikre EMAS' troverdighet. Det bør derfor sørges for et nært samarbeid mellom de nasjonale akkrediteringsorganene.
  - 14) Organisasjoner bør oppfordres til med jevne mellomrom å utarbeide og offentliggjøre miljøredegjørelser med informasjon til allmennheten og andre berørte parter om organisasjonens miljøprestasjon.
  - 15) Medlemsstatene kan innføre stimulerings tiltak for å oppmuntre organisasjoner til å delta i EMAS.
  - 16) Kommisjonen bør gi søkerstater teknisk støtte til å etablere nødvendige strukturer for å anvende EMAS.
  - 17) I tillegg til de generelle kravene til miljøstyringsordningen legger EMAS særlig vekt på følgende: overholdelse av regelverk, bedring av miljøprestasjonen, ekstern kommunikasjon samt at medarbeiderne involveres.
  - 18) Kommisjonen bør vedta vedleggene til denne forordning, unntatt vedlegg V, anerkjenne europeiske og internasjonale standarder for miljøsaker som er relevante for EMAS og utarbeide retningslinjer i fellesskap med parter som interesserer seg for EMAS, med henblikk på å sikre helhetlig gjennomføring av EMAS-kravene i alle medlemsstater. Når slike retningslinjer utarbeides, skal Kommisjonen ta hensyn til Fellesskapets miljøpolitikk og særlig Fellesskapets regelverk, i tillegg til relevante internasjonale forpliktelser.
  - 19) De tiltak som er nødvendige for gjennomføringen av denne forordning, bør vedtas i samsvar med rådsbeslutning 1999/468/EF av 28. juni 1999 om fastsettelse av nærmere regler for utøvelsen av den gjennomføringsmyndighet som er tillagt Kommisjonen.⁶
  - 20) Denne forordning bør om nødvendig revideres på bakgrunn av de erfaringer som er gjort etter en viss virkeperiode.
  - 21) De europeiske institusjoner bør bestrebe seg på å realisere prinsippene fastsatt i denne forordning.
  - 22) Denne forordning overtar for og erstatter forordning (EØF) 1836/93, som derfor bør oppheves –
    - 1 EFT C 400 av 22.12.1998, s. 7 og EFT C 212 E av 25.7.2000, s. 1.
    - 2 EFT C 209 av 22.7.1999, s. 43.
    - 3 Europaparlamentsuttalelse av 15. april 1999 (EFT C 219 av 30.7.1999, s. 385), bekreftet 6. mai 1999 (EFT C 279 av 1.10.1999, s. 253), Rådets felles holdning av 28. februar 2000 (EFT C 128 av 8.5.2000, s. 1) og europaparlamentsbeslutning av 6. juli 2000 (ennå ikke offentliggjort i EFT). Europaparlamentsbeslutning av 14. februar 2001 og rådsbeslutning av 12. februar 2001.
    - 4 Resolusjon vedtatt av Rådet og representantene for medlemsstatenes regjeringer forsamlet i Rådet 1. februar 1993 om et fellesskapsprogram for politikk og tiltak for miljø og bærekraftig utvikling (EFT C 138 av 17.5.1993, s. 1).
    - 5 EFT L 168 av 10.7.1993, s. 1.
    - 6 EFT L 184 av 17.7.1999, s. 23.

VEDTATT DENNE FORORDNING:

Artikkel 1

Miljøstyrings- og miljørevisjonsordningen og dens formål

1. Det innføres en fellesskapsordning for miljøstyring og miljørevisjon, heretter kalt EMAS, for vurdering og bedring av organisasjoners miljøprestasjon og informasjon til allmennheten og andre berørte parter, som organisasjoner kan delta i på frivillig grunnlag.

2. Formålet med EMAS er å fremme en kontinuerlig bedring av organisasjoners miljøprestasjon ved at
- a) organisasjonene utarbeider og iverksetter miljøstyringsordninger som angitt i vedlegg I,
  - b) virkningene av disse ordningene vurderes systematisk, objektivt og regelmessig, som beskrevet i vedlegg I,
  - c) allmennheten og andre berørte parter informeres om miljøprestasjonen og ved at det føres en åpen dialog med allmennheten og andre berørte parter,
  - d) arbeidstakerne aktivt involveres i organisasjonen, og ved innføring av hensiktsmessige opplærings- og videreopplæringstiltak som gjør det mulig for dem å delta aktivt i oppgavene nevnt i bokstav a). Arbeidstakerrepresentanter kan også involveres, dersom de ønsker det.

Artikkel 2

Definisjoner

I denne forordning menes med

- a) «miljøpolitikk»: en organisasjons overordnede mål og handlingsprinsipper på miljøområdet, herunder overholdelse av relevante regelverkskrav på miljøområdet, og dessuten en forpliktelse til kontinuerlig forbedring av miljøprestasjonen; denne miljøpolitikken utgjør en ramme med henblikk på å fastsette og revurdere miljømål og -delmål,
- b) «kontinuerlig forbedring av miljøprestasjon»: den prosess der miljøstyringsordningens målbare resultater i forbindelse med en organisasjons styring av sine betydelige miljøaspekter, på grunnlag av organisasjonens miljøpolitikk og miljømål og -delmål årlig forbedres; bedring av resultatene må ikke nødvendigvis finne sted på alle virkeområder samtidig,
- c) «miljøprestasjon»: resultatene av en organisasjons styring av sine miljøaspekter,
- d) «forebygging av foreurensning»: bruken av framgangsmåter, praksis, materialer eller produkter som gjør at foreurensning unngås, reduseres eller kontrolleres, og kan omfatte gjenvinning, bearbeiding, prosessendringer, kontrollmekanismer, effektiv bruk av ressurser og erstating av materialer,
- e) «miljøgjennomgåelse»: en grundig innledende undersøkelse av miljøproblemene, miljøvirkningene og miljøprestasjonen i forbindelse med en organisasjons virksomhet (vedlegg VII),
- f) «miljøaspekt»: et element i en organisasjons virksomhet, produkter eller tjenester som kan påvirke miljøet (vedlegg VI); et betydelig miljøaspekt er et miljøaspekt som har eller kan ha betydelige miljøvirkninger,
- g) «miljøvirkning»: enhver endring av miljøet, uansett om den er til skade eller til nytte, som helt eller delvis forårsakes av en organisasjons virksomhet, produkter eller tjenester,
- h) «miljøprogram»: en beskrivelse av tiltak (ansvarsområder og midler) som treffes eller planlegges for å nå miljømål og -delmål, og fristene som er satt for å nå disse miljømålene og -delmålene,
- i) «miljømål»: det overordnede miljømessige mål som springer ut av en organisasjons miljøpolitikk, og som organisasjonen har satt seg fore å nå, og som om mulig skal angis i tall,
- j) «miljødelmål»: et detaljert krav til prestasjon, om mulig angitt i tall, som gjelder for organisasjonen eller deler av den og som springer ut av miljømålene, og som må fastsettes og oppfylles for å nå disse miljømålene,
- k) «miljøstyringsordning»: den del av den samlede styringsordningen som omfatter organisasjonsstruktur, planlegging, ansvar, rutiner, framgangsmåter, metoder og ressurser som er nødvendige for å utvikle, gjennomføre, virkeliggjøre, gjennomgå og videreføre miljøpolitikken,
- l) «miljørevisjon»: et styringsverktøy som omfatter en systematisk, dokumentert, regelmessig og objektiv vurdering av organisasjonens miljøprestasjon, styringssystemet og metodene for å sikre vern av miljøet, og som er ment å
  - (i) gjøre det lettere for ledelsen å kontrollere forhold som kan påvirke miljøet,
  - (ii) gi en vurdering av hvorvidt organisasjonens miljøpolitikk overholdes, herunder dens miljømål og -delmål (vedlegg II),
- m) «revisjonsperiode»: det tidsrom da alle former for virksomhet som utøves av organisasjonen er gjenstand for en revisjon (vedlegg II),
- n) «miljørevisor»: en person eller en gruppe personer som er ansatt i eller står utenfor organisasjonen, som opptrer på vegne av organisasjonens øverste ledelse, og som hver for seg eller samlet har den kompetanse som er nevnt i vedlegg II nr. 2.4, og som er tilstrekkelig uavhengige av de former for virksomhet de kontrollerer til at de kan foreta en objektiv bedømmelse,
- o) «miljøredegjørelse»: opplysningene angitt i vedlegg III nr. 3.2 (bokstav a)–g)),
- p) «berørt part»: en person eller en gruppe, herunder myndigheter, som en organisasjons miljøprestasjon angår eller berører,
- q) «miljøkontrollør»: enhver person eller organisasjon som er uavhengig av den organisasjonen som kontrolleres, og som er blitt akkreditert i samsvar med vilkårene og etter framgangsmåtene i artikkel 4,
- r) «akkrediteringsordning»: en ordning for akkreditering av og tilsyn med miljøkontrollørene, ledet av et upartisk organ utpekt eller opprettet av medlemsstaten (akkrediteringsorgan) og med tilstrekkelige ressurser

og kompetanse samt egnede framgangsmåter for å utføre de oppgavene som ved denne forordning fastsettes for en slik ordning,

- s) «organisasjon»: et foretak, selskap, firma, bedrift, myndighet eller institusjon, eller en del av eller kombinasjon av slike, uavhengig av om den/det er anerkjent som juridisk person eller ikke, offentlig eller privat, som har egne funksjoner og egen administrasjon. Hvilke enheter som skal registreres som organisasjoner i EMAS, avgjøres av miljøkontrolløren, og om nødvendig av vedkommende organer, idet det tas hensyn til Kommisjonens retningslinjer utarbeidet i samsvar med framgangsmåten fastsatt i artikkel 14 nr. 2, men den enkelte enheten skal ikke overskride grensene til en medlemsstat. Områder skal være de minste enhetene som kan tas i betraktning. Under særlige omstendigheter, bestemt av Kommisjonen etter framgangsmåten fastsatt i artikkel 14 nr. 2, kan den enhet som skal tas i betraktning for registrering i EMAS være mindre enn et område, f.eks. en underavdeling som har egne funksjoner.
- t) «område»: all grunn på et bestemt geografisk sted som forvaltes og kontrolleres av en organisasjon og som benyttes til virksomhet, produkter og tjenester. Dette omfatter all infrastruktur, alt utstyr og alle materialer,
- u) «vedkommende organer»: de organer, både nasjonale, regionale og lokale, som medlemsstatene utpeker etter artikkel 5 til å utføre oppgavene angitt i denne forordning.

Artikkel 3

Deltaking i EMAS

1. EMAS skal være åpen for deltaking for alle organisasjoner som ønsker å forbedre sin samlede miljøprestasjon.

2. For at en organisasjon skal kunne registreres i EMAS, må den

- a) foreta en miljøgjennomgåelse av sine former for virksomhet, produkter og tjenester i henhold til vedlegg VII når det gjelder de aspekter som er nevnt i vedlegg VI, og i lys av resultatene av miljøgjennomgåelsen innføre en miljøstyringsordning som omfatter alle krav nevnt i vedlegg I, særlig krav om at relevant miljøregelverk overholdes.

Organisasjoner som har en sertifisert miljøstyringsordning som er anerkjent i samsvar med kravene i artikkel 9, trenger imidlertid ikke å foreta noen formell miljøgjennomgåelse når de går over til EMAS, dersom den informasjonen som er nødvendig for å bestemme og vurdere miljøaspektene oppført i vedlegg VI, framgår av den sertifiserte miljøstyringsordningen,

- b) utføre eller få utført miljørevisjoner i samsvar med kravene i vedlegg II. Hensikten med revisjonene skal være å vurdere organisasjonens miljøprestasjon,
- c) utarbeide en miljøredegjørelse i samsvar med vedlegg III nr. 3.2. I redegjørelsen skal det særlig legges vekt på hvilke resultater organisasjonen har oppnådd målt i forhold til dens miljømål og -delmål, samt på behovet for fortsatt bedring av miljøprestasjonen, og det skal tas hensyn til informasjonsbehovet til relevante berørte parter,
- d) få miljøgjennomgåelsen (dersom en slik er utført), styringsordningen, framgangsmåten for revisjon og miljøredegjørelsen vurdert, slik at det kan verifiseres at de oppfyller de relevante krav i denne forordning, samt få miljøredegjørelsen godkjent av miljøkontrolløren for å sikre at den oppfyller kravene i vedlegg III,
- e) oversende den godkjente miljøredegjørelsen til vedkommende organ i den medlemsstaten der organisasjonen som ønsker registrering er etablert, og gjøre den tilgjengelig for offentligheten etter at organisasjonen er blitt registrert.

3. For at en organisasjon skal kunne opprettholde registreringen i EMAS, må den

- a) få miljøstyringsordningen og revisjonsprogrammet vurdert i samsvar med kravene i vedlegg V nr. 5.6,
- b) oversende de nødvendige årlige, godkjente ajourføringene av miljøredegjørelsen til vedkommende organ og offentliggjøre dem. Det er under visse omstendigheter, fastsatt i Kommisjonens retningslinjer vedtatt etter framgangsmåten fastsatt i artikkel 14 nr. 2, mulig å fravike reglene for hvor ofte ajourføringene skal foretas, særlig for små organisasjoner og små bedrifter i henhold til kommisjonsrekommendasjon 96/280/EF,¹ og når det ikke er gjort noen vesentlige endringer i bruken av miljøstyringsordningen.

¹ EFT L 107 av 30.4.1996, s. 4.

Artikkel 4

Akkrediteringsordning

1. Hver medlemsstat skal innføre en ordning for akkreditering av uavhengige miljøkontrollører og tilsyn med deres virksomhet. For dette formål kan medlemsstatene enten bruke eksisterende akkrediteringsorganer eller vedkommende organer nevnt i artikkel 5, eller utpeke eller opprette et annet organ med egnet status.

Medlemsstatene skal påse at slike ordninger har en sammensetning som sikrer at deres oppgaver utføres på en uavhengig og upartisk måte.

2. Medlemsstatene skal sørge for at disse ordningene er i full drift senest 12 måneder etter den dag denne forordning trådte i kraft.

3. Medlemsstatene skal i forbindelse med innføring og ledelse av akkrediteringsordningene sørge for en hensiktsmessig høring av de berørte parter.

4. Akkreditering av miljøkontrollører og tilsyn med deres virksomhet skal skje i samsvar med kravene i vedlegg V.

5. Miljøkontrollører som er akkreditert i en medlemsstat, kan utøve kontrollvirksomhet i alle andre medlemsstater i samsvar med kravene fastsatt i vedlegg V. Medlemsstaten der kontrollene finner sted, skal underrettes når kontrollene innledes, og det skal føres tilsyn med kontrollvirksomheten ved medlemsstatens akkrediteringsordning.

6. Medlemsstatene skal underrette Kommisjonen om de tiltak som treffes i henhold til denne artikkel, og opplyse om relevante endringer av akkrediteringsordningens struktur og framgangsmåter.

7. Kommisjonen skal etter framgangsmåten fastsatt i artikkel 14 nr. 2 fremme samarbeidet mellom medlemsstatene, særlig for å unngå manglende samsvar mellom vedlegg V og de kriterier, vilkår og framgangsmåter som de nasjonale akkrediteringsorganene anvender for akkreditering av og tilsyn med miljøkontrollører, med henblikk på å sikre at miljøkontrollørens kvalifikasjoner er enhetlige.

8. Akkrediteringsorganene skal opprette et forum bestående av alle akkrediteringsorganer, med henblikk på å gi Kommisjonen den nødvendige informasjon og de nødvendige midler som den trenger for å oppfylle sine forpliktelser i henhold til nr. 7. Forumet skal komme sammen minst en gang i året, og ved disse møtene skal en representant for Kommisjonen være til stede.

Forumet skal utarbeide retningslinjer for saker som gjelder akkreditering av og tilsyn med miljøkontrollører, og miljøkontrollørens kompetanse. Dokumenter med slike retningslinjer skal utarbeides etter framgangsmåten fastsatt i artikkel 14 nr. 2.

For å sikre en harmonisert utvikling av akkrediteringsorganenes virkemåte og av framgangsmåtene for kontroll i alle medlemsstater, skal forumet utarbeide framgangsmåter for akkrediteringsorganenes gjensidige vurdering (« peer review »). Formålet med slik gjensidig vurdering skal være å sørge for at medlemsstatenes akkrediteringsordninger oppfyller kravene i denne forordning. Det skal framlegges en rapport om de gjensidige vurderingene for Kommisjonen, som skal videresende den til komiteen nevnt i artikkel 14 nr. 1 til orientering og offentliggjøre den.

Artikkel 5

Vedkommende organer

1. Innen tre måneder etter at denne forordning er trådt i kraft, skal hver medlemsstat utpeke vedkommende organ som skal ha ansvaret for å utføre de oppgavene som er fastsatt i denne forordning, særlig i artikkel 6 og 7, og underrette Kommisjonen om dette.

2. Medlemsstatene skal påse at vedkommende organer har en sammensetning som sikrer deres uavhengighet og upartiskhet, og at de anvender bestemmelsene i denne forordning på en ensartet måte.

3. Medlemsstatene skal ha retningslinjer for midlertidig eller endelig stryking av organisasjoner fra registrering, til bruk for vedkommende organer. Vedkommende organer skal særlig ha framgangsmåter for

- behandling av henvendelser fra berørte parter om registrerte organisasjoner, og
- avslag på søknader om registrering, samt om endelig eller midlertidig stryking av organisasjoner fra registeret.

4. Vedkommende organ skal ha ansvaret for å registrere organisasjoner i EMAS. Det skal derfor kontrollere innføring og ajourføring av organisasjoner i registeret.

5. Vedkommende organer fra alle medlemsstatene skal møtes minst en gang i året, med en representant fra Kommisjonen til stede. Formålet med møtene er å sikre enhetlige framgangsmåter for registrering av organisasjoner i EMAS, herunder midlertidig eller endelig stryking av organisasjoner fra registeret. Vedkommende organer skal etablere en framgangsmåte for gjensidig vurdering i den hensikt å utvikle felles forståelse av den praktiske tilnærmingen til registrering. En rapport om de gjensidige vurderingene skal framlegges for Kommisjonen, som skal videresende den til orientering til komiteen nevnt i artikkel 14 nr. 1 og offentliggjøre den.

Artikkel 6

Registrering av organisasjoner

Vedkommende organer skal foreta registrering av organisasjoner på grunnlag av følgende kriterier:

1. Dersom vedkommende organ

- har mottatt en godkjent miljøredegjørelse og
- har mottatt et utfylt skjema som minst omfatter minsteopplysningene angitt i vedlegg VIII, fra organisasjonen og
- har mottatt alle registreringsavgifter som skal betales i henhold til artikkel 16 og
- anser det som godtgjort, på bakgrunn av mottatt dokumentasjon, og særlig gjennom forespørsler gjort hos vedkommende håndhevingsmyndighet om hvorvidt organisasjonen overholder relevant miljøregelverk, at organisasjonen oppfyller alle krav i denne forordning,

skal den registrere søkerorganisasjonen og tildele den et registreringsnummer. Vedkommende organ skal underrette organisasjonens ledelse om at organisasjonen er oppført i registeret.

2. Dersom vedkommende organ mottar en overvåkningsrapport fra et akkrediteringsorgan, og det framgår av rapporten at miljøkontrollørens virksomhet ikke ble utført på en måte som i tilstrekkelig grad sikrer at kravene i denne forordning oppfylles av søkerorganisasjonen, skal søknaden om registrering enten avslås eller suspenderes til

det kan fastslås at organisasjonen oppfyller EMAS-kravene.

3. Dersom en organisasjon innen tre måneder etter at den er blitt bedt om det, ikke har oversendt vedkommende organ

- de årlige, godkjente ajourføringer av miljøredegjørelsen eller
- et utfylt skjema som minst omfatter opplysningene angitt i vedlegg VIII, om organisasjonen eller
- eventuelle registreringsavgifter,

skal organisasjonen strykes midlertidig eller endelig fra registeret, alt etter misligholdets karakter og omfang. Vedkommende organ skal underrette organisasjonens ledelse om årsakene til de tiltak som treffes.

4. Dersom vedkommende organ på et hvilket som helst tidspunkt og på grunnlag av mottatt dokumentasjon finner at organisasjonen ikke lenger oppfyller et eller flere av kravene i denne forordning, skal organisasjonen strykes midlertidig eller endelig fra registeret, alt etter misligholdets karakter og omfang.

Dersom vedkommende organ blir underrettet av vedkommende håndhevingsmyndighet om at organisasjonen har brutt relevante regelverkskrav om miljøvern, skal det enten nekte å registrere organisasjonen eller suspendere den fra listen, alt etter omstendighetene.

5. Ved nektet registrering og ved midlertidig eller endelig stryking av en organisasjon fra registeret, skal de aktuelle berørte parter rådspørres for at vedkommende organ skal få det bakgrunnsmateriale det trenger for å ta sin avgjørelse. Vedkommende organ skal underrette organisasjonens ledelse om årsakene til tiltakene som treffes, og om forløpet av diskusjonene med vedkommende håndhevingsmyndighet.

6. Nektet registrering eller stryking skal omgjøres dersom vedkommende organ har mottatt tilstrekkelige opplysninger om at organisasjonen oppfyller EMAS-kravene, eller dersom organet har mottatt opplysninger fra vedkommende håndhevingsmyndighet som godtgjør at overtredelsen er opphørt og at organisasjonen har iverksatt tilstrekkelige tiltak for å hindre en gjentakelse.

Artikkel 7

Liste over registrerte organisasjoner og miljøkontrollører

1. Akkrediteringsorganet skal opprette, revidere og ajourføre en liste over miljøkontrollører og deres akkrediteringsomfang i deres medlemsstat, og det skal hver måned oversende Kommisjonen og vedkommende organ eventuelle endringer i listen, enten direkte eller gjennom nasjonale myndigheter, avhengig av hva vedkommende medlemsstat har bestemt.

2. Vedkommende organer skal opprette og føre en liste over registrerte organisasjoner i sine medlemsstater, og ajourføre listen hver måned. Vedkommende organer skal hver måned oversende Kommisjonen melding om eventuelle endringer i listen, enten direkte eller gjennom nasjonale myndigheter, avhengig av hva medlemsstaten har bestemt, og kan innenfor nettet av utpekte, lokale organer opprette et system for informasjonsutveksling organisert etter kompetanseområde og økonomisk sektor.

3. Listen over miljøkontrollører og EMAS-registrerte organisasjoner skal føres av Kommisjonen, som skal gjøre den tilgjengelig for allmennheten.

Artikkel 8

Logo

1. Organisasjoner som deltar i EMAS kan bruke logoen vist i vedlegg IV bare dersom deres registrering i EMAS er gyldig. Tekniske spesifikasjoner for hvordan logoen reproduseres skal vedtas etter framgangsmåten fastsatt i artikkel 14 nr. 2 og skal offentliggjøres av Kommisjonen.

2. Organisasjonene kan bruke EMAS-logoen i følgende tilfeller:

- a) på godkjent informasjonsmateriale, som beskrevet i vedlegg III nr. 3.5, under de omstendigheter som er fastsatt i Kommisjonens retningslinjer som skal forhindre forveksling med miljømerker for produkter, vedtatt etter framgangsmåten fastsatt i artikkel 14 nr. 2 (versjon 2 av logoen, som vist i vedlegg IV, skal anvendes i dette tilfellet),
- b) på godkjente miljøredegjørelser (versjon 2 av logoen, som vist i vedlegg IV, skal anvendes i dette tilfellet),
- c) på brevhodet til registrerte organisasjoner (versjon 1 av logoen, som vist i vedlegg IV, skal anvendes i dette tilfellet),
- d) på informasjonsmateriale som opplyser om at organisasjonen deltar i EMAS (versjon 1 av logoen, som vist i vedlegg IV, skal anvendes i dette tilfellet),
- e) i annonser for produkter, former for virksomhet og tjenester, bare under de omstendigheter som er fastsatt i Kommisjonens retningslinjer som skal forhindre forveksling med miljømerker for produkter, vedtatt etter framgangsmåten fastsatt i artikkel 14 nr. 2.

3. Logoen skal ikke anvendes i følgende tilfeller:

- a) på produkter eller produktemballasje,
- b) i tilknytning til påstander som inneholder sammenligninger med andre former for virksomhet, produkter og tjenester.

Kommisjonen skal imidlertid, som en del av vurderingen fastsatt i artikkel 15 nr. 3, vurdere under hvilke ekstraordinære omstendigheter logoen kan brukes, og skal vedta bestemmelser for disse tilfellene etter

framgangsmåten fastsatt i artikkel 14 nr. 2, som skal forhindre forveksling med miljømerker.

Artikkel 9

Forholdet til europeiske og internasjonale standarder

1. Organisasjoner som anvender europeiske eller internasjonale standarder for miljørelaterte emner som er relevante for EMAS, og som er sertifisert i henhold til hensiktsmessige framgangsmåter for sertifisering som godtgjør at de overholder standardene, skal anses å oppfylle de tilsvarende kravene i denne forordning dersom:

- a) standardene er anerkjent av Kommisjonen etter framgangsmåten fastsatt i artikkel 14 nr. 2,
- b) akkrediteringskravene for sertifiseringsorganene er anerkjent av Kommisjonen etter framgangsmåten fastsatt i artikkel 14 nr. 2.

Henvisninger til de anerkjente standardene (herunder de relevante delene av EMAS som de får anvendelse på) og de anerkjente akkrediteringskravene skal offentliggjøres i De Europeiske Fellesskaps Tidende.

2. For at organisasjonene nevnt i nr. 1 skal kunne registreres i EMAS må de kunne godtgjøre overfor miljøkontrolløren at de oppfyller de krav i denne forordning som ikke er dekket av de anerkjente standardene.

Artikkel 10

Forholdet til annet miljøvernregelverk i Fellesskapet

1. EMAS skal ikke berøre
  - a) fellesskapsretten eller
  - b) nasjonal lovgivning eller tekniske standarder som ikke er underlagt fellesskapsretten, eller
  - c) organisasjonenes forpliktelser i henhold til nevnte lovgivning og standarder med hensyn til miljøkontroll.
2. Medlemsstatene bør vurdere muligheten for at registrering i EMAS i henhold til denne forordning kan tas i betraktning ved gjennomføring og håndheving av miljøregelverk, i den hensikt å unngå unødvendig dobbeltarbeid både for organisasjonene og for vedkommende håndhevingsmyndigheter.

Medlemsstatene skal underrette Kommisjonen om de tiltak som treffes i denne forbindelse. Kommisjonen skal oversende den informasjon den mottar fra medlemsstatene til Europaparlamentet og Rådet så snart den er tilgjengelig, og minst hvert tredje år.

Medlemsstatene skal underrette Kommisjonen om de tiltak som treffes i denne forbindelse. Kommisjonen skal oversende den informasjon den mottar fra medlemsstatene til Europaparlamentet og Rådet så snart den er tilgjengelig, og minst hvert tredje år.

Artikkel 11

Fremme av organisasjoners deltaking, særlig små og mellomstore bedrifers deltaking

1. Medlemsstatene skal fremme organisasjonenes deltaking i EMAS og særlig vurdere behovet for å sikre at små og mellomstore bedrifter (SMB) deltar, ved å

- lette adgangen til informasjon, støttefond, offentlige institusjoner og offentlig innkjøp, uten at fellesskapsreglene for offentlig innkjøp berøres,
- iverksette eller fremme tiltak for teknisk støtte, særlig i tilknytning til initiativ fra bransjespesifikke eller lokale kontaktorganer (f.eks. lokale myndigheter, handelskamre, handels- eller håndverksorganisasjoner),
- sikre at rimelige registreringsavgifter fører til høyere deltaking.

For å fremme SMBers deltaking, herunder SMBer som er konsentrert i bestemte geografiske områder, kan lokale myndigheter, særlig i samarbeid med industrisammenslutninger, handelskamre og berørte parter, bistå i arbeidet med å klarlegge betydelige miljøvirkninger. SMBene kan deretter benytte seg av dette når de utarbeider sine miljøprogrammer og når de fastsetter miljømål og -delmål for sine EMAS-styringsordninger. I tillegg kan det på regionalt eller nasjonalt plan utarbeides programmer til fremme av SMBers deltaking, f.eks. en trinnvis tilnærming som fører til registrering i EMAS. Ordningen skal fungere etter målsettingen om å unngå unødvendige administrative byrder for deltakerne, særlig for små organisasjoner.

2. For å oppmuntre organisasjoner til å delta i EMAS bør Kommisjonen og andre institusjoner i Fellesskapet, samt offentlige myndigheter på nasjonalt plan, vurdere, uten at fellesskapsretten berøres, på hvilken måte EMAS-registrering kan tas i betraktning når kriteriene for deres politikk på området offentlig innkjøp skal fastsettes.

3. Medlemsstatene skal underrette Kommisjonen om de tiltak som treffes etter denne artikkel. Kommisjonen skal så snart opplysningene er tilgjengelige, og minst hvert tredje år, sende Europaparlamentet og Rådet opplysningene den har mottatt fra medlemsstatene.

Artikkel 12

Informasjon

1. Hver medlemsstat skal treffe de nødvendige tiltak for å sikre at

- a) organisasjoner blir informert om innholdet i denne forordning,
- b) allmennheten blir informert om formålet med og hovedelementene i EMAS-ordningen.

Når det er hensiktsmessig, skal medlemsstatene i samarbeid med blant andre industrisammenslutninger, forbrukerorganisasjoner, miljøorganisasjoner, fagforeninger og lokale institusjoner benytte fagtidsskrifter, lokale aviser, reklamekampanjer eller andre egnede midler for å gjøre EMAS allment kjent.

2. Medlemsstatene skal underrette Kommisjonen om de tiltak som treffes etter denne artikkel.

3. Kommisjonen skal ha ansvaret for å fremme EMAS på fellesskapsplan. Den skal, i samråd med

medlemmene av komiteen nevnt i artikkel 14 nr. 1, vurdere muligheten for å utbre beste praksis ved hjelp av egnede midler.

Artikkel 13

Overtreddelser

Medlemsstatene skal treffe passende lovgivningsmessige eller administrative tiltak for det tilfellet at bestemmelsene i denne forordning ikke overholdes, og de skal underrette Kommisjonen om disse tiltakene.

Artikkel 14

Komité

1. Kommisjonen skal bistås av en komité.
2. Når det vises til dette nummer, f r artikkel 5 og 7 i beslutning 1999/468/EF anvendelse, idet det tas hensyn til bestemmelsene i beslutningens artikkel 8.
Tidsrommet fastsatt i artikkel 5 nr. 6 i beslutning 1999/468/EF skal være tre måneder.
3. Komiteen fastsetter sin forretningsorden.

Artikkel 15

Forny t vurdering

1. Senest fem år etter at denne forordning er trådt i kraft skal Kommisjonen gjennomgå EMAS-ordningen på nytt på bakgrunn av erfaringen med anvendelsen av den og på bakgrunn av den internasjonale utviklingen, og skal om nødvendig foreslå hensiktsmessige endringer for Europaparlamentet og Rådet.
2. Kommisjonen skal tilpasse alle vedlegg til denne forordning unntatt vedlegg V, etter framgangsmåten fastsatt i artikkel 14 nr. 2, på bakgrunn av erfaringen med EMAS og for å avhjelpe de behov for retningslinjer om EMAS-krav som måtte oppstå.
3. Senest fem år etter at denne forordning er trådt i kraft skal Kommisjonen, i samarbeid med medlemsstatene, særlig vurdere hvordan EMAS-logoen brukes, anerkjennes og tolkes av allmennheten og andre berørte parter, og vurdere hvorvidt det er behov for å revidere logoen og reglene for bruken av den.

Artikkel 16

Kostnader og avgifter

1. Det kan innføres en avgiftsordning i samsvar med bestemmelser som vedtas av medlemsstatene, for å dekke de administrative kostnadene knyttet til registreringsordningen for organisasjoner og til akkreditering av og tilsyn med miljøkontrollører og andre kostnader i tilknytning til EMAS-ordningen.
2. Medlemsstatene skal underrette Kommisjonen om tiltakene som treffes etter denne artikkel.

Artikkel 17

Oppheving av forordning (EØF) nr. 1836/93

1. Forordning (EØF) nr. 1836/93 oppheves fra og med ikrafttredelsesdagen for denne forordning, med forbehold for nr. 2–5 i denne artikkel.
2. Nasjonale akkrediteringsordninger og vedkommende organer som er opprettet i henhold til forordning (EØF) nr. 1836/93, opprettholdes. Framgangsmåtene for akkrediteringsordninger og vedkommende organer skal endres av medlemsstatene etter tilsvarende bestemmelser i denne forordning. Medlemsstatene skal sørge for at disse ordningene er i full virksomhet innen tolv måneder fra ikrafttredelsesdagen for denne forordning.
3. Miljøkontrollører som er akkreditert i henhold til forordning (EØF) nr. 1836/93, kan fortsette å utøve sin virksomhet i samsvar med kravene fastsatt i denne forordning.
4. Områder som er registrert i samsvar med forordning (EØF) nr. 1836/93, vil fortsatt stå oppført i EMAS-registeret. Ved neste kontroll av et slikt område skal det kontrolleres at det oppfyller de nye kravene i denne forordning. Dersom neste kontroll skal finne sted tidligere enn seks måneder etter at denne forordning er trådt i kraft, kan datoen for neste kontroll utsettes med seks måneder etter avtale med miljøkontrolløren og vedkommende organer.
5. Nr. 3 og 4 får anvendelse også for miljøkontrollører som er akkreditert og for områder som er registrert i samsvar med artikkel 14 i forordning (EØF) nr. 1836/93, forutsatt at de aktuelle akkrediteringsorganer og vedkommende organer er enige om at miljøkontrollørene og de registrerte områder oppfyller alle krav i forordning (EØF) nr. 1836/93, og underretter Kommisjonen om dette.

Artikkel 18

Ikrafttredelse

Denne forordning trer i kraft den tredje dag etter at den er kunngjort i *De Europeiske Fellesskaps Tidende*. Denne forordning er bindende i alle deler og kommer direkte til anvendelse i alle medlemsstater.

Utferdiget i Brussel, 19. mars 2001.
 For Europaparlamentet
 N. FONTAINE
 President

For Rådet
 A. LINDH
 Formann

VEDLEGG I

A. KRAV TIL MILJØSTYRINGSSYSTEM

Miljøstyringssystemet skal gjennomføres i samsvar med kravene nedenfor (del 4 i EN ISO 14001:1996):*

I-A *Krav til miljøstyringssystem*

I-A.1. *Generelle krav*

Organisasjonen skal etablere og holde ved like et miljøstyringssystem i henhold til de kravene som er beskrevet i dette vedlegg.

I-A.2. *Miljøpolitikk*

Den øverste ledelsen skal fastsette organisasjonens miljøpolitikk og sikre at den

- a) er hensiktsmessig for typen, omfanget og miljøpåvirkningene av organisasjonens aktiviteter, produkter eller tjenester;
- b) omfatter en forpliktelse til kontinuerlig forbedring og forebygging av forurensning;
- c) omfatter en forpliktelse til å tilfredsstille relevante lover og forskrifter for miljø, og andre krav som organisasjonen slutter seg til;
- d) gir rammen for å fastsette og gjennomgå miljømål og -delmål;
- e) er dokumentert, iverksatt og holdt ved like og kommunisert til alle ansatte;
- f) er tilgjengelig for allmennheten.

I-A.3. *Planlegging*

I-A.3.1. *Miljøaspekter*

Organisasjonen skal etablere og holde ved like (en) prosedyre(r) for å identifisere miljøaspektene forbundet med dens aktiviteter, produkter eller tjenester som den kan styre og som det kan forventes at den har en innvirkning på, for å bestemme de aspektene som har eller kan ha betydelige miljøpåvirkninger. Organisasjonen skal påse at aspektene som er forbundet med disse betydelige påvirkningene blir tatt i betraktning når dens miljømål fastsettes.

Organisasjonen skal holde denne informasjonen oppdatert.

I-A.3.2. *Lovbestemte og andre krav*

Organisasjonen skal etablere og holde ved like en prosedyre for å identifisere og få tilgang til lovbestemte og andre krav som organisasjonen slutter seg til og som er anvendbare for miljøaspektene i forbindelse med dens aktiviteter, produkter eller tjenester.

I-A.3.3. *Mål og delmål*

Organisasjonen skal etablere og holde ved like dokumenterte miljømål og -delmål for hver aktuell funksjon og hvert aktuelt nivå i organisasjonen.

Når en organisasjon etablerer og gjennomgår målene, skal den ta hensyn til de lovbestemte og de andre kravene, sine betydelige miljøaspekter, sine teknologiske valgmuligheter og sine økonomiske, driftsmessige og forretningsmessige krav, samt berørte parter syn.

Målene og delmålene skal være i samsvar med miljøpolitikken, inkludert forpliktelsen til å forebygge forurensning.

I-A.3.4. *Miljøstyringsprogram(mer)*

Organisasjonen skal etablere og holde ved like (et) program(mer) for å oppnå sine mål og delmål. De(t) skal inkludere

- a) angivelse av ansvar for å oppnå mål og delmål innenfor hver aktuell funksjon og hvert nivå i organisasjonen;
- b) virkemidlene og tidsrammen for å oppfylle dem.

Hvis et prosjekt går ut på nyutviklinger og nye eller modifiserte aktiviteter, produkter eller tjenester, skal program(mer) endres når dette er aktuelt for å sikre at miljøstyring blir anvendt på slike prosjekter.

I-A.4. *Iverksetting og drift*

I-A.4.1. *Struktur og ansvar*

Opgaver, ansvar og myndighet skal fastsettes, dokumenteres og kommuniseres for å oppnå en virksomingsfull miljøstyring.

Ledelsen skal skaffe ressurser som er nødvendige for iverksetting og kontroll med miljøstyringssystemet. Ressurser omfatter menneskelige ressurser og spesielle ferdigheter, teknologi og økonomiske ressurser.

Organisasjonens øverste ledelse skal peke ut (en) spesiell(e) representant(er) for ledelsen som, uavhengig av annet ansvar, skal ha fastsatte oppgaver, ansvar og myndighet til å

- a) sikre at miljøstyringssystemets krav er etablert, iverksatt og holdt ved like i henhold til denne standarden;
- b) rapportere om miljøstyringssystemets virkning til øverste ledelse for gjennomgåelse og som et grunnlag for forbedring av miljøstyringssystemet.

I-A.4.2. *Opplæring, bevissthet og kompetanse*

Organisasjonen skal identifisere opplæringsbehov. Den skal kreve at alt personell hvis arbeid kan forårsake en betydelig miljøpåvirkning, har fått hensiktsmessig opplæring.

Den skal etablere og holde ved like prosedyrer for å gjøre de ansatte eller medarbeiderne i hver aktuell funksjon og på hvert nivå oppmerksom på

- a) betydningen av overensstemmelse med miljøpolitikken og prosedyrene og med kravene i miljøstyringssystemet;
- b) de betydelige miljøpåvirkningene, virkelige eller potensielle, av deres aktiviteter og de miljømessige fordelene ved forbedret personlig atferd;
- c) deres oppgaver og ansvar for å oppnå overensstemmelse med miljøpolitikken og prosedyrene og med kravene i miljøstyringssystemet inkludert krav til beredskap og innsats;
- d) de potensielle konsekvensene av å fravike fastsatte driftsprosedyrer.

Personell som utfører de oppgavene som kan forårsake betydelige miljøpåvirkninger skal være kompetente ut fra utdanning, hensiktsmessig opplæring og/eller erfaring.

I-A.4.3. *Kommunikasjon*

Med hensyn til sine miljøaspekter og miljøstyringssystem skal organisasjonen etablere og holde ved like prosedyrer for

- a) intern kommunikasjon mellom de forskjellige nivåer og funksjoner i organisasjonen;
- b) å motta, dokumentere og besvare aktuell kommunikasjon fra eksterne berørte parter.

Organisasjonen skal ta i betraktning prosesser for å kommunisere sine betydelige miljøaspekter utad og registrere sin beslutning.

I-A.4.4. *Dokumentasjon av miljøstyringssystemet*

Organisasjonen skal etablere og holde ved like informasjon, i papir eller elektronisk format, for å

- a) beskrive hovedelementene i styringssystemet og hvordan de innvirker på hverandre;
- b) henviser til beslektet dokumentasjon.

I-A.4.5. *Dokumentstyring*

Organisasjonen skal etablere og holde ved like prosedyrer for styring med alle dokumenter som kreves i denne standarden for å sikre at

- a) man vet hvor de befinner seg;
- b) de blir gjennomgått periodisk, oppdatert om nødvendig og godkjent som tilstrekkelige av bemyndiget personell;
- c) gjeldende utgaver av aktuelle dokumenter er tilgjengelige på alle steder hvor det utføres arbeid som er vesentlige for at miljøstyringssystemet skal virke effektivt;
- d) foreldede dokumenter omgående fjernes fra alle utgiver- og brukersteder eller på annen måte sikres mot utilsiktet bruk,
- e) ethvert foreldet dokument som beholdes på grunn av juridiske og/eller kunnskapsbevarende årsaker, er hensiktsmessig identifisert.

Dokumenter skal være lesbare, daterte (med utgavedato) og lett identifiserbare, holdt ved like på en systematisk måte og oppbevares for en fastsatt periode. Prosedyrer og ansvar for utarbeidelse og endring av de forskjellige dokumenttypene skal etableres og holdes ved like.

I-A.4.6. *Driftskontroll*

Organisasjonen skal, i henhold til sin politikk, sine mål og delmål, identifisere de oppgavene og aktivitetene som er forbundet med de identifiserte betydelige miljøaspektene. Organisasjonen skal planlegge disse aktivitetene, inkludert vedlikehold, for å sikre at de utføres under fastsatte betingelser ved å

- a) etablere og holde ved like dokumenterte prosedyrer for å dekke situasjoner hvor fravær av slike prosedyrer kan føre til avvik fra miljøpolitikken, -målene og delmålene;
- b) angi driftskriterier i prosedyrene;
- c) etablere og holde ved like prosedyrer vedrørende de identifiserbare betydelige miljøaspektene forbundet med varer og tjenester som organisasjonen bruker, og kommunisere aktuelle prosedyrer og krav til leverandører og kontraktspartnere.

I-A.4.7. *Beredskap og innsats*

Organisasjonen skal etablere og holde ved like prosedyrer for å identifisere muligheten for og innsats ved ulykker og nødsituasjoner, og for å forebygge og minske miljøpåvirkningene som kan være forbundet med dem.

Organisasjonen skal gjennomgå og, om nødvendig, oppdatere sine prosedyrer for beredskap og innsats, spesielt etter ulykker eller nødsituasjoner.

Organisasjonen skal også periodisk prøve ut slike prosedyrer når dette er praktisk mulig.

I-A.5. Kontroll og korrigerende tiltak

I-A.5.1. *Overvåking og måling*

Organisasjonen skal etablere og holde ved like dokumenterte prosedyrer for å overvåke og måle, på en rutinemessig måte, de viktigste egenskapene ved sin virksomhet og sine aktiviteter som kan ha en betydelig miljøpåvirkning. Dette skal omfatte registrering av informasjon for å spore prestasjon, aktuelle styringstiltak og overensstemmelse med organisasjonens miljømål og -delmål.

Overvåkingsutstyr skal kalibreres og holdes ved like, og registreringer fra dette arbeidet skal oppbevares i henhold til organisasjonens prosedyrer.

Organisasjonen skal etablere og holde ved like en dokumentert prosedyre for periodisk å bedømme om aktuelle lover og forskrifter for miljø overholdes.

I-A.5.2. *Avvik og korrigerende og forebyggende tiltak*

Organisasjonen skal etablere og holde ved like prosedyrer for å fastsette ansvar og myndighet for å behandle og undersøke avvik, iverksette tiltak for å minske de påvirkningene som er oppstått og for å sette i verk og fullføre korrigerende og forebyggende tiltak.

Ethvert korrigerende og forebyggende tiltak som er satt i verk for å eliminere årsakene til virkelige og potensielle avvik skal være tilpasset problemets størrelse og svare til den miljøpåvirkningen som er oppstått.

Organisasjonen skal foreta og registrere aktuelle endringer i de dokumenterte prosedyrene som følge av korrigerende og forebyggende tiltak.

I-A.5.3. *Registreringer*

Organisasjonen skal etablere og holde ved like prosedyrer for identifisering, vedlikehold og anvendelse av miljøregistreringer. Disse registreringene skal omfatte registreringer fra opplæring og resultater fra revisjoner og gjennomganger.

Miljøregistreringene skal være leselige, identifiserbare og sporbare til aktiviteten, produktet eller tjenesten de gjelder for. Miljøregistreringer skal lagres og oppbevares på en slik måte at de lett kan gjenfinnes og at de er beskyttet mot ødeleggelse, forringelse eller tap. Oppbevaringstiden for registreringer skal fastsettes og nedtegnes.

Registreringer skal oppbevares, på en måte som er hensiktsmessig for systemet og organisasjonen, for å bevise overensstemmelse med kravene i denne standarden.

I-A.5.4. *Revisjon av miljøstyringssystemet*

Organisasjonen skal etablere og holde ved like (et) program(mer) og prosedyrer for å gjennomføre periodiske revisjoner av miljøstyringssystemet for å

a) bestemme hvorvidt miljøstyringssystemet

1) stemmer overens med planlagte ordninger for miljøstyring inkludert kravene i denne standarden;

2) er iverksatt og holdt ved like på skikkelig måte;

b) gi informasjon om revisjonsresultatene til ledelsen.

Organisasjonens revisjonsprogram, inkludert tidsplan, skal baseres på den miljømessige betydningen av den aktuelle aktiviteten og resultatene av tidligere revisjoner. For å være fullstendige skal revisjonsprosedyrene dekke revisjonsomfang, hyppighet og metoder såvel som ansvaret for og kravene til gjennomføring av revisjoner og rapportering av resultater.

I-A.6. *Ledelsens gjennomgåelse*

Organisasjonens øverste ledelse skal, med mellomrom som den selv bestemmer, gjennomgå miljøstyringssystemet, for å sikre at det fortsatt er velegnet, tilstrekkelig og virkningsfullt. Prosessen for ledelsens gjennomgåelse skal sikre at den nødvendige informasjonen samles inn for å gi ledelsen mulighet til å utføre bedømmelsen. Denne gjennomgåelsen skal dokumenteres.

Ledelsens gjennomgåelse skal omfatte mulige behov for å endre politikken, målene og andre elementer i miljøstyringssystemet, i lys av resultater fra revisjon av miljøstyringssystemet, endrede forhold og forpliktelsen til kontinuerlig forbedring.

Liste over nasjonale standardiseringsorganer

B:	IBN/BIN (Institut Belge de Normalisation/Belgisch Instituut voor Normalisatie)
DK:	DS (Dansk Standard)
D:	DIN (Deutsches Institut für Normung e.V.)
EL:	ELOT (Ελληνικ-οζ οργανισμ-οζ τυπ-οποιησιζ)
E:	AENOR (Asociación Española de Normalización y Certificación)
F:	AFNOR (Association Française de Normalisation)
IRL:	NSAI (National Standards Authority of Ireland)

I:	UNI (Ente Nazionale Italiano di Unificazione)
L:	SEE (Service de l'Energie de l'Etat) (Luxembourg)
NL:	NEN (Nederlands Normalisatie-Instituut)
A:	ON (Österreichisches Normungsinstitut)
P:	IPQ (Instituto Português da Qualidade)
FIN:	SFS (Suomen Standardisoimisliitto r.y)
S:	SIS (Standardiseringen i Sverige)
UK:	BSI (British Standards Institution).

B. FORHOLD SOM MÅ REDEGJØRES FOR AV ORGANISASJONER SOM DELTAR I EMAS

1. *Overholdelse av lovgivningen*

Organisasjonene skal kunne vise at de

- har identifisert all relevant miljølovgivning og er innforstått med konsekvensene denne innebærer for organisasjonen,
- overholder miljølovgivningen og
- har innført framgangsmåter som gjør at organisasjonen kontinuerlig kan oppfylle disse kravene.

2. *Miljøprestasjon*

Organisasjonene skal kunne vise at styringssystemet og framgangsmåtene for revisjon er rettet mot organisasjonens faktiske miljøprestasjon med henblikk på de aspekter som nevnes i vedlegg VI. Som en del av ledelsens gjennomgåelse skal organisasjonens prestasjon vurderes i forhold til dens miljømål og -delmål. Organisasjonen skal også forplikte seg til kontinuerlig forbedring av sin miljøprestasjon. I dette arbeidet kan organisasjonen basere sine tiltak på lokale, regionale og nasjonale miljøprogrammer.

Midlene som anvendes for å nå miljømålene og -delmålene, kan ikke i seg selv utgjøre miljømål. Dersom organisasjonen omfatter flere områder, skal hvert område som EMAS gjelder for, oppfylle alle EMAS-krav, herunder kravet om kontinuerlig forbedring av miljøprestasjonen som definert i artikkel 2 bokstav b).

3. *Ekstern kommunikasjon og eksterne forbindelser*

Organisasjonene skal kunne vise til en åpen dialog med allmennheten og andre berørte parter, herunder lokalsamfunn og kunder, om miljøvirkningene som følger av organisasjonens virksomhet, produkter og tjenester, for å kartlegge allmennhetens og andre berørte parters interesser og synspunkter.

4. *Medarbeidernes deltaking*

I tillegg til kravene i vedlegg I-del A er det et krav at medarbeiderne skal delta i arbeidet med å kontinuerlig forbedre organisasjonens miljøprestasjon. For dette formål bør det tas i bruk hensiktsmessige former for deltaking, som f.eks. forslagsbok, prosjektbasert gruppearbeid eller miljøkomiteer. Organisasjonene skal følge Kommissjonens retningslinjer for beste praksis på dette området. Arbeidstakerrepresentanter som anmoder om det skal også kunne delta.

- * Den nasjonale standarden gjengis i dette vedlegg med tillatelse fra CEN. Den fullstendige teksten til den nasjonale standarden kan kjøpes hos de nasjonale standardiseringsorganer som står oppført i dette vedlegg.

VEDLEGG II

KRAV TIL INTERNE MILJØREVISJONER

2.1. *Alminnelige krav*

Interne revisjoner sikrer at organisasjonens virksomhet utføres i samsvar med fastsatte framgangsmåter. Revisjonen kan også bidra til at eventuelle problemer ved nevnte fastsatte framgangsmåter oppdages, eller til måter å forbedre disse framgangsmåtene på. Omfanget av revisjonene som utføres innenfor en organisasjon, kan variere, fra revisjon av en enkel framgangsmåte til revisjon av sammensatte former for virksomhet. I løpet av et fastsatt tidsrom skal alle former for virksomhet i en organisasjon ha vært gjenstand for en revisjon. Tidsrommet som er nødvendig for å fullføre revisjon av alle former for virksomhet, kalles en revisjonsperiode. Små organisasjoner som har en ukomplisert oppbygning vil kunne revidere alle former for virksomhet samtidig. For slike organisasjoner er revisjonsperioden tidsrommet mellom disse revisjonene.

Interne revisjoner skal utføres av personer som er tilstrekkelig uavhengige av den reviderte formen for virksomhet til å sikre en upartisk holdning. Revisjonene kan utføres av ansatte i organisasjonen eller av eksterne (personer ansatt i andre organisasjoner, ansatte fra andre deler av organisasjonen eller rådgivere).

2.2. *Mål*

I organisasjonens miljørevisjonsprogram skal målene for hver revisjon eller revisjonsperiode angis skriftlig, herunder hvor hyppig hver form for virksomhet skal revideres.

Målene skal særlig omfatte en vurdering av eksisterende miljøstyringsordninger, en vurdering av deres samsvar med organisasjonens politikk og program, herunder hvorvidt relevante regelverkskrav på miljøområdet er overholdt.

2.3. *Omfang*

Det totale omfang av den enkelte revisjonen eller eventuelt av hver enkelt fase i en revisjonsperiode skal være klart fastsatt, og det skal spesifiseres

- hvilke områder som skal dekkes,

2. hvilke former for virksomhet som skal revideres,
3. hvilke miljøkriterier som skal tas i betraktning,
4. over hvilket tidsrom revisjonen skal pågå.

Miljørevisjonen omfatter en vurdering av de konkrete data som kreves for å vurdere organisasjonens miljøprestasjon.

2.4. *Organisering og ressurser*

Miljørevisjoner skal utføres av personer eller grupper av personer som har tilstrekkelig kunnskap om de sektorer og områder som revideres, herunder kunnskap om og erfaring med relevante spørsmål innen miljø, ledelse, teknikk og regelverk, og de skal ha fått tilstrekkelig opplæring og øvelse i de konkrete revisjonsteknikker som kreves for å nå de fastsatte målene. Ressurser og tid som avsettes til revisjonen, skal stå i et rimelig forhold til revisjonens omfang og mål.

Organisasjonens øverste ledelse skal støtte revisjonen.

Revisorene skal være tilstrekkelig uavhengige av de formene for virksomhet de skal revidere til at de kan foreta en objektiv og upartisk bedømmelse.

2.5. *Planlegging og forberedelse av revisjoner*

Hver revisjon skal planlegges og forberedes, særlig for å:

- sikre at det blir avsatt tilstrekkelige ressurser,
- sikre at alle som deltar i revisjonsprosessen (herunder miljørevisorer, ledelse og personale) forstår sin rolle og er seg sitt ansvar bevisst.

Det hører med til forberedelsene at deltakerne gjør seg kjent med organisasjonens virksomhet og med den eksisterende miljøstyringsordningen, og at de gjennomgår resultatene og konklusjonene fra tidligere revisjoner på nytt.

2.6. *Revisjonsarbeidet*

Revisjonsarbeidet skal omfatte samtaler med personalet, inspeksjon av driftsforhold og utstyr og gjennomgåelse av journaler, skriftlige rutiner og annen relevant dokumentasjon, med det formål å vurdere miljøprestasjonen for den form for virksomhet som revideres, for å fastslå om den oppfyller de relevante standarder og bestemmelser og fastsatte miljømål og -delmål, og om ordningen som er innført for å styre miljøansvaret, er effektiv og hensiktsmessig. Blant annet bør det benyttes stikkprøvekontroll for å kontrollere om disse kriteriene overholdes, for å kunne fastslå hvor effektivt den samlede miljøstyringsordningen fungerer.

Revisjonsarbeidet skal særlig bestå av følgende trinn:

- a) forståelse av styringsordningene,
- b) vurdering av styringsordningenes sterke og svake sider,
- c) innsamling av relevante opplysninger,
- d) vurdering av revisjonsresultatene,
- e) utarbeiding av konklusjonene av revisjonen,
- f) rapportering av resultatene og konklusjonene av revisjonen.

2.7. *Rapport om resultatene og konklusjonene av revisjonen*

1. Revisorene skal utarbeide en skriftlig revisjonsrapport med en form og et innhold som er hensiktsmessig for å sikre en fullstendig og formelt korrekt framlegging av resultatene og konklusjonene av revisjonen ved slutten av hver revisjon eller revisjonsperiode.

Resultatene og konklusjonene av revisjonen skal sendes formelt til organisasjonens øverste ledelse.

2. De viktigste målene med en skriftlig revisjonsrapport er:

- a) å angi omfanget av revisjonen,
- b) å skaffe ledelsen opplysninger om status for overholdelse av organisasjonens miljøpolitikk og om den framgang på miljøområdet som har funnet sted i organisasjonen,
- c) å skaffe ledelsen opplysninger om hvorvidt ordninger for overvåking av organisasjonens miljøvirkninger er effektive og pålitelige,
- d) om nødvendig å påvise behov for korrigerende tiltak.

2.8. *Oppfølging av revisjonen*

Revisjonsarbeidet skal avsluttes med utarbeiding og gjennomføring av en plan for egnede korrigerende tiltak.

Hensiktsmessige mekanismer skal innføres og iverksettes for å sikre at revisjonsresultatene følges opp.

2.9. *Hyppigheten av revisjonene*

Revisjonen eller revisjonsperioden skal, alt etter omstendighetene, fullføres med et mellomrom på høyst tre år. Hvor hyppig hver form for virksomhet skal revideres, vil variere etter

- a) virksomhetens art, omfang og kompleksitet,
- b) betydningen av de tilknyttede miljøvirkninger,
- c) betydningen av og alvor ved de problemer som er påvist ved tidligere revisjoner,
- d) miljøproblemenes forhistorie.

Mer sammensatte former for virksomhet som har større miljøvirkninger skal revideres oftere.

Organisasjonene skal selv fastsette sitt revisjonsprogram og sin revisjonshyppighet, idet det tas hensyn til Kommisjonens retningslinjer vedtatt etter framgangsmåten fastsatt i artikkel 14 nr. 2.

*VEDLEGG III**MILJØREDEGJØRELSE**3.1. Innledning*

Hensikten med miljøredegjørelsen er å informere allmennheten og andre berørte parter om organisasjonens miljøvirkninger og miljøprestasjon, og om dens kontinuerlige forbedring av miljøprestasjonen. Miljøredegjørelsen er også et middel til å drøfte og behandle de berørte parters synspunkter som organisasjonen har fått kjennskap til i sammenheng med vedlegg I (del B avsnitt 3), og som den anser som viktige (vedlegg VI nr. 6.4). Miljøinformasjon skal presenteres på en klar og sammenhengende måte og framlegges i trykt versjon for dem som ikke har mulighet til å skaffe denne informasjonen på annen måte. Opplysningene nevnt i nr. 3.2 skal gjøres tilgjengelige i en samlet, trykt utgave av organisasjonen når den registreres for første gang, og deretter hvert tredje år.

Kommisjonen skal vedta retningslinjer om miljøredegjørelsen etter framgangsmåten fastsatt i artikkel 14 nr. 2.

3.2. Miljøredegjørelse

Når en organisasjon registreres for første gang, skal den, idet det tas hensyn til kriteriene i nr. 3.5, framlegge miljøinformasjon som skal betegnes miljøredegjørelse og som skal godkjennes av miljøkontrolløren. Når den er blitt godkjent, skal den framlegges for vedkommende organ og deretter gjøres tilgjengelig for allmennheten. Miljøredegjørelsen skal være et middel for kommunikasjon og dialog med allmennheten og andre berørte parter om miljøprestasjonen. Under arbeidet med utforming og utarbeiding av miljøredegjørelsen skal organisasjonen ta hensyn til allmennhetens og andre berørte parters informasjonsbehov.

Miljøredegjørelsen skal minst omfatte følgende:

- a) en klar og entydig beskrivelse av organisasjonen som skal registreres i EMAS, og en oppsummering av organisasjonens former for virksomhet, produkter og tjenester, samt av dens forhold til eventuelle mororganisasjoner;
- b) miljøpolitikken og en kort beskrivelse av organisasjonens miljøstyringsordning;
- c) en beskrivelse av alle betydelige direkte og indirekte miljøaspekter som fra organisasjonens side gir betydelige miljøvirkninger, og en redegjørelse for arten av miljøvirkninger og deres tilknytning til disse aspektene (vedlegg VI);
- d) en beskrivelse av miljømålene og -delmålene sett i forhold til de betydelige miljøaspektene og -virkningene;
- e) en oppsummering av de data som foreligger om organisasjonens miljøprestasjon sett i forhold til dens miljømål og -delmål med hensyn til dens betydelige miljøvirkninger. Oppsummeringen kan omfatte tallverdier for utslipp av forurensende stoffer, for avfallsproduksjon, for forbruk av råstoffer, energi og vann, for støy og eventuelt for andre aspekter angitt i vedlegg VI. Dataene bør muliggjøre en sammenligning fra år til år, noe som skal gi et grunnlag for å vurdere utviklingen i organisasjonens miljøprestasjon;
- f) andre faktorer som gjelder miljøprestasjonen, herunder miljøprestasjonen sett i forhold til regelverksbestemmelser med hensyn til deres betydelige miljøvirkninger;
- g) miljøkontrollørens navn og akkrediteringsnummer, og datoen da miljøredegjørelsen ble godkjent.

3.3. Kriterier for rapportering om miljøprestasjonen

Rådata fra en miljøstyringsordning kan brukes på mange måter for å vise organisasjonens miljøprestasjon. For dette formål kan organisasjonen bruke relevante eksisterende indikatorer for miljøprestasjon, idet den forsikrer seg om at disse indikatorene

- a) gir en nøyaktig vurdering av organisasjonens miljøprestasjon,
- b) er forståelige og entydige,
- c) muliggjør en sammenligning fra år til år, noe som skal gi et grunnlag for å vurdere utviklingen i organisasjonens miljøprestasjon,
- d) muliggjør en sammenligning med sektorielle, nasjonale eller regionale standardverdier, når det er relevant,
- e) muliggjør en sammenligning med regelverkskrav når det er relevant.

3.4. Vedlikehold av offentlig tilgjengelig informasjon

Organisasjonen skal på årsbasis ajourføre informasjonen omhandlet i nr. 3.2 og hvert år sørge for at alle endringer godkjennes av miljøkontrolløren. Det er mulig å fravike reglene for hvor ofte ajourføringene skal foretas, under visse omstendigheter fastsatt i Kommisjonens retningslinjer som er vedtatt etter framgangsmåten fastsatt i artikkel 14 nr. 2. Etter godkjenning skal endringene også oversendes vedkommende organ og gjøres tilgjengelig for allmennheten.

3.5. Offentliggjøring av informasjon

Organisasjonen kan ønske å henvende seg til ulike målgrupper eller berørte parter med informasjon fra miljøstyringsordningen, og anvende bare utvalgte opplysninger fra miljøredegjørelsen. EMAS-logoen kan

brukes på all miljøinformasjon som offentliggjøres av en organisasjon, såfremt en miljøkontrollør har godkjent at informasjonen er

- a) nøyaktig, og ikke villedende,
- b) dokumentert og verifiserbar,
- c) relevant og brukes i riktig sammenheng,
- d) representativ for organisasjonens samlede miljøprestasjon,
- e) ikke til å misforstå,
- f) vesentlig med hensyn til den samlede miljøvirkningen,

og dersom det henvises til organisasjonens nyeste miljøredegjørelse, som informasjonen er hentet fra.

3.6. *Allmennhetens adgang til informasjonen*

Informasjonen omhandlet i nr. 3.2 bokstav a)–g), som utgjør en organisasjons miljøredegjørelse, og den ajourførte informasjonen omhandlet i nr. 3.4, skal være tilgjengelig for allmennheten og andre berørte parter. Miljøredegjørelsen skal gjøres tilgjengelig for allmennheten. For dette formål oppfordres organisasjonene til å ta i bruk alle tilgjengelige midler (elektronisk publisering, biblioteker osv.). Organisasjonen skal kunne demonstrere for miljøkontrolløren at enhver som er interessert i organisasjonens miljøprestasjon, enkelt og uten kostnader kan få tilgang til den informasjon som kreves i henhold til nr. 3.2 bokstav a)–g) og nr. 3.4.

3.7. *Ansvar på lokalt plan*

Organisasjoner som registreres i EMAS vil eventuelt ønske å utarbeide en samlet miljøredegjørelse som dekker forskjellige beliggenheter. Formålet med EMAS er å sikre at det tas ansvar på lokalt plan, og organisasjonene skal derfor sørge for at betydelige miljøvirkninger fra hvert område er tydelig påpekt og beskrevet i den samlede redegjørelsen.

VEDLEGG IV

Logo

Versjon 1

Versjon 2

/* 301R0761/21/1**/ Figur utelatt.

Alle EMAS-registrerte organisasjoner kan benytte logoen i hvilken som helst av de 11 språkversjonene nedenfor, forutsatt at ordlyden er som følger:

	Versjon 1	Versjon 2
Dansk:	«verifiseret miljøledelse»	«bekræftede oplysninger»
Tysk:	«geprüftes Umweltmanagement»	«geprüfte Information»
Gresk:	« επιβεωρημενη περιβαλλοντικη διαχειριση»	« επικυρωμενεζ πληρ-οφοριεζ
Spansk:	«Gestión ambiental verificada»	«información validada»
Finsk:	«vahvistettu ympäristöasioiden hallinta»	«vahvistettua tietoa»
Fransk:	«Management environnemental vérifié»	«information validée»
Italiensk:	«Gestione ambientale verificata»	«informazione convalidata»
Nederlandsk:	«Geverifieerd milieuzorgsysteem»	«gevalideerde informatie»
Portugisisk:	«Gestão ambiental verificada»	«informação validada»
Svensk:	«Kontrollerat miljöledningssystem»	«godkänd information»

Organisasjonens registreringsnummer skal alltid være påført begge versjoner av logoen.

Logoen skal gjengis enten

- i tre farger (pantone grønn 355, pantone gul 109, pantone blå 286)
- svart på hvitt eller
- hvitt på svart.

VEDLEGG V

AKKREDITERING AV OG TILSYN MED MILJØKONTROLLØRENE SAMT DERES OPPGAVER

5.1. *Allment*

Akkrediteringen av miljøkontrollører skal være basert på de allmenne prinsipper om kompetanse som angis i dette vedlegg. Akkrediteringsorganene står fritt til å akkreditere enkeltpersoner og/eller organisasjoner som miljøkontrollører. Kravene til framgangsmåte, og detaljerte kriterier for akkreditering av miljøkontrollører, skal i henhold til artikkel 4 fastsettes av nasjonale akkrediteringsordninger i samsvar med disse prinsippene. Overholdelse av prinsippene skal sikres gjennom den gjensidige vurderingsprosessen fastsatt i artikkel 4.

5.2. *Vilkår for akkreditering av miljøkontrollører*

5.2.1. Den kompetanse som beskrives nedenfor utgjør de minstekrav som en miljøkontrollør, som enkeltperson eller organisasjon, skal oppfylle:

- a) kunnskap om og forståelse av denne forordning, miljøstyringsordningens allmenne virkemåte, relevante standarder samt retningslinjer utarbeidet av Kommisjonen i samsvar med artikkel 4 og 14 nr. 2 om anvendelsen av denne forordning,
- b) kunnskap om og forståelse av de regelverks- og forskriftskrav som gjelder den form for virksomhet som skal godkjennes,
- c) kunnskap om og forståelse av miljøspørsmål, herunder miljødimensjonen i forbindelse med bærekraftig utvikling,
- d) kunnskap om og forståelse av de miljørelaterte tekniske aspekter ved den form for virksomhet som skal kontrolleres,
- e) forståelse av den allmenne virkemåten til den form for virksomhet som skal kontrolleres, for å kunne vurdere miljøstyringsordningens hensiktsmessighet,
- f) kunnskap om og forståelse av krav til og metoder for miljørevisjon,
- g) kunnskap om revisjon av informasjon (miljøredegjørelser).

Dokumentasjon av miljøkontrollørens kunnskaper, relevante erfaring og tekniske kunnskap på områdene nevnt ovenfor skal framlegges for det akkrediteringsorgan som vedkommende kandidat har søkt om akkreditering hos.

Miljøkontrolløren skal dessuten være uavhengig, særlig i forhold til organisasjonens miljørevisor eller rådgiver, samt upartisk og objektiv i utøvelsen av sine oppgaver.

Den enkelte miljøkontrollør eller organisasjon som fungerer som miljøkontrollør, skal sikre at han/hun, eller organisasjonen og dens personale, ikke er utsatt for noe kommersielt, økonomisk eller annet press som kunne tenkes å påvirke deres vurdering eller svekke tilliten til deres uavhengige vurdering og deres integritet i forbindelse med den virksomheten de utøver, og at de overholder de regler som gjelder for dette.

For å kunne oppfylle bestemmelsene om kontroll fastsatt i denne forordning skal miljøkontrolløren ha til rådighet dokumenterte metoder og framgangsmåter for kontroll, herunder mekanismer for kvalitetskontroll og bestemmelser om fortrolighet.

Dersom miljøkontrolløren er en organisasjon, skal den ha og på anmodning framlegge en organisasjonsplan med detaljert beskrivelse av strukturer og ansvarsforhold i organisasjonen, samt en erklæring om organisasjonens rettslige status, eierforhold og finansieringskilder.

5.2.2. *Akkrediteringens omfang*

Miljøkontrollørens akkrediteringsomfang skal bestemmes i henhold til klassifiseringen av økonomisk virksomhet (NACE-koder) fastsatt ved rådsforordning (EØF) nr. 3037/90.¹ Akkrediteringsomfanget skal stå i forhold til miljøkontrollørens kompetanse. Når akkrediteringsomfanget fastsettes, skal det om nødvendig også tas hensyn til virksomhetens omfang og kompleksitet. Dette skal sikres ved tilsyn.

5.2.3. Ytterligere vilkår for akkreditering av enkeltpersoner som fungerer som miljøkontrollører og utfører kontroller på egenhånd

I tillegg til å oppfylle kravene i nr. 5.2.1 og 5.2.2 skal den enkelte miljøkontrollør som utfører kontroller på egenhånd

- ha all den kompetanse som kreves for å utføre kontroll på vedkommendes akkrediterte områder,
- ha et akkrediteringsomfang som er begrenset etter vedkommendes personlige kompetanse.

Ved en vurdering som foretas før akkrediteringen, og gjennom akkrediteringsorganets tilsynsvirksomhet, skal det sikres at miljøkontrollørene oppfyller disse vilkår.

5.3. *Tilsyn med miljøkontrollører*

5.3.1. Tilsyn med miljøkontrollører utført av akkrediteringsorganet som gav akkrediteringen

Miljøkontrolløren skal straks underrette akkrediteringsorganet om enhver endring som innvirker på akkrediteringen eller dens omfang.

Med jevne mellomrom som ikke overstiger 24 måneder, skal det treffes forholdsregler for å sikre at miljøkontrolløren fortsatt oppfyller akkrediteringsvilkårene og for å overvåke kvaliteten på den kontrollen som utføres. Tilsynet kan finne sted i form av kontorrevisjoner, observasjon i organisasjoner som kontrolleres, spørreskjemaer, gjennomgåelse av miljøredegjørelser som miljøkontrolløren har godkjent, og ved gjennomgåelse av kontrollrapporter. Tilsynet skal stå i et rimelig forhold til miljøkontrollørens virksomhet.

Akkrediteringsorganet skal ikke treffe beslutning om å trekke tilbake eller midlertidig oppheve akkrediteringen eller begrense omfanget av den uten at miljøkontrolløren har hatt mulighet til å uttale seg.

5.3.2. Tilsyn med miljøkontrollører som utøver kontrollvirksomhet i en annen medlemsstat enn den der akkrediteringen ble gitt

Når en miljøkontrollør akkreditert i en medlemsstat skal utøve kontrollvirksomhet i en annen medlemsstat, skal vedkommende minst fire uker på forhånd gi akkrediteringsorganet i sistnevnte medlemsstat melding om:

- detaljer i forbindelse med akkrediteringen, sin kompetanse og eventuelt om kontrollgruppens sammensetning,
- når og hvor kontrollen vil finne sted; organisasjonens adresse og opplysninger om kontaktpersoner, og tiltak som er truffet for å løse eventuelle problemer i forbindelse med juridiske eller språklige kunnskaper.

Akkrediteringsorganet kan anmode om ytterligere opplysninger med hensyn til nødvendige juridiske og språklige kunnskaper.

Slik melding skal inngis forut for enhver ny kontroll.

Akkrediteringsorganet skal ikke stille andre vilkår som ville begrense miljøkontrollørens rett til å utøve sin virksomhet i andre medlemsstater enn i den som gav akkrediteringen. Særlig skal det ikke kreves diskriminerende meldingsavgifter. Akkrediteringsorganet skal heller ikke utnytte framgangsmåten for melding til å forhale miljøkontrollørens ankomst. Eventuelle problemer med å føre tilsyn med miljøkontrolløren på den anmeldte datoen skal være behørig begrunnet. Dersom tilsynet medfører kostnader, kan akkrediteringsorganet kreve passende avgifter.

Dersom det akkrediteringsorganet som fører tilsyn med miljøkontrolløren ikke er tilfreds med dennes arbeid, skal tilsynsrapporten oversendes til miljøkontrolløren, til akkrediteringsorganet som gav akkrediteringen, til vedkommende organ i det området der den kontrollerte organisasjonen befinner seg, samt ved ytterligere uenighet, til forumet for akkrediteringsorganer.

Organisasjoner kan ikke motsette seg at akkrediteringsorganet fører tilsyn med miljøkontrolløren ved observasjon av vedkommendes kontrollvirksomhet.

5.4. *Miljøkontrollørens oppgaver*

5.4.1. Uten at det berører medlemsstatenes håndhevingsmyndighet når det gjelder overholdelse av regelverkskrav, skal kontrolløren påse at:

- a) alle krav i denne forordning oppfylles, dvs. den innledende miljøgjennomgåelsen (om relevant), miljøstyringsordningen, miljørevisjonen og resultatene av denne samt miljøredegjørelsen,
- b) data og opplysninger i følgende dokumenter er pålitelige, troverdige og korrekte:
  - miljøredegjørelsen (vedlegg III nr. 3.2 og 3.3),
  - miljøinformasjon som skal godkjennes (vedlegg III nr. 3.4).

Miljøkontrolløren skal på en faglig forsvarlig måte særlig undersøke den tekniske holdbarheten i den innledende miljøgjennomgåelsen, om relevant, eller miljørevisjonen eller enhver annen framgangsmåte som foretaket benytter, uten at disse framgangsmåtene gjentas unødige. Miljøkontrolløren kan blant annet foreta stikkprøver for å fastslå hvorvidt resultatene fra den interne revisjonen er pålitelige.

5.4.2. Ved første miljøkontroll skal miljøkontrolløren særlig påse at organisasjonen oppfyller følgende krav:

- a) organisasjonen har innført en fullt funksjonsdyktig miljøstyringsordning i samsvar med vedlegg I,
- b) organisasjonen har innført et detaljert revisjonsprogram som allerede er påbegynt i samsvar med vedlegg II, slik at i det minste de områdene med de største miljøvirkningene er dekket,
- c) ledelsen har foretatt en gjennomgåelse av miljøstyringsordningen,
- d) organisasjonen har utarbeidet en miljøredegjørelse i samsvar med vedlegg III nr. 3.2.

5.4.3. Overholdelse av lovgivning/regelverk

Miljøkontrolløren skal forsikre seg om at organisasjonen har innført framgangsmåter for å kontrollere de sider ved virksomheten som er underlagt relevant fellesskapsrett eller relevante nasjonale lover, og at disse framgangsmåtene er tilstrekkelige til å sikre overholdelse. Kontroll av revisjoner skal særlig utføres med henblikk på å fastslå hvorvidt framgangsmåtene er tilstrekkelige til å sikre overholdelse av lovgivning/regelverk.

Miljøkontrolløren skal ikke godkjenne miljøredegjørelsen dersom han/hun under kontrollen, f.eks. ved stikkprøvekontroll, oppdager at organisasjonen ikke overholder lovgivning/regelverk.

5.4.4. Beskrivelse av organisasjonen

Ved kontroll av miljøstyringsordningen og godkjenning av miljøredegjørelsen skal miljøkontrolløren påse at organisasjonens ulike deler er entydig beskrevet og svarer til den faktiske inndelingen av formene for virksomhet. Innholdet i miljøredegjørelsen skal tydelig omhandle de ulike delene av organisasjonen som EMAS gjelder for.

5.5. *Vilkår for miljøkontrollørens utøvelse av sin virksomhet*

5.5.1. Miljøkontrolløren skal virke innenfor omfanget av sin akkreditering på grunnlag av en skriftlig avtale med organisasjonen som skal fastsette arbeidets omfang, gjøre det mulig for miljøkontrolløren å utøve sin virksomhet på en uavhengig og faglig forsvarlig måte samt forplikte organisasjonen til det nødvendige samarbeid.

5.5.2. Kontrollen skal omfatte gjennomgåelse av dokumenter, et besøk hos organisasjonen, som særlig skal omfatte intervjuer av personalet, utarbeiding av en rapport til organisasjonens ledelse samt organisasjonens løsning på problemene som avdekkes i rapporten.

5.5.3. Den dokumentasjon som skal gjennomgås før besøket hos organisasjonen, omfatter grunnleggende opplysninger om organisasjonen og dens virksomhet, miljøpolitikken og miljøprogrammet, en beskrivelse av den miljøstyringsordning som benyttes i organisasjonen, detaljerte opplysninger om den

miljøgjennomgåelse eller miljørevisjon som er foretatt, rapporten om denne gjennomgåelse eller revisjon og informasjon om alle korrigerende tiltak som ble iverksatt som følge av den, samt utkastet til miljøredegjørelse.

- 5.5.4. Miljøkontrolløren skal utarbeide en rapport for organisasjonens ledelse. I rapporten skal spesifiseres
- a) alle spørsmål som er relevante for miljøkontrollørens arbeid,
  - b) organisasjonens utgangspunkt for å gjennomføre en miljøstyringsordning,
  - c) tilfeller av overtredelse av bestemmelsene i denne forordning i sin alminnelighet, og særlig
    - tekniske mangler ved metoden for miljøgjennomgåelse eller miljørevisjon, miljøstyringsordningen eller enhver annen relevant prosess,
    - innvendinger mot utkastet til miljøredegjørelse, samt opplysninger om endringer eller tilføyelser som bør foretas i miljøredegjørelsen,
  - d) en sammenligning med foregående redegjørelser og en vurdering av organisasjonens miljøprestasjon.

5.6. *Hyppigheten av kontrollene*

I samråd med organisasjonen skal miljøkontrolløren utarbeide et program for å sikre at alle elementer som kreves for å bli registrert i EMAS, kontrolleres i løpet av et tidsrom som ikke skal overstige 36 måneder. I tillegg skal miljøkontrolløren med mellomrom som ikke skal overstige 12 måneder, godkjenne all ajourført informasjon i miljøredegjørelsen. Det er mulig å fravike reglene for hvor ofte ajourføringene skal foretas, under omstendigheter fastsatt i Kommisjonenens retningslinjer som er vedtatt etter framgangsmåten fastsatt i artikkel 14 nr. 2.

- 1 EFT L 293 av 24.10.1990, s. 1. Forordningen sist endret ved forordning (EØF) nr. 761/93 (EFT L 83 av 3.4.1993, s. 1).

VEDLEGG VI

MILJØASPEKTER

6.1. *Allment*

En organisasjon skal vurdere alle miljøaspekter ved sine former for virksomhet, produkter og tjenester, og avgjøre, på grunnlag av kriterier som tar hensyn til Fellesskapets regelverk, hvilke av dens miljøaspekter som i betydelig grad påvirker miljøet, som et grunnlag for å fastsette organisasjonens miljømål og -delmål. Kriteriene skal gjøres tilgjengelige for allmennheten.

En organisasjon skal vurdere både de direkte og de indirekte miljøaspekter ved sine former for virksomhet, produkter og tjenester.

6.2. *Direkte miljøaspekter*

Disse gjelder de av organisasjonens former for virksomhet som ledelsen har kontroll over, og kan bl.a. omfatte:

- a) utslipp til luft,
- b) utslipp til vann,
- c) forebygging, gjenvinning, ombruk, transport og disponering av fast avfall og annet avfall, særlig farlig avfall,
- d) bruk og forurensning av grunn,
- e) bruk av naturressurser og råstoffer (herunder energi),
- f) lokale miljøaspekter (støy, vibrasjon, lukt, støv, synbare virkninger osv.),
- g) transportspørsmål (både med hensyn til varer, tjenester og ansatte),
- h) risiko for miljøulykker og miljøvirkninger som vil eller sannsynligvis vil oppstå som følge av hendelser, ulykker og potensielle nødsituasjoner,
- i) virkninger for det biologiske mangfold.

6.3. *Indirekte miljøaspekter*

En organisasjons virksomhet, produkter og tjenester kan også ha betydelige miljøaspekter som organisasjonen ikke har full kontroll over.

De kan bl.a. omfatte:

- a) produktrelaterte spørsmål (formgivning, utvikling, emballasje, transport, bruk, gjenvinning/disponering av avfall),
- b) investeringer, utlånsvirksomhet og forsikringstjenester,
- c) nye markeder,
- d) valg av tjenester, og sammensetning av disse (f.eks. innenfor transport eller cateringtjeneste),
- e) administrative og planleggingsmessige avgjørelser,
- f) produktutvalgets sammensetning,
- g) entreprenørers, underentreprenørers og leverandørers miljøprestasjon og -praksis.

Organisasjonene må kunne vise at de har kartlagt de betydelige miljøaspekter i forbindelse med deres innkjøpsprosedyrer, og at de betydelige miljøvirkningene som er forbundet med disse miljøaspektene er tatt i betraktning i miljøstyringsordningen. Organisasjonen bør bestrebe seg på å sikre at leverandører og de som opptrer på organisasjonens vegne, overholder organisasjonens miljøpolitikk innenfor rammen av de former for virksomhet som utføres etter kontrakten.

Når det gjelder indirekte miljøaspekter, skal organisasjonen vurdere i hvilken grad den kan påvirke disse aspektene og hvilke tiltak som kan treffes for å begrense virkningene de gir.

6.4. *Vurdering av miljøaspektene*

Det er organisasjonens ansvar å fastsette kriterier som skal anvendes for å vurdere betydningen av miljøaspektene til organisasjonens virksomhet, produkter og tjenester, med det formål å fastslå hvilke miljøaspekter som har betydelige miljøvirkninger. De kriterier organisasjonen fastsetter skal være omfattende, kunne etterprøves uavhengig, være reproduserbare og skal gjøres tilgjengelige for allmennheten.

Når det skal fastsettes kriterier for vurdering av hvor betydelige organisasjonens miljøaspekter er, kan bl.a. følgende tas i betraktning:

- a) informasjon om miljøtilstanden, med henblikk på å bestemme hvilke av organisasjonens former for virksomhet, produkter og tjenester som kan ha innvirkning på miljøet,
- b) organisasjonens eksisterende data om forbruk av råvarer og energi, samt om risiko i forbindelse med spill, avfall og utslipp,
- c) berørte parters synspunkter,
- d) organisasjonens regulerte miljøvirksomhet,
- e) innkjøpsvirksomhet,
- f) utforming, utvikling, produksjon, distribusjon, service, bruk, ombruk, gjenvinning og disponering av organisasjonens produkter,
- g) de av organisasjonens former for virksomhet som innebærer de største miljømessige kostnader og fordeler.

I arbeidet med å vurdere hvor betydelige de ulike miljøvirkninger av organisasjonens former for virksomhet er, skal organisasjonen ikke bare ta i betraktning normale driftsvilkår, men også vilkår ved oppstart og avslutning av virksomhet og til nødssituasjoner som med rimelighet kan forutses. Det skal tas hensyn til tidligere, nåværende og planlagte former for virksomhet.

VEDLEGG VII

MILJØGJENNOMGÅELSE

7.1. *Allment*

Dersom organisasjonen ikke har framlagt all informasjon som er nødvendig for å bestemme og vurdere de betydelige miljøaspektene nevnt i vedlegg VI, må den utrede sin aktuelle situasjon med hensyn til miljøet ved hjelp av en miljøgjennomgåelse. Formålet er å gjennomgå alle organisasjonens miljøaspekter som et grunnlag for å utarbeide en miljøstyringsordning.

7.2. *Krav*

Miljøgjennomgåelsen skal dekke fem hovedområder:

- a) regelverkskrav, forskriftskrav samt andre krav som organisasjonen er underlagt,
- b) bestemmelse av alle miljøaspekter med betydelig innvirkning på miljøet etter vedlegg VI, eventuelt med angivelse av kvalitet og kvantitet, og utarbeiding av et register over de aspekter som anses som betydelige,
- c) beskrivelse av kriteriene for vurdering av hvor betydelige miljøvirkningene er, i samsvar med vedlegg VI nr. 6.4,
- d) en undersøkelse av eksisterende framgangsmåter og praksis for miljøstyring,
- e) en evaluering av tilbakemeldinger fra undersøkelser av tidligere hendelser.

VEDLEGG VIII

REGISTRERINGSINFORMASJON

Minstekrav

Organisasjonens navn:

Organisasjonens adresse:

Kontaktperson:

NACE-kode for virksomheten:

Antall ansatte:

Miljøkontrollørens navn:

Akkrediteringsnummer:

Akkrediteringsomfang:

Dato for neste miljøredegjørelse:

Navn og opplysninger om kontaktpersoner for vedkommende håndhevingsmyndighet(er) som organisasjonen er underlagt:

Utferdiget i ..... den .../.../2000
Underskrift til organisasjonens representant
 .....

Del 10. Gebyrer

Bestemmelser om

- innkreving av gebyrer til statskassen for Statens forurensningstilsyns konsesjonsbehandling og kontroll av forurensende virksomhet med konsesjonsplikt står i kapittel 39,
- gebyr for deklarerings av spesialavfall står i kapittel 40.

Kapittel 39. Innkreving av gebyrer til statskassen for Statens forurensningstilsyns konsesjonsbehandling og kontroll av forurensende virksomhet med konsesjonsplikt

Fastsatt med hjemmel i lov 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall (Forurensningsloven) § 52a.

§ 39–1. Virkeområde

Bestemmelsene i dette kapitlet omfatter industrivirksomhet o.l., herunder petroleumsvirksomhet på norsk kontinentalsokkel, som er konsesjonspliktig etter forurensningsloven og som konsesjonsbehandles av Statens forurensningstilsyn. Bestemmelsene i dette kapitlet omfatter ikke skytebaneanlegg eller saker om vassdragsregulering.

Bedrifter som omfattes av kontrollordningen i Nedre Telemark, skal ikke svare gebyrer etter § 39–5 og § 39–6. Statens forurensningstilsyn avgjør i tvilstilfelle om en virksomhet omfattes av bestemmelsene i dette kapitlet.

§ 39–2. Gebyrer til statskassen for arbeidsoppgaver utført av Statens forurensningstilsyn

I samsvar med § 39–3 til § 39–6 skal det betales gebyrer til statskassen for Statens forurensningstilsyns behandling av konsesjonssøknader og kontroller utført av forurensningstilsynet.

Gebyret for konsesjonsbehandling forfaller til betaling 30 dager etter at bedriften har mottatt underretning fra Statens forurensningstilsyn om hvilken gebyrklasse den tilhører, jf. § 39–3 annet ledd og § 39–4 siste ledd.

Kontrollgebyret forfaller til betaling 30 dager etter at forurensningstilsynets kontrollrapport er mottatt av bedriften.

§ 39–3. Gebyrer for Statens forurensningstilsyns behandling av nye konsesjonssøknader

For behandling av nye konsesjonssøknader skal det betales gebyrer etter følgende faste gebyrsatser:

Bedrifter i gebyrklasse	1:	kr 99.500,–
	2:	kr 71.200,–
	3:	kr 46.100,–
	4:	kr 17.600,–

Snarest mulig etter at konsesjonssøknaden er mottatt, skal Statens forurensningstilsyn underrette bedriften om hvilken gebyrklasse den tilhører.

§ 39–4. Gebyrer for søknader om endring i konsesjoner

For søknader om endringer i konsesjoner skal det betales gebyrer etter følgende faste satser (gebyrklasser):

vesentlige endringer:	kr	40.800,–
endringer:	kr	19.300,–
små endringer:	kr	4.700,–

Med vesentlige endringer menes endringer i konsesjonsvilkår som er av en slik karakter at de åpenbart krever forhåndskunngjøring før avgjørelse kan treffes.

Statens forurensningstilsyn avgjør hvilken gebyrklasse som skal legges til grunn. Gebyr utmålt etter denne paragraf kan likevel ikke overstige gebyr utmålt etter § 39–3.

§ 39–5. Gebyrer for inspeksjoner utført av Statens forurensningstilsyn

Ved utøvelsen av Statens forurensningstilsyns inspeksjonsvirksomhet inndeles bedriftene i 4 kontrollklasser med ulike gebyrsatser.

Gebyrsatsene for de ulike kontrollklasser skal være:

kontrollklasse 1:	kr	17.700,–
kontrollklasse 2:	kr	13.300,–

kontrollklasse 3:	kr	10.200,-
kontrollklasse 4:	kr	4.000,-

§ 39-6. *Gebyrer for systemrevisjon utført av Statens forurensningstilsyn*

Ved systemrevisjon utført av Statens forurensningstilsyn skal det betales gebyrer etter følgende satser (eksklusive analyseutgifter):

høy gebyrklasse:	kr	188.000,-
middels gebyrklasse:	kr	120.000,-
lav gebyrklasse:	kr	71.300,-
ekstra lav gebyrklasse:	kr	39.500,-

§ 39-7. *Fastsettelse av gebyrsatsene*

Departementet fastsetter og justerer de til enhver tid gjeldende gebyrsatser.

§ 39-8. *Klage*

Statens forurensningstilsyns beslutning om plassering i gebyrklasse etter § 39-3, § 39-4 og § 39-6 eller kontrollklasse etter § 39-5, kan påklages til Miljøverndepartementet. Det samme gjelder tilsynets avgjørelse etter § 39-1 siste ledd.

Kapittel 40. Ikke vedtatt

Del 11. Felles bestemmelser

Bestemmelser om

- tilsyn, klage, straff mv. står i kapittel 41,
- ikrafttreden og myndighet til senere endringer står i kapittel 42

Kapittel 41. Tilsyn, klage, straff mv.

§ 41-1. *Forholdet mellom generelle og særskilte bestemmelser*

Bestemmelsene i dette kapitlet kommer til anvendelse hvis ikke annet er særskilt bestemt i de andre kapitlene i forskriften.

§ 41-2. *Opplysningsplikt*

Reglene om opplysningsplikt i forurensningsloven § 49 og produktkontrollloven § 5 gjelder tilsvarende for så vidt det er nødvendig for å kontrollere og sikre overholdelse av bestemmelsene i denne forskriften. Statens forurensningstilsyn, Fylkesmannen og kommunen kan gi pålegg om opplysningsplikt innenfor sine myndighetsområder etter forskriften.

§ 41-3. *Tilsyn*

Statens forurensningstilsyn eller den Miljøverndepartementet bemyndiger fører tilsyn med at bestemmelsene i denne forskriften og vedtak truffet i medhold av forskriften overholdes. Sjøfartsdirektoratet fører tilsyn med bestemmelsene i kapittel 20 til 23.

§ 41-4. *Unntak*

Statens forurensningstilsyn eller den Miljøverndepartementet bemyndiger kan gjøre unntak fra denne forskriften.

§ 41-5. *Klage*

Vedtak truffet av kommunen i medhold av bestemmelsene i denne forskriften kan påklages til Fylkesmannen.

Vedtak truffet av Fylkesmannen i medhold av bestemmelsene i denne forskriften kan påklages til Statens forurensningstilsyn.

Vedtak truffet av Statens forurensningstilsyn i medhold av bestemmelsene i denne forskriften kan påklages til Miljøverndepartementet.

Vedtak truffet av Sjøfartsdirektoratet i medhold av denne forskriften kan påklages til Miljøverndepartementet.

Klageinstansens vedtak i klagesak kan ikke påklages, unntatt etter forvaltningsloven § 28 tredje ledd.

§ 41-6. *Tvangsmulkt*

For å sikre at bestemmelsene i denne forskriften eller vedtak i medhold av denne forskriften blir gjennomført, kan Statens forurensningstilsyn, Fylkesmannen og kommunen treffe vedtak om tvangsmulkt i medhold av forurensningsloven § 73 eller produktkontrollloven § 13 innenfor sine myndighetsområder etter forskriften.

For å sikre at bestemmelsene i kapittel 20 til 23 eller vedtak truffet i medhold av kapittel 20 til 23 blir gjennomført, kan Sjøfartsdirektoratet treffe vedtak om tvangsmulkt etter sjødyktighetsloven § 124.

§ 41-7. *Straff*

Overtredelse av denne forskriften eller vedtak truffet i medhold av denne forskriften, straffes etter forurensningsloven kapittel 10 eller produktkontrollloven § 12 hvis ikke strengere straffebestemmelser kommer til

anvendelse. Overtredelse av bestemmelsene i kapittel 20 til 23 kan også straffes i henhold til straffeloven § 427.

§ 41–8. *Fordeling av myndighet*

I tillegg til det som fremgår av bestemmelsene i denne forskriften er rette forurensningsmyndighet den eller de som i henhold til tidligere delegeringsvedtak i Miljøverndepartementet eller Statens forurensningstilsyn er tildelt myndighet på områder som faller innenfor denne forskriftens virkeområde.

Kapittel 42. Ikrafttreden

§ 42–1. *Ikrafttreden*

Forskriften trer i kraft 1. juli 2004, hvis ikke annet følger av særskilte bestemmelser i det enkelte kapittel. Fra samme tidspunkt oppheves:

- forskrift 15. november 1977 nr. 1 om forsøk med olje,
- forskrift 5. august 1982 nr. 1219 om lagring av olje eller andre skadelige stoffer i skip,
- forskrift 11. juli 1983 nr. 1327 om meldeplikt etter forurensningsloven,
- forskrift 1. oktober 1983 nr. 1566 om utslipp av oljeholdig avløpsvann og om bruk og merking av vaske- og avfettingsmidler,
- forskrift 1. juli 1985 nr. 1424 om utslipp av skyllevann og svartlut fra halmlutingsanlegg,
- forskrift 3. april 1989 nr. 249 om anlegg, drift og vedlikehold av planeringsfelt,
- forskrift 7. juli 1989 nr. 545 om forbud mot bruk av fritidsfartøy uten effektiv lydempning i eksossystemet,
- forskrift 24. juli 1992 nr. 584 om håndtering av fotokjemikalier fra virksomhetene innen foto, røntgen og grafisk industri,
- forskrift 23. september 1994 nr. 902 om amalgamholdig avløpsvann og amalgamholdig avfall fra tannklinikker og tannlegekontorer,
- forskrift 10. januar 1995 nr. 70 om kommunale vann- og avløpsgebyrer,
- forskrift 28. juli 1995 nr. 961 om gjennomføring av direktivene i EØS-avtalens vedlegg XX om utslipp av farlige stoffer til vann,
- forskrift 17. september 1996 nr. 912 om rensing av avløpsvann,
- forskrift 31. januar 1996 nr. 127 om innkreving av gebyrer til statskassen for Statens forurensningstilsyns konsesjonsbehandling og kontroll av forurensende virksomhet med konsesjonsplikt,
- forskrift 31. januar 1997 nr. 102 om tiltak for å motvirke fare for forurensning fra nedgravde oljetanker,
- forskrift 4. desember 1997 nr. 1442 om regulering av mudring og dumping i sjø og vassdrag,
- forskrift 4. desember 1997 nr. 1443 om forbud mot forbrenning til sjøs,
- forskrift 12. juni 1998 nr. 663 om forbud mot utslipp av kloakk m.m. fra skip i vassdrag og kystnære områder,
- forskrift 25. mars 1999 nr. 508 om forurensninger fra asfaltverk,
- forskrift 12. april 2000 nr. 352 om utslipp fra mindre avløpsanlegg,
- forskrift 1. oktober 2001 nr. 1139 om begrensning av utslipp av flyktige organiske forbindelser (VOC) forårsaket av bruk av organiske løsemidler,
- forskrift 8. oktober 2001 nr. 1206 om svovelinnhold i ulike oljeprodukter,
- forskrift 10. oktober 2001 nr. 1207 om sammensetning og bruk av dispergeringsmidler og strandrensemidler for bekjempelse av oljeforurensning,
- forskrift 16. april 2002 nr. 362 om behandling av tillatelser etter forurensningsloven,
- forskrift 4. oktober 2002 nr. 1088 om lokal luftkvalitet,
- forskrift 4. oktober 2002 nr. 1089 om grenseverdier for støy,
- forskrift 28. november 2002 nr. 1669 om regulering av forurensning fra vask og impregnering av oppdrettsnøter,
- forskrift 20. desember 2002 nr. 1727 om utslipp fra krematorier,
- forskrift 21. mars 2003 nr. 413 om frivillig deltaking for organisasjoner i en fellesskapsordning for miljøstyring og miljørevisjon (EMAS),
- forskrift 12. oktober 2003 nr. 1243 om levering og mottak av avfall og lasterester fra skip,
- forskrift 5. april 2004 nr. 614 om opprydding i forurenset grunn ved bygge- og gravearbeider.

Rettelser.

Det som er rettet er satt i kursiv.

Nr. 5/2004 s. 783 (i forskrift 2. april 2004 nr. 598 om endring i forskrifter i forbindelse med dispensasjon til å forlenge fiskefartøy ut over fastsatte lengdegrenser når sikkerhetsmessige hensyn tilsier det).

Del IX innledende tekst skal lyde:

I forskrift 22. desember 2003 nr. 1796 om regulering av fisket etter sild i *Nordsjøen og Skagerrak* i 2004 gjøres følgende endring:

Nr. 7/2004 s. 1077 (i forskrift 18. juni 2004 nr. 910 om endring i forskrift 11. oktober 2002 nr. 1124 om grader og yrkesutdanninger, beskyttet tittel og normert studietid ved universiteter og høyskoler).

Teksten etter «§ 43 nytt kolon tas inn foran punkt 1» skal lyde:

Hærens *ingeniørhøgskole* kan tildele følgende grader som gir rett til tilsvarende tittel, med normert studietid som angitt:

Oversikt over rettelser som er inntatt i 2004-årgangen

År	Feil i hefte nr.	Side	Gjelder	Se rettelse i nr.
1997	13	1121	Forskrift nr. 572	4
1997	20	1842	Forskrift nr. 961	1
2000	5	452	Forskrift nr. 119	2
2001	17	2305, 2306	Forskrift nr. 1541	3
2002	18	2429	Instruks nr. 1699	3
2003	12	1926	Vedtak nr. 1044	4
2003	14	2201, 2202	Vedtak nr. 1715	3
2003	14	2349, 2350	Forskrift nr. 1302	4
2003	14	2276, 2278	Forskrift nr. 1239	2
2003	16	2556	Forskrift nr. 1379	1
2003	16	2594, 2603	Forskrift nr. 1424	3
2003	17	2724	Forskrift nr. 1476	1
2003	17	2757	Forskrift nr. 1490	1
2003	17	2761	Forskrift nr. 1492	1
2003	17	2799, 2800	Forskrift nr. 1534	3
2003	17	2803	Forskrift nr. 1538	3
2003	17	2808	Forskrift nr. 1546	1
2003	17	2808	Forskrift nr. 1546	2
2003	17	2809	Forskrift nr. 1546	6
2003	17	2815	Forskrift nr. 1560	1
2003	17	2838	Forskrift nr. 1589	1
2003	17	2839	Forskrift nr. 1590	1
2003	18	2859, 2860	Forskrift nr. 1601	4
2003	18	2894	Forskrift nr. 1636	3
2004	1	108	Forskrift nr. 3	4
2004	2	249	Forskrift nr. 141	6
2004	5	741	Forskrift nr. 536	6
2004	5	783	Forskrift nr. 598	9
2004	5	803, 806	Forskrift nr. 626	6
2004	5	827	Forskrift nr. 650	6
2004	7	1077	Forskrift nr. 910	9

B-blad

Returadresse:

Lovdata
Postboks 41 Sentrum
N-0101 Oslo

NORSK LOVTIDEND

Avd. I Lover og sentrale forskrifter
Avd. II Regionale og lokale forskrifter

Utgiver: Justis- og politidepartementet
Redaksjon: Stiftelsen Lovdata

Manuskripter for kunngjøring

Manuskripter sendes i ett eksemplar med kunngjøringsskjema til Lovdata:

Med E-post: ltavd1@lovdata.no for avdeling I
ltavd2@lovdata.no for avdeling II

Elektronisk: Se Lovdatas nettsted (www.lovdata.no).

Med post: Norsk Lovtidend
Postboks 41, Sentrum
0101 Oslo

Bestilling av abonnement

Med post: Samme adresse som over.

Elektronisk: Se Lovdatas nettsted.

		Norge	Norden	Verden
Abonnement for 2004 koster	Avd. I	kr 1020	kr 1580	kr 2240
	Avd. I og II	kr 1280	kr 2320	kr 3330

Innholdet i heftene vil bli kunngjort fortløpende på Lovdatas nettsted – www.lovdata.no
- også en versjon av den trykte utgaven av heftet i PDF-format vil være tilgjengelig.
På samme sted finnes ajourførte versjoner av lovene og sentrale og lokale forskrifter.

Samlemapper: Det vil bli sendt ut etiketter for bruk på ringpermer.

Alle andre henvendelser om Norsk Lovtidend kan rettes til:

Lovdata
Postboks 41, Sentrum
0101 Oslo

Tlf. 23 35 60 00
Faks 23 35 60 01
E-post: lovtid@lovdata.no